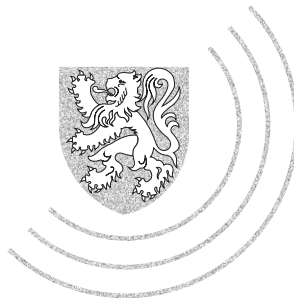

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

5 december 2002

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2003**

BELEIDSBRIEF

Buitenlands Beleid

Beleidsprioriteiten 2002-2003

BELEIDSBRIEF

Buitenlandse Handel en Extern Economisch Beleid

Beleidsprioriteiten 2002-2003

BELEIDSBRIEF

Ontwikkelingssamenwerking

Beleidsprioriteiten 2002-2003

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heren Louis Bril, Patrick Hostekint en André Moreau
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, André Moreau, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jan Roegiers.

*Zie :***14** (2002-2003)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Amendementen

15 (2002-2003)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 tot 7 : Amendementen
- Nr. 8-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid
- Nr. 8-B : Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

*Zie ook :***12-A** (2001-2002)

- Nr. 1 : Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (2002-2003)

- Nr. 1-A : Algemene toelichting
- Nr. 1-B : Toelichting per programma

16 (2002-2003)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

1408 (2002-2003)

- Nr. 1 : Beleidsbrief + Erratum

1409 (2002-2003)

- Nr. 1 : Beleidsbrief + Erratum

1427 (2002-2003)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

INHOUD

Blz.

DEEL I : ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

1. TOELICHTING DOOR MEVROUW MIEKE VOGELS, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, GEZONDHEID, GELIJKE KANSEN EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	9
1.1. Uitgangspunten voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking	9
1.2. Een coördinerende en initiërende opdracht binnen de Vlaamse regering	11
1.3. De samenwerking met Zuid-Afrika	11
1.4. De samenwerking met Mozambique	12
1.5. De samenwerking met Marokko	12
1.6. Het beleid inzake educatie, vorming en sensibilisering	12
1.7. Het beleid met de gemeenten	14
1.8. De instrumenten van het Vlaamse beleid inzake ontwikkelingssamenwerking	15
A. Beter Bestuurlijk Beleid	15
B. De VVOB	16
C. Een uniforme methodiek	16
D. De waarborgverlening voor ontwikkelingsprojecten	16
1.9. De defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking	17
2. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN	17
2.1. Tussenkoms van de heer Patrick Hostekint	17
– Grote gelijkenissen met het beleid van haar voorganger	17
– Ongewijzigd budget	17
– Continuïteit inzake de verticale elementen van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking	17
– Continuering van het "horizontaal beleid" en de daarmee gepaard gaande problemen	17
– Zuid-Afrika als prioritaire partner	18
– Mozambique als nieuwe prioritaire partner	18
– Het beleid inzake sensibilisering en educatie en het beleid naar de gemeenten toe .	19
– De verdere defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking	19
– Bij wege van conclusie	19
2.2. Tussenkoms van de heer Peter De Ridder	19
– Laattijdig op gang komen van de inspanningen inzake educatie en sensibilisering .	19
2.3. Tussenkoms van de heer Freddy Sarens	20
– Algemene inschatting van de beleidsintenties van de nieuwe minister	20
– Het horizontale beleid inzake ontwikkelingssamenwerking	20
– De samenwerking met Zuid-Afrika	21
– De samenwerking met Mozambique	21
– De samenwerking met Marokko	21
– Het beleid inzake educatie en sensibilisering : de nieuwe Vlaamse kerntaak ?	21
– Het beleid naar de gemeenten	22
– Toekomstige plaats en rol van de VVOB in de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking	22

– De "Project Cycle Management"-methodiek	23
– De waarborgverlening voor ontwikkelingsprojecten	24
– De verdere defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking	24
– Bij wege van conclusie	24
2.4. Tussenkoms van de heer Etienne Van Vaerenbergh	25
– Het horizontale beleid inzake ontwikkelingssamenwerking	25
– Risico's verbonden aan het zich inschakelen in "grote" projecten	25
– Maximale Vlaamse autonomie inzake ontwikkelingssamenwerking	26
2.5. Tussenkoms van de heer Stefaan Platteau	26
– Algemene appreciatie van het beleid	26
– De samenwerking met Zuid-Afrika	26
– De samenwerking met Mozambique en Marokko	26
– Uitlatingen van minister Gabriels	26
– Het beleid naar de gemeenten toe	27
– Bij wege van conclusie	27
2.6. Tussenkoms van de heer André Moreau	27
– Streven naar de norm van 0,7% van het BRP	27
– Uitlatingen van minister Gabriels	27
– Sociaal geïnspireerd liberalisme	27
– Ontwikkelingshulp naar de mensen toe	28
2.7. Tussenkoms van de heer Frans Ramon	28
– Gelijkblijvend budget	28
– Werken via het multilaterale niveau	28
– Initiërende en coördinerende taak van de Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking	28
– De samenwerking met Zuid-Afrika	28
– De samenwerking met Marokko en Mozambique	28
– Decretale onderbouwing van het educatie- en sensibiliseringsbeleid	29
– Internationale uitwisseling van jongeren	29
– Decretale onderbouwing van het beleid naar de gemeenten toe	29
– Rol van de VVOB in de bewaking van het PCM-instrument	29
– Defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking	29
3. ALGEMENE BESPREKING : ANTWOORDEN VAN MINISTER MIEKE VOGELS .	29
3.1. Algemene beschouwing	29
3.2. Ongewijzigde omvang van het budget voor ontwikkelingssamenwerking	29
3.3. Continuïteit	30
3.4. Het horizontaal beleid inzake ontwikkelingssamenwerking	30
3.5. De samenwerking met Zuid-Afrika	30
3.6. De samenwerking met Mozambique	31
3.7. De samenwerking met Marokko	32
3.8. De stedenband	32
3.9. Uitwisseling van jongeren	33
3.10. Sensibilisering	33
3.11. Instrumentarium en de methodiek : de rol van de VVOB	33
3.12. Grotere projecten	34

4. INDICATIEVE STEMMINGEN	35
DEEL II : BUITENLANDS BELEID	
1. TOELICHTING DOOR DE HEER JAAK GABRIELS, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID, BUITENLANDSE HANDEL EN HUISTESTING	35
1.1. Procedureel gegeven	35
1.2. Algemene achtergrondsituering en opties : missie en strategische doelstellingen	36
1.3. Budgettaire herschikkingen	36
1.4. Situering van de inhoudelijke zwaartepunten van de beleidsbrief en hun interrelatie met elkaar	37
1.5. Vlaanderen politiek meer stem geven in de Europese Unie en andere multilaterale fora	37
A. Actiepunten in de relaties van Vlaanderen ten aanzien van de Europese Unie	37
B. De actiepunten van Vlaanderen ten aanzien van de multilaterale instellingen	38
1.6. Het bilateraal Vlaams buitenlands beleid	39
A. Contacten met andere Europese regio's	39
B. Het beleid naar de buurlanden toe	40
B.1. Luxemburg	40
B.2. Nederland	40
B.3. Frankrijk	40
B.4. Het Verenigd Koninkrijk	41
C. Het Vlaamse beleid ten aanzien van de landen van Centraal- en Oost-Europa	41
D. De landen uit de toekomstige buitengordel van de Europese Unie	41
E. De landen buiten Europa	42
E.1. Marokko	42
E.2. Zuid-Afrika	42
E.3. Israël/Palestina	42
E.4. Chili	42
E.5. Québec	42
E.6. Betrekkingen met Azië	42
1.7. Doelstellingen van organisatorische aard	42
A. Het uitbouwen van een nieuw ministerie van Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking	43
B. Het politiek Vlaams buitenlands netwerk	43
C. Internationale communicatiestrategie	43
D. Versterking van de administratie Buitenlands Beleid	43
1.8. Conclusies	43
2. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN	44
2.1. Tussenkoms van de heer Stefaan Platteau	44
– Algemene appreciatie voor het beleid	44
– Continuïteit in het beleid	44
– Beleid naar de regio's toe	44

–	Beleid naar Nederland toe	45
–	Ontreken van een referentie aan de Benelux	45
–	Samenwerking met Marokko	45
–	Samenwerking met Zuid-Afrika	45
–	De Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland	45
–	Israël-Palestina	46
–	Het Amerikaanse continent	46
–	China	46
2.2.	Tussenkoms van de heer Freddy Sarens	46
–	Algemene inschatting van het beleid	46
–	Onenigheid binnen de Vlaamse regering over de toekomstige organisatie van het Vlaams buitenlands beleid	46
–	De "economisering" van het Vlaams buitenlands beleid	47
–	Inkrimping van de begroting voor buitenlands beleid	47
–	Onduidelijke bevoegdheidsafbakening ten aanzien van de minister-president	47
–	De samenwerking met de federale diplomatie	47
–	Vlaanderen slaagt er niet in te wegen op de ICBB	47
–	Vlaanderen weegt niet op de debatten in de Europese Conventie	48
–	De vele leemtes van het Vlaams buitenlands beleid	48
	Comité van de Regio's	48
	Benelux	48
	De Duitse Länder	48
	Ontbreken van een horizontale begroting	48
	Betrekkingen met Nederland	48
	Buurlandenbeleid	49
	Beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa	49
–	Ontbreken van coördinatie in het beleid van de verschillende ministers en gebrek aan continuïteit in de initiatieven	49
	Marokko : Economie en Ontwikkelingssamenwerking	49
	Stopzetten van de Vlaamse deelname aan processen van vredesopbouw	49
–	De hervorming van het Vlaams administratief landschap in het kader van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid	50
–	Vlaanderen op de wereldkaart zetten is niet langer een doelstelling van het Vlaams buitenlands beleid	50
–	Variapunten	50
2.3.	Tussenkoms van de heer Patrick Hostekint	50
–	Algemene inschatting van het beleid	50
–	Slechts beperkte continuïteit : de geografische prioriteiten	51
–	De coördinatietaak van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid	51
–	De plaats van de economische belangenbehartiging binnen het toekomstige Vlaamse ministerie van Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking	51
–	De buitenlandse vertegenwoordigers van Vlaanderen	52
–	Verdwijnen van de internationale projecten voor samenlevingsopbouw	52
–	Ontbreken van een link naar het horizontaal beleid inzake ontwikkelingssamenwerking	53
–	Internationale noodhulp	53

2.4. Tussenkoms van de heer Karim Van Overmeire	53
– Algemene inschatting van het beleid	53
– Ontbreken van een eigen Vlaams diplomatiek netwerk	54
– Vlaanderen en de Europese Unie	54
– Het Vlaams bilateraal buitenlands beleid	55
Het Vlaams beleid ten aanzien van de landen van de Europese Unie	55
Het Vlaams beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa	55
Het Vlaams beleid ten aanzien van Marokko	55
– Informeel Vlaams buitenlands netwerk	55
– Nieuwe internationale communicatiestrategie	55
2.5. Tussenkoms van de heer Miel Verrijken	55
– Algemene inschatting van het beleid	55
– Vlaanderen en de UNESCO	56
– Vlaanderen en Marokko	56
– Behartiging van de economische belangen van Vlaanderen op een aantal belangrijke markten	56
De Verenigde Staten	56
Israël	56
2.6. Tussenkoms van de heer Etienne Van Vaerenbergh	56
– Internationale profilering en symboliek	56
– Internationale profilering niet beperken tot het economisch imago van Vlaanderen	57
– Internationale profilering via eigen buitenlandse vertegenwoordigers	57
2.7. Tussenkoms van de heer André Moreau	58
– Vlaamse inzet voor de bestrijding van armoede en de bevordering van andere fundamentele mensenrechten	58
– Opzetten van een eigen Vlaams buitenlands netwerk	58
– Rol van het Vlaams Parlement in de uitwerking van het Vlaams buitenlands beleid	58
3. ALGEMENE BESPREKING : ANTWOORDEN VAN MINISTER JAAK GABRIELS	58
3.1. Algemene beschouwing : beleidscontinuïteit	58
3.2. Coördinerende taak van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid	58
3.3. Vermindering van de buitenlandbegroting	59
3.4. Flanders Investment and Trade	59
3.5. Detachering van Vlaamse ambtenaren en stages bij internationale organisaties	60
3.6. Harmonisatie van de statuten van de Vlaamse buitenlandse agenten	60
3.7. De houding van de federale diplomatie in de zaak Nabholz-Haidegger	60
3.8. Informeel Vlaams buitenlands netwerk	61
3.9. Vernieuwde internationale communicatie	61
3.10. Vlaanderen en de Europese Unie	61
– De Lissabon-processus	61
– Het Comité van de Regio's	62
– De Conventie over de toekomst van Europa	62
– Uitbreiding van de Europese Unie met de landen van Centraal- en Oost-Europa ..	62
– Toerbeurtregeling in de Raad van Ministers van de Europese Unie	63

3.11. De Benelux	63
3.12. Buurlandenbeleid	64
3.13. Vlaams-Nederlands Europahuis	64
3.14. China	64
3.15. Marokko	64
3.16. Israël / Palestina	65
3.17. Mozambique	65
3.18. Zuid-Afrika	65
3.19. Opleiden tot zelfstandigheid	66
3.20. De link met de sector "Ontwikkelingssamenwerking"	67
3.21. Noodhulp	67
3.22. Internationale projecten voor samenlevingsopbouw	68
– Kosovo	68
– Noord-Ierland	68
4. INDICATIEVE STEMMINGEN	68
DEEL III : BUITENLANDSE HANDEL EN EXTERN ECONOMISCH BELEID	
1. TOELICHTING DOOR DE HEER JAAK GABRIELS, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID, BUITENLANDSE HANDEL EN HUIS- VESTING	68
2. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN	73
2.1. Tussenkoms van de heer Luk Van Nieuwenhuysen	73
2.2. Tussenkoms van de heer Stefaan Platteau	76
2.3. Tussenkoms van de heer Frans Ramon	77
2.4. Tussenkoms van de heer André Moreau	77
2.5. Tussenkoms van de heer Etienne Van Vaerenbergh	77
2.6. Tussenkoms van de heer Patrick Hostekint	78
2.7. Tussenkoms van de heer Luc Van den Brande	79
3. ALGEMENE BESPREKING : ANTWOORDEN VAN MINISTER JAAK GABRIELS	79
4. INDICATIEVE STEMMINGEN	84
BIJLAGEN :	
Bijlage 1 : Horizontale begroting Buitenlands Beleid – 2003	87
Bijlage 2 : Ontwikkelingssamenwerking – Overzicht projecten Zuid-Afrika	133
Bijlage 3 : Ontwikkelingssamenwerking – Overzicht projecten Mozambique	147
Bijlage 4 : Ontwikkelingssamenwerking – Overzicht projecten Marokko	151
Bijlage 5 : Ontwikkelingssamenwerking – Convenants Samenwerkingsontwikkeling – Over- zicht zusterbanden	155
Bijlage 6 : Mededeling aan de Vlaamse regering door de heer Jaak Gabriels, Vlaams minis- ter van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, hou- dende verslag van de handelsmissie naar Zuid-Afrika en Namibië	159

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden heeft op data van dinsdag 19 november, dinsdag 26 november en donderdag 28 november 2002 de aan haar toegewezen elementen en bepalingen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003 besproken en indicatief goedgekeurd.

Overeenkomstig de terzake bij besluit van 3 juli 2002 binnen de Vlaamse regering doorgevoerde bevoegdheidsherverdeling, bestond de bespreking uit drie onderscheiden luiken, te weten : ontwikkelingssamenwerking ; buitenlands beleid ; buitenlandse handel en extern economisch beleid. Het luik "ontwikkelingssamenwerking" werd tijdens de middagvergadering van dinsdag 19 november 2002 toegelicht door minister Mieke Vogels, de luiken "buitenlands beleid" en "buitenlandse handel en extern economisch beleid" werden toegelicht door de minister Jaak Gabriels, respectievelijk tijdens de middagvergaderingen van dinsdag 26 november 2002 en donderdag 28 november 2002.

Overeenkomstig artikel 74, lid 4, van het Reglement van het Vlaams Parlement zoals laatstelijk vastgesteld op 3 juli 2002, werden de beleidsbrieven over de respectievelijke beleidsdomeinen van de genoemde ministers samen met de uitgavenbegroting besproken. Voor minister Mieke Vogels gaat het daarbij over de beleidsbrief "Ontwikkelingssamenwerking – Beleidsprioriteiten 2002-2003" [Stuk 1427 (2002-2003) – Nr. 1], voor minister Jaak Gabriels respectievelijk over de beleidsbrieven "Buitenlands Beleid – Beleidsprioriteiten 2002-2003" [Stuk 1408 (2002-2003) – Nr. 1] en "Buitenlandse Handel en Extern Economisch Beleid – Beleidsprioriteiten 2002-2003" [Stuk 1409 (2002-2003) – Nr. 1]. Voor wat deze laatste twee beleidsbrieven betreft werden staande ter zitting van de commissie, op dinsdag 26 november 2002, door minister beperkte tekst-errata ingediend [respectievelijk vervat in Stuk 1408 (2002-2003) – Nr. 1 – Erratum en Stuk 1409 (2002-2003) – Nr. 1 – Erratum].

Voor elk van de drie besprekingen werd een andere verslaggever aangeduid. De heer Louis Bril stelde het verslag op van de bespreking van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, de heer Patrick Hostekint rapporteerde over het luik buitenlands beleid en de heer André Moreau nam de bespreking van het luik buitenlandse handel en extern economisch beleid voor zijn rekening. Elk van de

genoemde deelbesprekingen maakte tevens het voorwerp uit van een afzonderlijke indicatieve stemming. De besprekingen van de aan de commissie toegewezen begrotingselementen en de daarbij horende beleidsbrieven werden afgerond op datum van donderdag 28 november 2002.

Voor geen van de genoemde bevoegdheden diende de commissie zich uit te spreken over enige bepaling van het programmadecreet.

DEEL I : ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

1. TOELICHTING DOOR MEVROUW MIEKE VOGELS, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, GEZONDHEID, GELIJKE KANSSEN EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

1.1. Uitgangspunten voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking

Bij de aanvang van haar uiteenzetting preciseert de minister dat het niet haar bedoeling was om met deze beleidsbrief een geheel nieuw beleid uit te tekenen. De legislatuur is ondertussen immers reeds een heel stuk gevorderd, en de belangrijkste beleidslijnen werden dan ook al uitgezet in de Beleidsnota "Vlaanderen Internationaal" 2000-2004, en in de diverse daaropvolgende beleidsbrieven. De voorliggende beleidsbrief past m.a.w. wel degelijk in het algemene beleidskader dat werd uitgetekend voor de periode 2000-2004.

Dit betekent in concreto dat er onverdroten verder gewerkt wordt aan het realiseren van de basismissie die werd vastgelegd in de genoemde beleidsnota. In casu gaat het daarbij over het leveren van een bijdrage tot het verkleinen van de verschillen in welvaart en welzijn tussen de Westerse landen enerzijds, en de landen en regio's in ontwikkeling anderzijds. Waarbij we vanzelfsprekend niet uit het oog mogen verliezen dat we al bij al toch maar een kleine regio, met bescheiden middelen zijn. Hetgeen ons ertoe noopt om realistische doelstellingen te formuleren, en onze middelen zo effectief en duurzaam mogelijk in te zetten. Dit daarenboven ook nog eens binnen het ruimere kader van de internationaal gemaakte afspraken en de internationaal gevolgde strategieën.

De minister preciseert daarbij dat het Vlaamse beleid meer bepaald volledig in overeenstemming zal

zijn met de door de algemene vergadering van de Verenigde Naties aangenomen "Millennium Declaration" van 18 september 2000, de door de OESO in 2001 geformuleerde "Strategies for sustainable development", en uiteraard ook de afspraken gemaakt op de conferentie van de VN in Monterrey. Vooral dit laatste is niet onbelangrijk, aangezien Vlaanderen hiermee te kennen geeft zich eveneens te willen inschrijven in het algemene streefdoel om tegen 2010 de afgesproken norm van 0,7% van zijn BRP te besteden aan internationale solidariteit. Waarbij de minister laat opmerken dat dit engagement nog in belang zal toenemen naarmate Vlaanderen, in uitvoering van de Lambermontakkoorden, meer bevoegdheden krijgt inzake ontwikkelingssamenwerking.

De minister overloopt daarna kort, maar systematisch, de beleidsbrief.

1.2. Een coördinerende en initiërende opdracht binnen de Vlaamse regering

Ze wenst daarbij eerst en vooral even stil te staan bij wat in de beleidsbrief haar "coördinerende en initiërende opdracht binnen de Vlaamse regering" wordt genoemd. Binnen de Vlaamse regering werd immers de optie gelicht om de ontwikkelingssamenwerking te benaderen als een horizontaal beleidsdomein. Iets waar overigens niet iedereen binnen deze commissie blijkbaar even gelukkig mee was. Maar wel een optie waar zij als Vlaams minister van Ontwikkelingssamenwerking volledig achter staat, omdat ze er ten gronde van overtuigd is dat ontwikkelingssamenwerking met het Zuiden principieel ingebed dient te zijn in het denken en handelen van elke Vlaamse minister. Dit overigens niet alleen voor wat de klassieke relaties en connecties met het Zuiden betreft, maar ook en vooral gerelateerd aan het concept van duurzame ontwikkeling.

Voor haar is het dan ook duidelijk dat bij elke beleidsbeslissing, binnen elk beleidsdomein van de Vlaamse regering, voor een stuk de connectie en de link gelegd moet worden met het streven naar internationale solidariteit. Daar waar de strategische keuzes dus bepaald worden door de minister bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking, hebben de overige leden van de Vlaamse regering zich ertoe verbonden die horizontale aanpak ook concreet in de praktijk te brengen. Hetgeen impliceert dat ze niet alleen permanent de internationale samenwerking in het achterhoofd houden, maar ook dat ze – zonodig experimentele – projecten opzetten in de partnerlanden van Vlaanderen. Onder ander in de directe samenwerking met Zuid-Afrika

wordt er zo geëxperimenteerd met de horizontale aanpak.

Dat deze horizontale aanpak vanuit conceptueel oogpunt de juiste is, wordt allicht door niemand meer betwijfeld. De praktische haalbaarheid van een en ander, heeft daarentegen al frequent het voorwerp uitgemaakt van vragen en interpellaties. Het moge daarbij volgens de minister in elk geval duidelijk zijn dat deze horizontale benadering de doelmatigheid van de samenwerking met de partnerlanden niet in de weg mag staan. Horizontaliteit betekent dan ook in de eerste plaats het inbrengen van de domeineigen expertise en de noodzakelijke logistiek door de functioneel bevoegde ministers. Het beslissingsproces daarentegen (onder andere voor wat de eigen financiële middelen van de minister voor Ontwikkelingssamenwerking betreft) blijft echter wel degelijk verticaal, en dit zowel voor wat de inhoudelijke als de budgettair-technische aspecten betreft. De functioneel bevoegde ministers schrijven zich m.a.w. in in de gemeenschappelijke prioriteiten van de Vlaamse regering. Door de complementariteit binnen de Vlaamse regering te koppelen aan een eenduidig beleid ten aanzien van onze partnerlanden, kunnen de verticale en de horizontale werking elkaar dus versterken.

De minister geeft daarbij grif toe dat er wel een zekere afstand bestaat tussen de theorie en de praktijk. Uit diverse in het parlement aan haar – als nieuwe titulaire minister van ontwikkelingssamenwerking – gerichte vragen om uitleg, actuele vragen en interpellaties, zijn een aantal pijnpunten en tekortkomingen naar voor gekomen qua doelmatigheid van de, overigens nog prille, horizontale samenwerking. En dit dan meer bepaald in onze verhouding tot Zuid-Afrika, en de drie uitverkoren provincies aldaar. De minister wijst er daarbij op dat ze reeds bij die gelegenheid aangekondigd heeft werk te zullen maken van een verdere versterking van de doelmatigheid van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking met Zuid-Afrika. Deze zou meer bepaald gegarandeerd moeten worden door duidelijke afspraken te maken over de manier waarop we die horizontale samenwerking naar de toekomst toe verder gestalte zullen geven.

Dit zou op de eerste plaats gerealiseerd moeten kunnen worden door programmatorisch meer te gaan concentreren. Dit betekent dus dat de projecten die door de verschillende leden van de Vlaamse regering vanuit hun eigen budget gefinancierd worden, beter geconcentreerd zullen worden rond projecten die één bepaald doel en één bepaald thema hebben. Wat dat laatste betreft verklaart de minister dat zij zich naar de toekomst toe vooral

wil richten op een werkprogramma waarbinnen de nadruk gelegd wordt op duurzaamheid, het scheppen van gelijke kansen voor vrouwen, kinderen en achtergestelde groepen en de bestrijding van de verspreiding van HIV/AIDS. Deze elementen zullen voor alle Vlaamse departementen de rode draad vormen in hun samenwerking met Zuid-Afrika. Zowel de projecten vanuit de departementen Onderwijs, Landbouw, Milieu, Ambtenarenzaken e.a., zullen op die manier prioritair gaan investeren in die doelgroepen, terwijl ze ook meer geografisch geïntegreerd op een beperkt aantal plaatsen zullen worden uitgevoerd.

De minister preciseert verder dat het de bedoeling is dat, in de nota die zij weldra aan de Vlaamse regering zal voorleggen, het idee zou worden geconsacreerd om te werken in de richting van één Vlaams loket, d.w.z. één centraal aanspreekpunt voor de Zuid-Afrikaanse overheid naar de Vlaamse overheid toe. Dit centrale aanspreekpunt zou tegelijk informatie verschaffen en dienen voor de financiële opvolging en afhandeling van de dossiers en projecten.

1.3. De samenwerking met Zuid-Afrika

Voor het overige moge het duidelijk zijn dat Zuid-Afrika absoluut dé prioritaire partner is en blijft voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Het feit dat er bijkomend een aantal prioritaire partnerlanden werden geselecteerd voor toekomstige samenwerking doet daar niets van af. De grondlijnen van de samenwerking met de Zuid-Afrikaanse partner werden vastgelegd in een uitvoeringsakkoord (een “memorandum of understanding”), terwijl de directe bilaterale samenwerking (d.w.z. de samenwerking van overheid tot overheid) met Zuid-Afrika gebaseerd is op een gezamenlijk uitgediscussieerde strategienota waarin de krijtlijnen voor de samenwerking van de komende jaren zijn vastgelegd.

Binnen deze strategienota is het voorbije jaar (d.w.z. 2002) voor het eerst een uitgebreid werkprogramma vastgelegd. In de loop van dit jaar 2002 werd reeds rekening gehouden met de afgesproken geografische prioriteiten binnen Zuid-Afrika. De Vlaamse samenwerkingsinspanningen werden diensgevolge vooral geconcentreerd op de provincies Limpopo, Kwazulu Natal en Vrijstaat.

Conform wat in de Vlaamse regering werd afgesproken inzake horizontaal beleid, situeren de verschillende projecten die binnen het werkprogramma zijn weerhouden, zich op alle beleidsdomeinen van de Vlaamse regering. Zo werden er concrete

projecten ingediend op de domeinen : welzijn, gezondheidszorg, ambtenarenzaken (cf. ook het amendement op het luik “Ontwikkelingssamenwerking” bij de derde aanpassing van de uitgavenbegroting 2002), lokale besturen, toerisme, tewerkstelling, cultuur, jeugd, sport, onderwijs, milieu, landbouw, huisvesting, economie, energie en havens.

De minister wijst er daarbij op dat er voor de toepassing en bewaking van de zopas geschetste methodiek, en voor de formulering, begeleiding en opvolging van de verschillende projecten in Zuid-Afrika, een beroep wordt gedaan op de VVOB. Te dien einde werden zowel het kantoor van de Vlaamse vertegenwoordiger als het kantoor van de VVOB in Pretoria versterkt. Met deze personeelsuitbreiding zouden de bijkomende taken en opdrachten naar aanleiding van de eerste projectmatige samenwerking voor 2002, op een inhoudelijke en kwalitatief degelijke manier, moeten kunnen worden opgevangen.

Voor het jaar 2002 werd ten behoeve van de samenwerking met Zuid-Afrika een budgettaire inspanning gedaan van 12,5 miljoen euro. Daarvan vallen 7,5 miljoen euro ten laste van de eigen begroting, de overige 5 miljoen komen ten laste van de budgetten van de verschillende inhoudelijk bevoegde ministers. De minister spreekt daarbij haar overtuiging uit dat, zoals de stand van zaken nu is, en rekening houdende met de goedkeuring van het hogergenoemde amendement op de derde aanpassing van de uitgavenbegroting voor 2002, men erin zal slagen om al deze projecten ook effectief vast te leggen op het jaar 2002. Daarbij verklaart ze zich, desgewenst ook bereid om, naar aanleiding van de algemene bespreking van de voorliggende begroting, nadere toelichting te verschaffen bij de diverse Vlaamse projecten in Zuid-Afrika.

Naast de projecten-2002, spreekt het voor zich dat – met het oog op de goedkeuring van de begroting 2003 (wat uiteindelijk toch het hoofddoel van deze commissievergadering is) – ook en vooral de voor 2003 geplande activiteiten van belang zijn. Terzake verklaart de minister dat het de bedoeling is om ook voor het jaar 2003 met de Zuid-Afrikaanse overheid een nieuw werkprogramma af te spreken. Werkprogramma dat ongeveer van dezelfde grootte-orde zal zijn als dat voor 2002. Dit werkprogramma zal uiteraard ook op de eerste plaats gericht zijn op de drie geselecteerde provincies en op de uitvoering van de nieuw-gekozen beleidslijnen. Bij dit laatste gaat het dan met name vooreerst over het vergemakkelijken van de financiële stromen en het uitbouwen van één aanspreekpunt, zo-

danig dat de doelmatigheid en de cliëntvriendelijkheid ten aanzien van de Zuid-Afrikaanse partner aanzienlijk verbeterd kan worden. En tweedens is het ook de bedoeling om in 2003 reeds maximaal nieuwe projecten in te schuiven rond de hogerge-noemde cross-sectorale thema's (d.w.z. de man-vrouwverhouding, preventie van HIV/AIDS en duurzaamheid).

Qua budgettaire implicaties van dit alles, kan de minister bevestigen dat het de bedoeling is om in 2003 een bedrag te investeren dat gelijk is aan dat voor 2002, zijnde 7,5 miljoen euro.

1.4. De samenwerking met Mozambique

Daar waar bij de samenwerking met prioritaire partnerlanden op de eerste plaats gedacht wordt aan Zuid-Afrika, laat de minister opmerken dat ook Mozambique als tweede prioritair partnerland werd weerhouden door de Vlaamse regering in december 2001. Zij wijst er daarbij op dat Mozambique één van de minst ontwikkelde landen ter wereld is. Uit het "Human Development Report 2002" moet immers blijken dat het land de 170ste plaats bekleedt op een totaal van 173 landen waarvoor de zogenaamde "human development index" werd berekend.

In de beleidsbrief Ontwikkelingssamenwerking van 2002 werd gesteld dat de keuze voor Mozambique werd gemaakt op basis van een politieke analyse van een achttal landen in Zuidelijk Afrika. Dat het bij de keuze van een tweede partnerland per definitie om een land uit de regio van Zuidelijk Afrika moest gaan, is het gevolg van de ruimere optie om ook qua geografische doelregio te werken via een zekere mate van clustering.

De eerste contacten qua samenwerking tussen Vlaanderen en Mozambique werden gelegd aansluitend bij het bezoek van haar voorganger, de heer Bert Anciaux, aan Zuid-Afrika. Deze initiële contactname verliep via het kabinet van de toenmaals betrokken minister en via de administratie Buitenlands Beleid. De minister wijst er daarbij op dat het wel degelijk de bedoeling is om nog in de loop van 2002 enkele projecten in Mozambique effectief op te starten. Dit betekent per definitie dat deze projecten nu nog snel zullen moeten vastgelegd worden.

Wat de activiteiten voor 2003 betreft, wordt momenteel de laatste hand gelegd aan een goed onderbouwde omgevingsanalyse. Dit werken met omgevingsanalyses is immers één van de algemene strategische opties die we gekozen hebben bij de

uitwerking van een beleid inzake ontwikkelingssamenwerking. Verder kan de minister nog meedelen dat Vlaanderen zich in Mozambique ten volle zal inschrijven in het PARPA (het "Plano de acção para a redução da pobreza absoluta"), d.w.z. in het door de Mozambikaanse regering in 2001 uitgewerkte actieplan ter bestrijding van de extreme armoede. Met dit actieplan beoogt de Mozambikaanse regering een kader te scheppen waarin een veelheid aan buitenlandse en internationale projecten inzake ontwikkelingssamenwerking een plaats kunnen vinden. Zoals de naam zelf zegt, is het uitgangspunt de substantiële reductie van de armoede. Het plan is terzake overigens erg ambitieus: het beoogt het allerarmste bevolkingsdeel te reduceren van de huidige 70% van de bevolking tot minder dan 50% van de totale bevolking in 2010. Het PARPA geeft aan welke de hiervoor te volgen strategie is, en welke acties ondernomen dienen te worden. Voor de minister is het dan ook duidelijk dat de, al bij al toch vrij bescheiden Vlaamse ontwikkelingsinbreng in Mozambique, om effectief te zijn, ten volle dient aan te sluiten bij de doelstellingen en acties van het PARPA. Hetgeen in deze overigens niet belet dat we tegelijkertijd ook zouden blijven focussen op de prioriteiten die we zelf gelegd hebben, namelijk het bevorderen van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen, de strijd tegen HIV/AIDS en de duurzaamheid.

Qua budgettaire implicaties van een en ander is het de bedoeling dat de 1 miljoen euro die in 2002 werd vooropgesteld voor samenwerking met Mozambique, ook opnieuw in 2003 ter beschikking zou staan.

1.5. De samenwerking met Marokko

Als derde prioritaire partnerland voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking werd gekozen voor Marokko. Reeds in de beleidsnota 2000-2004 werd immers aangegeven dat samenwerking met een Maghrebland tot de mogelijkheden behoorde, omdat er zo kon worden ingespeeld op de relatie met de allochtone bevolking in Vlaanderen. In casu kwamen derhalve voornamelijk Marokko en Tunesië in aanmerking. De uiteindelijke keuze werd opnieuw afhankelijk gemaakt van een omgevingsanalyse. Omgevingsanalyse die aangaf dat een samenwerking met Marokko tot de mogelijkheden behoorde.

Dienovereenkomstig werd de beslissing om Marokko tot prioritaire partner voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking te maken, door de Vlaamse regering genomen op 14 december 2001. Hierbij – en zo stond het ook vermeld in de Be-

leidsbrief 2002 – wordt in een eerste fase gedacht aan indirecte samenwerking, en dit voor wat betreft alle relevante Vlaamse beleidsdomeinen, mits natuurlijk opnieuw de noodzakelijke thematische concentratie van de beperkte middelen die ter beschikking staan. Waarbij ook het betrekken van de allochtone Marokkaanse gemeenschap hier te lande bij de geplande samenwerking, potentieel een duidelijke meerwaarde kan opleveren.

De minister preciseert daarna dat de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking met Marokko in wezen nog maar in opstart is. Zo zijn er het voorbije jaar al enkele contacten geweest met de Marokkaanse allochtone gemeenschap in Vlaanderen, waarbij duidelijk is gesteld dat de samenwerking diende te kaderen in de inhoudelijke prioriteiten die voor de gehele Vlaamse ontwikkelingssamenwerking werden naar voor gebracht. Ook naar Marokko toe dient er dus gefocust te worden op het bevorderen van gelijke kansen tussen mannen en vrouwen. Een debat dat trouwens niet alleen in Marokko zelf, maar ook binnen de allochtone Marokkaanse gemeenschap in België en Vlaanderen erg actueel is.

In de projecten die momenteel worden voorbereid, en waarvan sommige zelfs in de loop van 2002 nog een – weliswaar minieme – uitvoering zullen krijgen, staan vrouwen in relatie tot alfabetisering, vorming en werkgelegenheid derhalve centraal. Bij de keuze van de partners zal dan ook op de eerste plaats aandacht gaan naar vrouwenorganisaties. Ook bij de uitvoering van de indirecte samenwerking mogen deze onderwerpen immers niet uit het oog worden verloren.

Qua budgettaire inspanning geeft de minister nog mee dat voor de opstartfase van de samenwerking een bedrag van 1.500.000 euro wordt vooropgesteld.

Waarmee de minister meteen ook haar overzicht afrondt van de stand van zaken en de perspectieven met betrekking tot de drie prioritaire partnerlanden voor samenwerking.

1.6. Het beleid inzake educatie, vorming en sensibilisering

De minister komt daarna tot de tweede grote pijler van het Vlaams beleid inzake ontwikkelingssamenwerking; het beleid inzake educatie, vorming en sensibilisering. Allemaal zaken die bij uitstek tot de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap behoren.

Bedoeling van deze educatie en sensibilisering is het op een permanente basis gevoelig maken van de bevolking hier in het Noorden, in Vlaanderen, voor de concrete leefomstandigheden van de mensen in het Zuiden, teneinde op die manier tot solidariteit en ook een stukje gedragsverandering in het Noorden te komen. De ultieme doelstelling hiervan is, evidentierwijze, meer welvaart en welzijn te brengen in het Zuiden.

Deze educatie, vorming en sensibilisering zullen daartoe ook decretaal verankerd worden. Dit was reeds een beleidsdoelstelling van de vorige minister van Ontwikkelingssamenwerking, de heer Anciaux. De uitwerking van een dergelijk decretaal beoordelingskader is echter ingewikkelder gebleken dan oorspronkelijk gedacht. Zo bemoeilijken, onder andere, de onzekerheden die nog verbonden zijn aan de optie om de ontwikkelingssamenwerking verder te defederaliseren, deze kwestie in niet geringe mate. De minister benadrukt daarbij dat dit zeker niet betekent dat de Vlaamse regering ondertussen gewoon maar afwacht op dit terrein. Er is integendeel reeds externe expertise aangevraagd, zodat tegen de zomer van 2003 toch een degelijk onderbouwd ontwerp van decreet tot structurele verankering van de educatie, vorming en sensibilisering in Vlaanderen rond de Noord-Zuidverhoudingen zou moeten kunnen worden voorgelegd aan de commissie.

Ook op het terrein zit de Vlaamse overheid ondertussen niet stil. Op de begroting 2002 was zo reeds een aanzienlijk bedrag voorzien om gestalte te geven aan de sensibiliseringsidee, en in de Beleidsbrief 2002 werden ook reeds een aantal richtinggevende criteria vermeld. In afwachting van het beloofde decretale kader werden derhalve meer precieze criteria uitgewerkt, die moeten dienen als beoordelingskader met het oog op het verlenen van projectsubsidies op het budget 2002 én in wezen ook op het budget 2003. Deze criteria moeten een objectieve selectie mogelijk maken. Zij bevatten ook de voorwaarden die de kwaliteit van de projecten moeten bevorderen. Ze gaan dus onder andere over: de kwaliteit, de methode en de doelgroepenbenadering van de projecten.

In het voorjaar van 2002 werd een publieke oproep tot indiening van projectvoorstellen gelanceerd via de website van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, via een oproep in de kranten én via het direct aanschrijven van de relevante partnerorganisaties. Van de 49 ingestuurde projectvoorstellen werden uiteindelijk 28 dossiers weerhouden voor subsidiëring. De betrokken organisaties werden

daarvan in kennis gesteld eind september, begin oktober van dit jaar.

De minister preciseert daarbij dat ze een beetje gearzeld heeft om, wat betreft de middelen voor 2003, al dan niet te wachten op het nieuwe decreet. Maar uit haar contacten met het werkveld heeft ze geleerd dat een dergelijk decreet best in alle rust wordt uitgeschreven, aangezien hiermee uiteindelijk toch een kader wordt geschapen waarbinnen een belangrijk deel van het Vlaamse ontwikkelingssamenwerkingsbeleid zich de komende jaren zal afspelen. Er werd dienovereenkomstig besloten om de oproep voor projecten voor 2003 toch al te lanceren. Deze oproep is vorige week in de kranten verschenen en op 26 november 2002 wordt daarover ook een studiedag georganiseerd voor alle geïnteresseerden.

De minister beklemtoont daarbij dat de ervaring opgedaan tijdens de selectie van de projecten voor 2002 heeft toegelaten om de gehanteerde criteria al wat aan te passen. Deze versmalling en verstrenging van de criteria is overigens ook volkomen logisch in het licht van de hogergenoemde prioritaire Vlaamse doelstellingen : bevordering van gelijke kansen, preventie van HIV/AIDS en duurzaamheid. De educatie-, vormings- en sensibiliseringsinitiatieven dienden daar m.a.w. maximaal op aan te sluiten. Tegelijk werd er ook gestreefd naar een verbreding van de initiatiefnemers. Om al die redenen werd er inzake de projectsubsidie een modulatie ingebouwd, die toelaat om rekening te houden met verschillende soorten van projecten die – al dan niet samen – kunnen worden ingediend door verschillende soorten van organisaties. De minister denkt daarbij in concreto aan het indienen van projecten door de klassieke NGO's uit dit werkveld, samen met, bijvoorbeeld, syndicale organisaties of organisaties van allochtonen. Ingeval van een dergelijke “sectoroverschrijdende” samenwerking kan de projectsubsidie oplopen tot 85%, daar waar de gewone projectsubsidie “slechts” 60% bedraagt.

De ervaringen opgedaan met de eerste en tweede oproep zouden in elk geval informatie en kennis moeten opleveren die van nut zal zijn voor het op te stellen kaderdecreet.

Daarnaast laat de minister nog opmerken dat ze er uitdrukkelijk voor geopteerd heeft om ook binnen de eigen Vlaamse administratie een beleid van interne sensibilisering inzake ontwikkelingssamenwerking op te zetten. Dit naar analogie met het reeds bestaande beleid van interne milieuzorg en het interne gelijke kansen-beleid. Inzoverre men in

Vlaanderen wil komen tot een brede maatschappelijke sensibilisering rond een bepaald thema, moet de eigen Vlaamse administratie immers maximaal het goede voorbeeld geven. Ze denkt daarbij dan in concreto aan het gebruik en de aankoop van bepaalde “eerlijke” producten en het al dan niet gebruiken van bepaalde – ecologisch duurzame – materialen.

Qua omvang blijft het budget voor 2003 gelijk aan het budget voor 2002. Maar het budget wordt wel meer uitgesplitst. Daar waar het totaalbedrag voor educatie en sensibilisering in 2002 was ingeschreven op basisallocatie 30.08, werd er bij de begroting 2003 voor geopteerd om 1.284.000 euro in te schrijven op basisallocatie 30.09, en 250.000 euro op basisallocatie 12.32. Met het eerstgenoemde bedrag zullen de projecten gefinancierd worden die uit de zopas gelanceerde oproep zullen voortkomen. Dit is dus constant beleid. Met het tweede bedrag zal het beleid interne sensibilisering binnen de Vlaamse overheid worden gefinancierd. Dit is derhalve nieuw beleid.

1.7. Het beleid met de gemeenten

Als derde belangrijke peiler van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, haalt de minister het beleid met de gemeenten aan. Beleid waar uiteraard ook een heel belangrijk sensibiliseringsluik aan zit, en dat derhalve sterk interageert met de zopas vermelde tweede peiler van het Vlaamse beleid inzake ontwikkelingssamenwerking. Het beleid inzake gemeentelijke convenanten dat door de Vlaamse overheid werd opgezet houdt immers een belangrijk engagement in qua sensibilisering van het eigen gemeentelijk beleidsniveau, maar ook qua sensibilisering van de eigen bevolking. De bedoeling van de gemeentelijk convenanten was geïnteresseerde Vlaamse gemeenten een drie jaar durend pilootproject te laten doorlopen. Pilootprojecten die uiteindelijk moeten uitmonden in een decretale regeling tegen 1 januari 2004. Het concept gaat uit van een procesmatige aanpak, waarin verschillende stappen elkaar opvolgen. De eerste stap bestaat er zoals gezegd in om een ruim maatschappelijk draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking op te bouwen via educatie en sensibilisering. Een tweede belangrijke stap is de capaciteitsopbouw inzake bestuurlijk management en het uitbouwen van een lokaal beleid ontwikkelingssamenwerking. Centraal hierin staan opleiding, personeel en infrastructuur. Derdens kan dit alles – mits aan bepaalde criteria wordt voldaan – geconcretiseerd worden in de uitbouw van een zusterband met een gemeente in het Zuiden. Het rechtstreekse contact

tussen de Vlaamse lokale overheid en het lokaal bestuur in het Zuiden staan hierbij centraal.

De minister erkent daarbij grif dat zij terzake nogal wat kritiek hoort vanuit NGO-hoek. Daar is men er enerzijds immers van overtuigd dat de gemeenten deels dupliceren wat die NGO's zelf al doen, terwijl ze anderzijds ook uiterst beducht zijn voor rechtstreekse relaties tussen gemeentebesturen uit Vlaanderen en gemeentebesturen in het Zuiden. In het verleden blijkt dit genre van contacten immers al te vaak een voorwendsel geweest te zijn voor onverantwoord, d.w.z. onproductief, reisgedrag van een aantal Vlaamse schepenen en/of ambtenaren.

Terzake meent de minister echter dat met de manier van werken die nu werd uitgedokt dit risico maximaal vermeden zal kunnen worden. De gemeenten moeten immers eerst intern een stuk capaciteitsopbouw realiseren. Dat wil zeggen : een beleidsplan ontwikkelingssamenwerking maken, waarin ze nadenken over de manier waarop ze – in hun verschillende beleids- en bevoegdheidsdomeinen – concreet gestalte gaan geven aan de Noord-Zuidsolidariteit in hun gemeente. Tevens moeten ze een gemeentelijke raad voor ontwikkelingssamenwerking opzetten, waar ook de relevante NGO's en de basisgroepen van burgers die nu reeds werken rond ontwikkelingssamenwerking, bij betrokken worden. En pas als aan die, én een aantal bijkomende voorwaarden is voldaan, kan men beginnen denken aan de creatie van een zusterband met een gemeente in het Zuiden.

De minister kan dienaangaande nog meedelen dat deze projecten, mee dank zij de goede en permanente samenwerking met de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG), eigenlijk vrij gunstig evolueren. Alle Vlaamse gemeenten werden geïnformeerd over dit nieuwe beleid, en reeds in de loop van 2001 werd de eerste projectenoproep gelanceerd. Uit de 48 ingediende dossiers, werden er 24 geselecteerd voor goedkeuring door de Vlaamse regering. Dit jaar werd er een nieuwe oproep gedaan, die resulteerde in de indiening van 22 dossiers. Tien daarvan kregen een positief advies, zodat de desbetreffende convenanten konden worden afgesloten begin oktober 2002. Wat de activiteiten voor 2003 betreft, is de minister de mening toegedaan dat men onverminderd verder moet gaan op het ingeslagen pad. Ook in 2003 zal dus de permanente dialoog met de gemeenten worden verdergezet, en dit voor een deel via de VVSG.

Verder is de minister ook de mening toegedaan dat er naar de toekomst toe gezocht moet worden naar

pistes die het ook voor kleinere gemeentes mogelijk moeten maken om zich in dit beleid in te schrijven. Het kan immers niet ontkend worden dat er zich tot op heden al te weinig kleine gemeenten hebben kunnen plaatsen voor het opzetten van een dergelijk pilootproject. Hierdoor wordt er een belangrijk potentieel aan basiswerking onvoldoende betrokken bij het beleid van de Vlaamse overheid. Terzake ziet de minister vooral heil in het toebedelen van een grotere rol aan de NGO's en het middenveld in de voorbereiding van het gemeentelijk ontwikkelingssamenwerkingsbeleid. Op dat terrein ervaart zij momenteel over en weer een stukje ressentiment, dat er eigenlijk niet zou mogen zijn. Ze drukt dan ook de hoop uit dat een en ander zo snel mogelijk zou worden uitgeklaard, hetgeen onder andere zou moeten kunnen naar aanleiding van het werk dat gezamenlijk wordt verricht om te komen tot een decretale onderbouw voor dit ontwikkelingssamenwerkingsbeleid naar en met de gemeenten. De werkgroep die te dien einde werd opgericht omvat immers zowel vertegenwoordigers van het kabinet van de Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking, van het kabinet van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, van de administratie, van de VVSG, als van diverse NGO's. Qua timing is er vooropgesteld dat deze werkgroep zijn werk zou moeten kunnen afronden op een tijdstip dat de minister moet toelaten begin 2004 naar het Vlaams Parlement te komen met een kaderdecreet op de gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking.

In budgettair opzicht is voor 2003 hetzelfde budget voorzien als voor 2002, te weten 1.595.000 euro voor de uitvoering van de bestaande convenanten met de Vlaamse gemeenten, en 150.000 euro voor de ondersteuning door de VVSG.

1.8. De instrumenten van het Vlaamse beleid inzake ontwikkelingssamenwerking

A. Beter Bestuurlijk Beleid

Wat de instrumenten voor het Vlaamse ontwikkelingssamenwerkingsbeleid betreft, meent de minister dat op de eerste plaats even dient stil gestaan bij de operatie Beter Bestuurlijk Beleid. In het kader van deze omvattende reorganisatie van de Vlaamse overheidsadministratie heeft de Vlaamse regering immers beslist om de beleidsondersteunende taken inzake de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking onder te brengen in het toekomstige departement Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking. De uitvoerende taken zouden worden overgelaten aan een agentschap voor ontwikkelingssamenwerking.

Bij dit laatste beleidsuitvoerende agentschap zou het meer bepaald gaan om een intern verzelfstandigd agentschap (IVA) Ontwikkelingssamenwerking. De minister wijst er daarbij op dat deze keuze voor een IVA deels ook gezien moet worden als een politiek signaal. Een dergelijk agentschap zal immers, qua grootte en aantal personeelsleden, de toets van de praktijk en de operationaliteit moeten kunnen doorstaan. Iets wat binnen de huidige Vlaamse ontwikkelingssamenwerking vooralsnog niet echt het geval lijkt te zijn.

Desalniettemin werd er dus, mee met het oog op de waarschijnlijke overdracht van bijkomende bevoegdheden vanop het federale niveau, principieel voor geopteerd om een intern verzelfstandigd agentschap Ontwikkelingssamenwerking uit te bouwen op het Vlaamse niveau. Voor wat de eigenlijke activiteiten 2003 betreft zijn de grote krijtlijnen reeds getrokken. Verder werd medio 2002 ook een veranderingsmanager aangesteld, die in september 2002 van start is gegaan met zijn werkzaamheden, en die dus in de loop van 2003 – overeenkomstig de door de Vlaamse regering geschetste contouren – het veranderingsproces binnen het genoemde beleidsdomein zal coördineren, begeleiden en opvolgen.

B. De VVOB

Wat de toekomstige rol van de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand (VVOB) betreft, laat de minister opmerken dat de technische bijstand bij de ontwikkelingssamenwerking vanzelfsprekend steeds geleverd zal moeten worden door een technisch agentschap.

Voor wat de directe samenwerking met Zuid-Afrika betreft, is de VVOB duidelijk het uitvoerend agentschap van de Vlaamse overheid. Het agentschap opereert daarbij niet zozeer vanuit een specifiek kennis- of bevoegdheidsterrein, maar staat wel in voor de globale begeleiding van de samenwerkingsinitiatieven en de ondersteuning van de partnerschappen. Heel in het bijzonder waakt het agentschap hierbij ook over de toepassing en de naleving van de uniforme standaard die wordt gevormd door het “Project Cycle Management”.

Voor wat daarentegen de bijstand van de programma's in Marokko en Mozambique betreft, zullen bestekken worden opgemaakt, zodat offertes kunnen worden ingewacht.

Begrotingsgewijs is er voor wat de VVOB betreft een constant budget ten belope van 1.322.000 euro

voorzien. Waarbij de minister preciseert dat hierin zowel de werkings- en secretariaatskost van de zetel in Brussel zijn inbegrepen, evenals de kosten verbonden aan de uitbouw van de VVOB-vertegenwoordiging in Zuid-Afrika, die daar, zoals gezegd, het Vlaamse beleid inzake ontwikkelingssamenwerking mee zal helpen uitvoeren.

C.. Een uniforme methodiek

De minister wijst er terzake op dat Vlaanderen zich ten volle wenst in te schrijven in het zogenaamde “Project Cycle Management” (PCM), d.w.z. in de uniforme standaard die op internationale schaal wordt aangewend om de gehele projectcyclus van een samenwerkingsinitiatief op te volgen en te begeleiden. Daarmee schrijft Vlaanderen zich in in de methodiek die door vrijwel alle West-Europese landen wordt gevolgd. Op die manier proberen we overigens ook om een extra stuk klantvriendelijkheid naar onze partners tot stand te brengen. Wij zullen dus geen apart eigen systeem meer hebben om onze prestaties in te schatten, hetgeen meteen ook onze positie in internationaal opzicht én in de internationale verhoudingen een stuk duidelijker en transparanter zou moeten maken.

Voor de opvolging en de begeleiding van de afgesproken methodiek wordt op de begroting 2003 een bedrag van 250.000 euro voorzien.

D. De waarborgverlening voor ontwikkelingsprojecten

De minister komt daarna tot het toch niet onbelangrijke punt van de waarborgverlening voor ontwikkelingsprojecten. Zij verduidelijkt dat het hier om een instrument gaat dat werd vastgelegd in een besluit van de Vlaamse regering van 22 december 1994 “tot regeling van de erkenning van ontwikkelingsfondsen en de waarborgverlening aan erkende ontwikkelingsfondsen”. Instrument waarrond de laatste jaren toch heel wat praktische uitvoeringsmoeilijkheden zijn gerezen.

Het ligt dan ook in de bedoeling van de minister om het bestaande reglementair kader grondig te herzien en de nu bestaande – maar onbruikbare – paden te verlaten. Er zal dienovereenkomstig worden uitgekeken naar een organisatie waarin voldoende expertise aanwezig is, en die tegelijkertijd een adequate, soepele en snelle financiële dienstverlening kan garanderen. Het spreekt daarbij voor zich dat de toekomstige oprichting van het Vlaamse uitvoerend agentschap voor Internationale Samenwerking hierin een cruciale rol kan spelen.

Ook hier is er overigens sprake van een constant budget van 248.000 euro.

1.9. De defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking

De minister komt tenslotte tot het laatste deel van haar inleidende uiteenzetting : de verdere defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking. Terzake valt er niet veel nieuws te melden, in vergelijking met de inlichtingen die de minister dienaangaande enige weken terug aan de commissie heeft bezorgd naar aanleiding van een vraag om uitleg.

Ze wijst erop dat ze er zich toen toe geëngageerd heeft om de Vlaamse werkgroep snel opnieuw bij elkaar te roepen. Terzake kan ze meedelen dat de desbetreffende uitnodigingen ondertussen vertrokken zijn, en dat de bijeenkomst in kwestie gepland is voor twee december e.k.

Op die datum zal, op basis van de evaluaties van de hoorzittingen die ondermeer werden gehouden in het kader van de werkzaamheden van de (federale) “Bijzondere werkgroep defederalisering ontwikkelingssamenwerking”, een eigen Vlaamse tekst-insteek worden voorgelegd aan de Vlaamse werkgroep. Het spreekt daarbij voor zich dat dit tekstvoorstel zeker niet te nemen of te laten zal zijn, maar enkel zal dienen als discussietekst binnen de Vlaamse werkgroep. Een en ander zal daarna overigens ook afgetoetst worden met de betrokken NGO's, en het brede Vlaamse werkveld. Op basis van dit alles zal de Vlaamse regering, namens Vlaanderen, tenslotte een definitief standpunt innemen naar het federale niveau toe, voor wat betreft de verdere implementatie van de Lambert-akkoorden inzake ontwikkelingssamenwerking.

2. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

2.1. Tussenkoms van de heer Patrick Hostekint

- *Grote gelijkenissen met het beleid van haar voorganger*

De heer Patrick Hostekint stelt vast dat de nu voorliggende Beleidsbrief Ontwikkelingssamenwerking, de eerste is die minister Vogels in haar nieuwe hoedanigheid van Vlaams minister bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking, bij het Vlaams Parlement heeft ingediend. Desalniettemin constateert hij een hoge mate van continuïteit met de be-

leidsbrieven die door haar voorganger op die post, de heer Bert Anciaux, over de afgelopen jaren werden neergelegd. De facto blijft men immers duidelijk zweren bij het concept van "samenwerkingsontwikkeling", waarbij elke Vlaamse minister, en elk departement betrokken wordt bij de Vlaamse inspanningen ten aanzien van de landen in het Zuiden.

- *Ongewijzigd budget*

Daarnaast stelt hij vast dat ook de budgettaire middelen zo goed als ongewijzigd blijven ten opzichte van het lopende begrotingsjaar. In globa gaat het daarbij, wanneer men geen rekening houdt met de middelen die al dan niet gegenereerd worden via het "horizontale beleid", over een bedrag van ongeveer een miljard Belgische frank. Hoewel dit "2002-bedrag" een aanzienlijke verhoging betekende ten overstaan van de voorgaande jaren, blijft het – in vergelijking met de totale Vlaamse begroting en de welvaartsgraad van Vlaanderen – volgens de heer Hostekint onmiskenbaar toch om een veeleer beperkte begroting gaan.

- *Continuïteit inzake de verticale elementen van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking*

Ook op andere vlakken is de continuïteit zo goed als totaal. De geografische concentratie, het beleid inzake sensibilisering en educatie én het beleid naar de gemeenten toe, worden immers ten volle gehandhaafd als de drie pijlers die de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking schragen.

- *Continuïtering van het "horizontaal beleid" en de daarmee gepaard gaande problemen*

Daar waar de heer Hostekint in conceptueel opzicht absoluut geen problemen heeft met het "horizontale beleid", constateert hij echter wel dat minister Vogels – in tegenstelling tot haar voorganger – zo voorzichtig is geweest om niet langer een percentage te klevan op de van haar collega-ministers verwachte inspanningen. De door de heer Anciaux vooropgestelde doelstelling dat iedere functioneel bevoegde Vlaamse minister minstens tien percent van zijn internationale middelen zou heroriënteren naar samenwerkingsontwikkeling is blijkbaar geschrapt, wegens niet of nauwelijks haalbaar.

De heer Hostekint verwijst voor dat laatste naar het feit dat hij over het afgelopen zittingsjaar bij alle Vlaamse ministers, via een vraag om uitleg, heeft gepeild naar de mate waarin zij erin slaagden om de 10%-norm voor samenwerkingsontwikkeling te halen. Uit die vragenronde is gebleken dat

in feite slechts twee ministers, te weten de Vlaamse minister bevoegd voor buitenlands beleid en de Vlaamse minister bevoegd voor landbouw en leefmilieu, ook effectief die doelstelling haalden.

Volgens de heer Patrick Hostekint is de reden waarom deze score zo zwak uitvalt ook erg voor de hand liggend : met buitenlands beleid in het algemeen en met ontwikkelingssamenwerking in het bijzonder kan immers niet of nauwelijks electoraal gescoord worden. Overigens dient de verklaring voor het feit dat de meeste Vlaamse ministers zo lauw staan tegenover de samenwerkingsontwikkeling, ook niet uitsluitend gezocht te worden in het gegeven dat er politiek geen eer mee te behalen valt. Een andere verklarende factor is immers dat het niet echt over een kernbevoegdheid van een minister gaat. Ontwikkelingssamenwerking is met name doorgaans maar één – min of meer marginaal – element binnen een veel ruimere ministerportefeuille annex bevoegdhedenpakket. Dit gold vroeger voor minister Anciaux, en is ook nu weer het geval bij de nieuwe titulaire minister, wiens kernbevoegdheid zonder de minste twijfel "Welzijn" is. Ook een dergelijke bevoegdhedenconstellatie zet niet onmiddellijk aan tot een maximale politieke inzet voor de deelbevoegdheid ontwikkelingssamenwerking.

Het horizontaal beleid is daardoor wat verworden tot een mooi, maar "papieren" concept, waarvan in de praktijk niet al te veel terecht komt. Situatie waarvan de heer Hostekint verwacht dat ze nog wat zal verergeren nu minister Gabriels tegelijk verantwoordelijk is voor zowel het algemeen buitenlands beleid als voor het extern economisch beleid als voor het algemeen Vlaams economisch beleid. Vroegere uitspraken, zowel als daden van minister Gabriels hebben immers genoegzaam duidelijk gemaakt dat bij hem het zwaartepunt op de economische belangenbehartiging ligt. Onder andere de nog maar zeer recent – met name op 13 november 2002 – in plenaire vergadering tot minister Gabriels gerichte interpellaties over "de afbouw van een eigen Vlaams buitenlands beleid", zijn in dat opzicht veelbetekenend. Naast de bitse toon waarop een en ander verliep, heeft de heer Hostekint ook en vooral de uitspraak van de minister onthouden dat hij "niet langer meer Sinterklaas wenste te spelen in Zuid-Afrika" en daar (of in welkdaning ander buitenland) dus zeker geen huisvestingsprojecten meer zou subsidiëren. Wel zou hij inspanningen leveren om ter plekke werknemers op te leiden, die daardoor de kwalificaties zouden kunnen verwerven die noodzakelijk zijn om aan de slag te kunnen in, onder andere, een aantal Vlaamse ondernemingen die aldaar wensen

te investeren. Dit exporteren van het stelsel van de Vlaamse opleidingscheques (want daar komt heel de operatie uiteindelijk op neer), is volgens de heer Hostekint een onderduimse manier om toch maar weer aan "gebonden hulp" te kunnen doen. Waarbij de heer Hostekint nog laat opmerken dat vele gewone Zuid-Afrikanen, qua behuizing, nog steeds in een zeer precarie situatie verkeren. De beruchte "townships" zijn immers niet zomaar verdwenen toen het apartheidsregime in elkaar stuitte.

De heer Hostekint wil mevrouw Vogels er dan ook voor waarschuwen dat ze, als Vlaams minister bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking, er absoluut niet mag van uitgaan dat de steun van de Vlaamse minister bevoegd voor Buitenlands Beleid en Buitenlandse Handel verworven is. De betrokken minister lijkt zich integendeel te willen profileren als een liberale hard-liner.

– *Zuid-Afrika als prioritaire partner*

De heer Patrick Hostekint toont zich verder verheugd over het feit dat de nieuwe Vlaamse minister voor Ontwikkelingssamenwerking blijkbaar onverkort vasthoudt aan het principe van de geografische concentratie. Het spreekt daarbij voor zich dat Zuid-Afrika (en binnen Zuid-Afrika nog meer bepaald de provincies Limpopo, Kwazulu Natal en Vrijstaat) voor Vlaanderen de meest prioritaire partner is en moet blijven.

– *Mozambique als nieuwe prioritaire partner*

Hij kan zich eveneens ten volle terugvinden in het nieuwe Vlaamse engagement ten aanzien van Mozambique. Uiteindelijk gaat het hier om een van de armste landen ter wereld (volgens sommige rangschikkingen komt Mozambique zelfs op de 170ste plaats op 173 landen). De Vlaamse hulp mag dan voorlopig beperkt zijn tot een bedrag van ongeveer één miljoen euro, in de context van een straatarm land kan daar toch al een en ander mee worden verwezenlijkt. Terzake wil de heer Hostekint er echter wel op wijzen dat Mozambique een lange en bijzonder bloedige burgeroorlog achter de rug heeft. De talloze landmijnen waarmee het land nog bezaaid is, en die het voor de boeren riskant maken om hun vroegere akkers te betreden, zijn een erfenis uit dat onzalige tijdperk. Aangezien België een voortrekkersrol gespeeld heeft bij het tot stand brengen van een mondiaal verbod op antipersoonsmijnen én tegelijk over heel wat expertise beschikt inzake het opruimen van mijnen, lijkt het hem een goed idee mocht ook Vlaanderen financieel tussenkomen voor het mijnenvrij maken van Mozambique.

- *Het beleid inzake sensibilisering en educatie en het beleid naar de gemeenten toe*

De heer Hostekint kan zich verder eveneens ten volle terugvinden in de verderzetting van de sensibiliserings- en educatie-inspanningen, en in het voortzetten van het convenantenbeleid naar de gemeenten toe. Terzake steunt hij ten volle de optie van de minister om een decretaale onderbouwing tot stand te brengen voor deze beide werkdomeinen. Een decretaal kader is immers de enig mogelijke optie, wil men tot een doorgedreven objectivering komen.

- *De verdere defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking*

Voor wat dan de verdere defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking betreft, laat de heer Hostekint opmerken dat minister Vogels, naar aanleiding van een vraag om uitleg die hij haar begin van dit zittingsjaar over deze kwestie gesteld heeft, beloofd had om tegen medio november een synthesenota voor te leggen aan de betreffende Vlaamse politieke werkgroep (die sinds zijn installatie overigens nog maar een drietal keer is bijeen geweest). Uit de toelichting die de minister vandaag heeft verstrekt, moet blijken dat de nota in kwestie ondertussen al is uitgesteld tot begin december. De heer Hostekint maakt zich – gezien de timing van de werkzaamheden van de in de bijzondere wet voorziene federale bijzondere werkgroep – dan ook maar weinig illusies omtrent de reële relevantie van de werkzaamheden van de Vlaamse werkgroep. Temeer daar zelfs binnen die Vlaamse werkgroep de meningen nog zeer ver uiteen liggen. Een en ander leidt dan ook onvermijdelijk tot de conclusie dat de beslissingen in deze op het hoogste federale niveau genomen zullen worden.

In inhoudelijk opzicht mag het standpunt van de sp.a in deze geredelijkerwijze als bekend worden beschouwd. Het standpunt van de fractie van de heer Hostekint sluit trouwens vrij nauw aan bij het Agalev-standpunt en bij het standpunt dat wordt ingenomen door de federale staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, de heer Boutmans. In essentie komt het erop neer dat van ontwikkelingssamenwerking zeker geen communautair symbooldossier mag worden gemaakt, maar dat het prioritair moet gaan om een beleid dat in de eerste plaats ten goede komt aan de beoogde doelgroep, zijnde de bevolking in de ontwikkelingslanden.

De heer Hostekint wijst er daarbij op dat Vlaanderen sowieso nu reeds de mogelijkheid en de middelen heeft om, op die terreinen waarop het intern

over grote expertise beschikt, aan ontwikkelingssamenwerking te doen. Daarenboven kan het dit des te gemakkelijker doen, daar de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking nog "jong" is, en dus niet belast is met allerhande historische ballast en historische "erfzonden". Voor wat Vlaanderen betreft, heeft de problematiek van de "gebonden hulp" zich, bijvoorbeeld, nooit gesteld. Hetgeen voor de heer Hostekint ook naar de toekomst toe zo hoort te blijven. Daarenboven leeft er bij brede lagen van de Vlaamse bevolking een zeer grote gevoeligheid voor het lot van de minderbedeelden in de derde wereld, hetgeen onder andere heel vaak tot uiting komt in diverse solidariteitsacties op gemeentelijk vlak. Voor de heer Hostekint is het dan ook duidelijk dat de minister ten volle gebruik moet maken van het bestaande draagvlak, door in haar beleid de nodige ruimte te voorzien voor afspraken met de andere relevante niveaus, zijnde de gemeenten en de provincies. Ook voor wat dat laatste betreft, spreekt het overigens voor zich dat de behoeften van het Zuiden absoluut determinerend moeten zijn binnen de op te zetten samenwerkingsverbanden.

- *Bij wege van conclusie*

Afsluitend concludeert de heer Patrick Hostekint dat hij zich zeer wel kan terugvinden in de door de minister ingediende beleidsbrief, en dat zijn fractie dan ook zonder de minste terughoudendheid de ontwerp-begroting Ontwikkelingssamenwerking zal stemmen.

2.2. Tussenkomen van de heer Peter De Ridder

De heer Peter De Ridder kan zich volledig terugvinden in de tussenkomen van zijn fractiegenoot, de heer Patrick Hostekint.

- *Laattijdig op gang komen van de inspanningen inzake educatie en sensibilisering*

Zijns inziens is het belangrijkste vernieuwende element in deze beleidsbrief, het opzetten van een grootschalig beleid inzake educatie en sensibilisering. Zonder voldoende draagvlak bij de eigen bevolking zal er immers nooit voldoende politieke aandacht kunnen worden opgebracht voor de problemen van de derde wereld.

Terzake meent hij echter dat het wat al te lang duurt vooraleer dit beleid echt uit de startblokken komt. Voor zover hij heeft kunnen nagaan is 2003 het eerste jaar van de, toch al sinds 1999 lopende, legislatuur waarin er ook effectief een echt budget voor sensibilisering en educatie wordt voorzien.

Het stadium van het denkwerk heeft volgens hem dan ook lang genoeg geduurd, het is de hoogste tijd geworden om tot actie over te gaan.

2.3. Tussenkomen van de heer Freddy Sarens

– *Algemene inschatting van de beleidsintenties van de nieuwe minister*

De heer Freddy Sarens opent zijn tussenkomen met de verzekering dat hij bij het aantreden van mevrouw Vogels als Vlaams minister van Ontwikkelingssamenwerking bereid was om haar minstens het voordeel van de twijfel te gunnen. Na het door nemen van haar eerste beleidsbrief was zijn ontgoocheling echter groot, aangezien hij moest constateren dat de door haar voorganger, de heer Bert Anciaux, uitgezette lijnen nagenoeg onveranderd worden voortgezet. De fundamentele bedenkingen die de heer Sarens vroeger reeds had ten overstaan van het ontwikkelingsamenwerkingsbeleid van deze Vlaamse regering kunnen dan ook onveranderd gehandhaafd blijven ten aanzien van de beleidsintenties van de nieuwe minister. Het ontbreekt het door deze regering voorgestane ontwikkelingsamenwerkingsbeleid geheel en al aan zin voor realisme. Er wordt integendeel veel terminologische mist gespuid en veel visionaire onzin verkondigd. In dat opzicht is de huidige Vlaamse ontwikkelingsamenwerking bijna de perfecte weerspiegeling van het wat wispelturige karakter van de vorige titularis van deze bevoegdheid.

– *Het horizontale beleid inzake ontwikkelingssamenwerking*

Een eerste fundamentele kritiek van de heer Sarens betreft het zogenaamde “horizontale” beleid van “samenwerkingsontwikkeling”. Terzake laat hij opmerken dat in de nu voorliggende beleidsbrief impliciet wordt toegegeven dat dit een problematisch gegeven is, aangezien er – onder de hoofding “Een coördinerende en initiërende opdracht binnen de Vlaamse regering” – sprake is van bijsturing en verfijning van dit beleid. Illustratief hiervoor is volgens de heer Sarens onder andere de volgende passage : “Vandaar zal om redenen van doelmatigheid binnen elke geografische prioritaire regio en binnen elk jaarprogramma een duidelijke thematische prioriteitsstelling worden aangebracht, daardoor zal zowel naar inhoudelijke afbakening, naar inzet van financiële middelen, naar opvolging van de verschillende projecten, maar vooral naar maatschappelijke effectiviteit een grotere doelmatigheid worden nagestreefd.” Een dergelijke quasi-bekentenis roept bij hem toch een aantal fundamentele vragen op. Vooreerst kan men zich namelijk af-

vragen of zulks eigenlijk niet ipso facto betekent dat niet langer alle Vlaamse bevoegdheden zullen geïncorporeerd worden in het horizontale beleid. En tweedens blijft het nog steeds de vraag hoe men zoiets in de praktijk dan wel zal realiseren. Voor Zuid-Afrika, bijvoorbeeld, gaat het tegelijk om een mix van directe en indirecte hulp, en om een mix van betrokken Vlaamse en Zuid-Afrikaanse departementen. Hoe de Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking op zo’n complexe situatie toezicht en controle wil houden, blijft de heer Sarens dan ook een raadsel.

Naast de praktische onwerkbaarheid van het horizontale beleid, is een tweede groot probleem inzake dit beleid – probleem dat trouwens ook reeds door de heer Hostekint werd aangeraakt – gelegen in het feit dat de initieel vooropgestelde budgettaire doelstellingen totaal onrealistisch en onhaalbaar zijn gebleken. Bijna geen enkele Vlaamse minister heeft immers de doelstelling gehaald van het heroriënteren van 10% van zijn internationale middelen naar projecten van samenwerkingsontwikkeling. En binnen de departementale middelen die dan toch aan samenwerkingsontwikkeling werden besteed, zijn de echt nieuwe initiatieven doorgaans te tellen op de vingers van één hand. Meestal werden immers reeds bestaande projecten gewoon geherlibelleerd als projecten in het kader van de samenwerkingsontwikkeling. Van de oorspronkelijke doelstelling van toenmalig minister Anciaux om bijna 600 miljoen frank aan bijkomende middelen los te weken van de andere Vlaamse departementen, bleek zo na heel veel – vaak nogal creatieve – bevraging en na veel schrapen uiteindelijk maar 270 miljoen frank te zijn binnengekomen, waarbij het voor een niet-onaanzienlijk deel dus nog niet eens om nieuwe middelen ging. Dat de nieuwe Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking zelfs niet eens meer een dergelijke cijfermatige doelstelling durft te hanteren is dan ook veelzeggend.

Hierop inpikkend repliceert *minister Vogels* dat, voor wat de samenwerking met onze prioritaire partner Zuid-Afrika betreft (de bulk van de Vlaamse ontwikkelingsamenwerking m.a.w.), er wel degelijk een concreet cijfer van 5 miljoen euro wordt voorzien, qua inbreng vanuit de andere departementen. Ten bewijze daarvan zal ze – ten behoeve van het verslag – aan de commissie een overzicht bezorgen van de Vlaamse projecten in Zuid-Afrika, waaruit duidelijk de origine van de gespendeerde en te spenderen middelen zal blijken.

Anderzijds wil de minister ook niet verhelen dat het horizontale beleidsconcept inderdaad wel enige tekortkomingen en onvolkomenheden omvat. Dat de resultaten niet zo optimaal zijn als wenselijk ware geweest, ligt zelfs voor de hand. Maar we leven nu eenmaal niet in de best mogelijke der werelden.

De heer Freddy Sarens concludeert uit dit alles dat de door voormalig minister Anciaux geïntroduceerde conceptuele piste om simultaan een horizontaal en een verticaal beleidskader te hanteren wel mooi oogt op papier, maar in de realiteit totaal onwerkbaar is gebleken.

– *De samenwerking met Zuid-Afrika*

Voor wat de betrekkingen met onze prioritaire ontwikkelingspartner Zuid-Afrika betreft, laat de heer Freddy Sarens opmerken dat er tussen Vlaanderen en Zuid-Afrika een bijzonder ruim (en recentelijk zelfs nog uitgebreid) samenwerkingsverdrag bestaat, dat zowat alle Vlaamse bevoegdheidsdomeinen omvat. Uit het hogervermelde citaat uit de beleidsbrief van de nieuwe Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking, leidt hij echter af dat het niet langer de bedoeling is om de totaliteit van onze Vlaamse bevoegdheden ook daadwerkelijk te gaan betrekken in de ontwikkelingssamenwerkingsrelatie met Zuid-Afrika. Indicatief hiervoor is ook de recente uitspraak van de heer Jaak Gabriëls (die naast het Buitenlands Beleid binnen de Vlaamse regering eveneens bevoegd is voor Huisvesting) in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement, dat hij het subsidiëren van huisvestingsprojecten in Zuid-Afrika niet langer als een prioriteit aanzag. Uitspraak die toch vrij aberrant is in het licht van het feit dat grote delen van de Zuid-Afrikaanse bevolking nog steeds in de meest armzalige sloppenwijken wonen. Maar meteen ook een uitspraak die overduidelijk aantoonde hoe machteloos de Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking wel staat tegenover eventuele onwillige collega-ministers in de Vlaamse regering. Hoe het ook zij, voor de heer Sarens is het duidelijk dat de samenwerking met Zuid-Afrika absoluut op een zo intens en uitgebreid mogelijke manier dient te worden verdergezet.

– *De samenwerking met Mozambique*

Voor wat de ontwikkelingssamenwerking met Mozambique betreft, constateert de heer Freddy Sarens dat we momenteel in wezen nog steeds in het stadium van de “omgevingsanalyse” zitten. Dit is ongetwijfeld nuttig en nodig, maar een dergelijke studiefase mag niet blijven duren. Het wordt m.a.w.

tijd dat er tot concrete actie wordt over gegaan. Eenmaal dat het zover komt, kan de heer Sarens zich echter wel volledig terugvinden in de optie dat Vlaanderen zich zal inschakelen in het PARPA-programma van de Mozambikaanse regering. De mensen van ter plekke zijn immers het best geplaatst om te weten welke de meest dringende noden zijn die prioritair moeten worden aangepakt.

– *De samenwerking met Marokko*

Inzake de, eveneens reeds sinds geruime tijd aangekondigde samenwerking met Marokko, constateert de heer Freddy Sarens dat men ook in deze vooralsnog blijft steken in het studie- en analysestadium. Ook hier is hij de mening toegedaan dat dit soort van studiestadium niet eindeloos gerekt mag worden. Er moet nu eindelijk overgegaan worden tot actie. Wel is hij, in inhoudelijk opzicht, tevreden met de in de beleidsbrief genoemde projecten. Het komt hem zinnig over om samen met Marokkaanse vrouwenorganisaties een beperkt aantal projecten te lanceren inzake de relatie van vrouwen tot alfabetisering, vorming en werkgelegenheid.

Hij vindt het echter wel een bevreemdende lacune dat minister Vogels nergens in haar beleidsbrief gewag maakt van het werkbezoek dat zij, samen met de federale staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, de heer Boutmans, in de loop van januari 2003 zal brengen aan Marokko. Gezien de uitverkiezing van Marokko tot nieuwe partner voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, is dit toch wel een gegeven waarover de minister het parlement had mogen inlichten.

En tenslotte constateert de heer Sarens dat er ten aanzien van Marokko vooral langs indirecte weg aan ontwikkelingssamenwerking zal worden gedaan. Dat de beleidsbrief de piste van de directe samenwerking met Marokko niet uitsluit, maar er evenmin nadere gegevens over bevat, komt hem insgelijks wat bevreemdend over.

– *Het beleid inzake educatie en sensibilisering : de nieuwe Vlaamse kerntaak ?*

De heer Freddy Sarens meent verder te mogen vaststellen dat met deze beleidsbrief de nadruk binnen de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking nog verder verschuift naar sensibilisering en educatie hier te lande. Voorlopig gaat het daarbij nog over constant beleid en constant blijvende budgetten. Zonder ook maar in enigerlei mate het belang van educatie en sensibilisering te willen betwisten,

meent de heer Sarens in elk geval dat de budgettaire middelen die worden besteed aan dit “interne” beleidsluik ook in de toekomst zeker niet in mindering mogen komen van de budgettaire middelen voor concrete projecten in landen in ontwikkeling. De “interne” component van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking mag m.a.w. nooit ten koste gaan van de “externe” component ervan. Ontwikkelingssamenwerking moet immers hoe dan ook in de eerste plaats ten goede komen aan de bevolking in het Zuiden.

De optie om enerzijds op het terrein nog maar een beperkt aantal projecten uit te voeren in een beperkt aantal regio's van een beperkt aantal landen, en anderzijds meer en meer de nadruk te leggen op educatie en sensibilisering hier te lande, lijkt volgens hem verder ook verdacht veel op de prefiguratie van een toekomstige vrijwillige inperking van de Vlaamse bevoegdheid inzake ontwikkelingssamenwerking. Mogelijks speelt, in het licht van de door de Lambermontbepalingen inzake ontwikkelingssamenwerking voorgeschreven onderhandelingen, hier ook reeds een stilzwijgende afspraak met het federale niveau een rol in.

De heer Sarens is daarentegen wel gelukkig met de aankondiging door de minister van een ontwerp van decreet, dat zou moeten leiden tot een totaal geobjectiveerd kader voor de inspanningen inzake educatie en sensibilisering.

– *Het beleid naar de gemeenten*

Aangaande het beleid naar de gemeenten, constateert de heer Freddy Sarens dat dit momenteel nog via het instrument van de convenanten verloopt, maar dat de minister de intentie heeft om in de toekomst tot een sluitend en objectief decreetaal kader hiervoor te komen. Waaruit hij afleidt dat zelfs de minister de mening is toegedaan dat het huidige ontwikkelingssamenwerkingsbeleid naar de gemeenten toe, op een veel te geïmproviseerde manier wordt aangepakt. Daarenboven blijft de werkingssfeer van dit beleid momenteel bijna exclusief beperkt tot de grotere steden en gemeenten. De doorsnee (kleine) Vlaamse gemeente beschikt immers niet over de nodige middelen om terzake een eigen knowhow op te bouwen.

Terzake constateert de heer Sarens wel met enige tevredenheid dat de minister de intentie en de bereidheid lijkt te hebben om in deze eindelijk een zekere rol toe te kennen aan het gemeentelijk middenveld, en ook heel in het bijzonder aan de diverse NGO's en basisgroepen die op dit terrein actief zijn. Dat er tot nog toe geen beroep werd gedaan

op deze instanties – die nochtans vaak reeds decennialang actief zijn op het domein van de ontwikkelingssamenwerking, en diengevolge een grote expertise en dito mobiliserende kracht hebben opgebouwd – was een absolute aberratie binnen het gemeentelijk convenantenbeleid van minister Anciaux. Dat de gemeenten integendeel voorheen verondersteld werden zelf ook nog eens de nodige expertise op te bouwen (onder andere via de aanstelling van een gemeentelijke ambtenaar voor ontwikkelingssamenwerking) was volgens de heer Sarens een absoluut overbodige duplicatie van middelen, die daarenboven ook nog eens beledigend was voor het zopas genoemde gemeentelijke middenveld.

Anderzijds stelt de heer Sarens echter ook vast dat er voor het gemeentelijk convenantenbeleid dit jaar geen extra budgettaire middelen worden uitgetrokken. Hetgeen de facto betekent dat er geen nieuwe convenanten zullen kunnen worden afgesloten. Voorlopig zullen dus enkel de reeds vroeger geselecteerde (grote) gemeenten deel blijven hebben aan dit beleid. De nieuwe beleidsintenties van de minister zullen m.a.w. nog niet voor het begrotingsjaar 2003 zijn.

Tenslotte wil de heer Sarens de minister ook nog waarschuwen voor een gevaar dat zijns inziens steeds op de loer ligt in bepaalde gemeenten. Het kan immers niet de bedoeling zijn dat gemeenten vanuit de Vlaamse begroting voor ontwikkelingssamenwerking gesubsidieerd zouden worden voor het afsluiten van jumelages zonder enige reële meerwaarde met gemeenten in het Zuiden. Reizen van gemeentelijke schepenen naar exotische oorden, zetten immers maar zelden zoden aan de dijk voor de armen in het Zuiden.

– *Toekomstige plaats en rol van de VVOB in de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking*

De heer Sarens komt dan tot het “instrumentarium” dat de minister voor ogen staat voor de uitvoering van het Vlaamse ontwikkelingssamenwerkingsbeleid. Op de eerste plaats denkt hij daarbij aan de consequenties van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid voor de Vlaamse buitenlandse betrekkingen. Uit de beleidsbrief verneemt hij dat de minister blijkbaar ten volle de beslissing van de Vlaamse regering wil handhaven om te komen tot de oprichting van een departement Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking, waarin ook de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking haar plaats zou krijgen. Terzake wijst hij er echter wel op dat een aantal recente uitspraken van minister Jaak Gabriels nopens het al dan niet incorporeren

van Export Vlaanderen en de DIV in dit Vlaamse “buitenlanddepartement” opnieuw twijfel hebben gezaaid over de mate waarin de genoemde regeringsbeslissing effectief nog geldt.

Verder wenst de heer Freddy Sarens ook te vernemen wat nu precies de visie is van de minister op de beslissing om – buiten het genoemde Vlaamse buitenlanddepartement – ook een technisch uitvoeringsagentschap op de sporen te zetten. Over welke middelen zal dit agentschap beschikken, hoeveel mensen zullen er tewerk gesteld worden en welk statuut zal het uiteindelijk hebben ?

Hierop inpikkend preciseert *de minister* dat het om een IVA zal gaan, d.w.z. een zogenaamd “intern verzelfstandigd agentschap”. De omvang van het agentschap in kwestie is momenteel echter maar moeilijk in te schatten, aangezien dit in hoge mate afhankelijk zal zijn van de resultaten van de momenteel lopende besprekingen over de verdere defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking. Een en ander belet overigens niet dat de betreffende administratie ondertussen toch al een – weliswaar beperkte – versterking gekregen heeft. In de mate echter dat er meer bevoegdheden zouden overkomen naar Vlaanderen, valt niet uit te sluiten dat er ook additionele ambtenaren en diensten van het federale naar het Vlaamse niveau zullen overkomen.

Ondertussen heeft de, conform de beslissing van de Vlaamse regering van 19 juli 2002, aangestelde veranderingsmanager (mevrouw Diane Verstraeten) wel al nagegaan of de middelen die op vandaag aan de VVOB – want over die organisatie gaat het – worden verstrekt wel verantwoord zijn in het licht van haar huidige taakstelling. Het antwoord op die vraag luidde vrij eenduidig dat zulks momenteel eigenlijk niét het geval is, maar dat dit wél zo zal zijn eenmaal het betreffende luik van de Lambermontakkoorden ten uitvoer wordt gelegd. Op dat ogenblik zullen m.a.w. een aantal belangrijke politieke beslissingen moeten worden genomen. Maar ook hier weer laat *de minister* opmerken dat de veranderingsmanager eigenlijk op de afloop van een aantal federale besprekingen moet wachten, vooraleer echt het plaatje ten volle te kunnen invullen.

In het verlengde van dit alles constateert de heer Freddy Sarens dat de door de VVOB te verstrekken “technische bijstand” in de voorliggende beleidsbrief ondertussen toch al gedefinieerd wordt als : “...de opvolging van projecten vanaf het ogenblik van de projectformulering en het instaan voor de volledige kwalitatieve en inhoudelijke begelei-

ding, sturing, monitoring en interne evaluatie van de projecten, inclusief de ondersteuning van eventuele Vlaamse expertise die wordt ingebracht”. Zijns inziens is deze definitie dermate breed dat de toekomstige rol van de VVOB er niet of nauwelijks duidelijker door wordt. Evenmin wordt duidelijk gemaakt waar nu precies het verschil ligt met de technische expertise-functie die de VVOB nu reeds jarenlang, met succes, vervult.

De heer Sarens stelt zich daarbij ook de vraag of de nadruk die in de beleidsbrief wordt gelegd op de rol van de VVOB in Zuid-Afrika, de facto misschien betekent dat de rol van die organisatie sowieso beperkt zal worden tot Zuid-Afrika, en dat de VVOB dus niét zal optreden in Mozambique, noch in Marokko ?

Dienaangaande antwoordt *de minister* dat er hier inderdaad sprake is van een zekere koerswijziging. De VVOB zal met name niet automatisch de geprievilegieerde partner zijn in alle regio's en op alle domeinen. De VVOB zal daar dus slechts een speler zijn naast de anderen.

Daarop inpikkend stelt de heer Sarens vast dat er inzake de VVOB eveneens sprake is van een constant budget. Het gaat daarbij meer bepaald om 1.322.000 euro, waarmee onder andere de werkingskosten van de zetel in Brussel en van het kantoor in Zuid-Afrika moeten worden gedekt. Van de minister had hij graag vernomen welke gelden er voor eventuele andere spelers beschikbaar zullen zijn ?

De minister preciseert dat het bij de door de heer Sarens aangehaalde 1.322.000 euro om de dotatie aan de VVOB gaat, waarin inderdaad – onder andere – de werkings- en secretariaatskost van de zetel in Brussel is begrepen, tezamen met de uitbouw van de vertegenwoordiging in Zuid-Afrika die het Vlaamse ontwikkelingssamenwerkingsbeleid daar mee helpt uitvoeren. Alle eventuele andere middelen komen derhalve uit de “projectenpot”.

– *De "Project Cycle Management"-methodiek*

Inzake de door de minister voorgestane uniforme methodiek van het “Project Cycle Management” (PCM) zegt de heer Sarens de minister dan weer zijn volle steun toe. Het gaat hier immers om een zeer deugdelijke en internationaal erkende methode, die ongetwijfeld ook binnen de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking haar nut zal bewijzen.

– *De waarborgverlening voor ontwikkelingsprojecten*

Met betrekking tot de problemen rond het systeem voor de waarborgverlening voor ontwikkelingsprojecten, laat de heer Sarens dan weer opmerken dat deze kwestie al vele jaren aansleept, en dat er tot nog toe geen satisfactoire oplossing voor gevonden kon worden. Uit de beleidsbrief verneemt hij dat de minister zinnens is om te pogen dit probleem aan te pakken via het inschakelen van een terzake kundige organisatie. Van de minister had hij hieromtrent graag vernomen welk soort van organisatie ze hiervoor precies in gedachten heeft ?

Namens de minister wordt hierop geantwoord dat er wel degelijk organisaties bestaan die dergelijke expertise in huis hebben. Het kan daarbij trouwens zowel over Vlaamse als internationale organisaties gaan. De uiteindelijke keuze zal gemaakt worden op grond van een afweging van de competentie van de diverse in aanmerking komende organisaties.

– *De verdere defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking*

Inzake de verdere defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking laat de heer Sarens opmerken dat hij in de mening verkeerde dat de Vlaamse politieke werkgroep de facto gestopt was met zijn werkzaamheden. Hij is dan ook enigszins verbaasd om nu van de minister te vernemen dat de betreffende werkgroep toch opnieuw zou bijeen komen, meer bepaald op 2 december e.k., en dit op basis van een door de minister ingebracht tekstvoorstel. Tekstvoorstel dat op zijn beurt blijkbaar geïnspireerd zou zijn op de op federaal niveau gehouden hoorzittingen over de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking. Daarenboven zou de betreffende Vlaamse discussietekst tegelijk ook worden voorgelegd aan diverse NGO's, hetgeen volgens de minister geen noemenswaardige vertraging zou mogen opleveren, aangezien de NGO's in kwestie sowieso reeds betrokken waren bij de genoemde federale hoorzittingen. Dit alles zou dan finaal een tekst moeten opleveren die via de Vlaamse regering op het federale niveau zou worden ingebracht.

Qua timing komt dit alles de heer Sarens nogal ongeloofwaardig over. De bijzondere federale werkgroep over de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking zou immers zijn werkzaamheden reeds afgerond moeten hebben tegen einde december 2002. Aan Vlaamse kant zou de hele zaak dus wel bijzonder snel afgehaspeld moeten worden.

De minister beaamt desgevraagd dat het in principe wat kort dag zal zijn. Maar anderzijds gaat ze er toch ook van uit dat de federale bijzondere werkgroep zijn werkzaamheden de facto slechts zal afronden in de loop van de maand januari van 2003, hetgeen dus een paar weken extra geeft voor het op punt stellen van een Vlaamse input in de discussie. De kwestie zal in elk geval volledig uitgeklaard moeten zijn voor de federale verkiezingen van medio volgend jaar.

De heer *Patrick Hostekint* herhaalt daarop zijn vaststelling dat binnen de Vlaamse werkgroep het de zittende politieke meerderheid is die zou moeten beslissen, maar dat deze meerderheid intern zeer verdeeld is over de kwestie. Een snelle besluitvorming binnen de Vlaamse politieke werkgroep komt hem derhalve zeer onwaarschijnlijk voor.

Daarop inpikkend verklaart *de minister* dat zij de scepsis van de heer Hostekint niet deelt, en integendeel positief tegen heel deze kwestie wil blijven aankijken. Volgens haar moet het mogelijk zijn om binnen de Vlaamse werkgroep tot een consensus te komen over een basisplatform. Daarenboven acht zij het, mee in het licht van de totaal andere accenten die bezuiden de taalgrens worden gelegd, wel degelijk imperatief dat er een Vlaamse standpuntbepaling zou zijn aangaande de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking. Enkel in de mate dat Vlaanderen zelf tot een standpunt komt, zal het potentieel kunnen wegen op de federale besluitvorming dienaangaande. Zij herhaalt daarna haar analyse dat er wel degelijk mogelijkheid bestaat om te komen tot een Vlaamse “insteek” omtrent die elementen waarover iedereen in Vlaanderen het eens is.

Voor de heer Sarens is het duidelijk dat er twee gronden zijn om Vlaanderen meer uitgebreide bevoegdheden en middelen te geven inzake ontwikkelingssamenwerking. Vooreerst heeft Vlaanderen binnen een aantal uiterst relevante bevoegdheidsdomeinen een grote expertise verworven, en tweedens leeft er in Vlaanderen ook een zeer grote gevoeligheid voor deze problematiek bij brede lagen van de bevolking. In het licht van die twee onweerslegbare gegevenheden moet Vlaanderen dan ook de mogelijkheid krijgen om een eigen degelijke ontwikkelingssamenwerking op te zetten. Het discours van de CD&V-fractie is m.a.w. niet dat de ontwikkelingssamenwerking per se Vlaams moet worden, maar dat ze Vlaams moet worden omdat ze zo op de meest efficiënte en effectieve manier kan worden uitgeoefend. Hij twijfelt er daarbij niet aan dat men het over dit principe in ruime mate eens zal kunnen raken, maar de concrete invulling

ervan zal, zijns inziens, nog tot heel wat geharrewar en onenigheid leiden.

– *Bij wege van conclusie*

Afsluitend herhaalt de heer Freddy Sarens dat hij met deze beleidsbrief en deze begroting al bij al toch wat op zijn honger blijft. De CD&V-fractie zal dan ook op een kritische manier blijven nagaan of de minister de beloofde beleidsvernieuwingen in de praktijk wel degelijk waarmaakt én of ze er – als Vlaams minister bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking – effectief naar streeft om tot een degelijke Vlaamse ontwikkelingssamenwerking te komen. Vlaanderen moet in deze aangelegenheid van internationale solidariteit ten volle zijn eigen verantwoordelijkheid kunnen opnemen, en mag er zich m.a.w. niet toe beperken een annexje te zijn van het federale beleidsniveau.

2.4. Tussenkoms van de heer Etienne Van Vaerenbergh

De heer Etienne Van Vaerenbergh onderscheidt in deze discussie een drietal belangrijke thema's.

– *Het horizontale beleid inzake ontwikkelingssamenwerking*

Eerstens is daar het horizontale beleid. Terzake drukt hij de vrees uit dat de minister deze – haar nochtans formeel toegekende – bevoegdheid, niet echt waar zal kunnen maken. De recente politieke geschiedenis leert immers dat dergelijke "horizontale beleidsdomeinen" in het verleden ook nooit gefunctioneerd hebben. Dienaangaande verwijst hij meer bepaald naar het beleid ten aanzien van de Vlaamse Rand, dat in beginsel ook door één enkele minister op een gecoördineerde manier benaastigd zou moeten worden vis à vis zijn andere collega's, maar waar in de praktijk iedere minister zijn eigen gang gaat (tenminste in zoverre een minister überhaupt al aandacht wil besteden aan de problematiek van de Rand). De minister zal dan ook zware inspanningen moeten leveren om het horizontaal beleid inzake ontwikkelingssamenwerking er effectief door te drukken bij haar collega's in de Vlaamse regering. Ook het feit dat de minister sowieso reeds een zware en tijdrovende portefeuille als "Welzijn" tot haar bevoegdheden mag rekenen, zal het er voor haar niet gemakkelijker op maken om binnen de Vlaamse regering en binnen de Vlaamse departementen de belangen van het Zuiden te bewaken en te promoten.

De minister staat met haar bekommernis voor het Zuiden nochtans zeker niet alleen. Zoals talloze

solidariteitsacties aangeven, ligt deze kwestie ook zeer gevoelig bij grote delen van de Vlaamse bevolking, die er niet voor terugschrikt om zich te engageren ten aanzien van de derde wereld. In dat opzicht is er dus sprake van een objectief bondgenootschap tussen onze Vlaamse mensen en de mensen in het Zuiden.

– *Risico's verbonden aan het zich inschakelen in "grote" projecten*

Een tweede aandachtspunt van de heer Van Vaerenbergh betreft het voornemen van de minister om zich bij ontwikkelingsprojecten op de eerste plaats in te schakelen in grotere, blijkbaar dus meestal multilaterale, projecten. Hoewel deze piste ongetwijfeld van een zekere logica getuigt, betekent ze onvermijdelijk ook dat Vlaanderen veeleer een "figurantenrol" zal gaan vervullen naar de derde wereld toe. En het ligt mentaal toch wat moeilijk om enthousiast te zijn voor projecten waarbinnen men in wezen maar een onbetekende onderaannemer is.

Daarenboven zijn dergelijke grote projecten in het verleden ook geenszins een garantie voor reëel succes gebleken. Heel vaak beperkte hun werkingssfeer zich op het terrein immers tot bepaalde sociale elites in een beperkt aantal stedelijke gebieden. Daarbij moge het volgens de heer Van Vaerenbergh nochtans duidelijk zijn dat men de betrokkenheid van de mensen die zich op gemeentelijk niveau voor de derde wereld willen inzetten, enkel levendig zal kunnen houden in de mate dat ze weten dat er voor concrete mensen – en niet voor abstracte projecten – geijverd wordt.

Hij roept de minister dan ook op ten volle rekening te houden met deze heel specifieke gevoeligheden van de vele Vlaamse basisgroepen die actief zijn rond de derde wereld-thematiek. Hij vreest dat het engagement van deze basisbeweging mettertijd zal afkalven, mocht Vlaanderen zich er in de toekomst toe beperken zijn inspanningen voor ontwikkelingssamenwerking al te eenzijdig via de inschakeling in grote multilaterale projecten te leveren. Bij dergelijke grote projecten (die ook heel vaak slechts op middellange termijn beginnen te renderen) kan men immers niet of nauwelijks de "human factor" visualiseren.

Bijkomend probleem – dat zich overigens ook nu al in zekere mate stelt – is dat enkel relatief grote steden, of het provinciaal niveau, het zich qua mensen, middelen en expertise kunnen permitteren om deel te nemen aan ontwikkelingssamenwerkingsprojecten van enige omvang. De doorsnee Vlaamse

gemeente moet het daarentegen veeleer hebben van kleinschalige projecten, waarbij de verbetering van de concrete leefomstandigheden van een kleine – kenbare en herkenbare – leefgemeenschap voorop staat.

– *Maximale Vlaamse autonomie inzake ontwikkelingssamenwerking*

Een derde kwestie waarvoor de heer Etienne Van Vaerenbergh heel in het bijzonder aandacht vraagt, betreft het verschil in visie tussen Franstaligen en Nederlandstaligen inzake ontwikkelingssamenwerking. De gevoeligheid voor deze thematiek ligt, naar zijn aanvoelen, sowieso in Vlaanderen veel en veel hoger dan in Wallonië. Dit is volgens de heer Van Vaerenbergh op zich al voldoende grond om te pleiten voor een zo groot mogelijke Vlaamse autonomie inzake ontwikkelingssamenwerking. En dit dan heel in het bijzonder binnen die werkdomeinen die nu reeds tot de Vlaamse – interne – kernbevoegdheden behoren. Zijn pleidooi voor een eigen Vlaamse ontwikkelingssamenwerking is, met andere woorden, niet enkel principieel-communautair geïnspireerd, maar is ook en vooral gebaseerd op praktische overwegingen. In Vlaanderen is immers tegelijk zowel de inhoudelijke expertise, als de politieke wil als de concrete menselijke inzet aanwezig.

2.5. Tussenkoms van de heer Stefaan Platteau

– *Algemene appreciatie van het beleid*

De heer Stefaan Platteau zegt ten algemenen titel de steun van de VLD-fractie toe voor de Beleidsbrief Ontwikkelingssamenwerking en de daarbij horende begroting. De beide getuigen immers in hoge mate van de continuïteit in het Vlaamse ontwikkelingssamenwerkingsbeleid. Continuïteit die overigens niet belet dat er – naar aanleiding van de ministerwissel van de afgelopen zomer – ook bepaalde nieuwe “persoonlijke” en “filosofische” accenten terug te vinden zijn in het beleid. Waarbij de heer Platteau laat opmerken dat een goed gedoseerde mix van continuïteit en vernieuwing doorgaans een goed recept is voor een duurzaam beleid.

– *De samenwerking met Zuid-Afrika*

Dat de ontwikkelingssamenwerking met Zuid-Afrika, als prioritaire partner, ten volle gehandhaafd blijft kan daarbij heel in het bijzonder de goedkeuring van de heer Platteau wegdragen. Terzake herinnert hij er ook nog aan dat hij zich reeds lange jaren – zelfs toen dit politiek nog niet popu-

lair was – heeft ingezet voor de samenwerking met dit land, waarmee zovelen in Vlaanderen nauwe banden hebben. Dat een en ander tijdens de vorige legislatuur uiteindelijk ook verdragsrechtelijk geoficialiseerd werd, vindt hij, qua buitenlandpolitiek, nog steeds een van de grootste verdiensten van de vorige minister-president, die nu voorzitter is van deze commissie. Dat er zelfs binnen Zuid-Afrika nog prioriteiten gesteld worden, vindt de heer Platteau eveneens de logica zelve. Het land is immers zowel in geografisch als in demografisch opzicht een regionale reus. Concentratie op een drietal provincies, en daarbinnen projectmatige concentratie zijn dan ook aangewezen. Dit temeer in het licht van de al bij al toch beperkte middelen die Vlaanderen kan besteden aan zijn ontwikkelingssamenwerking.

– *De samenwerking met Mozambique en Marokko*

Deze principes van geografische en projectmatige concentratie gelden vanzelfsprekend ook ten volle ten aanzien van Mozambique en Marokko.

Als een van de armste landen in Afrika (hetgeen toch al wat wil zeggen) is het volgens de heer Platteau goed dat ook Mozambique wat aandacht krijgt vanuit Vlaanderen. Dat de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zich daar ten volle wil inschrijven in het door de Mozambikaanse regering naar voor gebrachte prioriteitenkader ter bestrijding van de extreme armoede (het PARPA-project) is insgelijks de logica zelve.

Voor de samenwerking met Marokko komt daar nog bij dat men een beroep kan doen op de hier te lande toch vrij talrijk aanwezige Marokkaanse gemeenschap. Dit werken via de hier aanwezige allochtone bevolking is volgens de heer Platteau een zeer interessante, en ongetwijfeld ook zeer nuttige en relevante denkpiste. De Vlaamse ontwikkelingshulp zal ook daar trouwens zeer nuttig besteed kunnen worden, aangezien we dat land – door de traditionele banden die er reeds lange tijd zijn tussen België en Marokko – toch vrij goed kennen. Dit temeer daar het land, onder zijn nieuwe koning, ook resoluut de weg naar meer modernisering en democratisering lijkt te zijn ingeslagen.

– *Uitlatingen van minister Gabriels*

Voor wat verder de uitlatingen van minister Gabriels betreft – in de pers en in de plenaire vergadering van het parlement – aangaande de manier waarop hij de toekomstige samenwerking met Zuid-Afrika en meer in het algemeen de prioritei-

ten voor het toekomstige Vlaamse buitenlands beleid ziet, meent de heer Platteau dat zulks ten volle moet kunnen in het klimaat van open debatcultuur dat kenmerkend is voor deze legislatuur. De heer Stefaan Platteau kan daarbij best begrijpen dat de stellingnames van minister Gabriels bij sommige commissieleden wat hard zijn aangekomen. Nochtans zou het verkeerd zijn om uit deze uitlatingen te begrijpen dat de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking totaal vermengd zou raken met de Vlaamse inspanningen ter bevordering van de buitenlandse handel. Zakendoen is één ding, ontwikkelingssamenwerking is iets heel anders. De heer Platteau meent dan ook dat de uitlatingen van minister Gabriels met de nodige zin voor relativisering dienen benaderd te worden, en vooral ook in het juiste perspectief gezien moeten worden. Men mag in elk geval de zaken niet volledig uit hun context rukken, zoals hier nu soms gebeurt.

– *Het beleid naar de gemeenten toe*

Inzake het beleid naar en met de gemeenten kan de heer Stefaan Platteau bevestigen dat de VLD-fractie volledig op de lijn van minister Vogels zit. Doordat ze zo dicht bij hun burgers staan, kunnen de gemeenten hen ook veel gemakkelijker sensibiliseren voor de problematiek van de ontwikkelingssamenwerking. Daarenboven kan het gemeentelijk niveau op een zeer directe en gerichte manier – soms zelfs via het verstrekken van een directe subsidie aan een gemeentelijke organisatie – samenwerken rond concrete projecten in gemeenten in het Zuiden.

Bij dit alles kan ook het belang van het instrument van de jumelages volgens de heer Platteau niet genoeg benadrukt worden. Hij verheugt zich dan ook over het feit dat het, nog door toenmalig minister Anciaux opgezette, gemeentelijk convenantenbeleid geleidelijk aan meer en meer gestalte begint te krijgen. Dat het voorlopig nog steeds maar om een veeleer beperkt aantal dossier gaat verontrust hem niet. Voor de heer Platteau is dit integendeel een indicatie dat deze nieuwe beleidsoptie – zoals het hoort voor elke nieuwe beleidsoptie – met de gepaste geleidelijkheid en voorzichtigheid in de praktijk wordt gebracht.

– *Bij wege van conclusie*

Afsluitend zegt de heer Platteau dan ook nogmaals de steun van de VLD-fractie toe voor het beleid van de nieuwe Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking, zoals dit tot uiting komt in haar beleidsbrief. De VLD-fractie zal de begroting

voor ontwikkelingssamenwerking dan ook zonder enig voorbehoud goedkeuren.

2.6. Tussenkost van de heer André Moreau

De heer André Moreau sluit zich vanzelfsprekend aan bij het algemene VLD-standpunt over het Vlaams ontwikkelingssamenwerkingsbeleid, zoals dit verwoord werd door zijn partijgenoot, de heer Stefaan Platteau.

– *Streven naar de norm van 0,7% van het BRP*

Voor wat de door de heer Patrick Hostekint aangehaalde stelling betreft, dat van alle Vlaamse ministers er uiteindelijk slechts twee de binnen het horizontale beleid vooropgestelde 10%-norm zouden halen, meent de heer Moreau dat zelfs deze norm in wezen nog veel te laag is. Volgens hem zou ook Vlaanderen – overeenkomstig de reeds sinds lang vooropgestelde internationale doelstelling – ernaar moeten streven om 0,7% van zijn BRP te besteden aan ontwikkelingssamenwerking. In de mate dat het bij het nu vigerende horizontale beleidsconcept zou mangelen aan centrale sturing, dreigen de Vlaamse middelen echter integendeel nog meer verspreid, en dus minder efficiënt te worden ingezet.

– *Uitlatingen van minister Gabriels*

Verder meent de heer Moreau ook dat de toch wel erg persoonlijke aanval van de heer Hostekint op minister Gabriels hier niet op zijn plaats is. Binnen de open debatcultuur moet het immers eenieder vrij staan om ongehinderd zijn eigen mening en ideeën te verwoorden. Het feit dat de heer Gabriels lid is van de Vlaamse regering, mag dan ook in geen enkel opzicht afbreuk doen aan zijn fundamenteel recht om er een eigen mening op na te houden.

– *Sociaal geïnspireerd liberalisme*

In het verlengde hiervan wenst de heer André Moreau ook de – minstens impliciete -aantijging van de heer Hostekint te weerleggen als zou elk liberaal beleidsaccent per definitie antisociaal zijn. Hij wijst er met name op dat er ook binnen de schoot van de liberale familie heel wat mensen zijn die strijden tegen de armoede en voor de ontwikkeling van de derde wereld. Het is met andere woorden een grove simplificatie om te stellen dat “liberale hard-liners” er op uit zouden zijn om de ontwikkelingssamenwerking te misbruiken voor het bevorderen van de eigen economische belangen. Ook de VLD wil immers zo groot mogelijke groei- en ont-

wikkelingskansen geven aan de mensen uit de derde wereld.

– *Ontwikkelingshulp naar de mensen toe*

In dat licht bezien kan de heer Moreau zich dan ook ten volle terugvinden in de bekommernis van de heer Van Vaerenberg dat de ontwikkelingshulp op de eerste plaats moet terecht komen bij die bevolkingsgroepen die er het meest behoefte aan hebben.

2.7. Tussenkoms van de heer Frans Ramon

De heer Frans Ramon wenst het in zijn tussenkoms zowel te hebben over de in de beleidsbrief naar voor gebrachte beleidsopties, als over de – onlosmakelijk daarmee verbonden – eigenlijke budgettaire bepalingen zoals deze zijn neergelegd in het programma 12.20 “Ontwikkelingssamenwerking”.

– *Gelijkblijvend budget*

Specifiek voor wat het budget voor ontwikkelingsamenwerking betreft constateert de heer Ramon dat dit op hetzelfde niveau gehandhaafd wordt als in het nu lopende begrotingsjaar. Het feit dat de begroting 2002 een groeibegroting was, doet zijns inziens niets af van het feit dat de Vlaamse budgettaire inspanningen voor de derde wereld eigenlijk nog veel en veel hoger zouden kunnen en moeten liggen. Wanneer we het hebben over het “verticale” budget ontwikkelingssamenwerking gaat het immers over ongeveer 650 miljoen Belgische frank, waarbij dan nog eens een 200 miljoen Belgische frank moet worden gerekend die afkomstig zijn van andere Vlaamse ministers. In totaal gaat het dus over een goede 850 miljoen frank, hetgeen volgens de heer Ramon relatief weinig is wanneer we rekening houden met het feit dat Vlaanderen toch een van de rijkste regio’s ter wereld is.

– *Werken via het multilaterale niveau*

Wel positief daarbij is volgens de heer Ramon, dat Vlaanderen zijn inspanningen nu veel meer via het multilaterale niveau wil laten laten verlopen. Het moge duidelijk zijn dat dit – gezien de magnitude van de uitdagingen waarmee we momenteel in de derde wereld geconfronteerd worden – in wezen de enig echt valabele piste is voor een kleine speler als Vlaanderen. Deze werkwijze houdt overigens ook een veel grotere garantie in voor een kwalitatief hoogstaande ontwikkelingssamenwerking. Enigszins in tegenstelling tot wat de heer Van Vaerenbergh heeft opgemerkt betreffende de effectiviteit

van grootschalige projecten, gelooft de heer Ramon dat het nu net die grotere organisaties zijn die de ervaring, de knowhow en de middelen hebben om bepaalde structurele problemen aan te pakken.

– *Initiërende en coördinerende taak van de Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking*

Voor wat de piste van het horizontale beleid betreft, verheugt het de heer Ramon ten zeerste dat de nieuwe Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking nu eindelijk ook expliciet de nadruk legt op haar initiërende en coördinerende taak binnen de Vlaamse regering. Dat de synergie en de coördinatie binnen het Vlaamse horizontale ontwikkelingssamenwerkingsbeleid tot op heden niet echt je dat zijn geweest, is immers nog eufemistisch uitgedrukt. Een meer “verticaal” ingrijpen (meer centrale sturing m.a.w.) drong zich dan ook op.

– *De samenwerking met Zuid-Afrika*

De heer Frans Ramon kan zich verder ook terugvinden in het voortzetten van de ontwikkelingssamenwerking met Zuid-Afrika, en met de prioritaire regio’s binnen Zuid-Afrika. Zijns inziens blijft Vlaanderen daar echter nog steeds op al te veel domeinen actief. Ook het aantal beleidsdomeinen waarop Vlaanderen in Zuid-Afrika opereert zou derhalve nog verder moeten ingeperkt worden. Terzake verwijst hij naar een aantal recente actuele vragen in de plenaire vergadering over berichten in de pers luidens dewelke er een veelheid aan zaken bleken mis te lopen met de dossieropvolging en –afhandeling in Zuid-Afrika. Ook in dat opzicht is er, met andere woorden, nog heel wat werk aan de winkel.

– *De samenwerking met Marokko en Mozambique*

Voor wat de samenwerking met de nieuwe partners, Mozambique en Marokko, betreft, herhaalt de heer Ramon zijn vroeger geuite kritiek, luidens dewelke het toch wel erg lang begint te duren vooraleer een en ander echt operationeel wordt op het terrein. Dat men er bedachtzaam tegenaan gaat, en de zaken vooraf eerst grondig wil bestuderen is ongetwijfeld nuttig en lovenswaardig, maar dat “studiestadium” mag niet ten eeuwigen dage duren. Het wordt tijd dat er – vooral wat het straatarme Mozambique betreft – tot actie wordt overgegaan.

Nog inzake Mozambique kan de heer Ramon zich ten volle terugvinden in de optie van Minister Vogels om de Vlaamse inspanningen te kaderen binnen

het door de Mozambikaanse regering opgezette PARPA-programma (het “Plano de acção para a redução da pobreza absoluta”). De mensen van ter plekke zijn immers het best geplaatst om uit te maken waar de prioritaire noden en behoeften liggen. In praktisch opzicht stelt de heer Ramon zich echter wel vragen bij de mate waarin men er in Vlaanderen in zal slagen om degelijk te communiceren met een Portugeessprekend land.

– *Decretale onderbouwing van het educatie- en sensibiliseringsbeleid*

Inzake educatie en sensibilisering, verklaart de heer Ramon zich ten zeerste verheugd over het decretale kader dat hiervoor tegen medio 2003 werd aangekondigd door de minister. Hij brengt daarbij in herinnering dat hij reeds sinds 1999 gepleit heeft voor het opstellen van een dergelijk decreet. Door het ontbreken van een dergelijk geobjectiveerd decretaal kader, verkeerden de betrokken instellingen, en dan met name het VLIO (Vlaamse Dienst voor de Verspreiding van Leermiddelen Internationale Opvoeding), jaarlijks in de onzekerheid omtrent de hoegrootte van hun subsidie.

– *Internationale uitwisseling van jongeren*

In het verlengde hiervan vindt de heer Ramon ook het initiatief van de minister om te komen tot meer internationale uitwisseling van jongeren uitermate belangrijk. Terzake is hij echter wel de mening toegedaan dat de overheid hier niet nog eens zelf een eigen initiatief moet opzetten, er zijn immers nu al diverse organisaties (onder andere de vzw JINT) die dergelijke programma's lopen hebben. Iets dergelijks zelf organiseren kan daarenboven ook maar bezwaarlijk als een kerntaak van de Vlaamse overheid worden beschouwd.

– *Decretale onderbouwing van het beleid naar de gemeenten toe*

Ook voor wat het beleid naar de gemeenten toe betreft, is de heer Frans Ramon zeer tevreden met het, voor begin 2004, aangekondigde decretale initiatief. Om ongelukken, misverstanden en verdenkingen te voorkomen, dringt het werken met een geobjectiveerd kader zich immers ook hier op. De heer Ramon is terzake trouwens ook zeer te spreken over het feit dat dit decreet wordt voorbereid en uitgewerkt via een stuurgroep. Qua methodiek kan men zich bezwaarlijk een betere werkwijze indenken dan het rond de tafel brengen van al degenen die in deze nu reeds de nodige expertise en ervaring hebben opgebouwd, en die nu reeds blijk

gegeven hebben van een grote betrokkenheid bij deze zaak.

– *Rol van de VVOB in de bewaking van het PCM-instrument*

Inzake het instrumentarium dat de minister wenst te hanteren, blijft de heer Frans Ramon daarentegen toch nog met wat vragen zitten. Zo blijft hij toch ietofwat sceptisch staan ten aanzien van de rol van de VVOB. Zijns inziens moet deze organisatie immers nog steeds haar reële meerwaarde voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking bewijzen. Hij ziet ook niet goed in waarom deze organisatie nog eens 250.000 euro zou moeten ontvangen voor het bewaken van de methodiek van het “Project Cycle Management”, een methodiek die reeds algemeen bekend is, en ook reeds algemeen toegepast wordt door diverse ontwikkelingsorganisaties. Volgens de heer Ramon moet de 1.322.000 euro die de VVOB nu reeds ontvangt, ruimschoots volstaan voor de financiering van haar activiteiten.

– *Defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking*

Inzake de eventuele verdere defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking tenslotte, vindt de heer Frans Ramon het zeer positief dat de betreffende Vlaamse politieke werkgroep zeer weldra opnieuw zal samenkomen.

3. ALGEMENE BESPREKING : ANTWOORDEN VAN MINISTER MIEKE VOGELS

3.1. Algemene beschouwing

De minister wenst vooreerst de commissieleden te danken voor hun constructieve bijdrage tot het debat. Ze meent eveneens te hebben mogen vaststellen dat de commissie in globo erg positief staat tegenover de materie die vandaag ter discussie voorligt.

3.2. Ongewijzigde omvang van het budget voor ontwikkelingssamenwerking

Bij wege van algemene opmerking opent de minister daarna haar eigenlijke replieken door het feit te bevestigen dat de omvang van het budget ontwikkelingssamenwerking voor 2003 gelijk is aan het ontwikkelingssamenwerkingsbudget 2002. Als verklaring hiervoor haalt ze aan dat de budgettaire ruimte voor de begroting 2003 niet van aard was om veel nieuw of extra-initiatief toe te laten. De

minister laat daarbij nog opmerken dat het integendeel al een hele prestatie was om de budgetten die (nog) niet decretaal verankerd waren, in hun integraliteit te handhaven. Ze maakt er daarbij ook geen geheim van dat een en ander niet zonder slag of stoot is gegaan.

Overigens meent de minister dat dit op hetzelfde peil handhaven van het ontwikkelingssamenwerkingsbudget, achteraf gezien misschien ook nog niet zo'n slechte zaak is. Een aantal nieuwe initiatieven die konden worden opgestart dankzij de budgetverhogingen van het jaar 2001 en vooral van het jaar 2002 (bijvoorbeeld : de stedenband, diverse sensibiliseringsprojecten, e.d.m.) zijn nu immers nog maar in hun pilootfase, waardoor een "consolidatiejaar" een goede zaak wordt. Dit laat trouwens tegelijk ook toe om eens een grondige status quaestionis op te maken, de middelen en de genomen engagementen te inventariseren, en ze degelijk te verankeren.

Dit alles zal ongetwijfeld zeer nuttig zijn wanneer een en ander volgend jaar in decretale regelingen zal worden neergeschreven. Waarbij het volgens de minister ook zo is dat deze voorgenomen decretale regeling op termijn tot een middelenverhoging zal moeten leiden.

Uit het constant blijven van het ontwikkelingssamenwerkingsbudget mag m.a.w. zeker niet worden afgeleid dat Vlaanderen zich in de toekomst nog uitsluitend op educatie en sensibilisering zou toelleggen, noch dat de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking zich in de toekomst zal beperken tot de huidige drie prioritaire partners (Zuid-Afrika, Mozambique en Marokko). Wel integendeel ; de consolidatie gedurende 2003 van al wat nieuw is sinds de jaren 2001 en 2002, zal een verdere uitbreiding van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in de toekomst ongetwijfeld zelfs vergemakkelijken.

3.3. Continuïteit

Verder constateert de minister dat zowat iedereen het erover eens is dat deze beleidsbrief gekenmerkt wordt door een hoge mate van continuïteit. Voor de enen is dit echter een reden om ervoor te zijn, terwijl voor de anderen dit precies een reden is om ertegen te zijn. Iets waaraan het politieke spel tussen meerderheid en oppositie ongetwijfeld niet vreemd is.

Dienaangaande laat de minister opmerken dat zij in feite pas zeer recent een beleid heeft overgenomen waar al een drietal jaar aan gewerkt wordt. In een dergelijke situatie is het schrappen van geno-

men engagementen of het wijzigen van de prioritaire partnerlanden, niet echt een reële optie voor een nieuwe titularis. Daarenboven komt het de minister voor dat de commissie zich waarschijnlijk al evenmin zou kunnen terugvinden in een bruuske totale beleidsomslag. Eigenlijk was er enkel voor wat het aspect "horizontaal beleid" betreft, enige reële marge om het beleid bij te sturen.

3.4. Het horizontaal beleid inzake ontwikkelingssamenwerking

Specifiek voor wat het horizontaal beleid betreft, meent de minister te mogen vaststellen dat dit het meest gevoelige punt van discussie is binnen de commissie. Haars inziens is dit welhaast een schoolvoorbeeld van het klassieke verschil tussen droom en daad. Theoretisch staat iedereen achter het horizontale beleidsconcept, maar in de realiteit is de concrete haalbaarheid ervan minstens discutabel. En het is precies over deze praktische haalbaarheid dat nogal wat mensen hun bedenkingen hebben. Hetgeen volgens de minister overigens volkomen terecht is. Het valt immers niet te ontkennen dat er legitieme vraagtekens geplaatst kunnen worden bij dit beleid.

Ook treedt ze de heer Patrick Hostekint bij, waar deze stelt dat er maar weinig electoraal gewin te halen valt met ontwikkelingssamenwerking. Als men zich dan als minister geconfronteerd ziet met een krappe budgettaire situatie (zoals in casu voor 2003 het geval is), en met de daarbij horende imperatieve vraag om prioriteiten te stellen ; dan is men vanzelfsprekend geneigd om eerder naar de eigen – permanente aandacht behoevende – kernbevoegdheid te kijken.

Een en ander belet ondertussen overigens niet dat de reeds definitief genomen horizontale engagementen wel degelijk zullen kunnen worden afgerond in het begrotingsjaar 2003.

3.5. De samenwerking met Zuid-Afrika

Voor wat de samenwerking met Zuid-Afrika betreft, verzekert de minister dat alle "verticale" projecten kunnen vastgelegd worden, zodat alle voorziene middelen ook effectief besteed zullen kunnen worden. Dit in functie van de gemaakte afspraken. Voor wat daarentegen het horizontale beleid naar Zuid-Afrika toe betreft, moet de minister toegeven dat nog niet alles helemaal rond is.

Voor wat de vragen inzake huisvestingsprojecten in Zuid-Afrika betreft, kan de minister insgelijks be-

vestigen dat deze kwestie, voor wat het begrotingsjaar 2002 betreft, ondertussen wel degelijk helemaal rond is geraakt. Tenminste voor zover het de eigen projecten van de minister betreft. De projecten van minister Gabriëls daarentegen, zijn nog niet rond. Voor de minister staat het echter buiten kijf dat 2002 nog volledig vastgelegd zou moeten worden. Ook al omdat er concrete engagements zijn aangegaan ten aanzien van onze partner in Zuid-Afrika.

De minister preciseert verder dat ook zij, net als de commissieleden, uit de pers vernomen heeft dat minister Gabriëls dit soort van projecten in 2003 niet meer zou willen voortzetten. Terzake kan ze echter formeel bevestigen dat de heer Gabriëls daarover momenteel nog niet met haar in discussie is getreden. Voor wat 2002 betreft, zal ze er bij hem in elk geval met klem op aandringen, dat hij de ten aanzien van Zuid-Afrika genomen engagements ten volle zou honoreren, en de daarvoor benodigde budgettaire middelen zou vastleggen. Elke andere optie zou immers onze geloofwaardigheid ten overstaan van onze Zuid-Afrikaanse partner zwaar onderuit halen, en dit nota bene gedurende het eerste jaar dat we met echte projecten werken.

Dienaangaande belooft de minister ook nog om aan de commissie – ten behoeve van het verslag – een overzicht te zullen bezorgen van alle definitief vastgelegde projecten in Zuid-Afrika. De optelsom van een en ander zal ongetwijfeld bijzonder leerrijk zijn.

Rekening houdende met het feit dat er tussen vandaag, 19 november 2002, en medio december 2002 willicht ook nog een en ander aan projecten zal bijkomen, wil de minister desalniettemin ook hier niet verhelen dat de horizontale samenwerking een heel stuk minder vlot verloopt dan men oorspronkelijk verhoopt had. Ze benadrukt daarbij opnieuw dat het absoluut niet gemakkelijk is om permanent de andere leden van de Vlaamse regering te moeten aanporren om hun engagements met betrekking tot het 10%-streefdoel na te komen. Anderzijds wil de minister echter ook niet gezegd hebben dat zulks zou betekenen dat men ook reeds formeel van de betreffende 10%-regel is afgestapt. Voor zo'n drastische beslissing is het nu zeker nog veel te vroeg dag.

Nog met betrekking tot Zuid-Afrika wil de minister graag ook nog even ingaan op de vraag hoe zij de concepten van geografische en thematische concentratie zal verzoenen met de optie van de horizontale samenwerking, zonder daarbij de goede be-

trekkingen met de Zuid-Afrikaanse partner in het gedrang te brengen.

Terzake preciseert zij dat uit de besprekingen op interkabinettenniveau naar voor is gekomen dat het de bedoeling moet zijn dat de Vlaamse minister bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking aan de Zuid-Afrikaanse partner zal vragen om projecten in te dienen die rekening houden met de vooropgestelde prioritaire thema's. Daarover zou zij dan op haar beurt, in Vlaanderen, overleg plegen met de diverse functioneel bevoegde vakministers. Kwestie van ook aan Vlaamse kant tot een zekere "cluster" te komen. En pas daarna zal er teruggekoppeld worden naar Zuid-Afrika.

Een van de meer bezwaarlijke gegevens binnen de beleidsvoering van het nu lopende jaar was immers dat zowat elke Vlaamse minister op individuele basis naar Zuid-Afrika getrokken is, hetgeen potentieel een risico inhoudt voor de coherentie van het Vlaams beleid vis à vis Zuid-Afrika. Overigens laat de minister zijdelings nog opmerken dat zij voorsnog een van de weinige Vlaamse ministers is die Zuid-Afrika nog niet bezocht heeft. Anderzijds zit er aan de zopas genoemde werkbezoeken van de andere leden van de Vlaamse regering ook wel een positieve kant. Zo hebben ze ook wel voor een stuk bijgedragen tot de bewustmaking en sensibilisering van de betrokken ministers inzake hun eigen verantwoordelijkheden met betrekking tot ontwikkelingssamenwerking. Mogelijks kan zulks op termijn leiden tot een wat grotere generositeit vanuit de andere Vlaamse departementen naar Zuid-Afrika toe. Waardoor volgend jaar de 10%-doelstelling misschien toch nog waargemaakt zal kunnen worden.

3.6. De samenwerking met Mozambique

Voor wat de andere twee prioritaire partnerlanden – Mozambique en Marokko – betreft, wil de minister graag een en ander nog wat preciseren. Uit de diverse vragen en opmerkingen hieromtrent meent zij immers te mogen afleiden dat hierover binnen de commissie nog heel wat onduidelijkheid bestaat. Overigens verraden deze vragen tegelijk ook de grote interesse van de commissieleden voor deze landen.

Terzake verheugt het haar dan ook te kunnen meedelen dat we, voor wat de concrete samenwerking met die landen betreft, de facto toch al wat verder staan dan op het eerste zicht uit de – voorzichtig geformuleerde – beleidsbrief zou moeten blijken.

In Mozambique zijn bijvoorbeeld wel degelijk reeds een aantal projecten vastgelegd. Ook de lijst van deze projecten zal, ten behoeve van het verslag, aan de commissie worden overgemaakt.

Zo is er bijvoorbeeld een over drie jaar lopend project ten bedrage van 454.000 euro ter ondersteuning van de werkgelegenheid van vrouwen en meisjes. Ook is er een eenjarig project van 308.200 euro voor districtsopleiders en werd 392.205 euro uitgetrokken – eveneens voor één jaar – voor een project inzake alfabetisering. Er is een project ten belope van 600.000 euro, weer over drie jaar, voor de bestrijding van AIDS, en dit specifiek via het kanaal van de vrouwenwerking. Een eenjarige projectsubsidie van 240.472 euro werd toegekend aan Apopo in het kader van initiatieven voor opruiming van landmijnen. En tenslotte nog een AIDS-bestrijdingsproject van de Egidius-gemeenschap ten belope van 100.000 euro.

Al deze projecten zijn voor 2002 dus reeds concreet vastgelegd in Mozambique, waarbij de minister er terzijde nog op wijst dat ze ook perfect kaderen in het hoger reeds genoemde PARPA-project van de Mozambikaanse regering.

3.7. De samenwerking met Marokko

Voor wat de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking naar Marokko toe betreft, verwijst de minister naar het zogenaamde “Karavaan-project”. Via deze “karavaan” wil men voornamelijk de Marokkaanse vrouwen die in afgelegen landelijke gebieden en Berbergebieden wonen bereiken, teneinde hen te kunnen informeren over hun rechten, hen een stuk alfabetisering te brengen, hun werkgelegenheid te stimuleren, hen juridisch advies te verstrekken, e.d.m. Vlaanderen subsidieert deze “karavaan” dit jaar voor 80.421 euro.

Daarnaast is er ook een over vier jaar lopend tewerkstellingsproject van Tizi-Rando ten bedrage van 365.644 euro. Vlaanderen financiert eveneens een opleidingsproject van UNIZO voor 100.000 euro.

Ook de Ligue Démocratique pour les Droits de la Femme – die de lokale basis-NGO is waarmee Vlaanderen dit jaar vooral wil verder werken – wordt vanuit Vlaanderen gefinancierd voor een bedrag van 148.760 euro.

De minister wijst er daarnaast op dat er – in het licht van de samenwerking met Marokko – ook hier in België een subsidie ten belope van 37.600 euro wordt verstrekt aan het Steunpunt Allochtone

Vrouwen en Meisjes. Op die manier kan de link gelegd worden tussen de zopas genoemde Marokkaanse Ligue Démocratique pour les Droits de la Femme en de vrouwen van de Marokkaanse afkomst hier te lande.

Als voorbeeld van een concreet project in die zin (dat ook reeds is vastgelegd) haalt de minister een theatergroep van Marokkaanse vrouwen aan, die volgend jaar in Vlaanderen zal rondtrekken, en die – via het kanaal van het theater – de gelijke kansen van vrouwen en de democratisering in Marokko mee gestalte wil helpen geven. De reden dat deze groep hiermee ook in Vlaanderen zal rondtrekken, is te vinden in het feit dat uit contacten met het Steunpunt Allochtone Vrouwen en Meisjes is gebleken dat de vrouwen in Marokko zelf vaak al een heel stuk verder staan dan de Marokkaanse vrouwen in Vlaanderen. Die laatsten hebben immers te lijden onder het dubbele nadeel dat ze heel vaak afkomstig zijn uit de meest achtergebleven gebieden en daarenboven hier vaak heel erg geïsoleerd staan.

Concluderend stelt de minister derhalve vast dat we – tenminste in die zin – de facto toch al een heel stuk verder staan qua samenwerking met Marokko, dan op het eerste zicht uit de beleidsbrief zou kunnen blijken. Als verklaring hiervoor haalt ze aan dat er vooral de laatste weken hierrond nog een en ander is gebeurd.

Alles samen zijn de projecten met Mozambique en Marokko zo toch al goed voor een totaalbedrag van ongeveer 2.500.000 euro.

De minister meent hiermee een antwoord te hebben verschaft op de vragen aangaande de Vlaamse samenwerking met de drie prioritaire ontwikkelingspartners.

3.8. De stedenband

In verband met de “stedenband”, d.w.z. het convenantenbeleid naar de gemeenten toe, preciseert de minister dat er op heden welgeteld 21 steden een pilootproject hebben. Zij wijst er daarbij echter wel op dat deze projecten zich in verschillende fases van uitvoering kunnen bevinden. Er zijn met name drie van dergelijke fases, te weten : (1) sensibilisering ; (2) het versterken van de eigen capaciteit ; en (3) de eigenlijke stedenband.

De opmerking dat dit gegeven veel gemakkelijker kan ingevuld worden door grote(re) steden en gemeenten wenst de minister zeker niet te weerleggen. Uit de huidige lijst mag ook vrij duidelijk blij-

ken dat daar geen echt kleine gemeenten bij zijn. Anderzijds blijken op die lijst toch wel een aantal middelgrote – zeg maar "gewone" – gemeenten voor te komen, zo onder andere : Herent, Geel, Evergem en Kruikeke.

De minister bevestigt terzake echter haar intentie om volgend jaar verder te werken met de 21 gemeenten die er nu reeds zijn. Bedoeling is echter dat de nu over een periode van drie jaar lopende pilootprojecten uiteindelijk vertaald zouden worden in een decreet. Decreet dat zal uitgewerkt worden in samenspraak met alle partners op het terrein. En in dat decreet zou nader bekeken moeten worden welke mogelijkheden er eventueel bestaan om ook kleine gemeenten – bijvoorbeeld via clustering – hierbij te betrekken.

3.9. Uitwisseling van jongeren

Met betrekking tot de uitwisselingsprogramma's voor jongeren, kan de minister bevestigen dat het niet haar bedoeling is dat de overheid dit zelf zou gaan organiseren. Iets wat haar voorganger overigens ooit wél van plan was. Dit bleek echter geen echt rationele optie te zijn.

Gezien de sowieso veeleer beperkte budgettaire middelen, kwam het veel meer aangewezen voor om te werken via organisaties die zulks nú al doen op het terrein. Ondertussen zijn er dan ook al contacten in die zin geweest met de vzw JINT, teneinde een goede start te kunnen nemen met een ervaren partner. Terzake belooft de minister de commissieleden in elk geval op de hoogte te zullen houden van de verdere ontwikkelingen.

3.10. Sensibilisering

Inzake de sensibiliseringsoptie wenst de minister met klem de kritiek te weerleggen als zou 2003 het eerste jaar zijn waarin daarvoor geld wordt uitgetrokken. Zo is er in 2002 reeds een oproep gelanceerd om sensibiliserings- en educatieprojecten in te dienen. Daarvoor was toen al 1.200.000 euro beschikbaar. En nu is er opnieuw een vraag naar projecten voor 2003, en dit opnieuw voor een totaalbedrag van 1.200.000 euro. Het programma is dus wel degelijk al lopende, en de ervoor benodigde middelen zijn voorhanden. De Vlaamse overheid heeft in deze dus niet willen wachten op een decretaal kader voor de sensibilisering en educatie.

Daarnaast laat de minister opmerken dat er bijkomend voor 2003 ook sensibiliseringsinspanningen

naar de eigen administratie toe zullen worden gedaan.

Tegelijkertijd is er hier natuurlijk ook een koppeling naar de stedenband. Elk van de 21 betrokken gemeenten moet immers per definitie minstens in projectfase 1 (d.w.z. de sensibilisering) zitten.

Rekening houdend met dit alles, meent de minister dan ook te mogen stellen dat er in de loop van 2003 al heel wat zal gebeuren inzake sensibilisering. In de mate dat dan ook nog het betreffende decreet kan worden afgerond tegen de vooropgestelde streefdatum van medio 2003, zal het Vlaamse beleid inzake ontwikkelingseducatie dan definitief op de sporen staan. Het verwijt dat we nog steeds in het studie- en onderzoeksstadium zouden zitten, is m.a.w. geheel en al onterecht.

3.11. Instrumentarium en de methodiek : de rol van de VVOB

Voor wat het instrumentarium van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking betreft, kan de minister bevestigen dat zij de VVOB niét als de unieke en enige partner ziet, voor wat de technische uitvoering van de ontwikkelingssamenwerking in álle partnerlanden betreft. Een dergelijke positie is voor de VVOB enkel weggelegd ten aanzien de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking met Zuid-Afrika.

Daarenboven laat ze opmerken dat het VVOB – in de lijn van de hogergenoemde optie – ook helemaal geen extra-middelen krijgt, behalve dan voor wat de uitbreiding van de bestaffing van het VVOB-kantoor in Zuid-Afrika betreft. Deze personeelsuitbreiding bleek met name nodig om de vele – op vandaag vaak nog erg verspreide – projecten in dat land degelijk te kunnen opvolgen. Waarmee overigens meteen ook tegemoet gekomen wordt aan de bekommernis die terzake door het Vlaams Parlement, op zijn plenaire bijeenkomst van 2 oktober 2002, geuit werd via een hele reeks van gekoppelde actuele vragen.

Wat specifiek de 250.000 euro extra betreft voor de deskundige bewaking van de methodiek van het "Project Cycle Management" (PCM), preciseert de minister dat dit geld niet enkel naar de VVOB gaat, maar in het algemeen besteed wordt aan het bevorderen van de methodologische deskundigheid van alle betrokken actoren. Het betreft hier dus op zich zeker geen extra-subsidie die specifiek op de VVOB gericht zou zijn.

Daarop inpikkend wenst de heer *Freddy Sarens* van de minister te vernemen of hij uit haar uitlatingen aangaande de VVOB mag afleiden dat op een nog nader te bepalen ogenblik in de toekomst, de hele (project)dotatie voor de VVOB zal wegvallen?

De minister antwoordt hier ontkennend op. De VVOB heeft bijvoorbeeld sowieso al bijna als enige de deskundigheid waar het onderwijsprojecten in ontwikkelingslanden betreft. Het is derhalve zeker niet de bedoeling om dit af te bouwen. Maar anderzijds is het al evenmin een vanzelfsprekendheid dat, ingeval van een toekomstige Vlaamse bevoegdheidsuitbreiding inzake ontwikkelingssamenwerking, en de daaruit volgende uitbreiding van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking met – mogelijks eveneens bijkomende – partnerlanden naar andere domeinen (zoals gezondheidszorg, cultuur, e.d.m.), de VVOB automatisch de preferentiële technische partner ter plekke zal zijn.

Namens de minister wordt dienaangaande verder nog gepreciseerd dat er momenteel onmiskenbaar een onevenwicht is tussen de middelen die de VVOB van Vlaanderen krijgt, en de prestaties die de VVOB voor Vlaanderen levert. Het grootste gedeelte van het door de VVOB geleverde werk, wordt immers gepresteerd in uitvoering van federale programma's. Aan de VVOB is dan ook gevraagd om eens duidelijk in kaart te brengen wat men precies voor Vlaanderen presteert, en tegen welke kostprijs dit gebeurt. Enkel een nadere analyse van dit kostenplaatje zal ons dus kunnen leren of we hier niet bezig zijn om met Vlaams geld vooral federale programma's te subsidiëren. Wat toch niet de bedoeling kan zijn. Zonodig zal er dan ook – waarschijnlijk in 2004 – een correctie moeten worden doorgevoerd.

Daarbij aansluitend laat de minister wel opmerken dat er pas duidelijkheid zal kunnen komen rond de VVOB eenmaal de beslissingen aangaande de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking verder zijn uitgekristalliseerd.

3.12. Grotere projecten

Inzake de waarschuwing van de heer Van Vaerenbergh om zich als Vlaamse ontwikkelingssamenwerking niet al te zeer in te schakelen in al te grootschalige projecten, waarin de Vlaamse bevolking haar concrete engagement niet meer zou herkennen, laat de minister opmerken dat Vlaanderen zich voor het ogenblik nog niet inschrijft in dergelijke grote projecten. Dit is overigens sowieso ook naar de toekomst toe niet echt de bedoeling.

Wél wil men, voor wat de projecten in Zuid-Afrika betreft, tot een zekere "clustering" komen. Nu zijn de Vlaamse projecten daar immers veel te verspreid. Het ware dan ongetwijfeld ook nuttig om die projecten wat meer te clusteren in tijd, ruimte en opzet. Op die manier kunnen de verschillende Vlaamse projecten elkaar ook wat versterken.

Deze optie mag dus niet verward worden met het zich, als "onderaannemer", inschrijven in grote internationale, c.q. multilaterale, projecten. Het blijft hoe dan ook gaan om onze eigen – weliswaar samengevoegde – Vlaamse projecten.

Daarop inpikkend laat de heer *Luc Van den Brande* – zonder te willen ontkennen dat ieder beleid continu aan bevraging en bijsturing onderhevig moet zijn – opmerken dat men toch nog eens goed moet nadenken vooraleer de herstructurering van de Vlaamse ontwikkelingshulp aan Zuid-Afrika op deze wijze door te voeren. Zijns inziens zijn er vier elementen die cruciaal zijn voor elk samenwerkingsbeleid die naam waardig. Een samenwerkingsbeleid moet met name geïntegreerd, afgestemd, complementair en gefocust zijn. Enkel wanneer deze vier elementen gelijktijdig aanwezig zijn, kan men de begrippen kwantiteit en kwaliteit met elkaar verzoenen.

Inzake de optie om de zaken te "clusteren" wil de heer *Van den Brande* verder nog laten opmerken dat Vlaanderen hoe dan ook moet blijven uitgaan van de desiderata van de vraagzijde. Het mag immers niet zo zijn dat we onze eigen visie qua prioritaire thema's gaan opleggen aan de ontvangende partij. Het is m.a.w. niet aans ons om te zeggen wat er nu precies waar moet gebeuren. Met het clusterconcept zal er dus zeer omzichtig moeten omgesprongen worden, wil men niet in deze val trappen.

De minister repliceert hierop dat het wel degelijk de bedoeling is, en blijft, om te vertrekken vanuit de projecten die van Zuid-Afrikaanse zijde op tafel worden gelegd. Tegelijk wijst ze er echter op dat de manier waarop het Vlaamse beleid de afgelopen jaren geformuleerd werd, aan de vraagzijde tot enorme verwachtingen heeft geleid. De vragen zijn m.a.w. op een totaal onrealistische manier toegenomen. En dit werkt op zijn beurt, de facto, de verdere versnippering van het Vlaamse beleid in de hand, aangezien de verschillende Vlaamse vakministers nu quasi-lukraak kunnen kiezen welk project hen het beste ligt. Daarom zou er dus in eerste instantie al een meer rationele clustering van de vragen moeten gebeuren (samen met de betrokken vakministers), om van daaruit dan met een ge-

coördineerd Vlaams voorstel naar de Zuid-Afrikaanse partner te kunnen gaan.

Verder laat de minister opmerken dat de Vlaamse projecten ook niet (op de eerste plaats) op grootstedelijke en/of centrale regio's gericht zijn. Vlaanderen werkt daarentegen veeleer naar de wat afgelegen en achtergebleven – vaak erg rurale – regio's toe.

Een goed tegengewicht voor de door de heer Etienne Van Vaerenbergh aangehaalde "grootschaligheidsdreiging" is volgens de minister ook gelegen in de "global village"-idee, die Vlaanderen via de stedenband mee wil helpen invullen. Wanneer er van gemeente tot gemeente gewerkt wordt gaat het immers bijna per definitie om veeleer kleinschalige projecten.

Terzake laat de heer *Frans Ramon* nog opmerken dat het, zijns inziens, niet onmiddellijk relevant is om de vraag te stellen naar groot- dan wel kleinschalige projecten. Ook de impliciet aan die vraagstelling verbonden suggestie dat grootschalige projecten veel makkelijker tot mislukkingen leiden gaat volgens hem niet op. Ook kleinschalige projecten durven immers al eens faliekant af te lopen, of onvoldoende resultaat op te leveren.

Voor de heer *Ramon* moet het derhalve wel degelijk mogelijk zijn, en blijven, dat de Vlaamse overheid zich zou inschrijven in grotere multilaterale projecten. Dit is overigens ook een internationale trend, die goed aansluit bij de meer programmatische aanpak van de ontwikkelingssamenwerking die het laatste decennium meer en meer opgeld maakt. Dit programmatorisch werken kan trouwens zeer wel ook een onmiddellijk tastbaar effect sorteren op het leven van de gewone man. In die zin is het dus soms wel degelijk visualiseerbaar naar de basisgroepen in Vlaanderen toe. Bij de door de heer Etienne Van Vaerenbergh naar voor gebrachte hypothese gaat het m.a.w. veeleer om een schijnbare dan een reële tegenstelling.

4. INDICATIEVE STEMMINGEN

4.1. Indicatieve stemmen over de decreetsbepalingen

A. Artikel 14 (programma 12.2)

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met zeven stemmen tegen drie.

B. Artikel 34

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel eveneens aangenomen met zeven stemmen tegen drie.

C. Artikel 68

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt ook dit artikel aangenomen met zeven stemmen tegen drie.

4.2. Indicatieve stemming over de begrotingstabel – Afdeling I – Programma 12.2

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt het programma 12.2 "Ontwikkelingssamenwerking" ten slotte eveneens aangenomen met zeven stemmen tegen drie.

DEEL II : BUITENLANDS BELEID

1. TOELICHTING DOOR DE HEER JAAK GABRIELS, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID, BUITENLANDSE HANDEL EN HUISVESTING

1.1. Procedureel gegeven

Voorafgaandelijk aan zijn inleidende uiteenzetting laat minister Gabriels, staande ter zitting van de commissie, een erratum ronddelen bij zijn beleidsbrief "Buitenlands Beleid – Beleidsprioriteiten 2002-2003", alsook een erratum op zijn beleidsbrief "Buitenlandse Handel en Extern Economisch Beleid – Beleidsprioriteiten 2002-2003", dat eveneens staande ter zitting wordt bedeed aan de commissieleden. Deze errata worden respectievelijk geofficialiseerd als de Stukken 1408 (2002-2003) – Nr.1 – Erratum en 1409 (2002-2003) – Nr.1 – Erratum.

In beide gevallen heeft de aanpassing betrekking op het toekomstige FIT (Flanders Investment and Trade). De nieuwe beleidsbrief verschilt volgens de minister ook slechts lichtjes van de oorspronkelijk gedrukte versie, in de zin dat het erratum nu duidelijk specificeert dat Flanders Investment and Trade (d.w.z. de toekomstige fusie van Export Vlaanderen en de Dienst Investeren in Vlaanderen) orgaan inderdaad zal ondergebracht worden bij het toekomstige Vlaamse ministerie van Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking, maar daarbij zal aangestuurd worden vanuit Economie.

De versie van de beleidsbrief die (louter door een communicatiestoornis) bij het Vlaams Parlement werd ingediend – en dienovereenkomstig dan ook gedrukt is geworden – was eigenlijk een vroegere ontwerpversie waarin de opties m.b.t. de toekomstige plaats van het FIT nog open gelaten waren. Ondertussen is daarover echter al een definitieve beslissing genomen door de Vlaamse regering, beslissing die nu weerspiegeld wordt in deze errata.

Het meest expliciete erratum is derhalve logischerwijze dat op de beleidsbrief “Buitenlandse Handel en Extern Economisch Beleid”, maar dit vindt dan weer zijn spiegelbeeld in het erratum op de beleidsbrief “Buitenlands Beleid”, met name daar waar gehandeld wordt over de organisatie van het Vlaams buitenlands beleid.

Ingaande op de vraag van minister Gabriels, neemt de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden akte van de voornoemde errata.

1.2. Algemene achtergrondsituering en opties : missie en strategische doelstellingen

Bij de aanvang van zijn eigenlijke uiteenzetting laat de minister opmerken dat, in tegenstelling tot wat sommigen durven beweren, hij hier vandaag geen verklaring van “non-beleid” zal afleggen, maar integendeel een regelrechte maidenspeech wenst te geven voor een effectief buitenlands beleid. Dit beleid is enerzijds gestoeld op een hoge mate aan continuïteit, maar is anderzijds ook doordrenkt van een aantal eigen accenten die de minister wenst te leggen.

De beleidsbrief Buitenlands Beleid 2003 is net zoals de beleidsbrieven van de voorgangers van de minister gebaseerd op de beleidsnota en het strategisch plan 2000-2004. Deze zijn opgebouwd rond een missie, visie en strategische doelstellingen en projecten. Voor een korte verwijzing naar deze missie en strategische doelstellingen verwijst de minister de commissieleden gaarne naar de voorliggende tekst.

De beleidsbrief Buitenlands Beleid 2003 heeft, in budgettaire termen, betrekking op begrotingsprogramma 12.1 (“Algemeen Buitenlands Beleid”). Dienovereenkomstig is ook de memorie van toelichting bij de begroting opgebouwd volgens de missie, visie en strategische doelstellingen van de beleidsnota en het strategisch plan 2000-2004. Aan elk van deze strategische projecten zijn concrete acties gekoppeld. De minister verwijst daarbij spe-

cifiek naar de memorie van toelichting, waarin een overzicht is opgenomen van : (1) de acties die gerealiseerd werden in de periode 2000-2001 ; (2) de acties die in voorbereiding, dan wel gerealiseerd zijn in 2002 ; en (3) de acties die voorzien worden in 2003.

1.3. Budgettaire herschikkingen

Als algemene leidraad voor zijn handelen haalt de minister aan dat de Vlaamse regering zich tot doel gesteld heeft een aantal acute uitdagingen die zich vandaag stellen in diverse segmenten van de samenleving, in 2003 en in de daaropvolgende jaren met hoge prioriteit aan te pakken. De minister preciseert daarbij dat, om hieraan zo snel mogelijk gevolg te kunnen geven, is overgegaan tot een herschikking van de bestaande middelen.

Concreet werden in diverse beleidsdomeinen de beschikbare beleidskredieten en betalingskredieten verminderd in de mate dat zulks beleidsmatig verantwoord was. Ook binnen het beleidsdomein “Algemeen Buitenlands Beleid” (d.w.z. het programma 12.1) werd zo een vermindering aan kredieten doorgevoerd. De minister verzekert de commissieleden daarbij dat deze vermindering op een evenwichtige en rechtvaardige wijze gespreid werd over alle beleidsvelden van het beleidsdomein “Algemeen Buitenlands Beleid” heen (d.w.z. bilaterale samenwerking, multilaterale samenwerking, internationale communicatie, e.d.m.). Dit alles vanzelfsprekend in functie van de reële noden en verwachtingen in 2003. Aan de nominatim-subsidies werd daarbij echter niet geraakt.

De minister preciseert dat een nader onderzoek van de begroting buitenlands beleid van de voorbije jaren immers leert dat de benodigde kredieten jaarlijks a.h.w. “overraamd” werden, en dit zeker voor wat betreft de werkingskredieten. Dit blijkt het duidelijkst uit de uitvoeringspercentages van deze begroting, die jaarlijks schommelen tussen de 80 en de 85% van wat initieel voorzien werd. Ook in 2002 zitten we momenteel overigens maar aan een uitvoeringspercentage van 80%. Alleen al op basis van deze vaststelling concludeert de minister dat de nu doorgevoerde vermindering van de kredieten beleidsmatig zeer zeker te verantwoorden is, en ook geenszins de uitvoering van de hier vooropgestelde beleidsopties hypothekeert.

1.4. Situering van de inhoudelijke zwaartepunten van de beleidsbrief en hun interrelatie met elkaar

De minister komt daarna tot de meer inhoudelijke analyse van zijn beleidsbrief. Hij laat daarbij opmerken dat daar waar de beleidsnota 2000-2004 opgebouwd is rond vier strategische doelstellingen, hij in de beleidsbrief Buitenlands Beleid vooral aandacht wenst te besteden aan de eerste twee doelstellingen daarvan. Het gaat daarbij met name om : (1) politiek meer stem geven aan Vlaanderen in de Europese Unie en andere multilaterale fora, en (2) het versterken van de positie van Vlaanderen als volwaardige actor en partner voor bilaterale relaties.

Voor de derde doelstelling, namelijk de welvaartscreatie in Vlaanderen ondersteunen en de economische impact van Vlaanderen vergroten, verwijst de minister de commissieleden naar zijn beleidsbrief Buitenlandse Handel en Extern Economisch Beleid. Wel wijst hij erop dat hij ook dit streefdoel steeds in het achterhoofd heeft gehouden bij de opmaak van de algemene beleidsbrief Buitenlands Beleid.

De vierde strategische doelstelling heeft betrekking op de Vlaamse rol inzake ontwikkelingssamenwerking. Deze materie behoort tot het bevoegdheidsdomein van minister Mieke Vogels, die de betreffende beleidsbrief en begroting reeds in deze commissie heeft toegelicht op datum van dinsdag 19 november laatstleden.

Uit de beleidsbrief Buitenlands Beleid 2003, die hier vandaag voorligt, moet volgens de minister blijken dat hij de lijnen die door zijn voorgangers werden uitgezet loyaal verder uitvoert, maar dat hij daarnaast toch ook wel een aantal eigen accenten legt. Zo wenst hij uitdrukkelijk te benadrukken dat hij vooral ook de link legt naar doelstelling 3, en dit in navolging van de zinsnede uit de beleidsnota luidens dewelke “een beleid dat als opdracht heeft de Vlaamse belangen te behartigen in de internationale context, niet voorbij kan gaan aan het primaire belang van de economische welvaart”. Einde citaat. Derhalve wordt hier ook ten volle rekening mee gehouden bij de realisatie van de eerste twee doelstellingen.

Zo zal Vlaanderen dit jaar verder samenwerken met die regio's in Europa die heel actief zijn in het institutionele debat binnen de Europese Unie. Dit zijn meteen ook vaak de sterkere regio's in Europa, zoals ondermeer Noordrijn-Westfalen, Beieren, Baden-Württemberg, Catalonië, Schotland en Salz-

burg. Vlaanderen wil de opgebouwde relaties verder uitdiepen, ook in de vorm van meer economische samenwerking.

Dit concept zal ook blijken uit de relaties die we uitbouwen met de buurlanden Nederland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en onze belangrijkste economische partner, Duitsland.

Maar tegelijk kijkt Vlaanderen ook verder dan de Europese grenzen. Met onze partners in Québec, Chili en Zuid-Afrika bouwen we insgelijks niet alleen goede politieke maar ook goede economische relaties uit. Verder zal ook onderzocht worden in welke mate Vlaanderen zijn gezichtsveld eventueel nog verder moet verruimen. Zo zal de samenwerking met Marokko verder worden uitgebouwd. Door zijn lidmaatschap bij de Wereldhandelsorganisatie stuurt overigens ook China een uitnodiging tot economische samenwerking de wereld in. Voor de minister staat het dan ook buiten kijf dat Vlaanderen ten volle moet ingaan op deze historische opportuniteit.

De minister spreekt daarbij zijn overtuiging uit dat Vlaanderen in het kader van deze bevoorrechte partnerschappen de rol kan spelen van “hub” of toegangspoort voor de contacten met het Europese hinterland, terwijl de Vlaamse bedrijven zich tegelijk kunnen profileren dankzij diezelfde contacten in verre landen.

1.5. Vlaanderen politiek meer stem geven in de Europese Unie en andere multilaterale fora

De minister komt dan tot de eerste strategische doelstelling van het Vlaams buitenlands beleid : Vlaanderen politiek meer stem geven in de Europese Unie en andere multilaterale fora.

Daarbij overloopt minister Gabriëls vooreerst de concrete actiepunten in de relaties van Vlaanderen ten aanzien van de Europese Unie.

A. Actiepunten in de relaties van Vlaanderen ten aanzien van de Europese Unie

Hij wijst er op dat Vlaanderen er momenteel behoorlijk goed in slaagt om zich te profileren als dynamo, als drijvende kracht voor de verdediging van de verzuchtingen van de regio's met wetgevende bevoegdheden op de Europese fora. Terzake laat hij echter wel opmerken dat de Vlaamse regering als dusdanig helaas niet beschikt over een eigen vertegenwoordiger in de Conventie die zich momenteel buigt over de toekomst van de Europese Unie.

Minister-president Patrick Dewael zetelt immers slechts als waarnemend lid in de Conventie, en dit namens het Comité van de Regio's. Een formele hinderpaal die de minister-president er niettemin geenszins van weerhouden heeft om, in de mate van het mogelijke, ook de Vlaamse verzuchtingen als regio met wetgevende bevoegdheden, toch in de Conventie te vertolken.

Een aspiratie die de minister, samen met zijn collega minister-president Dewael, ook in 2003 verder wil waarmaken. Daarom zullen we ons ook in 2003 inzetten om meer inspraak te eisen voor de regio's met wetgevende bevoegdheden en dit respectievelijk in het kader van de Europese Conventie en de daaropvolgende Intergouvernementele Conferentie (IGC), teneinde zo actief deel te nemen aan het toekomstdebat van de Europese Unie. Terzake wijst de minister erop dat de Vlaamse standpunten voor de IGC momenteel reeds worden voorbereid, in samenwerking met een interuniversitaire en multi-disciplinaire onderzoeksgroep. Daarnaast werkt Vlaanderen actief mee aan de opmaak van de standpunten van de werkgroep van de regio's met wetgevende bevoegdheden.

Voor de minister staat het daarbij buiten kijf dat Vlaanderen in de dagdagelijkse relaties met de Europese Unie actiever dient te participeren en vooral veel korter op de bal moet spelen. Dit kan op de eerste plaats gebeuren door een goed voorbereide en gemandateerde participatie van Vlaanderen in de werkgroepen en raden die tot onze Vlaamse bevoegdheden behoren, en in tweede instantie ook door vanuit de Vlaamse regering met goed onderbouwde gemeenschappelijke standpunten naar voor te komen. Om Vlaanderen effectief met één stem te laten spreken en om op een coherente manier naar de Europese Unie toe op te treden, zal de minister volgend jaar, samen met zijn collega's uit de Vlaamse regering, een Vlaamse overlegstructuur rond de op te volgen Europese dossiers in het leven roepen.

Ook wordt ondezocht in welke mate de betrokkenheid van Vlaanderen bij de Europese Unie kan worden versterkt via de detachering van ambtenaren uit de betrokken sectoren naar de diensten van de Europese Commissie. Het spreekt daarbij voor zich dat deze gedetacheerde ambtenaren bij hun terugkeer de opgedane kennis en ervaring ruim ten dienste zullen kunnen stellen van het betrokken departement.

Tegelijk kan de minister ook meedelen dat met betrekking tot een ander oud zeer, met name de omzetting van EU-regelgeving, de nodige maatregelen

zullen worden getroffen om dit proces te verbeteren en te bespoedigen.

Mede met het oog op de defederalisering van de buitenlandse handel en de voor 2004 geplande defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking, zal er ook onderzocht worden hoe en in welke mate de samenwerkingsakkoorden inzake de Belgische vertegenwoordiging in de Europese ministerraden verder aangepast moeten en kunnen worden. In omgekeerde zin moeten ook evoluties op het Europese niveau opgevolgd worden en aanleiding kunnen geven tot een verzoek tot aanpassing van de betrokken akkoorden.

Minister Gabriëls benadrukt verder dat de Vlaamse regering de ambities van de Europese Raad van Lissabon onverkort ondersteunt. Meer zelfs: ze wil het voortouw nemen bij de verwezenlijking van de doelstellingen van de Lissabonstrategie. Dit voorplan werd overigens nogmaals kracht bijgezet op 22 november 2001, toen de Vlaamse regering en de vertegenwoordigers van het Vlaamse middenveld het zogenaamde "Pact van Vilvoorde" ondertekenden. De daarin vervatte "21 doelstellingen voor de 21ste eeuw" vormen immers als het ware een soort Lissabon-proces op Vlaamse schaal. De parallellen tussen de beide initiatieven zijn in elk geval erg talrijk. Zo zijn de drie dimensies (economisch, sociaal en ecologisch) aanwezig, ligt het eindpunt in 2010, lopen diverse doelstellingen volkomen parallel en zal de voortgang worden getoetst aan de hand van indicatoren.

De Vlaamse regering zal dus hoe dan ook in alle gerelateerde beleidssectoren actief verder werken aan de realisatie van haar actiepunten ter verwezenlijking van de doelstellingen van het Lissabon-proces.

B. De actiepunten van Vlaanderen ten aanzien van de multilaterale instellingen

Door de internationalisering van de economie, de financiële systemen en de communicatie, de complexiteit en de schaal van politieke en maatschappelijke vraagstukken, wint de multilaterale besluitvorming nog continu aan belang. De multilaterale besluitvorming genereert een steeds grotere impact op de Vlaamse interne en internationale beleidsvoering. Voor de minister is het daarom dan ook duidelijk dat de Vlaamse overheid in 2003 de besluitvorming van een aantal multilaterale organisaties nog meer moet beïnvloeden, het weze rechtstreeks dan wel onrechtstreeks. Dit laatste bijvoorbeeld door te wegen op het Belgische standpunt. Vlaanderen moet dat met een open houding en in

een diplomatieke stijl doen, waaruit moet blijken dat het empathisch, tolerant en solidair is.

Wat deze contacten met de multilaterale organisaties betreft, zal ook 2003 voor een stuk de consolidatie zijn van eerder ingezette initiatieven. Bij deze consolidatie zal de aandacht prioritair worden toegespitst op de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (de OESO) en op de Wereldhandelsorganisatie (de WHO). Wat de OESO betreft, wordt dit jaar Vlaamse expertise ingeschakeld in projecten van het programma met betrekking tot Zuid-Oost-Europa, die Vlaanderen voor een deel mee financiert en organiseert. Wat de Wereldhandelsorganisatie betreft, zal de aandacht worden toegespitst op de vijfde ministeriële conferentie die in 2003 zal plaatsvinden in Cancun (Mexico).

Wat de andere prioritaire organisaties betreft, dient heel in het bijzonder melding gemaakt van de geplande aanvulling van de fondsen bij de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) en bij de UNESCO, evenals op de plannen voor verdere projectmatige samenwerking met de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de Raad van Europa.

Nog met betrekking tot de UNESCO, wijst de minister erop dat ook de nieuwe Vlaamse UNESCO-commissie in het komende jaar van start zal gaan. Deze commissie zal deskundigen uit de educatieve, culturele en wetenschappelijke wereld samenbrengen met de specialisten terzake uit de Vlaamse administratie. Dit moet de formulering van goed onderbouwde en breed gedragen Vlaamse standpunten ten goede komen.

Verder zegt de minister toe om samen met zijn collega's uit de Vlaamse regering te zullen nagaan in welke mate Vlaanderen moet participeren of een zinnige bijdrage kan leveren aan de belangrijkste internationale vergaderingen die in 2003 zullen plaatshebben. De minister denkt daarbij onder andere aan : de 91ste zitting van de Internationale Arbeidsconferentie die gewijd zal zijn aan het thema "levenslang leren" ; de tweejaarlijkse bijeenkomst van de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO) ; de Wereltop inzake de Informatiemaatschappij, en de Algemene Vergadering van de UNESCO. Waarbij het overigens bemerkenswaard is dat in deze laatstgenoemde vergadering een Vlaamse minister het woord zal voeren.

Tot slot meent de minister ook dat het wenselijk ware dat de Vlaamse overheid de contacten met de vertegenwoordigers van multilaterale organisaties

in Brussel en met de Vlaamse attachés en economische vertegenwoordigers op standplaats in hoofdzetels van multilaterale organisaties zou versterken.

1.6. Het bilateraal Vlaams buitenlands beleid

De minister komt dan tot het tweede grote luik van zijn toelichting, met name het bilateraal Vlaams buitenlands beleid. Vlaanderen wil een beleid van verstandhouding en goed nabuurschap met de omringende landen, en in het bijzonder met de economisch sterke regio's die gelijklopende (sectoriële) belangen hebben. Zoals hoger reeds aangehaald zou Vlaanderen in het kader van deze bevoorrechte partnerschappen en gezien zijn centrale ligging binnen de Europese Unie, de rol moeten kunnen vervullen van "hub" of toegangspoort voor de contacten met het Europese hinterland, terwijl de Vlaamse bedrijven zich, dankzij diezelfde contacten, zouden moeten kunnen profileren in de verre landen en markten buiten het Europese continent. Vlaanderen dient daarbij ten volle in te spelen op de huidige mondiale tendensen, waarbij sprake is van een economische integratie in grote blokken op wereldschaal.

Aangezien het schema van de relaties met de naburige landen en regio's reeds was uitgetekend in de beleidsnota 2000-2004, zal de minister zijn uiteenzetting beperken tot die landen en regio's waar in 2003 nieuwe acties worden ondernomen. Hetgeen uiteraard in geen dele betekent dat we de reeds uitgebouwde relaties met de andere landen en regio's op enigerlei wijze zouden gaan verwaarlozen.

A. Contacten met andere Europese regio's

Voor wat de regio's betreft, wijst de minister erop dat niet alleen de intern-Belgische coördinatie steeds beter verloopt, maar dat ook de relaties met de sterke regio's in Europa enorm verbeterd zijn. Dit ondermeer door het gezamenlijke werk dat werd geleverd in het EU-kader.

In 2003 zal de samenwerking met een aantal economisch en politiek sterke regio's verder worden uitgediept. Voormalig minister-president (en sinds oktober van dit jaar federaal Duits minister van Economie en Tewerkstelling) Wolfgang Clement van Noordrijn-Westfalen, had ons in die zin al uitgenodigd om de activiteiten en samenwerking die we met hen opgebouwd hebben in het kader van de actie "Duitsland Doeland 2002" te continueren. Ook het Groothertogdom Luxemburg zal wellicht in deze samenwerking worden betrokken. Indien

de opvolger van minister-president Clement diens initiatief verder wil opvolgen – iets waaraan de minister nauwelijks twijfelt – zal hiervoor een gemeenschappelijk strategisch plan worden uitgewerkt. De minister geeft de commissieleden verder nog mee dat hij hieromtrent reeds in de loop van de maand oktober de vertegenwoordiger van de Vlaamse regering in Berlijn ontvangen heeft op zijn kabinet, waarbij hij hem verzocht heeft om deze ontwikkelingen op de voet te volgen.

Vanuit het perspectief van het economisch belang van samenwerking en afstemming met de meest nabije Duitse regio's zullen de banden met hen verder worden aangehaald, en zullen waar mogelijk concrete samenwerkingsprojecten worden ontwikkeld. Hierbij denkt de minister onder andere aan de regio Baden-Württemberg. Terzake heeft hij trouwens reeds een eerste onderhoud gehad met de heer Walter Döring, plaatsvervangend minister-president en minister van Economie van de regio Baden-Württemberg.

Ook Schotland wordt, dankzij het devolutieproces in het Verenigd Koninkrijk, voor Vlaanderen de laatste jaren, en hopelijk ook verder naar de toekomst toe, een steeds belangrijker politieke partner. Een eventuele verdere afstemming tussen de parlementen van de beide regio's zal door de minister dan ook met interesse worden opgevolgd.

Tot slot drukt de minister zijn intentie uit om in het najaar van 2003 in Vlaanderen een conferentie te organiseren, waarbij de meest dynamische regio's in Europa zullen uitgenodigd worden om bestaande samenwerkingsverbanden uit te diepen en nieuwe samenwerkingsvormen op cultureel, economisch, educatief en wetenschappelijk vlak te bespreken. Het spreekt daarbij voor zich dat deze gelegenheid ook maximaal zal aangewend worden om het imago van een dynamisch, innoverend en welvarend Vlaanderen uit te dragen. Het is eveneens de evidentie zelve dat dit evenement, ten aanzien van de uitgenodigde regio's, ook een forum biedt om het internationaal ondernemen van Vlaamse bedrijven in deze regio's te stimuleren.

B. Het beleid naar de buurlanden toe

B.1. Luxemburg

Wat de buurlanden betreft hecht Vlaanderen, zoals hoger reeds gezegd, veel belang aan het versterken van de banden met het Groothertogdom Luxemburg. Dit moet verder tot uiting komen in de loyale uitvoering van het samenwerkingsakkoord en de investeringsakkoorden. De minister wijst er daarbij

op dat het verdrag inzake de algemene samenwerking met het Groothertogdom Luxemburg nog maar in de afgelopen periode behandeld werd in het Vlaams Parlement. In de komende maanden zal dan ook een werkprogramma kunnen worden opgesteld ter uitvoering van dit akkoord.

B.2. Nederland

Nederland is dan weer Vlaanderens meest bevoorrechte partner op tal van terreinen: infrastructuur, economie, handel, cultuur, taal, wetenschappen, e.d.m. Vlaanderen wenst dan ook de traditie van jaarlijkse ontmoetingen tussen de Vlaamse en de Nederlandse minister-president ten volle in ere te houden. De minister wijst er daarbij op dat er te dien einde reeds contacten waren gelegd met de collega's van de Nederlandse regering, maar dat deze contacten tijdelijk zijn komen te vervallen ten gevolge van de recente val van de Nederlandse regering. Van zodra de nieuwe Nederlandse regering haar intrede zal doen, zullen er echter verdere afspraken gemaakt worden in verband met onder meer het dossier van het Schelde-estuarium, de spoorwegdossiers (d.w.z. de IJzeren Rijn en de goederenlijn 11), de culturele betrekkingen en de Belgisch-Nederlandse Conferentie.

Verder kan de minister, in primeur voor de commissie, nog meedelen dat hij, van zodra het ontslag van de vertegenwoordiger van de Vlaamse regering in Den Haag werd ingediend, zonder dralen de passende actie ondernomen heeft. De selectieprocedure voor de vervanging van de heer Guy Janssens werd m.a.w. onmiddellijk opgestart, en werd ook reeds succesvol afgerond. Bij deze kan de minister dan ook meedelen dat de heer Axel Buyse de nieuwe vertegenwoordiger wordt van de Vlaamse regering in Den Haag. Mee doordat er zo snel actie werd ondernomen voor de vervanging van de Vlaamse vertegenwoordiger, zal de heer Buyse gedurende de maand december nog bijgestaan kunnen worden door de heer Janssens, hetgeen de continuïteit van de contacten ter plaatse en de continuïteit van de dossieropvolging ongetwijfeld zeer ten goede zal komen.

B.3. Frankrijk

De relaties met Frankrijk werden tijdens deze legislatuur zichtbaarder gemaakt door de installatie van een vertegenwoordiger van de Vlaamse regering in Parijs in 2001 en de opening van een Vlaams Huis in Parijs in januari 2002.

Bovendien werden ook de eigenlijke werkzaamheden zelf geïnstitutionaliseerd door het afsluiten van

twee verdragen. Met name : (1) het akkoord inzake samenwerking op het gebied van cultuur, taal, onderwijs en wetenschappen tussen de Vlaamse regering en de regering van de Franse Republiek, en (2) het – nog niet door het parlement goedgekeurde – akkoord inzake de grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen en lokale openbare lichamen.

Verder wijst de minister erop dat er momenteel met Noord-Frankrijk ook sectoriële overlegvergaderingen georganiseerd worden, om tot praktische en pragmatische afspraken te komen voor samenwerking op het vlak van economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ordening en infrastructuur, mobiliteit, evenals op het vlak van de “intermenselijke relaties”, met name onderwijs, opleiding en cultuur. Deze overlegvergaderingen met Noord-Frankrijk werden, langs Vlaamse zijde, gecoördineerd door het kabinet van de minister. Een eerste dergelijke overlegvergadering vond reeds plaats op 21 november laatstleden. Waarbij de minister preciseert dat op 28 november en 4 december 2002, nog twee dergelijke vergaderingen zullen plaatsvinden.

In 2003 zal er ook gewerkt worden aan een dynamische en kwalitatieve uitvoering van het samenwerkingsprogramma Vlaanderen-Frankrijk, via het ontwikkelen van talrijke projecten op het gebied van onderwijs, cultuur, taal en wetenschappen. En dit met specifieke aandacht voor innovatieve acties en grensoverschrijdende projecten (in casu vooral met de buurregio Nord-Pas-de-Calais).

B.4. Het Verenigd Koninkrijk

Aangezien het Verenigd Koninkrijk voor Vlaanderen zowel politiek als economisch zeer belangrijk is, werd beslist om ook in Londen een gegroepeerde Vlaamse vertegenwoordiging uit te bouwen. De Vlaamse regering heeft te dien einde dan ook een vertegenwoordiger aangeduid, die sinds 1 oktober 2002 zijn taken opneemt. De eigenlijke opening van het Vlaams Huis in Londen is gepland voor de eerste maanden van 2003.

C. Het Vlaamse beleid ten aanzien van de landen van Centraal- en Oost-Europa

Wat de landen van Centraal- en Oost-Europa betreft, wijst de minister erop dat de Vlaamse regering op 23 februari 2001 besliste tot een bijsturing van het beleid ten aanzien van deze landen. Daarbij werd nog sterker dan voorheen de nadruk gelegd op het proces van toetreding tot de Europese

Unie en de inspanningen die die landen moeten leveren om het “acquis communautaire” over te nemen. Met het afsluiten van verdragen met Bulgarije in mei 2001 en de Tsjechische Republiek en Slowakije in het voorjaar van 2002 heeft Vlaanderen nu effectief een verdrag met elk van de tien kandidaat-lidstaten uit Centraal- en Oost-Europa.

Het programma Centraal- en Oost-Europa is nu beter gekaderd en is een heel krachtig werkinstrument geworden naar deze landen toe. Dit jaar werden uit een totaal van 189 ingediende voorstellen, in overleg met de partnerlanden uit Centraal- en Oost-Europa, 44 projecten gekozen om uitgevoerd te worden. Projecten die inmiddels op initiatief van de minister ook definitief werden goedgekeurd. Daarmee levert Vlaanderen ook dit jaar een belangrijke financiële inspanning van bijna 6,1 miljoen euro voor de ondersteuning van projecten in Centraal- en Oost-Europa.

In 2003 zal Vlaanderen zijn inspanningen naar deze landen toe onverdroten verderzetten. Zo heeft de minister reeds in de maand september een oproep laten verschijnen in de pers voor projectsamenwerking met Centraal- en Oost-Europa voor 2003. Tevens zal in 2003 onderzocht worden op welke manier de relaties tussen Vlaanderen en deze landen moeten worden aangepast, van zodra deze landen zullen zijn toegetreden tot de Europese Unie. De minister laat daarbij opmerken dat hij reeds op 14 november laatstleden de tien ambassadeurs van de betrokken landen uit Centraal- en Oost-Europa heeft ontvangen. Ontvangst tijdens dewelke ook reeds even van gedachten gewisseld werd over de wijze waarop we onze samenwerking zullen organiseren na de toetreding van deze landen tot de Europese Unie.

D. De landen uit de toekomstige buitengordel van de Europese Unie

Nog in 2003 zal een beleidsvoorbereidend onderzoek gestart worden naar de mogelijkheden tot het ontwikkelen van een vorm van bilaterale samenwerking met de landen uit de toekomstige buitengordel van de Europese Unie.

De minister preciseert dat het met name de bedoeling is om met deze studie het Vlaams buitenlands beleid, op een pro-actieve manier, reeds voor te bereiden op het tijdperk na de uitbreiding van de Unie. De meeste landen uit Centraal- en Oost-Europa zullen immers, naar alle waarschijnlijkheid, reeds in 2004 toetreden tot de Europese Unie.

E. De landen buiten Europa

E.1. Marokko

Wat de landen buiten Europa betreft, besliste de Vlaamse regering op 14 december 2001 om, rekening houdend met de politieke situatie en verwijzend naar het standpunt dat ze ten aanzien van Marokko inneemt, de samenwerking met dat land geleidelijk en gevoelig te versterken. Tevens besliste ze om Marokko te beschouwen als een prioritaire partner van het Vlaamse beleid. In de loop van 2003 wordt initiatief genomen om op een gecoördineerde wijze, en binnen een afgesproken kader, de samenwerking met Marokko verder uit te bouwen.

E.2. Zuid-Afrika

In de loop der jaren is Zuid-Afrika dé prioritaire partner buiten Europa geworden. De talrijke projecten, uitwisselingen van delegaties en ministeriële zendingen en ontvangsten bevestigen deze dynamiek. De minister kan terzake nog meedelen dat zeer binnenkort een samenwerkingsprogramma zal worden afgesproken, dit in uitvoering van het vernieuwde samenwerkingsverdrag met Zuid-Afrika.

Hij wijst er daarbij op dat er tevens een grote aandacht zal gaan naar de politieke rol die Zuid-Afrika op zich neemt in de regio Zuidelijk Afrika en in het gehele Afrikaanse continent. En dit onder meer door middel van een ruimere ondersteuning van zowel SADC ("Southern African Development Community") als NEPAD ("New Partnership for Africa's Development"). Waarbij de minister nog laat opmerken dat Zuid-Afrika eveneens de economische speerpunt is in de SADC-regio, en dat Vlaanderen in dat licht dan ook uitstekende handels- en economische relaties met Zuid-Afrika en de gehele regio wenst uit te bouwen.

E.3. Israël/Palestina

In deze benadrukt de minister dat er, conform het standpunt dat de Vlaamse regering op 7 december 2001 heeft ingenomen inzake de conflictsituatie in Israël/Palestina, zolang het conflict voortduurt en geen feitelijke onderhandelingen plaatsvinden, noch met Israël noch met de Palestijnse Autoriteit nieuwe engagementen inzake directe bilaterale samenwerking zullen worden aangegaan.

De samenwerking met de Palestijnse Autoriteit blijft georiënteerd op noodhulp aan de getroffen bevolking in de Palestijnse gebieden.

E.4. Chili

Chili blijft bilateraal gezien een belangrijke plaats innemen in de buitenlandse relaties van Vlaanderen. Het blijft ook de prioritaire partner van Vlaanderen in Latijns-Amerika. Door middel van goede bilaterale relaties met Chili kan Vlaanderen hier trouwens ook een toegangspoort vinden tot andere Zuid-Amerikaanse partners voor de uitbouw van verdere handelsrelaties.

E.5. Québec

In uitvoering van de vernieuwde entente tussen Vlaanderen en Québec wordt een nieuw samenwerkingsprogramma afgesproken. Vlaanderen beschouwt Québec daarbij als een van de meest dynamische regio's in Noord-Amerika en wenst in een partnerschap binnen welbepaalde economische domeinen de mogelijkheden van de Noord-Amerikaanse markt ten volle te exploiteren.

E.6. Betrekkingen met Azië

De relaties tussen Vlaanderen en Azië zijn onmiskenbaar vooral commercieel-economisch van aard. Gezien het in Azië aanwezige potentieel verdient deze regio volgens de minister een aparte strategische aanpak, met daarin bijzondere aandacht voor Japan, Korea, China en India.

De minister wijst er terzake op dat China bijvoorbeeld in de toptien van de Vlaamse exportbestemmingen staat. Tegelijkertijd is China een land dat voldoende economisch matuur is geworden om zelf ook te gaan investeren in het buitenland. Door zijn toetreding tot de Wereldhandelsorganisatie zet China daarenboven de deuren van zijn economie verder open.

Met het oog op de verdere ontwikkeling van deze economische banden, is volgens de minister de uitbouw van contacten absoluut noodzakelijk. Dit kan overigens ten goede komen van onze betrekkingen met het gehele Zuid-Oost-Aziatische subcontinent.

1.7. Doelstellingen van organisatorische aard

De minister laat tot slot nog opmerken dat hij voor 2003 ook nog een aantal doelstellingen van meer organisatorische aard nastreeft.

A. Het uitbouwen van een nieuw ministerie van Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking

In het kader van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid, wordt er momenteel een vrij drastische reorganisatie van het Vlaamse overheidsapparaat doorgevoerd. Onderdeel van deze reorganisatie is, onder andere, de oprichting van een Vlaams ministerie van Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking.

Dienaangaande kan de minister meedelen dat een eerste organigram reeds in 2001 werd goedgekeurd door de Vlaamse regering. In 2002 werd de organisatiestructuur verder verfijnd en preciezer uitgetekend. Sinds september 2002 is overigens ook een “veranderingsmanager” gestart met de uitvoering van een concreet werkprogramma teneinde de nieuwe structuur operationeel te maken. De werkzaamheden in dit kader zullen in de loop van 2003 onverminderd worden voortgezet.

B. Het politiek Vlaams buitenlands netwerk

Verder is Vlaanderen gedurende de laatste twee à drie jaar ook politiek prominenter naar voor gekomen, met de gestage uitbouw van het netwerk van Vlaamse vertegenwoordigers (d.w.z. gemeenschapsattachés) in het buitenland. De minister verwijst daarbij in het bijzonder naar de Vlaamse vertegenwoordigers in Den Haag, Berlijn en Parijs, en – heel binnenkort – ook in Londen. Tevens laat hij opmerken dat de vertegenwoordiger van de Vlaamse regering in Frankrijk nu ook werd geaccrediteerd bij de twee voor Vlaanderen prioritaire multilaterale organisaties die gevestigd zijn in de Franse hoofdstad, te weten : de OESO en de UNESCO. Daarenboven werd de betrokkene eveneens geaccrediteerd bij de Raad van Europa.

Nog in 2002 werden ook een aantal maatregelen genomen om de externe communicatie van de Vlaamse vertegenwoordigers te stroomlijnen. Zo werd een speciale website ontwikkeld voor onze attachés. In het verleden was immers gebleken dat ze zich al te vaak erg geïsoleerd voelden op hun respectievelijke posten, en vragende partij waren voor meer onderlinge afstemming en meer communicatie met de betrokken Vlaamse administratie. Via de moderne communicatiemediën kan hieraan nu op een relatief eenvoudige en kost-efficiënte manier geremedieerd worden. Ook in 2003 zal er derhalve verder gewerkt worden aan het stroomlijnen van deze externe communicatie.

C. Internationale communicatiestrategie

Nog in 2003 zal er ook aandacht worden besteed aan een vernieuwde internationale communicatiestrategie. De nood hieraan mocht blijken uit een internationale enquête, waarin gepeild werd naar de internationale naambekendheid en het imago van Vlaanderen in het buitenland.

Op basis van een analyse van de resultaten van deze enquête, zal er onderzoek worden gevoerd naar een nieuwe visuele identiteit (logo, baseline en huisstijl) voor Vlaanderen. Bestaande en nieuwe communicatieproducten zullen zonodig aangepast of ontwikkeld worden.

D. Versterking van de administratie Buitenlands Beleid

De minister wenst tenslotte ook nog kort in te gaan op de voorgenomen versterking van de administratie Buitenlands Beleid. Daarbij wijst hij erop dat, teneinde de coördinatie inzake Europees en multilateraal beleid te verzekeren, in de loop van 2003 de cel Europese Unie en de cel Multilaterale Organisaties zullen worden versterkt. Zonodig kan, in het kader van de zonet genoemde vernieuwing van de internationale communicatiestrategie, ook de cel Protocol, Promotie en Public Relations worden uitgebreid.

1.8. Conclusies

Ter afsluiting van zijn inleidend betoog, wenst de minister er nogmaals nadrukkelijk op te wijzen dat hij, onafgezien van het feit dat hij nog maar sinds een paar maanden de bevoegdheid voor het Vlaams buitenlands beleid onder zich heeft, er enerzijds duidelijk voor geopteerd heeft om de continuïteit van dit beleid te versterken, terwijl hij anderzijds, en complementair daaraan, ook de efficiëntie van onze buitenlandse vertegenwoordiging maximaal wenst aan te wakkeren.

Nieuw in zijn beleid is eveneens de verdere differentiatie die hij wenst aan te brengen in de Vlaamse benadering van de landen van Centraal- en Oost-Europa. Zo wenst hij een duidelijk onderscheid aan te brengen in de Vlaamse acties ten aanzien van, respectievelijk de kandidaat-lidstaten van de Europese Unie, de landen die na toetreding van de kandidaten uit Centraal- en Oost-Europa de nieuwe “buitengordel” van de EU zullen gaan vormen, én Turkije.

Qua “Afrikaans” beleid, blijft Zuid-Afrika het prioritaire aandachtsland voor de minister. Met dien verstande dat hij een meer actieve strategie wil volgen om vanuit Zuid-Afrika meteen ook heel de regio van Zuidelijk Afrika te gaan bewerken, en – indien daartoe mogelijkheden blijken te bestaan – ook de rest van Afrika bezuiden de Sahara.

Ook Azië mag zich verheugen in een verhoogde Vlaamse aandacht. En dit vooral omwille van zijn onbetwistbaar economisch potentieel. Hetgeen vanzelfsprekend niet uitsluit dat er vanuit Vlaanderen ook aan ontwikkelingssamenwerking zou worden gedaan in Azië. De economische ontwikkeling op het Aziatische continent is immers niet overal even groot of even gelijkmatig verdeeld.

Inzake het Amerikaanse continent ligt de nadruk vooral op een aantal pogingen tot het opzetten van nieuwe initiatieven ten aanzien van Latijns-Amerika, en ten aanzien van Québec.

Concluderend stelt de minister dus dat hij enerzijds geopteerd heeft voor een hoge mate aan beleidscontinuïteit, maar dat dit hem er niet van weerhouden heeft om tegelijk een meer actieve invulling te benaastigen van onze bilaterale en multilaterale aanwezigheid en activiteiten.

2. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

2.1. Tussenkomst van de heer Stefaan Platteau

– Algemene appreciatie voor het beleid

De heer Stefaan Platteau wenst vooreerst de minister te feliciteren voor de panache waarmee hij zopas zijn beleid heeft toegelicht. Gezien het hier zijn eerste beleidsbrief en zijn eerste begroting betreft in zijn hoedanigheid van Vlaams minister van Buitenlands Beleid, kwam deze toelichting immers bijna neer op een soort “maidenspeech”. Tevens wil hij de minister bedanken voor de omstandige en goed onderbouwde beleidsbrief die hij bij het parlement heeft ingediend. Deze bevat heel wat stof tot nadenken, en zal ongetwijfeld een nuttig instrument zijn voor de verdere commissiewerkzaamheden. Alles bijeen heeft de minister volgens de heer Platteau dus een zeer goede start genomen. Hij mag zich dan ook verzekerd weten van de steun van de VLD-fractie voor zijn beleid en zijn begroting. Dit temeer door de grote aandacht die er nu binnen het Vlaamse buitenlands beleid wordt

besteed aan de bevordering van onze economische belangen.

– Continuïteit in het beleid

Verder is het de heer Platteau vooral opgevallen dat het beleid in hoge mate gekenmerkt wordt door continuïteit. Enige eigen accenten daargelaten, zet de minister duidelijk het beleid voort waarvan de bakens reeds onder zijn voorgangers werden uitgezet. Deze continuïteit in het beleid is volgens de heer Platteau bijzonder positief ; ze kan het algemeen buitenlands beleid, zowel als de buitenlandse handel van Vlaanderen maar ten goede komen.

Dat het Vlaams buitenlands beleid over het afgelopen decennium zo’n hoge vlucht heeft kunnen nemen is volgens de heer Stefaan Platteau op zich al een uiterst opmerkelijk gegeven. Hij ziet hiervoor voornamelijk twee verklarende factoren. Vooreerst is het onmiskenbaar zo dat Vlaanderen, en het Vlaamse beleid, op zich al gekenmerkt worden door een grote dynamiek. En tweedens is dit ongetwijfeld ook de verdienste van de mensen die dit beleid, zowel in het recente verleden, als op de dag van vandaag, hebben getrokken.

– Beleid naar de regio’s toe

Dat er nog meer aandacht zal worden besteed aan de ons omringende regio’s, is volgens de heer Stefaan Platteau de juiste piste. Het regio-beleid van Vlaanderen is ondertussen immers uitgegroeid tot een concept dat dit Vlaams Parlement bijzonder dierbaar is. Ook hier constateert de heer Platteau dat er reeds heel wat gerealiseerd is, onder ander naar de constitutionalisering – in EU-verband – van dit gegeven toe. Dat Vlaanderen ook hierin een voortrekkersrol vervult, komt volgens de heer Platteau voort uit het loutere feit dat, van alle regio’s in Europa, de Vlaamse deelstaat hierin eigenlijk al het verst staat.

Dat de vele contacten die er ondertussen gelegd zijn met de belangrijkste en sterkste constitutionele regio’s van Europa, in de toekomst verder zullen worden uitgediept en geconcretiseerd via duidelijk aangegeven acties, kan eveneens ten volle de goedkeuring van de heer Platteau wegdragen.

Dat de minister in deze zo succesvol bezig is, is volgens de heer Platteau ook minstens deels de verdienste van het feit dat hij zich bijzonder goed heeft weten te omringen met uiterst competente medewerkers.

Dat er bij de versterking van de positie van Vlaanderen als volwaardige regionale actor vooral gemikt wordt op de – sterke – Duitse Länder kan eveneens ten volle de goedkeuring van de heer Stefaan Platteau wegdragen. Wanneer sterke entiteiten met elkaar contact zoeken kunnen ze immers een multiplicator-effect teweeg brengen voor wat betreft het benaastigen van hun eigen desiderata. De aandacht voor de Duitse Länder is daarnaast ook ten volle gerechtvaardigd, op grond van het feit dat Duitsland onze belangrijkste handelspartner is. De politieke aandacht die Vlaanderen besteedt aan diverse Duitse Länder zou op die manier ook een niet-onaanzienlijke economische return kunnen opleveren.

– *Beleid naar Nederland toe*

Voor de heer Platteau blijft ook Nederland per definitie een belangrijke partner in het Vlaams buitenlands beleid. Terzake dringt hij er bij de minister echter wel op aan zich ten volle te blijven inzetten voor de verdere en spoedige concretisering van een aantal economische dossiers die al veel te lang aanslepen. Hij denkt daarbij in het bijzonder aan het dossier van de verdere verdieping van de Westerschelde, de IJzeren Rijn en de goederenlijn 11.

– *Ontbreken van een referentie aan de Benelux*

In het verlengde van zijn bekommernis voor goede contacten met Nederland, betreurt de heer Stefaan Platteau dat er in de beleidsbrief opnieuw helemaal geen melding gemaakt wordt van de Benelux. Zijns inziens dreigt dit toch wel een ernstige lacune te worden in het Vlaams buitenlands beleid. Zijn persoonlijke ervaring leert hem immers dat de Benelux potentieel een bijzonder nuttig overleg-instrument kan zijn, en ook bijzonder nuttig werk kan leveren. Als prefiguurtje van wat de EU mogelijks ooit zal worden, had dit gegeven zijns inziens toch wel meer aandacht verdiend vanwege de minister.

– *Samenwerking met Marokko*

Inzake het Vlaams buitenlands beleid ten aanzien van de landen buiten Europa, kan de heer Stefaan Platteau zich om meerdere redenen volledig terugvinden in de selectie van Marokko als nieuwe prioritaire partner – ook voor wat de sector ontwikkelingssamenwerking betreft – voor Vlaanderen. De toch vrij talrijke Marokkaanse gemeenschap die hier te lande aanwezig is, zou de contacten met Marokko voor een groot stuk moeten faciliteren.

Daarenboven gaat het hier om een land waarmee België traditioneel erg goede betrekkingen onderhoudt, en waarmee we al bij al toch vrij goed bekend zijn. De recente politieke, economische en sociale evoluties die het land onder zijn nieuwe koning doormaakt, zijn daarenboven evenzovele redenen om het op dit cruciale moment van zijn ontwikkeling onze volle aandacht te geven.

– *Samenwerking met Zuid-Afrika*

De heer Stefaan Platteau constateert insgelijks met genoegen dat Zuid-Afrika voor Vlaanderen dé absolute prioritaire partner bij uitstek blijft. Dit is zijns inziens geheel en al terecht, aangezien Vlaanderen in dit land over de loop van vele jaren reeds heel wat belangrijke zaken gerealiseerd heeft.

Bijkomende reden voor onze blijvende aandacht voor dat land, is dat er in Zuid-Afrika een bijzonder omvangrijke Vlaamse kolonie aanwezig is, die er op gebrand is om de banden met het moederland op een blijvende manier te onderhouden.

Anderzijds wil de heer Platteau echter evenmin blind zijn voor het feit dat het Vlaamse engagement ten aanzien van Zuid-Afrika ook niet geheel risicoloos is. Het valt immers niet te ontkennen dat het land in politiek, maar vooral in sociaal-economisch opzicht, niet echt volledig stabiel is. Terzake meent de heer Platteau dat er de laatste tijd toch wel een zekere kentering valt waar te nemen, hetgeen hij onder andere afleidt uit het feit dat de emigratiegolf waarmee Zuid-Afrika tot voor kort af te rekenen had, nu wat lijkt te zijn gestopt.

In economisch opzicht blijft Zuid-Afrika echter hoe dan ook het meest interessante land van het Afrikaanse continent. Vlaanderen is het dan ook aan zichzelf verplicht om ten volle in te spelen op het daar aanwezige economische potentieel.

– *De Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland*

De heer Stefaan Platteau verheugt zich eveneens over de gestage toename van het aantal Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland, en dan meer bepaald in de prioritaire doelregio's en –landen voor het Vlaamse buitenlandbeleid. De degelijke resultaten die het Vlaamse buitenlandse netwerk kan voorleggen, zijn zijns inziens ook mee het gevolg van de vernieuwde structuur waarbinnen ze nu opereren.

– *Israël-Palestina*

Inzake het Vlaamse optreden naar Israël en Palestina toe, blijft de heer Stefaan Platteau zijn bedenkingen hebben bij de beslissing van de Vlaamse regering van 7 december 2001, om tegelijk alle onderhandelingen met zowel Israël als de Palestijnse Autoriteit op te schorten. Als loyaal lid van de meerderheid legt hij zich echter vanzelfsprekend neer bij deze beslissing.

Hij blijft er echter bij dat enerzijds de steun aan de Palestijnse Autoriteit enkel legitiem is in zoverre er mee wordt tegemoet gekomen aan de noden van het allerarmste deel van de Palestijnse bevolking, maar dat anderzijds Israël voor Vlaanderen een dermate belangrijk land is, dat we het niet straffeloos zullen kunnen blijven negeren.

– *Het Amerikaanse continent*

Dat Chili een belangrijk partnerland van Vlaanderen blijft, kan eveneens ten volle de goedkeuring van de heer Platteau wegdragen. Het land vormt immers een zeer interessante (economische) toegangspoort tot de rest van Zuid-Amerika.

Voor wat Noord-Amerika betreft, juicht de heer Stefaan Platteau de versterking van de band met Québec toe. Op de taal na, heeft deze Canadese provincie immers heel wat gemeen met Vlaanderen. De beide hebben immers decennialang moeten vechten voor het behoud van de eigen taal en cultuur. En daarenboven biedt Québec ook interessante economische opportuniteiten voor het Vlaamse bedrijfsleven.

– *China*

In dezelfde zin, meent de heer Stefaan Platteau dat er niet genoeg aandacht kan besteed worden aan China, als economische groeiemarkt bij uitstek. Het is dan ook goed dat de minister-president het land zal bezoeken, nota bene op uitnodiging van de Chinezen zelf.

Naast een enorm economisch potentieel, is het land ondertussen ook tot politieke wasdom gekomen. Hetgeen onder andere moet blijken uit de vrijwillige generatie- en leiderschapswissel die recent heeft plaats gevonden aan de Chinese politieke top.

2.2. Tussenkomst van de heer Freddy Sarens

– *Algemene inschatting van het beleid*

Na een grondige analyse van de voorliggende beleidsbrief, en de daarbij horende begrotingscijfers, én in acht genomen een aantal recente publieke verklaringen van minister Gabriels, verklaart de heer Freddy Sarens maar weinig enthousiasme te kunnen opbrengen voor het buitenlandbeleid van deze regering.

Hij wijst er daarbij op dat de CD&V-fractie reeds bij de aanvang van de legislatuur heeft gewaarschuwd voor de versnippering die zo kenmerkend is voor het huidige Vlaams buitenlands beleid. Deze versnippering creëerde immers verwarring in hoofde van onze buitenlandse partners, én bracht tegelijk het risico met zich dat het Vlaams buitenlandbeleid op relatief korte termijn zou degenereren tot een louter aanhangsel van het federale buitenlandbeleid. Iets wat overigens ook kan afgeleid worden uit recente verklaringen van minister Gabriels.

– *Onenigheid binnen de Vlaamse regering over de toekomstige organisatie van het Vlaams buitenlands beleid*

De heer Freddy Sarens stelt zich ook vragen bij het zogenaamde “erratum” dat door de minister werd ingediend op zijn beleidsbrieven. Hij betwijfelt ten eerste de versie van de minister luidens dewelke op het ogenblik van het indienen van de oorspronkelijke beleidsbrief een aantal opties nog waren open gelaten door de Vlaamse regering. Zulks ware immers in strijd met vroegere verklaringen van zijn collega, minister Paul Van Grembergen, die in het verleden reeds meermaals gezegd had dat de Vlaamse regering definitief beslist had om over te gaan tot de oprichting van een ministerie van Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking. Daarin zou ook Export Vlaanderen (en in de toekomst dus ook het FIT), een plaats krijgen.

De heer Sarens drukt dan ook het vermoeden uit dat de “communicatiestoornis” waardoor de minister een verkeerde versie van zijn beleidsbrief bij het Vlaams Parlement heeft ingediend, alles te maken had met zijn pogingen om het FIT toch nog onder te brengen bij het toekomstige ministerie van Economie. Volgens de heer Sarens is een dergelijke handelwijze, waarbij een minister opzette-

lijk afwijkt van een door de Vlaamse regering ingenomen standpunt, zonder voorgaande.

– *De “economisering” van het Vlaams buitenlands beleid*

De heer Sarens constateert verder ook dat in de voorliggende beleidsbrief vrijwel alles vanuit een economisch perspectief wordt bekeken. Zijns inziens is dit een ontoelaatbare versmalling van het werkgebied van het Vlaams buitenlands beleid.

Sinds de Sint-Michielsakkoorden was immers het principe “in foro interno, in foro externo” verworven. Dat wil zeggen dat voor alles waarvoor Vlaanderen intern bevoegd was, het meteen ook extern bevoegd was. Dit principe leidde tot de uitbouw van een Vlaams buitenlandbeleid dat een veelheid aan domeinen bestreek. Daarop lijkt de minister nu echter te willen terugkomen. Het Vlaamse buitenlandbeleid wordt immers vrijwel geheel ten dienste gesteld van onze economische belangenbehartiging.

Veeleer dan als Vlaams buitenlandminister, treedt de heer Gabriels op als Vlaams minister van Economie. Waarbij hij opzettelijk nalaat een degelijk invulling te geven aan de overige, ons constitutioneel toekomende, externe bevoegdheden.

Eenzelfde conclusie dringt zich op waar de beleidsbrief het heeft over concrete actieplannen. Daar stelt de heer Sarens immers vast dat inzake de eigenlijke uitwerking van het Vlaams buitenlands beleid heel wat zaken vooralsnog open blijven, behalve opnieuw voor wat het economisch beleid betreft, dat reeds zeer precies staat uitgewerkt. Meer ten algemenen titel stelt de heer Sarens zich overigens ook vragen bij een aantal van de in de beleidsbrief aangekondigde initiatieven. In de eigenlijke begrotingscijfers is daar immers vaak geen spoor van terug te vinden.

– *Inkrimping van de begroting voor buitenlands beleid*

Een analyse van het beschikbare cijfermateriaal leert de heer Freddy Sarens verder dat de buitenlandbegroting serieus moet inleveren ten opzichte van 2002. In globa gaat het zelfs om een vermindering met ongeveer 18%. Een dergelijke budgettaire afslanking is volgens de heer Sarens ook een duidelijke indactie voor het geringe belang dat de minister aan dit department hecht.

– *Onduidelijke bevoegdheidsafbakening ten aanzien van de minister-president*

De heer Sarens constateert ook dat er een groeiende onduidelijkheid bestaat over de nieuwe bevoegdheidsverdeling op het gebied van het buitenlands beleid tussen minister Gabriels en de minister-president. Dit is zijns inziens nefast voor een aantal belangrijke dossiers als daar zijn : de opvolging van het Lissabon-proces, de rol van de constitutionele regio's in Europa en de opvolging van de Europese Conventie. Allemaal kerndossiers van het buitenlandbeleid, waarover de nieuwe Vlaamse buitenlandminister geen of nauwelijks zeg heeft.

– *De samenwerking met de federale diplomatie*

Uit diverse persberichten, evenals uit het antwoord van de minister op een interpellatie, leert de heer Freddy Sarens verder dat de minister in de toekomst veel meer beroep zou willen doen op de diensten van de federale diplomatie. In theorie zou zoiets binnen ons constitutioneel model perfect mogelijk moeten zijn. De buitendiensten van de federale overheid staan in principe immers ook ten dienste van het externe optreden van de deelstatelijke entiteiten. In de praktijk blijkt een en ander – qua concrete invulling – echter vaak nogal problematisch te zijn. Hoe de minister deze, alomgekende, praktische bezwaren meent te kunnen ondervangen, wordt in elk geval nergens duidelijk gemaakt.

Tegelijk maakt dit ook duidelijk dat de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid absoluut niet van plan is om een assertief, geïntegreerd en politiek sterk herkenbaar Vlaams buitenlands beleid te voeren. Dit blijkt trouwens ook uit zijn, ondertussen welbekende, uitspraken in Zuid-Afrika waar hij een heronderhandeling met de federale overheid in het vooruitzicht stelde van het bestaande samenwerkingsakkoord inzake buitenlands beleid. Iets wat volgens de heer Sarens absoluut niet nodig is. Het huidige samenwerkingsakkoord dat dateert van 1994 is immers een goed samenwerkingsakkoord, gebaseerd op wederzijds respect en samenwerking. Het geeft in die zin dan ook geen aanleiding tot problemen. Een heronderhandeling daarvan biedt derhalve alleen maar nadelen, en heeft zeker geen toegevoegde waarde.

– *Vlaanderen slaagt er niet in te wegen op de ICBB*

De heer Freddy Sarens herinnert de minister aan de schriftelijke vraag die hij hem heeft gesteld over

de werking van de ICBB (de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid). Vlaanderen lijkt daar immers niet erg op te kunnen wegen, en lijkt zelfs niet langer geneigd om daar nog veel vragen te stellen. En dit zelfs niet over belangrijke kwesties, zoals daar onder andere is de Conventie over de Toekomst van Europa.

– *Vlaanderen weegt niet op de debatten in de Europese Conventie*

De heer Sarens stelt verder vast dat de Europese Conventie nu toch al geruime tijd loopt, en ook stilaan op kruissnelheid begint te komen wat de besluitvorming betreft. Met betrekking tot de plaats van de constitutionele regio's in de Europese Unie werd tot nog toe echter niets bereikt.

Voor de heer Sarens is het dan ook duidelijk dat de Belgische delegatie politiek veel meer gewicht in de schaal moet leggen, dan tot nu toe het geval is. De Belgische deelstaten, en Vlaanderen in het bijzonder, nemen binnen de regio's in Europa, en zelfs binnen de constitutionele regio's in Europa, een heel specifieke, aparte plaats in. Binnen het Belgische bestel is er immers geen hiërarchie van normen, en bestaat er diengevolge een ver doorgedreven vorm van gedeelde soevereiniteit. Voor de heer Sarens is het derhalve imperatief dat dit specifieke gegeven door de Europese Unie erkend zou worden binnen haar toekomstige werking.

Hij kan echter niet anders dan vaststellen dat het de Vlaamse vertegenwoordigers aan politieke wil ontbreekt om dit standpunt in de Europese Conventie te verdedigen. Onze vertegenwoordigers hebben zich integendeel beperkt tot veeleer sporadische, en weinig opgemerkte, tussenkomsten. We staan derhalve ver af van enige Vlaamse actieve rol terzake. Men doet niet aan politieke netwerking of lobbying, en heeft blijkbaar zelfs geen begin van strategie in die zin.

Uit de persberichten van het agentschap Belga zou trouwens moeten blijken dat de Belgische/Vlaamse delegatie absoluut geen actieve rol speelt op de Conventie. Wel integendeel; de Belgische leden blijken zelfs heel vaak afwezig te zijn op de diverse bijeenkomsten.

Voor de heer Freddy Sarens is het dan ook nu al bijna voorspelbaar dat er in de eindteksten van de Conventie niet of nauwelijks sprake zal zijn van enige significatieve rol voor de constitutionele regio's.

– *De vele leemtes van het Vlaams buitenlands beleid*

Behoudens de fixatie van de nieuwe titulaire minister op het element “economische belangenbehartiging”, vertoont de nu voorliggende beleidsbrief volgens de heer Freddy Sarens ook heel wat onaanvaardbare leemtes.

Comité van de Regio's

Zo is het volstrekt niet duidelijk wat de houding is van de minister tegenover de toekomstige rol van het Comité van de Regio's in het algemeen, en dan in het bijzonder de rol die Vlaanderen hierin wenst te spelen, kan spelen of zal spelen.

Benelux

De beleidsbrief rept ook met geen woord over de Benelux. Dit is inhoudelijk nochtans een goed werkende instelling, die toelaat om in diverse dossiers baanbrekend werk te verrichten. Ook naar het Europees niveau toe, en dan in het bijzonder naar de Europese Conventie toe, zou dit een zeer nuttig forum kunnen zijn.

De Duitse Länder

Ook inzake de contacten met die andere – ook constitutioneel – sterke regio's in Europa, in casu de Duitse Länder, blijft de beleidsbrief nogal op de vlakte. En dit ondanks het feit dat het hier potentieel om zeer belangrijke partners en bondgenoten gaat. Netwerkvorming met deze Duitse Länder zou een belangrijk onderdeel moeten zijn van het Vlaams politiek buitenlands beleid.

Ontbreken van een horizontale begroting

Ook het ontbreken van een geïntegreerd document waarin de horizontale begroting buitenlands beleid in haar integraliteit is opgenomen, vindt de heer Sarens een bijzonder vervelende tekortkoming, die de parlementaire controletaak – door gebrek aan overzicht – in niet-geringe mate bemoeilijkt. Het aanbrengen van een specifieke code “E” in de begrotingsprogramma's ondervangt deze lacune geenszins. Geen enkel parlamentslid is immers in staat om de volledige begroting, lijn per lijn, uit te kammen.

Betrekkingen met Nederland

Ook de traditioneel bevoorrechte relatie met Nederland wordt volgens de heer Sarens in de beleidsbrief onvoldoende uitgewerkt. Er wordt enkel

vrij lapidair verwezen naar de belangrijke dossiers van het Schelde-estuarium, de IJzeren Rijn en de goederlijn 11. Maar daar moet onmiddellijk bij opgemerkt worden dat in het dossier van de IJzeren Rijn de laatste drie jaar geen enkele vooruitgang is geboekt.

Daarnaast stelt de heer Sarens vast dat in de beleidsbrief Buitenlands Beleid met geen woord gerept wordt over de voorziene oprichting van een Vlaams-Nederlands Europahuis in Brussel. Daarvoor kan hij blijkbaar enkel terecht in de beleidsbrief Cultuur. Nochtans was dit altijd al een belangrijk en politiek ook ruim gedragen aandachtspunt in deze Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden. Het is dan ook maar gepast dat de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid hier zijn visie zou geven op de rol en de mogelijkheden van dit Vlaams-Nederlands Huis. Tenware dat dit de zoveelste indicatie is voor de louter economische focus van de betrokken minister.

Buurlandenbeleid

Meer algemeen voor wat het buurlandenbeleid betreft, stelt de heer Sarens zich ook de vraag of Vlaanderen hier wel resoluut een eigen koers zal blijven varen. Op federaal vlak zijn er immers sterke indicaties dat men een specifiek federaal buurlandenbeleid wil gaan ontwikkelen. Het beste bewijs hiervoor is dat de federale overheid van plan is om een speciale ambassadeur voor de betrekkingen met de buurlanden te benoemen. Het zal derhalve nog maar de vraag zijn voor wie die ambassadeur precies zal spreken, wiens belangen hij precies zal verdedigen, en voor wie hij al dan niet zal optreden? De heer Sarens werpt hiervoor trouwens wel degelijk een steen naar minister Gabriels. Want doordat deze geen degelijke invulling geeft aan een eigen Vlaams buurlandenbeleid, valt er immers een diplomatiek “gat”, dat de federale overheid maar al te graag invult

Beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa

Er wordt inhoudelijk ook geen of nauwelijks invulling gegeven aan het Centraal- en Oost-Europabeleid. In het jaar 2004 zullen de meeste van de huidige kandidaat-lidstaten uit Centraal- en Oost-Europa nochtans waarschijnlijk toetreden tot de Europese Unie. Deze landen zijn momenteel dan ook volop in ontwikkeling, en Vlaanderen zou daar uiterst actief moeten op inspelen.

Bovendien is het ook zo dat de “buitengrens” van de Europese Unie door deze toetredingen een heel stuk naar het oosten zal opschuiven. Het is dan ook

essentieel dat het Vlaams buitenlands beleid nu reeds de nodige aandacht zou gaan schenken aan de landen aan die nieuwe buitengrens, met name de Balkanlanden, Oekraïne en Rusland. Dit zou volgens de heer Sarens het best kunnen gebeuren, via de huidige kandidaat-lidstaten, die nu reeds heel wat betrekkingen onderhouden met de genoemde landen. Een pro-actief beleid naar deze ongemeen belangrijke Europese evolutie toe, zou zo bijvoorbeeld kunnen inhouden dat er in Polen of Hongarije een Vlaamse vertegenwoordiger zou worden aangesteld, die ook de relaties en de contacten met die toekomstige “buren” in zijn bevoegdheidsportefeuille zou hebben.

Een laatste opmerking van de heer Sarens betreffende het Oost- en Centraal-Europabeleid van de Vlaamse regering tenslotte, gaat over het zeer fragmentaire cijfermateriaal qua budgetten die hieraan precies besteed zullen worden.

– *Ontbreken van coördinatie in het beleid van de verschillende ministers en gebrek aan continuïteit in de initiatieven*

Marokko : Economie en Ontwikkelingssamenwerking

De heer Freddy Sarens constateert dat voor wat de bilaterale relaties met de landen buiten Europa betreft, door minister Gabriels sterk de nadruk wordt gelegd op het versterken van de economische relaties met Marokko. Inzake algemeen buitenlands beleid en buitenlandse handel lijkt het prioritaire karakter van Marokko dus al absoluut vast te staan. Dit is maar moeilijk te rijmen met het beleid van de Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking, mevrouw Vogels, die ten aanzien van Marokko eerst nog de resultaten van een omgevingsanalyse afwacht vooraleer te beslissen op welke manier er met Marokko, als prioritaire ontwikkelingspartner, zal worden samengewerkt. In eerste instantie blijkt ze daarbij trouwens te denken aan indirecte samenwerking.

Stopzetten van de Vlaamse deelname aan processen van vredesopbouw

Nog wat de bilaterale relaties met de landen buiten Europa betreft, merkt de heer Sarens op dat er totaal geen continuïteit is met twee belangrijke aandachtspunten van de vorige minister bevoegd voor het Vlaams buitenlands beleid. Kosovo en Noord-Ierland komen met name helemaal niet meer voor in de nieuwe beleidsbrief. In april 2002 maakte de toenmalige titulaire minister, de heer Paul Van Grembergen, een tweedaagse trip naar Noord-Ier-

land. Eind mei 2002 ondernam hij een driedaagse missie naar Kosovo. De steunverlening die hij toezegde aan een aantal maatschappelijk belangrijke projecten in Kosovo – drie in totaal – was trouwens mee het gevolg van een door het Vlaams Parlement unaniem aangenomen resolutie. In het Vlaams Parlement in het algemeen, en in de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden in het bijzonder, is er altijd al een grote aandacht geweest voor de belangrijke projectmatige, maatschappelijke reconstructie in Kosovo. Helemaal in tegenstrijd hiermee heeft minister Gabriels echter besloten dat hij de drie projecten in kwestie niet langer wenst te steunen. Iets gelijkaardigs geldt trouwens mutatis mutandis voor de Vlaamse hulpverlening aan Palestina.

- *De hervorming van het Vlaams administratief landschap in het kader van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid*

Zoals hoger reeds kort aangehaald, stelt de heer Freddy Sarens vast dat minister Gabriels het op te richten Flanders Investment and Trade (d.w.z. de fusie van Export Vlaanderen en de Dienst Investeren in Vlaanderen), absoluut wilde onderbrengen in het departement Economie. Dit in strijd met de eerdere beslissing van de Vlaamse regering om een Vlaams ministerie van Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking op te richten, met daarbij twee verzelfstandigde agentschappen, met name een agentschap internationale samenwerking en een agentschap internationale handel. Het indienen van een “foutieve” versie van de beleidsbrief was volgens de heer Sarens dan ook een laatste tersluikse poging van minister Gabriels om toch nog zijn slag thuis te kunnen halen. Dat hij nu blijkbaar bakzeil haalt, maar tegelijk blijft stellen dat het FIT zal worden “aangestuurd” vanuit het departement Economie, is niet echt van aard om de heer Sarens gerust te stellen.

- *Vlaanderen op de wereldkaart zetten is niet langer een doelstelling van het Vlaams buitenlands beleid*

Het op de wereldkaart zetten van Vlaanderen is volgens de heer Sarens duidelijk geen prioriteit voor minister Gabriels. Deze ziet het Vlaams buitenlands beleid louter nog in functie van de behartiging van onze economische belangen. De nefaste gevolgen van deze wijziging in visie heeft Vlaanderen reeds mogen ondervinden in het dossier van het Minderhedenverdrag van de Raad van Europa. Dossier waaruit zonneklaar naar voor gekomen is dat Vlaanderen, wanneer het er echt op aan komt, absoluut niet kan rekenen op de federale overheid

voor de verdediging van zijn belangen. De uitspraken van de minister over een vernieuwd communicatiebeleid komen in dit opzicht dan ook nogal fantasisch over. Veel fundamenteeler is dat de minister het niet meer tot zijn taak rekent om ten volle invulling te geven aan de constitutionele bevoegdheden die Vlaanderen heeft inzake buitenlands beleid.

– *Variapunten*

Afsluitend wenst de heer Freddy Sarens nog een aantal meer punctuele bedenkingen te uiten.

Zo ziet hij niet goed in hoe de inkrimping van de budgetten voor het buitenlands beleid kan veroorzaakt worden met de overkomst van voormalig BDBH-personeel naar Vlaanderen vanaf 1 januari 2003.

Ook wenst hij te weten in hoeverre minister Gabriels zijn beleid ten aanzien van Zuid-Afrika nu juist gaat bijsturen. De stopzetting van alle huisvestingsprojecten lijkt immers maar één van de elementen te zijn van een meer fundamenteeler heroriëntatie van het Vlaams beleid ten aanzien van Zuid-Afrika.

Van de minister had hij verder ook graag vernomen hoe de detachering van Vlaamse ambtenaren naar de Europese Unie, de OESO en de UNESCO in concreto in zijn werk zal gaan. Een en ander zal immers ongetwijfeld een stuk ingewikkelder zijn dan de minister wil laten uitschijnen.

En last but not least merkt de heer Freddy Sarens ook nog op dat er nergens in de beleidsbrief gewag gemaakt wordt van de uitvoering van de ongeveer veertig culturele akkoorden die Vlaanderen binden. Terzake had hij van de minister dan ook graag een overzicht én een stand van uitvoering van de verschillende verdragen gekregen.

2.3. Tussenkomen van de heer Patrick Hostekint

- *Algemene inschatting van het beleid*

Uit de tussenkomen van de twee vorige sprekers constateert de heer Patrick Hostekint dat de meningen over de voorliggende beleidsbrief en over het buitenlands beleid van de huidige minister nogal uiteen lopen. Zelf kan hij zich deels terugvinden in de lofuitingen van de heer Platteau, maar anderzijds kan hij ook een aantal van de kritieken die door de heer Sarens werden geformuleerd onderschrijven.

Tegelijk laat hij opmerken dat ook de voorzitter van deze commissie, de heer Luc Van den Brande, recent erg scherpe kritiek heeft geuit op het huidige buitenlands beleid van Vlaanderen. Deze kritiek dient ernstig genomen te worden, aangezien men er geredelijkerwijze van uit mag gaan dat de heer Van den Brande weet waarover hij het heeft, aangezien hij als voormalig minister-president van Vlaanderen het tot zijn verdiensten mag rekenen het Vlaams buitenlands beleid van de grond af te hebben opgebouwd.

Een ander gegeven dat in hoofde van de heer Hostekint tot enige ongerustheid aanleiding geeft, is het feit dat we tijdens de looptijd van deze legislatuur een opeenvolging van titulaire minister hebben gekend. Eerst was minister-president Dewael bevoegd voor het buitenlands beleid en daarna ging de bevoegdheid naar minister Paul Van Grembergen. Met minister Gabriels zijn we derhalve reeds aan de derde titulaire minister op rij toe. En de ervaring leert dat een dergelijke opeenvolging van bevoegde ministers doorgaans niet bevorderlijk is voor welkdanig beleidsdomein ook.

Hoewel hij dus zelf ook wel een aantal bedenkingen heeft bij het huidige beleid, verklaart de heer Hostekint dat de sp.a-fractie wel degelijk de voorliggende begroting zal goedkeuren. Dit overigens niet enkel om redenen van meerderheidsdiscipline, maar ook omdat er wel degelijk een aantal positieve elementen inzitten. Tegelijk wijst hij de minister er echter op dat zijn fractie kritisch-waakzaam het Vlaams buitenlands beleid zal blijven opvolgen.

– *Slechts beperkte continuïteit : de geografische prioriteiten*

De heer Patrick Hostekint stelt verder vast dat daar waar de minister nogal de nadruk legt op de idee van continuïteit, zulks in wezen eigenlijk enkel klopt voor wat het handhaven van de reeds bestaande geografische prioriteiten betreft. Voor de rest meent hij dat er wel degelijk sprake is van behoorlijk zware accentverschillen.

Overigens is de heer Hostekint ervan overtuigd dat de minister ook niet veel anders kon dan de huidige geografische concentratie handhaven. Door de beperktheid van de Vlaamse middelen is dit immers de enig zinvolle optie. Qua landen en regio's buiten Europa mogen Zuid-Afrika, Chili, Marokko en Québec daardoor op blijvende Vlaamse aandacht rekenen. Bij het feit dat de minister nu ook China naar voor schuift als prioritair doelland voor Vlaanderen, laat de heer Hostekint opmerken dat dit land dermate groot is, dat het voor Vlaanderen

absoluut noodzakelijk zal zijn om zich binnen China te richten op een aantal prioritaire regio's.

– *De coördinatietaak van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid*

De heer Patrick Hostekint meent dat de eerste taak van een Vlaams minister van Buitenlands Beleid er zou moeten in bestaan om de totaliteit van het Vlaamse buitenlandse optreden te coördineren. Iets wat hij niet, of in elk geval onvoldoende, terugvindt in de huidige beleidsbrief. In de huidige legislatuur heeft men er immers voor geopteerd om iedere Vlaamse “vakminister” een eigen stukje buitenlands beleid te laten voeren. Iets wat onder andere de Vlaamse ministers bevoegd voor onderwijs, cultuur en toerisme met veel verve doen, maar waar deze commissie absoluut geen zicht op heeft.

– *De plaats van de economische belangenbehartiging binnen het toekomstige Vlaamse ministerie van Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking*

De heer Patrick Hostekint stelt vast dat de in de – gecorrigeerde – beleidsbrief vervatte optie met betrekking tot de plaats van het FIT binnen het toekomstige ministerie van Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking, grondig verschilt van de uitlatingen die de minister terzake nog maar enkele weken geleden deed. Toen wilde hij het FIT immers nog onderbrengen binnen het departement Economie, daar waar het nu blijkbaar tóch een agentschap van het ministerie van Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking zou worden, weze het dan dat het zou “aangestuurd” of “ingevuld” worden vanuit Economie. Iets wat de heer Hostekint, in structureel en conceptueel opzicht, een nogal vreemde constructie vindt. Van de minister had hij dan ook graag wat nadere uitleg gekregen over de wijze waarop dit agentschap zich zal verhouden tot de twee betrokken departementen. Terzake had hij meer bepaald graag vernomen waar de eigenlijke beslissingsmacht zal liggen ?

Daarnaast wijst de heer Hostekint de minister erop dat hij, zijns inziens, een nogal enge definitie hanteert voor wat de Vlaamse economische belangen betreft. Deze zijn immers niet beperkt tot de bevordering van de buitenlandse handel in de enge zin van het woord. Zo kan er, bijvoorbeeld, ook een economische return gegenereerd worden door het uitzenden van onderwijzend personeel, of door het deelnemen aan internationaal wetenschappelijk onderzoek. Ook kan Vlaanderen heel wat rechtstreekse inkomsten halen uit het promoten van zijn toeristisch potentieel (in casu dan vooral

de Vlaamse kunststeden). Om goed te zijn zou dat ene Vlaamse ministerie van Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking dus eigenlijk ook nog een heel aantal andere diensten en agent-schappen moeten incorporeren (zo bijvoorbeeld de VLAM en Toerisme Vlaanderen).

– *De buitenlandse vertegenwoordigers van Vlaanderen*

In het verlengde van zijn vorige opmerking, wijst de heer Hostekint de minister erop dat er momenteel ook nog een erg grote diversiteit bestaat in de statuten van de mensen die Vlaanderen, op het ene of het andere domein, in het buitenland vertegenwoordigen. Hun statuut verschilt met name al naargelang ze rechtstreeks voor de Vlaamse regering (de gemeenschapsattachés), voor Export Vlaanderen (de Vlaamse Economische Vertegenwoordigers en de handelssecretarissen), voor Toerisme Vlaanderen of voor de VLAM werken. Het verschil zit hem overigens niet alleen in het al dan niet hebben van een diplomatiek statuut, maar ook in de geldelijke verloning, de post- en andere vergoedingen en het toepasselijke sociale zekerheidsstelsel. Met betrekking tot dat laatste laat de heer Hostekint overigens opmerken dat het niet ongebruikelijk is dat onze buitenlandse vertegenwoordigers (onder andere de vertegenwoordigers van Toerisme Vlaanderen) soms helemaal geen sociaal zekerheidsstatuut hebben, en de facto dus onder de categorie van de “niet-beschermde personen” vallen. Heel vaak moet er dan naar een ad hoc noodoplossing worden gegrepen.

Voor de heer Hostekint is het in elk geval duidelijk dat deze statutaire diversiteit en de daaruit resulterende lacunes totaal contra-productief zijn. Dat het nochtans ook anders kan, moge volgens hem blijken uit het feit dat in het Vlaams Parlement, en zelfs in deze commissie, nog maar vrij recent een decreet werd goedgekeurd dat het mogelijk maakte om voor alle Vlaamse economische vertegenwoordigers een beter en uniform statuut in te voeren. Wat voor deze categorie van Vlaamse buitenlandse agenten mogelijk was, moet volgens hem ook voor onze andere buitenlandse vertegenwoordigers mogelijk zijn. Ze verdienen het immers om allemaal op dezelfde voet behandeld te worden qua statutaire toestand en dito verloning.

Een en ander is voor hem overigens geen kwestie van loutere symboliek. Zijn bekommernissen worden daarentegen ingegeven door praktische en pragmatische overwegingen. Een dergelijke harmonisatie zou immers een stevig duwtje in de rug kunnen zijn voor deze, meestal vrij jonge, mensen,

die onder soms moeilijke omstandigheden toch met veel enthousiasme puike prestaties leveren voor Vlaanderen.

De heer Patrick Hostekint wijst er daarbij ook op dat deze operatie des te noodzakelijker zal worden naarmate Vlaanderen zijn buitenlands beleid en zijn buitenlands optreden meer en meer gaat uitbouwen. Het zal dan immers zaak zijn om goede buitenlandse agenten te werven voor Vlaanderen. En één van de manieren om degelijke mensen aan te trekken (en te houden), zal erin bestaan hen een degelijk statuut aan te bieden. Zoniet riskeert men al vlug tot het soort van frustraties te komen die zo kenmerkend zijn voor bepaalde buitenlandse agenten van het federale niveau.

– *Verdwijnen van de internationale projecten voor samenlevingsopbouw*

De heer Patrick Hostekint vindt verder in de beleidsbrief geen spoor meer terug van wat hij als één van de belangrijkste verdiensten van de vorige minister van Buitenlands Beleid beschouwt : de Vlaamse bijdrage aan internationale projecten voor samenlevingsopbouw. Onder de toenmalige titulaire minister, de heer Paul Van Grembergen, was immers de optie gelicht dat Vlaanderen zijn expertise aangaande het vreedzaam samenleven van verschillende bevolkingsgroepen ten dienste zou stellen van een aantal basisgroepen die daar rond wilden werken in bepaalde internationale conflictgebieden. Ons “model” kon zo geëxporteerd worden naar Noord-Ierland, Kosovo en Palestina.

Dit alles is nu echter blijkbaar totaal naar de achtergrond verdwenen. Waardevolle Vlaamse initiatieven, onder andere in Kosovo, dreigen daardoor totaal teloor te gaan. Uit een vroegere vraag om uitleg heeft de heer Hostekint immers begrepen dat minister Gabriëls geen geld meer wenst te investeren in “zachte” projecten in Kosovo. Onder andere het “Vlaams Huis” in Peja (overigens nog tot stand gekomen dankzij de inzet van twee ex-leden van het Vlaams Parlement : Jef Sleetx en Jef Ulburghs), loopt daardoor elke Vlaamse overheidssubsidie mis. Nochtans heeft dit privaat initiatief, volgens de heer Hostekint, zijn waarde voor wat het bevorderen van het vreedzaam samenleven betreft, al meer dan afdoende bewezen.

Hij blijft deze beslissing van de minister dan ook ten gronde betreuren, temeer daar dit initiatief een hele tijd zou voortkunnen, met – uitgedrukt in oude Belgische franken – slechts luttele miljoenen aan Vlaamse subsidie. Of hij terzake al dan niet

een amendement zal indienen op de begroting laat de heer Hostekint voorlopig in het midden. Maar hij verzoekt de minister wel met nadruk het betreffende dossier nog eens grondig opnieuw te bekijken.

– *Ontbreken van een link naar het horizontaal beleid inzake ontwikkelingssamenwerking*

Ook voor wat het horizontaal beleid Ontwikkelingssamenwerking betreft, constateert de heer Patrick Hostekint dat de minister blijkbaar niet erg geneigd is om daarop in te spelen. Zowel uit de pers als via een interpellatie heeft hij immers vernomen dat de minister niet langer bereid zou zijn om (qualiteit qua als Vlaams minister van Huisvesting) nog mee te werken aan de bouw van huizen in Zuid-Afrika. Wat volgens de heer Hostekint trouwens ook getuigt van een gebrek aan kennis van de leefomstandigheden van grote delen van de Zuid-Afrikaanse bevolking.

Het feit dat de minister daar enkel nog zou willen investeren in opleidingen, komt de heer Hostekint wat al te mercantiel over. Temeer daar Vlaanderen in het verleden, via diverse projecten, al bewezen heeft wel degelijk zijn steentje te kunnen bijdragen inzake het lenigen van de nood aan degelijke en betaalbare huisvesting voor sociaal zwakkere groepen in Zuid-Afrika.

Van de minister had de heer Hostekint verder ook graag vernomen wat zijn intenties zijn ten aanzien van de projecten ter bestrijding van AIDS/HIV in Zuid-Afrika. Terzake werd immers heel wat op de sporen gezet in de tijd dat minister-president Dewael nog bevoegd was voor het buitenlands beleid.

De heer Hostekint wijst er daarenboven op dat twee landen, met name Marokko en Zuid-Afrika, tegelijk prioritaire partners zijn voor het algemeen Vlaams buitenlands beleid én voor het Vlaamse ontwikkelingssamenwerkingsbeleid. Enige nadere afstemming tussen de twee betrokken ministers komt hem dan ook wenselijk over. Daarenboven hebben de beide ministers, naast een verticale opdracht, in wezen ook een coördinerende taak. De Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking moet de coherentie van de horizontale inspanningen van de verschillende Vlaamse vakministers bewaken, en de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid heeft de opdracht om de coherentie van de totaliteit van het Vlaamse buitengaats optreden te bewaken.

– *Internationale noodhulp*

De heer Hostekint formuleert tenslotte ook nog enkele bemerkingen betreffende het verstrekken van noodhulp aan gebieden die getroffen worden door de een of andere calamiteit. Hij wijst er terzake op dat de Vlaamse regering zich in het verleden altijd nogal gewillig heeft opgesteld ten aanzien van vragen naar het verstrekken van noodhulp. Zo werd er onder andere hulp verstrekt aan Goma, aan Afghanistan en aan Burundi. Meestal werd daarbij gewerkt langs de bestaande, klassieke, multilaterale humanitaire instanties en kaders.

Terzake constateert hij dat daarvoor ook in de begroting 2003 opnieuw een bedrag van 65 miljoen frank is voorzien. Fonds, met betrekking tot hetwelke, hij zich voorneemt de minister er te zullen aan herinneren, telkenmale er zich een humanitaire catastrofe van enige omvang voordoet. Zolang de structurele ontwikkelingshulp vanuit de industriële wereld ontoereikend blijft om de derde wereld tot een degelijk niveau van ontwikkeling te brengen, zal er immers behoefte zijn aan dergelijke noodhulp.

2.4. Tussenkoms van de heer Karim Van Overmeire

– *Algemene inschatting van het beleid*

De heer Karim Van Overmeire verklaart ten algemenen titel weinig enthousiast te zijn over de beleidsintenties van de nieuwe minister. Diens fixatie op het handhaven van de continuïteit van het beleid staat immers haaks op de reële noodzaak het Vlaams buitenlands beleid continu aan te passen aan de externe realiteiten. Ook het enige, min of meer significatieve, nieuwe element, met name de versterkte economische oriëntatie van het Vlaams buitenlands beleid, valt volgens de heer Van Overmeire veeleer te zien als een indicatie van een quasi-totaal gebrek aan ambitie en ziel.

Het buitenlands beleid blijft voor deze regering hoe dan ook een beetje een weeskind. Het wordt immers in totaal verspreide slagorde aangepakt, en zo minimalistisch mogelijk ingevuld. Het voeren van een buitenlands beleid die naam waardig, is duidelijk geen prioriteit voor de huidige Vlaamse regering.

Dat de middelen beperkt zijn, kan volgens de heer Van Overmeire in deze ook geenszins als excuus

gelden. Of er voor een bepaald beleid al dan niet middelen worden vrijgemaakt is immers een kwestie van het maken van politieke keuzes en van het leggen van prioriteiten. In dat opzicht meent de heer Karim Van Overmeire trouwens dat Vlaanderen zich qua buitenlands beleid niet zozeer moet vergelijken met andere regio's, als wel met echte staten van vergelijkbare omvang. De Baltische staten kunnen, zijns inziens, in deze als vergelijkingspunt gebruikt worden.

– *Ontbreken van een eigen Vlaams diplomatiek netwerk*

Het internationale elan dat deze Baltische staten over het laatste decennium hebben ontwikkeld, is volgens de heer Van Overmeire ook een goede aanwijzing voor het imperatief belang van de uitbouw van een eigen Vlaams diplomatiek netwerk. Iets wat de minister, luidens een aantal recente uitspraken, absoluut niét van plan is. Hij zou integendeel zelfs de intentie hebben om meer en meer beroep te doen op de federale Belgische diplomatie.

De heer Karim Van Overmeire laat daarbij opmerken dat een dergelijke attitude ook niet per definitie fout hoeft te zijn. Binnen een normale federale context, zouden de deelstaten immers inderdaad ten volle een beroep moeten kunnen doen, en zodoende moeten kunnen terugvallen op de diplomatieke diensten van de federatie. Deze redenering gaat voor wat de Belgische context betreft, echter absoluut niet op. België is immers geen normale federatie.

Enkel voor die dossiers waaraan geen de minste federale en/of communautaire dimensie zit, kan Vlaanderen heel soms een beroep doen op de welwillendheid van de federale diplomatie. Van zodra er echter ook maar een zweem van divergentie is tussen het Belgische en het deelstatelijke (in casu Vlaamse) belang, vervalt de Belgische diplomatie tot een staat van totale inertie. De zaak Nabholz-Haidegger was, en is, hiervan een sprekend voorbeeld. In het dossier van de Kaderconventie van de Raad van Europa over de Minderheden, is de Belgische federale diplomatie immers op geen enkel moment tussengekomen bij de Raad van Europa, of bij de lidstaten van de Raad van Europa.

Naast het feit dat zulks de federale buitenlandminister, de heer Louis Michel, politiek ongetwijfeld niet goed zou zijn uitgekomen, is dit niet-handelen volgens de heer Van Overmeire, in ruimere zin, ook indicatief voor de permanente communautaire

blokkering van het systeem. In dat opzicht is het dan ook schrijnend te moeten vaststellen dat het de huidige Vlaamse regering totaal aan politieke wil ontbreekt om Vlaanderen duidelijk op de wereldkaart te zetten.

– *Vlaanderen en de Europese Unie*

Voor wat de positie van Vlaanderen binnen de Europese Unie betreft, constateert de heer Karim Van Overmeire dat Vlaamse regering blijkbaar van plan is om gewoon verder de piste van het Comité van de Regio's te bewandelen. Zijns inziens krijgt deze instelling vanwege de Vlaamse overheid veel meer krediet dan ze in realiteit verdient. Wanneer men immers met onbevangen blik durft bekijken welke concrete resultaten deze instelling – na vele jaren van activiteit – kan voorleggen; dan blijken deze de facto nagenoeg onbestaande te zijn. Iets wat volgens de heer Van Overmeire overigens ook helemaal niet hoeft te verbazen.

Vele lidstaten van de Europese Unie zijn immers totaal niet vertrouwd met het regio-concept, en zien er potentieel zelfs een destabiliserende factor in. En zelfs bij de staten die wél regio's hebben, speelt er vaak een rivaliteit tussen het nationale/federale niveau en de regio's in kwestie. Bij wege van voorbeeld haalt de heer Van Overmeire de weigerachtigheid aan van een aantal grote staten mét regio's, tegenover het concept van de gesplijste stemming in de Europese ministerraden. Dit zou de grote staten in kwestie immers kunnen verzwakken vis à vis andere grote staten die niet-gesplitst stemmen.

Dit leidt de heer Van Overmeire tot de onontkoombare conclusie dat men de piste van het Comité van de Regio's zal moeten verlaten, indien men echt de Vlaamse belangen wil gaan verdedigen op Europees niveau. Terzake ziet hij dan ook veel meer heil in het op Europees niveau bedingen van een soort "uitzonderingsstatus" voor België. Mits men aan Europa duidelijk kan maken dat België een heel eigenstandige staatsrechtelijke constructie is, moet het zijns inziens mogelijk zijn om – zoals andere landen op andere domeinen bekomen hebben – een Europese "exceptie" te bedingen, die zou moeten toelaten dat Vlaanderen en Wallonië zodoende gesplitst kunnen stemmen in de Raad van Ministers. Deze piste komt hem in elk geval een heel stuk realistischer voor, dan de optie om maar meteen heel Europa te gaan "regionaliseren".

– *Het Vlaams bilateraal buitenlands beleid*

Het Vlaams beleid ten aanzien van de landen van de Europese Unie

De heer Karim Van Overmeire laat opmerken dat het Vlaams buitenlands beleid er in de eerste plaats moet op gericht zijn de eigen Vlaamse belangen te behartigen en de eigen Vlaamse positie te verbeteren. In het kader van deze realistische benadering van de doelstellingen van het Vlaams buitenlands beleid, is de heer Van Overmeire dan ook de mening toegedaan dat Vlaanderen zich ver moet houden van elke tussenkomst – hoe miniem ook – in internationale conflicthaarden. Dit temeer daar we in die conflictgebieden de facto eigenlijk niks te betekenen hebben, en daar dan ook niks betekenisvol kunnen verrichten.

Zijns inziens moet in het kader van het Vlaams bilateraal buitenlands beleid dan ook op de eerste plaats aandacht besteed worden aan die landen waar onze belangen het grootst zijn, t.t.z. aan de landen van de Europese Unie, en dan heel in het bijzonder aan onze buurlanden. In dat opzicht is het dan ook een goede zaak dat Vlaanderen een vertegenwoordiger heeft in Parijs, Berlijn en – weldra ook – Londen.

Het Vlaams beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa

In dezelfde zin verdienen ook de landen van Centraal- en Oost-Europa meer dan ooit onze aandacht. Zeer weldra zullen ze immers toetreden tot de Europese Unie.

Het Vlaams beleid ten aanzien van Marokko

De heer Van Overmeire constateert dat er nu al meerdere jaren op rij wordt gesproken over samenwerking met Marokko. Iets waarvan op het terrein echter nog steeds vrijwel niets te bespeuren valt. Het begint er dan ook sterk op te lijken dat de samenwerking met Marokko – om de een of andere reden – nooit verder zal raken dan de studiefase. Wat de heer Van Overmeire overigens de huidige titularis van het Vlaams buitenlands beleid niet wil verwijten, aangezien die de betreffende portefeuille nog maar sinds enkele maanden tot zijn bevoegdheden mag rekenen.

– *Informeel Vlaams buitenlands netwerk*

De heer Karim Van Overmeire stelt insgelijks vast dat men binnen het huidige Vlaams buitenlands beleid blijkbaar geen belangstelling meer heeft voor

het politiek en economisch potentieel dat wordt gevormd door de vele, definitief of tijdelijk, in het buitenland verblijvende Vlamingen. Andere landen, onder andere Frankrijk en Duitsland, tonen nochtans aan dat men zeer succesvol een beroep kan doen op ex-ingezetenen om de eigen belangen te behartigen in het buitenland. De heer Van Overmeire begrijpt dan ook niet waarom Vlaanderen geen gebruik wenst te maken van de diensten van de vele uitgeweken Vlamingen – die vaak nog steeds een zekere band voelen met het oorspronkelijke vaderland – om op te treden als informele ambassadeurs voor de Vlaamse belangen. Hij heeft ook de stellige indruk dat men dit officiële instrument gedurende de vorige legislatuur wél ernstig nam. Getuige daarvan onder andere de inspanningen die toen gedaan werden om een organisatie als “Vlamingen in de Wereld” er opnieuw bovenop te helpen.

– *Nieuwe internationale communicatiestrategie*

Inzake de nieuwe internationale communicatiestrategie die door de minister wordt aangekondigd, stelt de heer Van Overmeire vast dat deze gebaseerd is op een enquête die reeds van twee jaar terug dateert. Uit de betreffende enquête zou onder andere gebleken zijn dat een symbool als de Vlaams leeuw als té agressief wordt ervaren, en daardoor niet bruikbaar zou zijn in de internationale communicatie van Vlaanderen.

Dienaangaande vindt de heer Van Overmeire het minstens paradoxaal dat Vlaanderen, net wanneer het naar buiten treedt, zijn eigen – gekoesterde – symboliek zou moeten opgeven. Persoonlijk blijft hij in elk geval overtuigd van de internationale bruikbaarheid van een symbool als de Vlaamse leeuw. Symbool dat hij overigens ook noodzakelijk acht om het eigen identitair besef te visualiseren.

2.5. Tussenkomst van de heer Miel Verrijken

– *Algemene inschatting van het beleid*

Daar waar de heer Miel Verrijken zich zeer wel kan terugvinden in een aantal van de door de minister geformuleerde bekommernissen, onder andere wat betreft de behartiging van de Vlaamse economische belangen; is hij desalniettemin de mening toegedaan dat de minister in essentie Vlaanderen tekort doet. Vlaanderen is immers helemaal niet te vergelijken met welkdanige andere regio ook. Vlaanderen is integendeel zelfs totaal verschillend van wat men gebruikelijkerwijze onder een “regio” verstaat, of wenst te verstaan.

– *Vlaanderen en de UNESCO*

Uit de toelichting van de minister meent de heer Verrijken begrepen te hebben dat de Vlaamse gemeenschapsattaché in Frankrijk ook werd aangesteld als Vlaams vertegenwoordiger bij de UNESCO. Terzake kan de heer Verrijken de minister meedelen dat hij deze internationale organisatie grondig heeft bestudeerd, aangezien ze door haar activiteitenterrein zijn bijzondere aandacht wegdraagt. Op basis van deze achtergrondkennis spijt het hem dan ook de minister te moeten meedelen dat hij het, formeel, bij het foute eind heeft, daar waar hij in de beleidsbrief boudweg stelt dat de betrokken gemeenschapsattaché “geaccrediteerd” werd bij de UNESCO.

Accreditatie behoort meer bepaald niet tot de mogelijkheden omdat de heersende doctrine ervan uitgaat dat enkel staten lid kunnen worden van de UNESCO. Doctrine waarmee de heer Verrijken het overigens absoluut niet eens is (cf. zijn – afgevozen – resolutievoorstel van enige tijd terug om Vlaanderen lid te laten worden van de UNESCO). Zijns inziens richt de UNESCO zich immers ook tot volkeren die een heel eigen cultuur hebben, en dus niet alleen tot staten.

Hij laat dienaangaande nog opmerken dat zich terzake vrij recent nog een nieuwe wending heeft voorgedaan, die hem ten eerste heeft gesterkt in zijn overtuiging. De UNESCO erkent nu (als cultureel erfgoed van de mensheid) naast belangrijke monumenten ook culturele instituties, zoals onder andere de Comédie française. Dit opent volgens de heer Miel Verrijken perspectieven om, bijvoorbeeld, ook de opera van Antwerpen (formeel een onderdeel van de Opera Van Vlaanderen) te laten erkennen door de UNESCO. Wat de opera van Antwerpen, samen met de Tsjechische opera van Praag, uniek maakt in de annalen van de operageschiedenis is immers het feit dat het in beide gevallen gaat om instituties die door de wil én dankzij de centen van het gewone volk werden opgericht tégen de burgerlijke Franse opera van die tijd in. Hij verzoekt de minister dan ook om terzake een dossier in die zin te willen aanleggen, en dit ten spoedigste door onze nieuwe “vertegenwoordiger” te laten aankaarten bij de bevoegde instanties van de UNESCO.

– *Vlaanderen en Marokko*

De heer Miel Verrijken uit verder zijn scepsis aangaande de beleidsintentie om, via de alhier aanwezige Marokkaanse migrantengemeenschap, nauwere politieke contacten te leggen met Marokko. De

kwestie van het nut van dergelijke betrekkingen nog even daargelaten, wijst de heer Verrijken erop dat met dit principe de deur wordt open gezet voor – al even onnutte – politieke contacten met een hele reeks van eerder dubieuze staten. Terzake wijst hij er bijvoorbeeld op dat de ondertussen welbekende heer Abou Jahjah, die momenteel het klimaat danig verziekt in Antwerpen, van Libanese oorsprong is.

– *Behartiging van de economische belangen van Vlaanderen op een aantal belangrijke markten*

De Verenigde Staten

Het verdriet de heer Verrijken enigszins dat hij hier nog maar eens, voor het zoveelste jaar op rij, zijn klassiek pleidooi moet herhalen voor het nauwer aanhalen van de economische banden tussen Vlaanderen en de Verenigde Staten van Amerika. Hij acht het absoluut onbegrijpelijk dat de Vlaamse overheid, qua promotie-inspanningen en qua vertegenwoordigingen ter plekke, één van de belangrijkste afzetmarkten ter wereld nagenoeg volledig links laat liggen. De Amerikaanse markt is immers bij uitstek geschikt voor de afzet van de producten van de Vlaamse hoogtechnologische industrie. Deze Vlaamse nalatigheid staat daarenboven in schril contrast tot het mercantiele activisme van de Nederlanders in de VS.

Israël

De heer Miel Verrijken is er insgelijks van overtuigd dat er een Vlaams Huis zou moeten komen in Israël, en dit bij voorkeur in de echte hoofdstad van dat land; Jeruzalem. Dergelijke Vlaamse Huisen hebben immers bewezen dat ze potentieel een grote return kunnen bewerkstelligen. Alleen al het enorme belang van de diamanthandel voor Antwerpen en de belangrijke Joodse connectie met die diamanthandel, zijn volgens hem dan ook voldoende redenen om een dergelijk Vlaams Huis te vestigen in Jeruzalem. Daarenboven zouden er, zijns inziens, ook geen grote promotie-inspanningen nodig zijn in Israël. Men kent Vlaanderen daar nu immers al behoorlijk goed, en zou een Vlaamse gesticht richting Israël ten eerste appreciëren.

2.6. Tussenkost van de heer Etienne Van Vaerenbergh

– *Internationale profilering en symboliek*

Aansluitend op hetgeen door de heer Karim Van Overmeire reeds werd gezegd aangaande het eventuele afschrijven van de Vlaamse leeuw als

symbool binnen de internationale communicatiestrategie van Vlaanderen, wil ook de heer Etienne Van Vaerenberg de minister tot enige voorzichtigheid manen. Hij haalt dienaangaande een gesprek aan dat hij, ter gelegenheid van de in het Vlaams Parlement gehouden vergadering van de CALRE (de conferentie van de voorzitters van de Europese regionale parlementen met wetgevende bevoegdheid), nog maar recent had met de voorzitter van een Italiaanse regio.

Over en weer bleek daaruit een grote belangstelling voor de origine en de betekenis van elkaars regio-symbolen. Uit dat gesprek bleek derhalve zonneklaar dat historische symbolen ook op de dag van vandaag wel degelijk nog steeds van het grootste belang zijn voor de huidige regionale entiteiten. Dergelijke symbolen zeggen immers ondubbelzinnig waar we vandaan komen, waar we voor staan en waar we uiteindelijk naartoe willen. In dat opzicht zijn en blijven ze volgens de heer Van Vaerenbergh, zowel intern als extern, onmisbaar als herkenningspunt.

– *Internationale profilering niet beperken tot het economisch imago van Vlaanderen*

In het verlengde hiervan pleit de heer Etienne Van Vaerenbergh er ook voor om in onze internationale communicatie Vlaanderen niet louter en alleen voor te stellen als een economisch sterke regio. Zonder ook maar in enigerlei mate afbreuk te willen doen aan het belang van een stevig economisch imago, meent de heer Van Vaerenberg dat deze aanpak toch niet alleen-zaligmakend is.

Een dergelijk sterk economisch imago kan immers deels ongedaan gemaakt worden door een slecht – of minstens een zwak – imago op andere domeinen. Terzake verwijst de heer Van Vaerenbergh meer bepaald naar de ronduit slechte beurt die Vlaanderen gemaakt heeft in het dossier van de Kaderconventie van de Raad van Europa ter bescherming van de Nationale Minderheden. Internationale contacten leren hem dat deze "Nabholz-Haidegger kwestie", ons meer geschaad heeft dan sommigen momenteel lijken te bevroeden.

Bij een internationaal imago gaat het m.a.w. over een totaalconcept. Het heeft dan ook relatief weinig zin om enkel de economische dimensie te bespelen. Als Vlaanderen voor vol wil aanzien worden op internationaal niveau, zal het dus ook op ander domeinen aan zijn internationaal imago moeten werken. Waarbij de heer Van Vaerenbergh heel in het bijzonder aan een affirmatieve – externe én interne – aanpak van onze culturele identi-

teit denkt. Uit diverse vroegere studies is immers gebleken dat er een rechtstreekse band bestaat tussen de mate waarin een regio zijn eigen culturele identiteit beleeft en het economische succes van de regio in kwestie. Om sterk te zijn, moet een regio m.a.w. ook zelfbewust zijn. Zelfbewustzijn dat dan ook naar buiten toe behoort te worden uitgedragen.

– *Internationale profilering via eigen buitenlandse vertegenwoordigers*

Onder verwijzing naar de reeds door hem aangehaalde zaak Nabholz-Haidegger, uit de heer Etienne Van Vaerenbergh zijn scepsis over de bereidheid van de Belgische federale diplomatie om zich in te zetten voor de deelstaten. Deze bereidheid blijkt er met name enkel te zijn wanneer het over onbelangrijke aangelegenheden gaat. Als het er daarentegen écht op aan komt, komt de Belgische diplomatie haast onvermijdelijk in een soort schizofrene toestand terecht, die haar totaal verlamt. Wat weer maar eens bewijst dat men geen twee meesters tegelijk kan dienen.

Daarom dringt de heer Etienne Van Vaerenbergh er bij de minister op aan om het eigen netwerk van Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland zo sterk mogelijk uit te bouwen.

Terzake juicht hij dan ook de initiatieven toe om Vlaamse ambtenaren tijdelijk te detacheren naar de diensten van de Europese Commissie, evenals de initiatieven ter versterking van onze contacten met andere internationale organisaties zoals de OESO, de UNESCO en de WHO. Ook het beursstelsel dat Vlaamse studenten moet toelaten stage te lopen bij dergelijke organisaties vindt hij een zeer lovenswaardig én toekomstgericht initiatief.

Wel zou hij graag zien dat er ook mensen gedetacheerd zouden worden naar de Raad van Europa. Dit is immers een instelling die een zeer ruim werkveld heeft dat raakt aan diverse bevoegdheden van Vlaanderen. Het is dan ook een ernstige lacune dat Vlaandere net deze internationale organisatie tot nog toe bijna geheel links heeft laten liggen. Dit overigens met het ondertussen welbekende gevolg.

Nog in het verlengde van de gevraagde contacten met de Raad van Europa, wil de heer Van Vaerenbergh de minister ook verzoeken om toch enige ambtelijke ondersteuning te geven aan de Vlaamse leden van het Congres van de Lokale en Regionale Overheden. Ook deze instantie – die trouwens

eveneens tot de ruimere constellatie van de Raad van Europa behoort – vormt immers een belangrijk, en vanuit Vlaanderen al te vaak verwaarloosd, gremium.

2.7. Tussenkoms van de heer André Moreau

- *Vlaamse inzet voor de bestrijding van armoede en de bevordering van andere fundamentele mensenrechten*

De heer André Moreau brengt te berde dat Vlaanderen binnen zijn buitenlands beleid absoluut de nodig budgettaire ruimte moet inbouwen, om – waar mogelijk – mee te werken aan de bestrijding van de armoede op internationaal niveau. Het is immers precies deze abjecte armoede die vaak de voedingsbodem vormt voor schier onoplosbaar lijkende internationale problemen. Waarbij de heer Moreau onder andere denkt aan de situatie in Palestina, en aan de verslechterende sociaal-economische situatie in Zuid-Afrika.

In het verlengde hiervan meent de heer Moreau echter ook dat niet alleen het tot stand brengen van een minimum aan materiële welvaart onze aandacht moet weerhouden, maar dat Vlaanderen zich insgelijks ook actief moet inzetten voor het bevorderen van zowel de klassieke mensenrechten als de nieuwere fundamentele basisrechten (zo o.a. het recht op een degelijk leefmilieu, het recht op onderwijs, het recht op huisvesting, e.d.m.).

Concluderend stelt hij dat de sociale dimensie van het Vlaams buitenlands beleid naar de toekomst toe verder moet worden uitgebouwd.

- *Opzetten van een eigen Vlaams buitenlands netwerk*

Gezien de onmiskenbare problemen met de Belgische diplomatie, staat de heer André Moreau ten volle achter de idee van de uitbouw van een eigen Vlaams netwerk van buitenlandse vertegenwoordigers. Een dergelijk netwerk is, zijns inziens, een onmisbare vereiste wil men Vlaanderen terdege op de wereldkaart zetten, en wil men de Vlaamse internationale belangen op een adequate manier kunnen verdedigen.

Terzake pleit hij er dan ook voor om alle verschillende soorten vertegenwoordigers die Vlaanderen momenteel reeds heeft in het buitenland, onder te brengen in één hecht en goed gestructureerd netwerk. Dergelijke integratie kan immers maar de efficiëntie ten goede komen.

Hij roept de minister dan ook op om terzake de nodige contacten te leggen, en de nodige druk uit te oefenen op die Vlaamse instanties die momenteel reeds agenten in het buitenland hebben. Zijns inziens behoort dergelijk optreden integraal tot de coördinatietak van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid.

- *Rol van het Vlaams Parlement in de uitwerking van het Vlaams buitenlands beleid*

Een laatste opmerking van de heer André Moreau tenslotte, betreft de noodzaak om het Vlaams buitenlands beleid continu bij te sturen. Geen enkel beleid is ab initio immers perfect. Ook voor wat het Vlaams buitenlands beleid betreft, zullen er in dit zittingsjaar ongetwijfeld bepaalde tekortkomingen naar voor komen. Zijns inziens is het echter wat al te gemakkelijk om de taak van het detecteren en rechtzetten van dergelijke lacunes of fouten enkel en alleen aan de bevoegde minister over te laten. Ook het Vlaams Parlement moet hierin ten volle zijn rol spelen, en moet zonodig impulsen geven tot bijsturing van het beleid.

3. ALGEMENE BESPREKING : ANTWOORDEN VAN MINISTER JAAK GABRIELS

3.1. Algemene beschouwing : beleidscontinuïteit

De minister wenst vooreerst zijn dank uit te spreken voor de verschillende constructieve, en vaak niet-partijpolitieke, tussenkomsten. Hij bevestigt verder dat de continuïteit van het beleid zijn absolute hoofdbekommernis was en is. Terzake ontkent hij dan ook ten stelligste dat hij ooit gezegd zou hebben dat het niet langer zijn ambitie is om Vlaanderen op de wereldkaart te zetten. Ook de aantijging als zou hij eigenlijk geen separaat Vlaams buitenlands beleid voorstaan, weerlegt hij met klem.

3.2. Coördinerende taak van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid

De minister stelt er zich integendeel garant voor dat de Vlaamse buitenlandse aanwezigheid sterk gecoördineerd, en daardoor ook goed herkenbaar zal zijn. Betreffende de manier waarop die eigen Vlaamse buitenlandse autonomie het best kan gerealiseerd worden, is hij echter wars van elke dogmatiek. Er kunnen daarvoor immers verschillende wegen bewandeld worden, die alle een valabel resultaat kunnen opleveren. Een stevige dosis pragmatisme kan hier m.a.w. een veel groter resultaat

opleveren dan doctrinaire starheid. En daarenboven is in de praktijk al heel vaak gebleken dat pragmatisme en ambitie zeer wel kunnen samengaan, inzoverre men maar realistisch genoeg is om de lat op juiste hoogte te leggen.

Als Vlaams minister van Buitenlands Beleid zal het bij dat alles natuurlijk wel zaak zijn om steeds het overzicht te behouden. Zowat ieder Vlaams departement heeft immers wel ergens een internationale component. De minister benadrukt daarbij echter wel dat hij enkel wil optreden als coördinator van een en ander. Het is dus zeker niet zijn bedoeling om zelf al die verschillende internationale acties tot zich te trekken of te gaan invullen. Ook qua visualisering van Vlaanderen naar buitenuit claimt de minister geen monopoliepositie. Terzake is er zeker ook een taak weggelegd voor de minister-president.

Om ook de parlementsleden het nodige overzicht op de globaliteit van het Vlaams buitenlands beleid te geven, zegt de minister gaarne toe hen een geïntegreerde horizontale buitenlandbegroting te zullen bezorgen. Het kan desgevallend in bijlage bij het verslag van deze besprekingen worden gevoegd.

3.3. Vermindering van de buitenlandbegroting

De minister erkent dat het totale budget voor buitenlands beleid dit jaar ongeveer 18% lager ligt dan vorig jaar. De verklaring hiervoor is echter dat de budgetten van de voorgaande jaren nooit opgebruikt raakten. De huidige budgetvermindering komt dus eigenlijk gewoon neer op een rationelere inschatting van de budgettaire noden.

3.4. Flanders Investment and Trade

Voor wat de kwestie van het erratum op de beleidsbrief betreft, laat de minister opmerken dat de operatie Beter Bestuurlijk Beleid al een heel stuk was opgeschoten op het ogenblik dat hij overkwam van de federale naar de Vlaamse regering. Over de integratie van de Dienst Investeren in Vlaanderen en Export Vlaanderen, en het departement waar deze geïntegreerde entiteit (het FIT – Flanders Investment and Trade) uiteindelijk zou terecht komen, was toen echter nog geen beslissing gevallen. Zowel het departement Buitenlands Beleid als het departement Economie waren toen m.a.w. nog in de running.

Hij verheelt daarbij geenszins dat zijn persoonlijke voorkeur uitging naar het Britse model, waar de

buitenlandse handel een onderdeel vormt van het ministerie van Economische Zaken. Dit alleen al omwille van het feit dat bijna driekwart van de Vlaamse economie eigenlijk export-georiënteerd is.

Teneinde een dergelijke gewichtige beslissing met de nodige kennis van zaken te kunnen nemen, heeft de Vlaamse regering haar opties zolang mogelijk open willen houden. Hetgeen meteen verklaart waarom een en ander nog niet definitief was ingevuld in de versie van de beleidsbrief die abusievelijk bij het Vlaams Parlement werd ingediend. Ondertussen was de beslissing echter wel degelijk al gevallen om het FIT toch maar onder te brengen bij het toekomstige departement Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking.

De respectievelijke getalsterktes in aanmerking nemend, is de minister overigens vrij gerust in deze beslissing. Het eigenlijke – politieke – buitenlands beleid zal immers behartigd worden door een 70-tal personen (die zowel in binnen- als buitenland gestationeerd zijn), daar waar het internationaal economisch beleid (na de overkomst van een aantal personeelsleden van de voormalige BDBH) door bijna 400 personen (eveneens deels in het binnenland en deels in het buitenland) ondersteund zal worden. Die verhoudingen in acht genomen, lijkt het hem zeer onwaarschijnlijk dat het economisch belang uit het oog zou worden verloren binnen het toekomstige Vlaamse buitenlandministerie. En ook naar de toekomst toe zal de minister erover waken dat we op Vlaams niveau nooit terechtkomen in een situatie als die waarin de Belgische diplomatie zich ooit bevond. Daar stond het bedrijven van de grote "buitenlandpolitiek" immers lange tijd op eerste plaats, terwijl de economische belangenbehartiging zowat als het vijfde wiel aan de wagen werd bekeken.

Daarbij aansluitend laat de heer *Luc Van den Brande*, commissievoorzitter, opmerken dat hij desalniettemin toch bijzonder getroffen is door de wel zeer harde kritiek die het VEV nog onlangs heeft uitgebracht met betrekking tot de fusie van Export Vlaanderen en de Dienst Investeren in Vlaanderen tot het FIT. Dat de Vlaamse exporteurs zich blijkbaar niet kunnen terugvinden in dit geïntegreerde concept is zijns inziens toch niet iets om licht over heen te gaan.

De minister antwoordt daarop dat het de taak van de overheid is om een soepel en flexibel instrument aan te reiken waar de exporterende bedrijven zich rechtstreeks toe kunnen wenden. De kritiek die geuit werd langs het kanaal van het VEV ziet

hij dan ook veeleer als een poging van bepaalde organisaties om zich in de plaats van dit overheidsinitiatief te stellen.

3.5. Detachering van Vlaamse ambtenaren en stages bij internationale organisaties

De minister bevestigt verder zijn intentie om de expertise van de Vlaamse administratie, en dan op de eerste plaats de buitenlandadministratie, te versterken door in 2003 een aantal Vlaamse ambtenaren te detacheren naar Europese en internationale instellingen (Europese Commissie, OESO, UNESCO, e.d.m. Op die manier zou tegelijk ook de Vlaamse uitstraling op internationaal niveau versterkt moeten worden.

Een gelijkaardig systeem werd overigens reeds opgezet om de stages van Vlaamse studenten of pas afgestudeerden bij internationale organisaties te bekostigen. Terzake neemt de minister zich overigens voor om eerstdaags de betrokkenen op zijn kabinet te ontvangen om hen te polsen naar hun ervaringen. Op basis van die informatie zal het systeem, indien nodig, naar de toekomst toe verder worden bijgestuurd.

3.6. Harmonisatie van de statuten van de Vlaamse buitenlandse agenten

Met betrekking tot de door de heer Patrick Hostekint aangehaalde kwestie van het grote verschil in statuut tussen de verschillende soorten buitenlandse agenten die Vlaanderen momenteel heeft, wijst de minister erop dat, specifiek voor wat betreft het FIT, één van de absolute topprioriteiten gelegen zal zijn in het uitwerken van een éenvormig statuut voor alle personeelsleden van dit nieuwe agentschap. Binnen het managementteam van het FIT zal één van de vier topmedewerkers dan ook specifiek bevoegd zijn voor deze statutaire hervorming.

Voor wat het al dan niet hebben van een diplomatiek statuut betreft, kan de minister meedelen dat de meeste Vlaamse economische vertegenwoordigers, en alle attachés van de Vlaamse gemeenschap wel degelijk over een dergelijk diplomatiek statuut beschikken, weze het dan dat er zekere gradaties kunnen zijn binnen dit diplomatiek statuut. Als economische, dan wel als politieke vertegenwoordigers van Vlaanderen, zijn zij – voor wat dat diplomatiek aspect betreft – formeel immers vrijwel steeds op de een of andere manier aan de meest nabije Belgische diplomatieke post verbonden. Momenteel wordt er trouwens met het federale ni-

veau overleg gepleegd om de bestaande – en heel vaak in de feiten tot stand gekomen – situatie enigszins te verfijnen, kwestie van tot meer eenvormigheid te komen zonder in te boeten aan herkenbaarheid.

Terzake is echter ook het federale niveau gebonden door de bestaande internationale diplomatieke praktijken. Hetgeen een en ander er niet gemakkelijker op maakt. Opmerking die trouwens ook geldt ten aanzien van de "aanstelling" of "accreditering" van onze gemeenschapsattachés bij internationale organisaties. Ook hier zijn internationaalrechtelijk echter diverse technieken mogelijk die een pragmatische oplossing kunnen bieden.

Verder klopt het dat de vertegenwoordigers van Toerisme Vlaanderen in het buitenland niét over een dergelijk diplomatiek statuut beschikken. Gezien hun wel zeer specifieke taakstelling (toeristische promotie) zou een dergelijk statuut hen echter ook niet of nauwelijks dienstig zijn.

3.7. De houding van de federale diplomatie in de zaak Nabholz-Haidegger

Voor wat het Raamverdrag van de Raad van Europa over de Bescherming van Nationale Minderheden betreft, laat de minister opmerken dat bij zijn weten de Vlaamse vertegenwoordiger daar ten allen tijde bij betrokken is geweest. Hijzelf heeft deze kwestie overigens nog aangekaart op de ICBB van 10 oktober laatstleden. Tegelijk wijst hij er echter op dat er binnen de Vlaamse regering – om redenen van continuïteit – beslist is dat minister Paul Van Grembergen de eerste verantwoordelijke zou blijven voor de opvolging van dit dossier.

Daarop inpikkend merkt de heer *Karim Van Overmeire* op dat zijn vraag over deze kwestie niét was wat de Vlaamse regering al dan niet gedaan had, maar wel of de federale diplomatie al dan niet was tussengekomen ten behoeve van Vlaanderen in dit dossier.

De minister antwoordt daarop dat, wat hem betreft, hij alle te zijner beschikking staande instrumenten ten volle heeft ingezet en benut. Tegelijk geeft hij echter toe dat hij dit dossier, gezien het tijdstip waarop hij lid werd van de Vlaamse regering, eigenlijk maar half heeft kunnen opvolgen. Hij kan dan ook geen eenduidig antwoord geven op de vraag wat de federale diplomatieke diensten in deze al dan niet hebben gedaan. Hij belooft echter wel om dit bij minister Paul Van Grembergen na te vragen, en suggereert verder aan de heer Van Overmeire om een partijgenoot hierover desge-

wenst vragen te laten stellen in het federale parlement.

De heer *Luc Van den Brande*, commissievoorzitter, brengt daarop in het midden dat hij, in zijn hoedanigheid van gemeenschapssenator, de federale premier hierover reeds heeft ondervraagd in de Senaat. Uit het antwoord van de heer Verhofstadt moest blijken dat de federale diplomatie in wezen helemaal niets heeft gedaan in dit dossier. Zo heeft de permanente vertegenwoordiger van België bij de Raad van Europa deze kwestie zelfs niet eens aangekaart in het wekelijkse Ministercomité. Terzake moet dus geconcludeerd worden dat Vlaanderen, met zijn beperkte middelen, alles gedaan heeft wat het kon, maar in deze volledig in de steek is gelaten door de federale diplomatie. Wat binnen een normaal federaal bestel in wezen onaanvaardbaar is.

De minister neemt akte van de door de heer Van den Brande verstrekte informatie, en verzekert de commissie nogmaals dat hij in de toekomst in elk geval alles zal doen wat in zijn bevoegdheid en zijn macht ligt om dit dossier toch nog tot een voor Vlaanderen aanvaardbaar einde te brengen.

3.8. Informeel Vlaams buitenlands netwerk

In antwoord op de bemerking inzake “Vlamingen in de Wereld”, laat de minister opmerken dat het toekomstige FIT wel degelijk een beroep zal doen op in het buitenland gevestigde Vlamingen bij de uitbouw van zijn contactennetwerk. Buitenlandse voorbeelden leren immers dat particuliere economische agenten echte spilfiguren kunnen worden voor het bevorderen van de commerciële belangen van hun landen van oorsprong.

Hij bevestigt verder dat hij bij zijn buitenlandse werkbezoeken al meermaals heeft mogen vaststellen dat tijdelijk, of definitief, geëmigreerde Vlamingen vaak spontaan hun diensten aanbieden.

Verder is het zijn bedoeling om allen die op enigerlei wijze betrokken zijn in, of deel uitmaken van het Vlaams buitenlands netwerk, rechtstreeks met elkaar te verbinden langs elektronische weg. Onze mensen te velde zijn immers duidelijk vragende partij om met elkaar in contact te kunnen komen, om aangestuurd te worden vanuit Vlaanderen en om op de een of andere manier gecoacht te worden. De minister verwacht terzake dan ook heel veel van een toekomstig e-learning project.

3.9. Vernieuwde internationale communicatie

De minister verklaart verder ook ten volle begrip te kunnen opbrengen voor de bedenkingen die sommigen kunnen hebben bij het niet langer gebruiken van de Vlaamse leeuw als kernsymbool binnen de internationale communicatie van Vlaanderen. Hij wil overigens geenzins het belang van dergelijke symbolen in twijfel trekken voor het eigen identiteitsbesef.

Maar anderzijds moet men toch ook begrijpen dat dit eigen identiteitsbesef in deze niet de centrale kwestie is. Het gaat er hier louter om gestalte te geven aan een zo effectief mogelijke internationale communicatie. En daarbinnen is het niet de eigen perceptie die telt, als wel de perceptie van de “ontvangende partij”. En precies daar moeten we ten allen prijze vermijden dat we een symbool gaan gebruiken dat contra-productief werkt. En de gehanteerde enquête leert nu net dat het symbool van de Vlaamse leeuw, om het zacht uit te drukken, niet zo positief overkomt in grote delen van de wereld.

Overigens laat de minister opmerken dat we met het hertekenen van onze symboliek alleen er ook niet gaan komen. De gehanteerde symboliek en de achterliggende inhoud moeten immers ook efficiënt samengaan. Zoniet schiet onze internationale communicatie haar doel voorbij.

3.10. Vlaanderen en de Europese Unie

– *De Lissabon-processus*

Voor wat de opvolging van de besluiten van de Europese Raad van Lissabon betreft, wijst de minister erop dat, op grond van de veelheid aan bevoegdheidsdomeinen die hierbij betrokken zijn, binnen de Vlaamse regering beslist is dat de minister-president de rol van coördinator en voortgangsbewaker zou spelen ten aanzien van de verschillende Vlaamse acties die hierop inspelen. Het spreekt daarbij echter voor zich dat hij als Vlaams minister bevoegd voor Buitenlands Beleid eveneens ten volle op de hoogte gehouden wordt van de stand van zaken m.b.t. de Lissabon-processus.

Terzake wijst de minister er overigens op dat de Lissabon-processus nagenoeg volledig samenvalt met de eigen Vlaamse aspiraties en projecten, zoals die geformuleerd werden in het Pact van Vilvoorde.

– *Het Comité van de Regio's*

De minister beaamt dat het Comité van de Regio's vooralsnog niet echt gegeven heeft wat men er mocht van verwachten. Hetgeen ongetwijfeld het gevolg is van de nogal disparate samenstelling van de betrokken instelling.

Zijns inziens komt het er dan ook vooral op aan om, bijvoorbeeld via het REGLEG-netwerk, waarin Vlaanderen een leidende rol speelt, een strategie en een methodologie uit te werken die de zogenaamde "constitutionele regio's" moet toelaten meer en beter aan bod te komen binnen het Comité van de Regio's en op het Europese niveau in het algemeen.

– *De Conventie over de toekomst van Europa*

In het verlengde van het voorgaande punt wijst de minister de commissieleden er nog op dat de Vlaamse regering, alsdusdanig, niet over een eigen vertegenwoordiger beschikt in de momenteel lopende Conventie over de Toekomst van Europa. Minister-president Patrick Dewael zetelt immers enkel als waarnemend lid in de Conventie, en dit namens het zopas genoemde Comité van de Regio's. En ook de heer Karel De Gucht werd, hoewel hij lid is van het Vlaams Parlement, formeel als vertegenwoordiger aangewezen door het federale parlement. Deze formele hinderpalen hebben de minister-president er echter niet van weerhouden om ook de Vlaamse standpunten reeds in de Conventie te vertolken.

Een en ander belet overigens niet dat de werkzaamheden in de schoot van de Europese Conventie door de administratie Buitenlands Beleid én door het kabinet van de minister op de voet worden gevolgd. Dienaangaande kan de minister medelen dat er momenteel gewerkt wordt aan een eigen Vlaams standpunt rond de thema's van de Conventie én rond de daaropvolgende Intergouvernementele Conferentie. Hieromtrent is overigens, in opdracht van de Vlaamse overheid, een multidisciplinair en interuniversitair onderzoek lopende, dat tegen 1 april 2003 moet zijn afgerond. Er vinden regelmatig overlegvergaderingen plaats met deze onderzoeksgroep, waarop ook steeds een vertegenwoordiger van het kabinet van de minister aanwezig is.

Verder is er ook op ambtelijk niveau een actieve samenwerking met andere regio's met wetgevende bevoegdheden. Hetgeen trouwens geleid heeft tot een algemene bijdrage van deze regio's aan de Conventie. De bijdrage in kwestie werd in de loop

van de maand juli aan de voorzitter van de Conventie overhandigd door de minister-president van Toscane, de heer Martini, en dit namens alle regio's met wetgevende bevoegdheden.

Nog op ambtelijk niveau werden de nodige voorbereidingen getroffen voor de derde Conferentie van de ministers-presidenten van de Regio's met Wetgevende Bevoegdheden. Deze conferentie van de ministers-presidenten – waarop vanzelfsprekend ook de Vlaamse minister-president aanwezig was – vond plaats in Firenze op 14 en 15 november laatstleden. Op deze conferentie werd een gemeenschappelijke verklaring aangenomen met standpunten over de rol en de status van de regio's met wetgevende bevoegdheden in de Europese Unie. Verklaring die onder de aandacht zal worden gebracht van de Conventie en die later ook in het kader van de IGC zal worden verdedigd.

– *Uitbreiding van de Europese Unie met de landen van Centraal- en Oost-Europa*

In antwoord op de vragen aangaande de projecten die Vlaanderen op heden heeft lopen in de landen van Centraal- en Oost-Europa, verklaart de minister de mening te zijn toegedaan dat het Vlaamse beleid ten aanzien van die landen zich momenteel noodzakelijkerwijze wat op een tweesprong bevindt. Meer bepaald zal er moeten nagegaan worden waaraan de landen die binnenkort tot de Unie zullen toetreden het meest behoefte hebben, terwijl anderzijds ook zal moeten onderzocht worden welke de behoeften zijn van die landen die nog niet onmiddellijk zicht hebben op een spoedig EU-lidmaatschap. In het licht van die dubbele behoeftenanalyse kunnen de Vlaamse projecten dan zonodig geheroriënteerd worden.

Terzake verklaart de minister in elk geval ten volle overtuigd te zijn van de noodzaak om vanuit Europa een additioneel stukje welvaart te brengen naar die landen in het algemeen, en naar de meer achtergebleven gebieden en groepen in die landen in het bijzonder.

In dat opzicht is hij trouwens ook overtuigd van het nut en de noodzaak om op termijn ook een land als Turkije lid te laten worden van de Europese Unie. In cultuurhistorisch opzicht kan zulks misschien niet onmiddellijk evident lijken, maar wanneer men de zaak rationeel benadert blijken er in wezen maar twee, elkaar wederzijds uitsluitende, opties te zijn. Een daarvan is dat Turkije lid wordt van de Europese Unie en, mee daardoor, welvarend en modern wordt. De andere is dat het wordt uitgesloten van EU-lidmaatschap, daardoor heel

wat toekomstperspectief verliest, en op die manier steeds verder verwijderd raakt van het Europese gegeven. Dit laatste met alle daaruit resulterende problemen vandien.

De minister sluit dan ook niet uit dat hij, naar analogie van wat er momenteel al gebeurt naar Marokko toe, een initiatief zal nemen naar de Turkse gemeenschap in Vlaanderen.

De heer *Karim Van Overmeire* repliceert daarop dat de minister de keuzemogelijkheden met betrekking tot Turkije verkeerd voorstelt. Hij laat immers uitschijnen dat er maar twee mogelijkheden zijn : óf Turkije wordt lid van de Europese Unie, óf Turkije gaat verloren aan het islamitisch fundamentalisme. Hetgeen volgens de heer Van Overmeire een al te simplistische voorstelling van zaken is.

Zijns inziens is het bewandelen van een tussenweg zelfs een veel voor de hand liggender oplossing. Er van uitgaande dat Turkije in diverse opzichten té verschillend is van het doorsnee-Europees land om te kunnen toetreden tot de Europese Unie, is er immers ook nog altijd de mogelijkheid om het zeer nauw bij die Unie te associëren. Dit zou volgens de heer Van Overmeire trouwens voor de beide partijen de beste oplossing zijn. Noch Turkije, noch de Europese Unie zouden dan immers concessies moeten doen op domeinen die ze tot hun fundamentele natuur rekenen. En Turkije zou uit die nauwe associatie met de EU voldoende economisch en politiek voordeel kunnen halen om te weerstaan aan de druk van het islamitisch reveal.

In dat opzicht is de heer *Karim Van Overmeire* er dan ook van overtuigd dat de Europese Unie, voor wat het EU-lidmaatschap van Turkije betreft, absoluut niet mag zwichten voor de huidige Amerikaanse druk. Voor de VS is dit alles immers slechts een vrijblijvende denkoefening waar ze in geen enkel opzicht nadeel van kunnen hebben. Enerzijds houden ze, op korte termijn, zo immers hun strategische bondgenoot Turkije te vriend (bondgenoot die ze meer dan ooit nodig hebben in het licht van de Irak-crisis), terwijl ze hiermee anderzijds, op langere termijn, hun potentiële rivaal, de Europese Unie, hopen te verzwakken.

De minister wil de heer Van Overmeire in deze slechts inzoverre tegemoet komen, dat ook hij er in elk geval van overtuigd is dat de Europese Unie naar de toekomst toe een werkbaar gegeven moet blijven. Het institutioneel raamwerk dat momenteel in de Conventie over de Toekomst van Europa wordt uitgewerkt zou daar borg moeten voor

staan. In de mate echter dat er effectief een dergelijk werkbaar institutioneel kader kan worden gerealiseerd, zou dit ook moeten toelaten om op een nader te bepalen tijdstip in de toekomst Turkije toch toe te laten tot de Europese Unie. Een sterke en werkbare Europese Unie heeft immers niets te vrezen van een Turks lidmaatschap, wel integendeel.

– *Toerbeurtregeling in de Raad van Ministers van de Europese Unie*

Voor wat de kwestie van de nieuwe toerbeurtregeling voor de Belgische deelstaten in de Raad van Ministers van de Europese Unie aangaat, kan de minister mededelen dat de nieuwe regeling momenteel nog niet definitief is goedgekeurd. Van zodra zulks het geval is zal de betreffende regeling echter aan de commissieleden ter kennis worden gebracht. In afwachting daarvan, kan de minister de commissieleden in elk geval, ten algemenen titel, verzekeren dat Vlaanderen goed aan bod zal komen in de nieuwe regeling.

3.11. De Benelux

Voor wat de opmerkingen betreft aangaande het ontbreken van enige referentie naar de Benelux in de beleidsbrief, laat de minister opmerken dat het daarbij in essentie nog steeds om een verdrag gaat dat werd afgesloten tussen drie nationale staten. In principe hebben de regio's binnen die organisatie dan ook geen apart statuut.

Om de regio's ook formeel verdragsrechtelijk te verankeren binnen het Benelux-kader is echter de instemming vereist van alle drie de betrokken staten. Terzake kan de minister de commissie mededelen dat enkel de Belgische overheid momenteel echt positief staat tegenover dit regio-gegeven. Luxemburg houdt zich wat op de vlakte, en zal in het beste geval dus een neutrale positie innemen bij een eventuele verdragswijziging. Nederland daarentegen, staat ronduit weigerachtig tegenover een aanpassing van het Beneluxverdrag in die zin.

Hierop inpikkend laat de heer *Luc Van den Brande*, commissievoorzitter, opmerken dat de Belgische regio's pas sinds het zittingsjaar '97-'98 rechtstreeks vertegenwoordigd zijn in de parlementaire assemblee van de Benelux, en dit dan nog enkel op basis van een erg pragmatisch opgesteld intern reglement. Deze kwestie zou, zijns inziens, definitief geregeld moeten worden wanneer het Benelux-verdrag over enkele jaren aan herziening toe is. Hij wijst er daarbij nog op dat het secretariaat-generaal van de Benelux vaak een belangrijke

rol vervult bij de grensoverschrijdende samenwerking tussen regio's uit het Benelux-gebied. En daarenboven vormt deze organisatie een goed forum voor het uitwisselen van gedachten aangaande de verdere ontwikkeling van de Europese constructie. In die zin is de Benelux derhalve nog steeds een beetje de proeftuin van Europa.

De heer *Van den Brande* wijst er verder op dat de problematiek van de regio-vertegenwoordiging die zich momenteel reeds acuut stelt ten aanzien van het Benelux-gegeven, onvermijdelijk ook meer en meer naar voor zal komen voor wat betreft de vertegenwoordiging van België in de Raad van Europa. Net als in de Benelux wordt in de parlementaire assemblee van de Raad van Europa immers heel vaak gediscussieerd over aangelegenheden waarvoor binnen de Belgische context enkel de gewesten of de gemeenschappen nog bevoegd zijn. Het feit dat de Belgische parlementaire delegatie naar de Raad van Europa op heden nog integraal wordt samengesteld door de federale Kamer en de Senaat, zal zijns inziens dan ook zeer weldra het voorwerp van politieke discussie worden.

De minister bevestigt dat het Benelux-secretariaat inderdaad een niet te verwaarlozen rol speelt in de grensoverschrijdende samenwerking van de Euregio's. Op die manier speelt de Benelux zelfs een rol in de samenwerking tussen Vlaanderen en Noordrijn-Westfalen.

Voor wat de wenselijk geachte verdragswijziging betreft, heeft de minister echter absoluut geen goed oog in de houding van de Nederlandse overheid terzake. Hopelijk hebben ze over enkele jaren, wanneer het verdrag moet hernieuwd worden, hun mening al voldoende bijgesteld. Hij zal in elk geval in die zin blijven aandringen bij de Nederlandse autoriteiten.

3.12. Buurlandenbeleid

Inzake het beleid naar onze onmiddellijke buurlanden toe, neemt de minister akte van de opmerking van een commissielid luidens dewelke de federale overheid van plan zou zijn om een speciale ambassadeur aan te stellen, die specifiek de totaliteit van de relaties met de ons omringende landen zou opvolgen.

Dienaangaande kan de minister in elk geval meedelen dat hij persoonlijk geen de minste behoefte heeft aan een dergelijke speciale ambassadeur van de federatie. Zijns inziens kunnen de Belgische deelstaten, en dan in casu vooral Vlaanderen, zeer wel zelf gestalte en invulling geven aan hun eigen

buurlandenbeleid. Onder andere de multitudine aan intensieve contacten die Vlaanderen momenteel lopende heeft met diverse Duitse deelstaten tonen aan dat we ten volle het eigen Vlaamse buurlandenbeleid waarmaken.

3.13. Vlaams-Nederlands Europahuis

Op de vraag van de heer Sarens naar nadere informatie nopens het project om tot een Vlaams-Nederlands Europahuis in Brussel te komen, moet de minister voorlopig het antwoord schuldig blijven.

Enerzijds bemoeilijkt de politieke situatie in Nederland (waar de regering demissionair is) momenteel immers de contacten met de Nederlandse collega's in niet-geringe mate, en anderzijds wil de minister er ook op wijzen dat dit dossier in wezen thuishoort onder de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Cultuur, de heer Paul Van Grembergen. De kwestie zal derhalve ongetwijfeld aan bod zijn gekomen naar aanleiding van de bespreking van de begroting Cultuur 2003.

3.14. China

Voor wat het Vlaams beleid ten aanzien van China, en in het bijzonder ten aanzien van de Chinese markt betreft, kan de minister meedelen dat Vlaanderen momenteel reeds een aantal vertegenwoordigers heeft op enkele cruciale plekken in dat land. Gezien de geografische uitgestrektheid van het land is het dekken van het hele Chinese territorium immers inderdaad geen realistische optie.

Enigszins vooruitlopend op de bespreking van het luik "Buitenlandse Handel", kan de minister overigens ook reeds meedelen dat het de bedoeling is om, in het kader van de focus "Azië strategie" van het FIT, in de nabije toekomst meer eenheid te brengen in het bestaande Vlaamse netwerk in China. En, bij uitbreiding daarvan, zelfs het hele Vlaamse netwerk in de Aziatische regio wat meer te gaan stroomlijnen.

3.15. Marokko

Met betrekking tot de uitbouw van een Vlaams beleid ten aanzien van onze nieuwe prioritaire partner, Marokko ; kan de minister meedelen dat ondertussen reeds contacten werden gelegd met de Marokkaanse gemeenschap hier te lande. De mogelijkheden die dit kanaal biedt, zullen dus wel degelijk ten volle benut worden.

3.16. Israël / Palestina

Aangaande de vraag van de heer Miel Verrijken om een Vlaams Huis op te richten in Jeruzalem, antwoordt de minister negatief. Enerzijds zou dit conceptueel immers niet passen in de "Vlaamse Huizen"-strategie, en anderzijds is de betreffende regio politiek ook veel te volatiel.

De minister verklaart zich in deze rigoureus te zullen houden aan de beslissing van de Vlaamse regering van 7 december 2001, overeenkomstig dewelke er, zolang de acute conflictsituatie voortduurt, en er tussen de staat Israël en de Palestijnse Autoriteit niet de minste feitelijke onderhandeling plaatsvindt, vanuit Vlaanderen geen nieuwe engagementen inzake directe bilaterale samenwerking kunnen worden aangegaan. De bestaande samenwerking met de Palestijnse Autoriteit blijft derhalve eveneens uitsluitende georiënteerd op het verstrekken van noodhulp aan de getroffen bevolking in de Palestijnse gebieden.

Terzake meent de minister wel dat we er – mee gezien de recente diplomatieke spanningen tussen Vlaanderen en Israël – ook moeten over waken om ten aanzien van de beide betrokken partijen de juiste toon te vinden. In deze is het m.a.w. niet enkel een kwestie van het volgen van een bepaalde beleidslijn, maar ook van het duidelijk maken waarin deze beleidslijn precies bestaat, en waarom ze gevolgd wordt. Dat een en ander een soms een vrij delicate evenwichtsoefening inhoudt, hoeft daarbij geen betoog.

We blijven daarbij in elk geval ook erg voorzichtig in onze contacten met de Palestijnse Autoriteit, en houden ook goed de resultaten van de komende Israëlische verkiezingen in het oog. Die laatste zullen immers in niet-geringe mate determinerend zijn voor het al dan niet opnieuw op gang komen van een onderhandelingsproces.

3.17. Mozambique

In antwoord op een vraag van de heer Hostekint kan de minister medelen dat Vlaanderen in Mozambique wel degelijk actief is, weze het dan in een sector die eigenlijk ook onder ontwikkelingshulp gecatalogeerd zou kunnen worden. Zo is er in dat land door Vlaanderen meer bepaald een project capacity-building gedgekeurd, alsook een project met betrekking tot bepaalde restauratieprojecten.

3.18. Zuid-Afrika

De minister wenst ook even terug te komen op de commotie (cf. onder andere de diverse interpellaties aan zijn adres op de plenaire vergadering van 13 november laatstleden) die is ontstaan rond zijn bezoek aan Zuidelijk Afrika (t.t.z. Zuid-Afrika en Namibië) van 3 tot en met 9 november 2002.

Sommigen hebben hem toen immers met zoveel woorden verweten dat deze missie veel te economisch georiënteerd was. Dienaangaande laat de minister opmerken dat hij toegezegd had aan deze missie deel te nemen op een tijdstip dat hij binnen de Vlaamse regering enkel de bevoegdheid Buitenlandse Handel onder zich had. Hij is pas een heel stuk later ook titulair minister van Buitenlands Beleid geworden. Dat de handelsmissie inderdaad een sterke economische focus had, valt derhalve alleen al vanuit dit gegeven te verklaren.

De minister ontkent verder ten stelligste dat hij zou willen terugkomen op de in het verleden aangegane engagementen. Deze zullen wel degelijk allemaal loyaal worden uitgevoerd. Wat hij wél wil gezegd hebben, is dat de samenwerking naar de toekomst toe eens grondig herbekeken moet worden.

Veeleer dan het louter verstrekken van hulp, wil de minister de Zuid-Afrikanen dan ook bijstaan op een wijze die hen moet toelaten om op relatief korte termijn op eigen benen te staan. Opleiding is binnen dat concept dan vanzelfsprekend een cruciaal gegeven. Enkel door mensen een degelijke opleiding te verschaffen kan men ze bevrijden uit de vicieuze cirkel van afhankelijkheid waarbinnen ze nu al te vaak gevangen zitten.

Via deze opleidingen kan immers de economische ontwikkeling van een land of regio degelijk en blijvend op gang gebracht worden. In dát opzicht, is de minister dus wel degelijk de mening toegedaan dat "economie" (in de ruime betekenis van het woord) de beste – want enige duurzame – vorm van ontwikkelingssamenwerking is. Ook de Zuid-Afrikanen zelf zijn trouwens voorstander van die aanpak, zoals duidelijk is mogen blijken uit de diverse contacten met politieke en zakenkringen die de minister gehad heeft tijdens zijn zending. Veeleer dan in Zuid-Afrika huisvestingsprojecten te gaan ondersteunen, is het dus zaak om in Zuid-Afrika bouwvakkers en andere vaklieden te gaan opleiden.

Terzake komt hij ook even terug op zijn bezoek aan de Epacha Lodge in Namibië. Bezoek waaronder sommigen, naar aanleiding van de hogervermelde interpellaties in plenaire vergadering, ook gemeend hebben hem enige verwijten te moeten toesturen. De minister preciseert met name dat hij op het einde van zijn bezoek aan Namibië de gelegenheid had om de genoemde Epacha Lodge te voor-openen. Deze lodge, gelegen in een wildpark van ongeveer 21.000 hectare, is een hoofdzakelijk Vlaamse investering. De ongeveer dertig investeerders zijn zowat allen Vlaamse ondernemers, voornamelijk behorende tot een aantal bekende West- en Oost-Vlaamse ondernemersfamilies. De bouw van deze lodge werd op een termijn van ongeveer negen maanden gerealiseerd, door in hoofdzaak lokale bedrijven. Zo waren ongeveer 500 bouwvakkers gedurende meerdere maanden in de weer om de constructie op te trekken. Eenmaal op kruissnelheid gekomen zal deze investering een blijvende tewerkstelling van ongeveer 150 eenheden met zich brengen, die zal ingevuld worden door de lokale bevolking. Deze lokale werknemers krijgen een intensieve opleiding op kosten van de onderneming, en verdienen in doorsnee tweemaal het in Namibië gangbare loon. Er zijn overigens nog een tweetal bijkomende lodges gepland, zodat de endogene werkgelegenheid uiteindelijk kan stijgen tot ongeveer 500 eenheden. Waarbij de minister finaal nog laat opmerken dat het project ook de steun geniet van de Namibische regering.

Een ander "economisch" project waarmee de minister tijdens zijn reis heeft kennis gemaakt en dat hij hier niet onvermeld wil laten, betreft de werking van de Vlaamse investeringsmaatschappij Incofin, die onder andere in de Zuid-Afrikaanse townships micro-kredieten ter beschikking stelt van beginnende entrepreneurs. Ook op andere plaatsen in Afrika, onder andere in Tanzania en Oeganda, is deze Vlaamse kredietverstrekker trouwens met succes actief. Hetgeen volgens de minister eens te meer het bewijs is van zijn stelling dat ontwikkelingssamenwerking en economische rendabiliteit zeer wel kunnen samengaan.

Hierop inpikkend oppert de heer *Luc Van den Brande*, commissievoorzitter, de suggestie dat het misschien goed ware om de gedelegeerd bestuurder van Incofin-België, de heer Loïc de Cannière, eens uit te nodigen voor een gedachtewisseling met de commissie. In het kader van de commissiewerkzaamheden kan het immers nuttig zijn om eens van de rechtstreeks betrokkenen te vernemen welke visie zij precies hebben op de mogelijke interrelatie tussen bedrijfsleven en ontwikkelingssamenwerking. Ook ware het nuttig om te vernemen hoe de

succesratio ongeveer ligt. De heer Van den Brande kan zich immers zeer wel voorstellen dat – mee omwille van de omvang van de informele sector in Afrika – slechts een deel van de gesteunde projecten uiteindelijk succesvol is. Voor hem zijn, in meer algemeen opzicht, economische samenwerking en ontwikkelingssamenwerking overigens geen elkaar wederzijds uitsluitende grootheden. Zowel de ene als de andere aanpak verdient het om door Vlaanderen ondersteund te worden.

Afsluitend stelt de minister, ten behoeve van het verslag, ook nog het rapport dat hij heeft uitgebracht aan de Vlaamse regering over zijn zending naar Zuid-Afrika en Namibië, ter beschikking van de commissieleden.

3.19. Opleiden tot zelfstandigheid

De filosofie van het "opleiden tot zelfstandigheid" is geografisch evidentierwijze niet beperkt tot Zuid-Afrika. De minister wil integendeel overal waar Vlaanderen actief is, af van de oude paternalistische benadering van de hulpverstrekking. De contacten die hij regelmatig heeft met diverse politieke en economische decision-makers uit het Zuiden en uit andere economisch minder gefavoriseerde delen van de wereld, leren hem overigens dat dit ook hun wens is.

Voor de minister is het dan ook duidelijk dat het verstrekken van opleidingen (iets wat overigens zeer diverse vormen kan aannemen) tot de core-business van het Vlaams buitenlands beleid moet gaan behoren. Dit temeer daar Vlaanderen op wereldniveau sowieso nu al geroemd wordt omwille van de hoge kwaliteit van zijn onderwijs. In de mate dat het systeem van de opleidingscheques hier in Vlaanderen goed werkt, moet het zijns inziens ook exporteerbaar zijn.

Deze vorm van steunverlening heeft daarenboven het additionele voordeel dat hij op een veel geconcentreerder manier kan worden verstrekt, waardoor men het in deze altijd op de loer liggende risico van projectmatige versnippering toch enigszins in toom kan houden. Als we willen komen tot een optimale coördinatie van onze inspanningen, dan moeten we m.a.w. eerst voor onszelf goed definiëren wat onze core-business is, en ons daar dan ook strak aan houden.

Bij wege van voorbeeld van het succespotentieel van een dergelijke aanpak, haalt de minister nog aan dat hij n.a.v. het driehonderdjarige bestaan van Sint-Petersburg in 2003, een bezoek zal brengen aan die stad. Ter gelegenheid van dat bezoek zal hij

een ontmoeting hebben met de ondertussen ongeveer vierhonderd alumni van een gezamenlijk door Vlaanderen (d.w.z. de K.U.Leuven samen met de Vlaamse overheid) en Sint-Petersburg opgezette MBA-opleiding. Opleiding die tal van managers heeft afgeleverd die nu topposities innemen binnen Belgische bedrijven die actief zijn in Rusland of op de Russische markt.

Aangaande de door de minister genoemde MBA-opleiding in Sint-Petersburg laat de heer *Luc Van den Brande*, commissievoorzitter, opmerken dat hier bezwaarlijk van een nieuw project gesproken kan worden. Het gaat hier integendeel om een van de vroegste en meest succesvolle projecten die werden opgezet in het kader van het oorspronkelijke Vlaamse programma Centraal- en Oost-Europa. Programma waarbinnen Sint-Petersburg overigens ook al heel vroeg een prioritaire doelregio was. Zowel wat het beleid van regionale concentratie als van ondersteuning van het lokaal aanwezige socio-economische en intellectuele kapitaal betreft, claimt de huidige Vlaamse regering dus eigenlijk wat al te vaak resultaten die eigenlijk op het conto van de vorige Vlaamse regering thuishoren.

De minister antwoordt hierop dat bij zijn weten het betreffende MBA-project in Sint-Petersburg oorspronkelijk een volledig privaat initiatief van de KUL en de UCL was, en dat de Vlaamse overheid maar tot het project is toegetreden toen de UCL beslist had er zich uit terug te trekken.

Ook de heer *Frans Ramon* wenst even in te pikken op de door de minister ontwikkelde filosofie van het opleiden tot zelfstandigheid. Hij verwijst daarbij naar de vaak gehanteerde metafoor, luidens welke men aan de armen niet zozeer een vis moet geven, als wel hen moet leren vissen. Deze filosofie klopt op zich misschien wel, maar ze heeft ook zo haar grenzen. Met name botst ze heel vaak tegen bepaalde economische wetmatigheden op. Om de metafoor verder door te trekken : wat baat het iemand te leren vissen, als hij geen visgronden heeft ? Of om het concreter uit te drukken, welke kans maken de landen uit het Zuiden reëel binnen de globale economie ? Inzake wereldmarkten en wereldhandel is er de facto immers helemaal geen sprake van het zo geroemde "level playing field". En daarenboven is het dan ook nog heel vaak zo dat de weinige economische ontwikkeling die er wel is, de lokale bevolking niet of nauwelijks ten goede komt.

De minister repliceert daarop dat hij de overtuiging is toegedaan dat het gestage werk van de Wereldhandelsorganisatie om de bestaande handelsbarrières op te ruimen, uiteindelijk ook de ontwikkelingslanden ten goede zal komen. Het zijn immers precies die momenteel nog bestaande handelsbarrières die de ontwikkelingslanden zo goed als kansloos maken op vele domeinen van de wereldmarkt. Dit is overigens ook de stelling die Europees Commissaris voor Handel, Pascal Lamy, volgend jaar zal ontwikkelen op de vijfde ministeriële conferentie van de Wereldhandelsorganisatie in Cancun (Mexico). De Europese Unie zal daar dus wel degelijk de belangen van de ontwikkelingslanden verdedigen.

3.20. De link met de sector "Ontwikkelingssamenwerking"

Aangaande de eigenlijke Vlaamse ontwikkelingsamenwerking, laat de minister opmerken dat deze in het kader van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid eveneens zal worden ingebracht bij het toekomstige departement Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking. Naar analogie met de aansturing van het FIT door de Vlaamse minister van Economie, zal het toekomstige Vlaamse agentschap voor ontwikkelingssamenwerking worden aangestuurd door de Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking. In organiek opzicht is er dus sprake van een perfecte parallel.

De heer *Luc Van den Brande*, commissievoorzitter, repliceert hierop dat de parallel blijkbaar zelfs verder gaat. Want ook minister Vogels beweert geografisch en projectmatig meer te willen focussen.

3.21. Noodhulp

In antwoord op de opmerkingen van de heer Hostekint aangaande de Vlaamse budgetten voor noodhulp, preciseert de minister dat het hierbij niet om een apart fonds gaat, maar wel om een niet-gesplitst krediet. Krediet dat al vele jaren ook vrijwel volledig (d.w.z. ergens tussen de 90 en de 100%) wordt opgebruikt.

Terzake kan hij trouwens ook meedelen dat er nog deze week een goedgekeurd dossier voor noodhulp aan de Palestijnse gebieden, ter uitvoering aan de administratie zal worden overgemaakt.

3.22. Internationale projecten voor samenlevingsopbouw

– Kosovo

Voor wat de steun aan Kosovo betreft, kan de minister bevestigen dat de vzw Balkanactie van de gemeenten wel degelijk nog subsidie vanwege de Vlaamse overheid ontvangt voor haar concrete acties op het terrein. Zo bijvoorbeeld voor haar inspanningen om de lokale economie opnieuw op gang te brengen en voor haar inspanningen om het aanwezige agrarische potentieel beter te benutten.

– Noord-Ierland

Ook voor wat Noord-Ierland betreft kan de minister bevestigen dat de, nog door zijn voorganger aangegane engagementen, wel degelijk gehonoreerd zullen worden.

Zo is er een Vlaamse subsidie gegaan naar de Noord-Ierse NGO's BCDA (Ballynaveigh Community Development Association) en WAVE (Women Against Violence Empower). Ook hier is er dus continuïteit in het beleid.

4. INDICATIEVE STEMMINGEN

4.1. Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen

Artikel 14 (programma 12.1)

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met zeven stemmen tegen drie.

4.2. Indicatieve stemming over de begrotingstabel – Afdeling I – Programma 12.1

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt het programma 12.1 "Algemeen Buitenlands Beleid" eveneens aangenomen met zeven stemmen tegen drie.

DEEL III : BUITENLANDSE HANDEL EN EXTERN ECONOMISCH BELEID

1. TOELICHTING DOOR DE HEER JAAK GABRIELS, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID, BUITENLANDSE HANDEL EN HUISVESTING

Minister Jaak Gabriels stelt dat buitenlandse handel en het extern economisch beleid geënt is op een economische realiteit die weerspiegeld wordt in cijfers en feiten.

Zelfs in vergelijking met het recordjaar 2000 heeft Vlaanderen in 2001, in absolute termen uitgedrukt, 2,99 percent meer goederen en diensten uitgevoerd. Dit betekent dat er in 2001 voor bijna 160 miljard euro is uitgevoerd. Dit was circa 75,3 percent van de totale Belgische uitvoer.

De eerste zes maanden van 2002 werden volgens de meest recente cijfers van het instituut voor de nationale rekeningen afgesloten met een stijging van de Vlaamse export van 6,98 percent in vergelijking met dezelfde periode van vorig jaar. Vlaanderen blijft het daarmee duidelijk beter doen dan de Belgische export die slechts met 4,3 percent toeneemt. De resultaten van Wallonië (min 3,20 percent) en vooral Brussel (min 10,83 percent) staan in schril contrast met het Vlaamse cijfer.

De stijging is voor een groot gedeelte te danken aan doorvoer en verdeling van producten vanuit Vlaanderen over de gehele wereld. Dit bevestigt het zogenaamde "poorteffect" waarvan Vlaanderen dankzij zijn havens, luchthavens en wegeninfrastructuur geniet. Immers de uitvoer van goederen en diensten overschrijdt in Vlaanderen ruim het bruto binnenlands regionaal product. De exportratio bedraagt 108. Het is dus niet verwonderlijk dat het Vlaams exportcijfer per capita tot de hoogste ter wereld behoort.

Dit poorteffect heeft dus rechtstreekse gevolgen voor de exportprestaties van Vlaanderen maar speelt tevens een enorm positieve rol inzake het aantrekken van investeringen en op de tewerkstelling in Vlaanderen.

De minister stelt dat Vlaanderen een exportregio bij uitstek blijft. Vermits de binnenlandse markt van Vlaanderen te klein is om voor het eigen be-

drijfsleven voldoende afzet te vinden en vooral om voor volledige tewerkstelling te zorgen, is het noodzakelijk dat de Vlaamse bedrijven zich tot het buitenland richten. Omdat de binnenlandse afzetmarkt te klein is voor de Vlaamse bedrijfswereld, vormt het internationaal ondernemen dus meer dan ooit de basis voor welzijn en werkgelegenheid.

Inzake het buitenlands handelsbeleid treedt de Vlaamse overheid via een flankerend beleid op door het scheppen van een kader dat de ondernemers en alle werknemers toelaat om optimaal te werken. In 2002 is er een begin gemaakt van de optimalisatie van dit kader.

De Vlaamse regering heeft beslist om Export Vlaanderen (EV) en de Dienst Investeren in Vlaanderen (DIV) in een nieuwe entiteit, FIT, Flanders Investment and Trade te integreren. Het FIT wordt in 2003 dus de rechtsopvolger van de twee belangrijkste Vlaamse institutionele actoren op het vlak van het internationaal ondernemen. In 2003 wordt deze hele operatie eveneens ingepast in het globaal project van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid.

Dankzij het Lambermontakkoord en de bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten, is Vlaanderen voortaan exclusief bevoegd voor het afzet- en uitvoerbeleid, behalve voor wat betreft de federale bevoegdheden om waarborgen te verstrekken tegen uitvoer-, invoer- en investeringsrisico's en de bevoegdheid inzake het multilaterale handelsbeleid.

Dientengevolge zullen de bedrijven zich voortaan in Vlaanderen nog enkel tot één loket, namelijk het FIT, moeten richten met al hun vragen inzake internationaal ondernemen. Begin 2003 zal de gehele defederaliseringsoperatie voltooid zijn door de overdracht van circa 63 personeelsleden van de oude federale Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel naar FIT.

In 2002 is het statuut van de Vlaamse economische vertegenwoordigers eindelijk, na meer dan 8 jaar van besprekingen, gefinaliseerd. Het nieuwe statuut zal het mogelijk maken om van het netwerk in het buitenland een resultaatgericht en performant corps te maken.

Ten slotte is, eveneens na 8 jaar besprekingen, in 2002 een aangepast personeelskader voor EV in België gerealiseerd.

Tegen het einde van 2003 moet dit nieuwe kader voor internationaal ondernemen volledig op punt staan.

Als eerste stap moet het samengaan van EV en DIV in Vlaanderen in 2003 leiden tot één sterke Vlaamse instelling, het FIT, die alle facetten van het internationaal ondernemen op een performante en resultaatgedreven manier verzorgt. Naast export, import en doorvoer, behelst dit eveneens samenwerking met buitenlandse partners (joint ventures), uitwisseling van technologie en het faciliteren van investeringen in binnen- en buitenland.

Als klein land met relatief beperkte financiële middelen lijkt het de minister noodzakelijk dat er bij de organisatie van het FIT een focusstrategie wordt gehanteerd of dat Vlaanderen met andere woorden, keuzes maken op basis van realistische inschattingen van de buitenlandse markt en op basis van de interesses van het Vlaamse bedrijfsleven.

Vandaar het belang van de economische aansturing van het FIT. Het FIT zal de diensten aan de bedrijven optimaliseren en alle andere actoren actief op het vlak van internationaal ondernemen coördineren, teneinde het geheel efficiënter en effectiever te maken. Het FIT-agentschap zal uitgroeien tot draaischijf tussen al deze actoren. Ze zal gestuurd worden op basis van een geïntegreerde strategie, uitgewerkt op basis van de input van alle actoren actief op het vlak van internationaal ondernemen, op basis van de input van het binnen- en buitenlands FIT-netwerk en in het bijzonder van de regiomanagers en op basis van de beleidsbrieven Buitenlands Beleid en Buitenlandse Handel. Ook een nauwe samenwerking met de Belgische ambassades en consulaten-generaal zal niet geschuwd worden.

Wil het FIT zich profileren als een draaischijf, dan spreekt het voor zich dat de relaties met FITA en VLAM ook nauw zullen aangehaald worden. Het doel is de impact van de promotie-inspanningen van de Vlaamse overheid en alle andere actoren te maximaliseren.

De uitvoering en aansturing van deze strategie zal gebeuren door een managementcomité, samengesteld uit de algemene directeur en vier departementshoofden, t.t.z. een verantwoordelijk voor personeel, een verantwoordelijk voor financiën, een verantwoordelijk voor investeringen en een verantwoordelijk voor export.

De minister stelt dat deze strategie moet leiden tot een grotere efficiëntie van het buitenlands en binnenlands netwerk.

Het buitenlands netwerk is het sleutelinstrument waarover EV en het toekomstige FIT beschikt om zijn ondersteunende rol ten aanzien van de Vlaamse bedrijven waar te maken.

Naast de inhoudelijke bijsturing, zal de focusstrategie in 2003 ook al leiden tot de optimalisatie van de geografische structuur van het buitenlands netwerk.

In functie van de prioriteiten van het Buitenlands Beleid en in functie van de wensen van de belangrijkste professionele federaties, kan gesteld worden dat de slagkracht van het buitenlands netwerk binnen de Europese Unie en de 12 kandidaat-lidstaten, samen goed voor 76,5 percent van de Vlaamse uitvoer in 2001, versterkt zal worden.

Dit kan via : het intrinsiek versterken van bestaande standplaatsen ; het samenvoegen van posten op de belangrijkste Vlaamse exportmarkten ; en waar nodig het openen van nieuwe standplaatsen.

Belangrijker nog is dat eenzelfde oefening wordt gedaan voor de posten buiten Europa om het potentieel en de mogelijkheden in deze landen te onderzoeken. Om deze efficiënt te benutten wordt er hierbij gedacht aan de uitbouw van regionale platforms die meerdere landen zullen bewerken. De middelen die vrijkomen door de eventuele sluiting van sommige posten, zullen hoofdzakelijk worden aangewend voor de uitbouw en verdieping van deze regionale platforms.

Het FIT moet zich voortaan snel en flexibel kunnen aanpassen aan de internationaal veranderende economische context waardoor het netwerk van FIT regelmatig zal bijgestuurd moeten worden.

Verder zal FIT op een gestructureerde wijze gaan samenwerken met de vele Vlaamse zakenmensen die in het buitenland wonen en werken. Hun expertise en netwerken moeten door de Vlaamse economische vertegenwoordigers optimaal aangewend worden bij hun prospectie-activiteiten.

Een efficiënt buitenlands netwerk heeft echter slechts baat bij een efficiënt binnenlands netwerk. De keten is immers slechts zo sterk als zijn zwakste schakel. Het heeft geen zin dat het buitenlands netwerk nog meer 'leads' aanbrengt als het binnenlands netwerk slechts 10 percent van deze 'leads' kan opvolgen. Omgekeerd is het zinloos om het

buitenlands netwerk te overspoelen met bedrijfsdossiers die niet beantwoorden aan de minimumvereisten inzake export- en/of investeringsbekwaamheid voor de betrokken landen. In beide gevallen geldt dat kwaliteit voorgaat op kwantiteit.

De aanzet tot een efficiënter binnenlands netwerk is gegeven met de oprichting van de Huizen van de Vlaamse Economie. Onlangs werden de eerste stappen genomen om in Gent en vervolgens in Brugge de realisatie van het eerste Huis van de Vlaamse Economie op te starten. Het is de bedoeling om in 2003 in elke provincie een dergelijk huis op te richten waar de ondernemers met al hun vragen terecht kunnen en alle formaliteiten kunnen vervullen. Ook de exportcentra van FIT worden in deze huizen ondergebracht.

De continue aansturing en afstemming van beide netwerken in functie van de focusstrategie en in samenwerking met alle actoren is dan ook de belangrijkste uitdaging voor het FIT. Moderne communicatiemiddelen kunnen daarbij helpen. Het is dan ook de bedoeling dat in de FIT-huizen over de hele wereld een netwerk zal geïnstalleerd worden zodat ze allen beschikken over optimale e-informatie van de Vlaamse producten en diensten, acties in binnen- en buitenland, enzovoort.

Het samengaan van EV en DIV resulteert in 2003 reeds in een gemeenschappelijk actieprogramma van FIT.

Dit komt tot stand in overleg met het binnen- en buitenlands netwerk van FIT enerzijds en de andere economische actoren anderzijds. Het betreffende actieprogramma zal al vanaf 2003, daar waar nodig, kritischer bijgestuurd worden op grond van onder andere : de economische situatie in de wereld ; eventuele bijkomende vragen van de economische actoren en het Vlaamse bedrijfsleven ; nieuwe opportuniteiten ontdekt door het pro-actiever optreden van het buitenlands netwerk ; strategische keuzes. Bij dit laatste gaat speciale aandacht naar de uitwerking van een geïntegreerde focusstrategie per regio/continent. Oefening die moet uitmonden in de opstelling van gefundeerde en meetbare actieplannen.

Reeds in 2003, maar vooral vanaf 2004, zal de uitvoering van actieprogramma's volledig in functie staan van de focusstrategie met meetbare resultaten. De 44 miljoen euro die ieder jaar zal worden geïnvesteerd, zullen een duidelijke "return on investment" moeten opleveren.

Het spreekt voor zich dat de accenten en de keuzes inzake prioritaire landen voor buitenlands beleid bijzondere aandacht zullen krijgen in het actieplan 2003 en in de komende jaren. Omgekeerd zal de geïntegreerde focusstrategie van het FIT-agent-schap op termijn ook de prioriteitenlijst van de landen inzake buitenlands beleid beïnvloeden. Doelstelling is immers de impact van Vlaanderen op het mondiale gebeuren te maximaliseren met de mid-delen waarover de Vlaamse overheid inzake bui-tenlands beleid en buitenlands handelsbeleid be-schikt.

Een goed voorbeeld van dergelijke synenergie is het beleid ten opzichte van Zuid-Afrika. Dankzij een degelijk buitenlands beleid in combinatie met een actieve handelspromotie is Vlaanderen erin ge-slaagd om uit te groeien tot een geloofwaardige en volwaardige partner voor Zuid-Afrika. Bij het be-zoek van de minister kon deze dan ook zowel een politieke als een economische rol spelen waarbij de ene rol duidelijk de andere versterkte. Immers, be-paalde contacten op het politieke niveau hebben ertoe geleid dat praktische exportproblemen voor Vlaamse exporteurs naar Zuid-Afrika zijn opgelost of opgelost zullen worden. Omgekeerd was de aan-kondiging van een nieuw EV-kantoor in Kaapstad aanleiding tot wederkerigheid vanwege Zuid-Afri-ka dat nu overweegt om een bijkomend diplomaat naar Brussel te sturen.

Voor diegenen die twijfelden aan het succes van het economisch luik van deze handelsmissie, kan gemeld worden dat alhoewel het positieve effect van een handelsmissie meestal slechts op lange ter-mijn zichtbaar wordt, in deze de korte-termijn-re-sultaten desalniettemin ongehoord zijn. Ten eerste zijn 5 bedrijven op de 12 die een beroep hebben gedaan op de diensten met contracten naar huis gekomen en ten tweede zijn 4 op de 5 deelnemen-de instellingen, zoals de havens, betrokken geweest bij verschillende grote PR-oefeningen en semina-ries.

De afstemming van het buitenlands beleid en het buitenlands handelsbeleid creëert daarenboven de perceptie bij de buitenlandse partners van een ge-coördineerde en weldoordachte benadering. Dit draagt wederom bij tot de geloofwaardigheid en heeft een positieve invloed op het imago van Vlaanderen.

Een andere concreet voorbeeld hiervan is de con-ferentie die voor het najaar zal worden gepland, waarbij de meest dynamische regio's in (en buiten) Europa zullen uitgenodigd worden om bestaande samenwerkingsverbanden uit te diepen en nieuwe

samenwerkingsvormen op cultureel, economisch, educatief en wetenschappelijk vlak te bespreken. Het spreekt voor zich dat deze gelegenheid maxi-maal zal aangewend worden om het imago van een dynamisch, innoverend en welvarend Vlaanderen uit te dragen. Het is eveneens evident dat dit eve-nement ook een forum biedt om, ten aanzien van de uitgenodigde regio's, het internationaal onder-nemen van Vlaamse bedrijven in deze regio's te sti-muleren.

Ter illustratie zal in de toekomst de focus "Azië strategie" van het FIT ongetwijfeld ook tot verdere initiatieven leiden in de sfeer van het buitenlands beleid. China staat bijvoorbeeld in de top 10 van de Vlaamse exportbestemmingen. Tegelijkertijd is China een land dat rijp is geworden om zelf te gaan investeren in het buitenland. Door zijn toetreding tot de Wereldhandelsorganisatie zet China zijn eco-nomische deuren verder open. De economische banden zullen op termijn moeten gefocust worden op bepaalde speerpuntregio's in China die als uit-valsbasis voor de uitbouw van verdere politieke en economische contacten met het gehele Zuid-Oost-Aziatische subcontinent kunnen dienen.

Het hele FIT-opzet wordt opgezet met de oefening Beter Bestuurlijk Beleid in het achterhoofd. Dit nieuwe FIT zal zijn rol in het toekomstige BBIS-ministerie (Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking) onmiddellijk kunnen waarmaken. Hiervoor moeten geen nieuwe structurele aanpas-singen gebeuren.

De minister gaat over tot het toelichten van een aantal specifieke doelstellingen van het buitenland-se handelsbeleid en van de FIT in 2003, te weten : (1) het doen toenemen van het aantal exporterende ondernemingen, (2) grotere export knowhow van de Vlaamse KMO's, en (3) grotere internatio-nale naambekendheid en imago van Vlaanderen.

1. Het doen toenemen van het aantal exporterende ondernemingen

Het FIT wordt in zijn nieuwe vorm het unieke aan-spreekpunt met betrekking tot alle aspecten van het internationaal ondernemen. FIT zal samen met de andere actoren in Vlaanderen zijn klantennabij-heid verder uitbouwen via het unieke loket.

Verder werd het beheer van de Vlaamse onderne-merssite tijdens het voorjaar 2002 overgeheveld naar de Vlaamse minister bevoegd voor Economie. In 2002 is het de ambitie deze site te laten uitgroeien tot de portaalsite en virtuele tegenpool van de Huizen van de Vlaamse Economie, waar (kandi-

daat-)ondernemers terecht kunnen voor alle informatie en dienstverlening die vanuit hun perspectief een samenhangend geheel vormt.

Dankzij dit unieke loket en de ondernemingssite zal de klantennabijheid groeien en de export-knowhow beter kunnen uitgedragen worden.

In overeenstemming met het economiebeleid gaat hierbij ook speciale aandacht uit naar programma's en incentives voor startende exporteurs. Hiervoor zal een speciaal actieprogramma worden uitgewerkt, hoofdzakelijk gericht op de buurlanden, waar starters immers traditioneel hun eerste exportstappen zetten. Daarbij zullen de exportcentra zich toelagen op het pro-actief benaderen van de startende exporteurs en zullen ze hun begeleiding aanbieden, onder andere via de exportbegeleiders.

2. *Grotere export-knowhow van de Vlaamse KMO's*

De exportmeter, een nieuw instrument waarvan de ontwikkeling in 2000 begon en dat de exportbekwaamheid van een bedrijf meet en reeds op 300 KMO's werd toegepast, wordt continu geactualiseerd en verder verfijnd.

Hierdoor zullen in 2003 oplossingen aangereikt worden voor de door de exportmeter bij de bedrijven vastgestelde noden. De exportmeter vergroot niet alleen de exportbekwaamheid van de Vlaamse bedrijven, maar zal ook een belangrijk ondersteunend instrument worden in het bepalen van het beleid met betrekking tot het internationaal ondernemen.

3. *Grotere internationale naambekendheid en imago van Vlaanderen en van de Vlaamse kwaliteitsproducten*

Ook in 2003 zal van grote evenementen zoals het Diamonds Tennis toernooi in Antwerpen en de Memorial Van Damme gebruik gemaakt worden om de aandacht te vestigen op de interessante economische troeven van Vlaanderen en het dienstenpakket van FIT. Dit zal opnieuw in nauwe samenwerking gebeuren met de exportcentra, de Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland, de kamers van koophandel, de bedrijfsfederaties en de institutionele actoren.

Ook de bij de toelichting van de beleidsbrief buitenlands beleid vermelde conferentie van meest dynamische regio's in Europa die eind 2003 in

Vlaanderen zal worden georganiseerd, zal maximaal aangewend worden om het imago van een dynamisch, innoverend en welvarend Vlaanderen uit te dragen.

FIT zal een internationale communicatiestrategie met bijbehorende actieplannen implementeren, die moet bijdragen tot de verbetering van de internationale naambekendheid en het imago van Vlaanderen in het buitenland. FIT zal deze nieuwe strategie maximaal aanwenden om de kwaliteit van het eigen imago en het Vlaamse product- en diensten-aanbod wereldwijd te promoten en verkopen. Er zal hierbij ook werk gemaakt worden van het beter en duidelijk definiëren van het Vlaamse product als "unique selling proposition". In dit verband wordt er aan een logo gewerkt dat begin 2003 zal worden voorgesteld. In dat logo zijn de karakteristieken van dit nieuwe Vlaamse product terug te vinden.

Ten slotte vraagt de minister nog aandacht voor de budgettaire consequenties hiervan en voor de aanwending van de middelen.

Het FIT, als zijnde de geïntegreerde instelling van EV en DIV, zal qua subsidieregelingen inzake export in 2003 beschikken over circa 44 miljoen euro, wat ruim 3 miljoen euro meer is dan in 2002, en 4 miljoen euro aan eigen middelen. Het personeelsbestand zal circa 410 personeelsleden bedragen in 2003.

De verhoging inzake budget en personeelsaantallen zal hoofdzakelijk te danken zijn aan de overheveling van zowat 65 personeelsleden van de BDBH en aan de aanpassing van het statuut van de Vlaamse economische vertegenwoordigers.

EV, Export Vlaanderen neemt zo'n 60 percent van dit budget voor zijn rekening in 2003 (circa 26,8 miljoen euro). De DIV beschikt met 6,7 miljoen euro over 15 percent van het budget.

De overige 25 percent van de middelen, zowat 10,4 miljoen euro, zullen besteed worden aan steunmaatregelen ten behoeve van het internationaal ondernemen. Hierbij kunnen drie belangrijke instrumenten worden onderscheiden: financiële stimuli; steunverlening bij het ter beschikking stellen van uitrustingsgoederen; subsidies voor haalbaarheidsstudies met betrekking tot bouw- en milieu-projecten in het buitenland met Vlaamse betrokkenheid.

- *Financiële stimuli voor Vlaamse bedrijven bij hun groepsreizen, deelname aan beurzen, groepsstanden, opzetten van een prospectiekan- toor, en dergelijke*

De bijzondere dotatie (basisallocatie 41.02) wordt hiervoor verhoogd van 3,438 miljoen euro naar 3,7 miljoen euro. De toepassing van de nieuwe regle- mentering, in voege sinds midden 2001, heeft im- mers geleid tot een zeer sterke toename van het aantal aanvragen voor financiële steun. Dit wijst duidelijk op de stijgende exportactiviteiten van de Vlaamse KMO's. de verhoging van de bijzondere dotatie in de komende jaren dringt zich dan ook op.

- *Steunverlening bij het ter beschikking stellen van uitrustingsgoederen*

Dit instrument is het enige gewestelijke instrument om directe uitvoersteun te geven. Het is een essen- tieel instrument om de uitvoer van uitrustingsgoe- deren van KMO's naar verre markten (twee zwak- ten van de Vlaamse uitvoerstructuur) aan te zwen- gelen en/of een concurrentiële achterstand te ver- mijden.

Het gaat om een instrument dat bijzonder effectief en efficiënt is met geringe administratieve omkade- ring en snelle dossierafhandeling. Het toepassings- domein van dit instrument is omwille van de Euro- pese Unie en de OESO-reglementering inzake het toekennen van gebonden steun vooral bruikbaar bij export naar ontwikkelingslanden. In het kader van de bevordering van de Vlaamse export wordt aan deze landen de mogelijkheid geboden om, tegen een betaalbare prijs, technologisch hoog- staande uitrustingsgoederen aan te kopen waar- door de ontwikkeling van de plaatselijke economie gesteund wordt.

Terwijl het aantal landen waarnaar de uitvoer sub- sidieerbaar is, geslonken is, is het verplicht steun- percentage daarentegen gevoelig verhoogd tot 35 percent van het contractbedrag voor de gewone ontwikkelingslanden en 50 percent van het con- tractbedrag voor de minst ontwikkelde landen (MOL-landen). De maximumsubsidie is echter be- perkt tot 250.000 euro per dossier.

- *Subsidies voor haalbaarheidsstudies met betrek- king tot bouw- en milieuprojecten in het buiten- land met Vlaamse betrokkenheid*

Dit nieuwe instrument is essentieel om het interna- tionaal ondernemen in de bouw- en de milieusec- tor te stimuleren. In vele gevallen gaan export en

internationaal ondernemen in deze sector gepaard met BOT en/of BOO projecten in het buitenland. Het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie is dan een hefboom voor het realiseren van een project.

De haalbaarheidsstudie vormt doorgaans de eerste fase van een investeringsproject en is meestal een noodzakelijke schakel met als doel zowel de lokale autoriteiten als de kandidaat-investeerd- ers te over- tuigen van de technische, socio-economische en ecologische haalbaarheid van een investeringspro- ject. In september 2002 werd een ontwerp van be- sluit aan de Vlaamse regering voorgelegd dat de subsidiëring ervan regelt. Voor het eerste jaar is hiervoor in 2003 een budget uitgetrokken van circa 1,4 miljoen euro.

Daarnaast is het FIT ook belast met een bijkomen- de opdracht. Systematisch zal het FIT optimaal ge- bruik moeten maken van de financiële mogelijkhe- den beschikbaar bij multilaterale instellingen of aangeboden door instellingen zoals de Nationale Delcrederedienst, Finexpo, BMI (Belgische Maat- schappij voor Investerings), participatiemaat- schappijen, en dergelijke, opdat de Vlaamse onder- nemingen in de beste omstandigheden zouden kunnen concurreren op de wereldmarkt. Vlaande- ren mag immers geen enkele kans onbenut laten om deze financiële hefboomen maximaal te benut- ten ten voordele van de Vlaamse ondernemingen.

2. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

2.1. Tussenkomst van de heer Luk Van Nieuwen- huysen

- *Algemeen*

De heer Luk Van Nieuwenhuysen vraagt om in de toekomst de beleidsbrief in meer begrijpelijk Ne- derlands op te stellen en minder gebruik te maken van terminologie als 'data-based marketingtechnie- ken' en 'customer relationship managementtech- nieken'. Het moet mogelijk zijn om dat op een be- grijpelijkere wijze te verwoorden.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen stelt dat het jaar 2003 voor het beleid inzake buitenlandse handel andermaal belangrijk gezien de eigenlijke fusie van Export Vlaanderen en DIV Dienst Investeren Vlaanderen in Flanders Investment and Trade FIT, de intensere samenwerking met andere actoren ac- tief op het vlak van economie en buitenlandse han- del, de hervorming van de spreiding van het bui-

tenlandse netwerk, de verhuis van de provinciale kantoren en eventueel van de hoofdzetel van de centrale zetel van Export Vlaanderen, het opvangen van circa 65 personeelsleden van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel. Dit is geen geringe opdracht in het licht van een stokkende, slabakkende binnenlandse en internationale economie. De spreker vreest dat het voortdurende gesleutel aan de fundamenteën van het buitenlandse handelsbeleid, contraproductief zal zijn. Sinds het ontstaan van Export Vlaanderen in 1991 is er voortdurend gesleuteld aan de opdracht, leiding, werking, locatie, personeelsstatuut en dergelijke. Het lid pleit voor enige pauze, zoniet dreigt men met ademnood in het buitenlandse handelsbeleid. De vorige hervorming is nog niet goed en wel achter de rug, of de volgende hervorming kondigt zich aan. Het commissielid wenst te benadrukken dat dit geen conservatief standpunt is. Als lid van deze commissie wenst hij zijn bezorgdheid te uiten dat deze zoveelste wijziging en hervorming van de instrumenten van het buitenlandse handelsbeleid van het goede te veel is.

Het fusieplan van EV en DIV lijkt op het eerste gezicht een logische en aantrekkelijke stap. De spreker blijft echter bij zijn kritiek, die hij reeds naar voor heeft gebracht bij de eerdere hoorzitting (verwijzing) dat de hervorming ten koste zal gaan van de doorgedreven kennis van de lokale markten die er nu is en van de exportgerichtheid van EV/FIT. De spreker pleit daarom voor een periode van rust en standvastigheid. De vrees leeft dat de overgang ook wel eens te bruusk zou kunnen zijn.

De spreker geeft toe dat een nauwere samenwerking tussen verschillende actoren en instellingen uiteraard nuttig en nodig is. De beleidsbrief geeft echter volgens de spreker toch de indruk dat de zijns inziens te snelle evolutie misschien wel zijn nut zal hebben voor grote en middelgrote ondernemingen, maar in ieder geval in veel mindere mate voor kleine ondernemingen, die voor een belangrijke gedeelte het gezicht van het Vlaamse bedrijfsleven bepalen. De aandacht voor beginnende exporteurs en kleine bedrijven is echter een belangrijk gegeven. De beste strategie om tot een optimale werving van investeerders te komen is immers niet noodzakelijk in overeenstemming met de beste strategie om tot een optimale exportbevordering te komen, gezien het wezenlijke verschil tussen het aantrekken van buitenlandse investeerders in en naar Vlaanderen met de exportpromotie. Het fysiek samenbrengen onder één dak en het samenbrengen van onderling is noodzakelijk, maar de hervorming dreigt volgens de spreker de noodza-

kelijke eigen specifieke werking en specialisme aan te tasten en te laten verdwijnen.

Met betrekking tot het dilemma of de bevoegdheid inzake buitenlandse handel het best wordt ondergebracht bij het beleidsdomein EWT Economie, Werkgelegenheid en Toerisme of bij BBIS Buitenlands Beleid & Internationale Samenwerking, geeft de heer Van Nieuwenhuysen toe dat er voor beide standpunten argumenten pro en contra kunnen gegeven worden. De indruk was echter dat de Vlaamse regering geruime tijd geleden de knoop had doorgehakt door buitenlandse handel onder te brengen bij BBIS. Het was volgens de spreker overduidelijk dat de bevoegde minister niet gewonnen was voor deze beslissing en dat de minister de indruk gaf geen voorstander te zijn van een ministerie bevoegd voor buitenlands beleid, buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking. De heer Van Nieuwenhuysen verwijst daarvoor naar het pleidooi van vorige maand van de minister dat het het best zou zijn om het eigen buitenlands beleid op een laag pitje te zetten en buitenlandse handel bij het bevoegdheidsdomein economie onder te brengen. Rekening houdende met het feit dat de regionalisering inzake ontwikkelingssamenwerking geen vooruitgang boekt en waarschijnlijk niet meer gerealiseerd zal worden tijdens deze legislatuur, trekt de spreker de conclusie dat het departement bevoegd voor buitenlands beleid, buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking wel erg licht zal uitvallen.

Alhoewel blijkbaar recent door de Vlaamse regering definitief de beslissing is genomen dat het buitenlandse handelsbeleid zal worden ondergebracht in het domein Buitenlands Beleid & Internationale Samenwerking, kan worden vastgesteld dat er toch een band behouden blijft met Economie, Werkgelegenheid en Toerisme. Gezien buitenlandse handel zal worden aangetrokken door Economie, vraagt de spreker zich af of dergelijke regeling wel duidelijk en efficiënt gaat zijn en of er geen verdeeldheid en onbestuurbaarheid dreigt voor het nieuwe agentschap.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen heeft vragen over de efficiëntie van de in de beleidsbrief voorgestelde werking van de medewerkers van het agentschap in het buitenland. De spreker vraagt zich af of het in de praktijk wel doenbaar en realistisch is dat de Vlaamse economische vertegenwoordigers en investeringsprospectoren in het buitenland in de toekomst met beide opdrachten (investeren in Vlaanderen aantrekken en exportpromotie) zullen bezig zijn. De handelsattachés hebben steeds naar best vermogen hun huidige tak-

kenpakket uitgevoerd in de zin van prospectie al dan niet gericht op specifieke vragen van Vlaamse bedrijven, het inwinnen en doorgeven van specifieke informatie voor bedrijven en van algemene marktinformatie, de bevordering van het imago van Vlaanderen als volwaardige en betrouwbare handelspartner, het voorbereiden en begeleiden van zendingen, beurzen, contactdagen en dergelijke meer. Dergelijke opdracht vergt veel specifieke kennis en ervaring, is heel arbeidsintensief en vraagt veel tijd. Ook de taakstelling van het aantrekken van buitenlandse investeerders op een pro-actieve wijze vergt veel kennis van de mogelijkheden in Vlaanderen en van de regelgeving, ervaring en tijd en is arbeidsintensief. De vraag moet dan volgens het lid ook gesteld worden of beide opdrachten combineerbaar zijn. Overleg en het fysiek in één katoor samenbrengen is een positief gegeven maar de samensmelting van beide functies kan aanleiding geven tot de nodige problemen.

Is het de bedoeling om het aantal kantoren in het buitenland in te krimpen of gaat het kantorennet uitgebreid worden ?

Wat betreft het betrekken van Vlaamse zakenmensen in het buitenland bij de werking van het FIT, bij de activiteiten van het FIT, wenst de heer Luk Van Nieuwenhuysen te vernemen, of er reeds een inventaris bestaat van dergelijke mensen en zo ja, door welke dienst wordt die dan opgesteld en op welke wijze. Wat wordt er precies verwacht van deze mensen ? Gaat het om vrijwilligerswerk of ontvangen ze er een vergoeding voor ? Onder wiens leiding gaat dit gebeuren ? Wat gebeurt er als de inbreng van die zakenmensen niet voldoet ?

De heer Luk Van Nieuwenhuysen stelt dat er vanzelfsprekend niets is tegen de uitbouw van een efficiënt binnenlands netwerk, dat pro-actief zal kunnen werken en volgens de beleidsbrief door de uniformisering en optimalisering van de exportcentra zal bijdragen tot kwaliteits- en efficiëntieverhoging, en van een betere opvolging van dossiers en meer maatwerk. De doorlichting van de provinciale exportcentra gaf inderdaad aan dat hun werking voor verbetering vatbaar was. De spreker vraagt zich echter af of de efficiëntie wel zal worden versterkt door de exportcentra onder te brengen in de Vlaamse Huizen van de Economie. In ieder geval zal er nood zijn aan meer personeel, waaraan volgens de beleidsbrief wordt geredigeerd door de overkomst van circa 65 personeelsleden van de BDBH. De spreker geeft aan dat het gemakkelijker zal zijn voor de bedrijven als ze zich tot één adres dienen te richten, maar er mag niet uit het oog verloren worden dat er in feite nog federale in-

stanties bestaan die actief zijn op het vlak van de buitenlandse handel, zoals het Federale Agentschap voor de Buitenlandse Handel en de Nationale Delcreditedienst. De opzet van één loket moet dan ook nog gerelativeerd worden.

– *Imago*

De heer Luk Van Nieuwenhuysen erkent dat naambekendheid en vooral notoriteit belangrijke aspecten zijn. Dit is echter niet alleen en exclusief een zaak van goede marketing. De spreker verwijst naar de Engelse uitdrukking 'trade follows the flag', waarmee wordt bedoeld dat als het land in kwestie een actief buitenlands beleid voert dit ook een gunstig stimulerend effect heeft op de handel. De recente uitspraken van de bevoegde minister in Zuid-Afrika en de commotie die daaruit voortvloeide, hebben volgens de spreker ontegensprekelijk aangegeven dat er weinig hoop is en dat de huidige Vlaamse regering absoluut niet de bedoeling heeft om het Vlaamse diplomatieke netwerk in het buitenland verder uit te bouwen en om een volwaardig buitenlands beleid te voeren. Dit zal ook een negatief effect hebben op de opbouw van het Vlaamse imago in het buitenland en op de buitenlandse handel. De tendens om alles meer te groeperen in de Belgische ambassades en de Vlaamse bevoegdheden er als het ware bijna in te verbergen, zijn uitermate nadelig voor het zogenaamde dynamische imago en straalt negatief af op het bedrijfsleven. Dit staat in schril contrast met andere deelstaten zoals bijvoorbeeld de Duitse deelstaat Beieren. De perceptie is immers belangrijk bij beslissingsnemers.

De samenwerking met het Federaal Agentschap voor Buitenlandse Handel is ook niet positief voor de opbouw van het Vlaams imago. Het organiseren van gezamenlijke zendingen, al dan niet onder het voorzitterschap van prins Filips, heeft dan ook geen waarde. Er is trouwens geen agentschap nodig om dergelijke gemeenschappelijke zendingen te organiseren. Een gemeenschappelijke zending is contraproductief en creëert slechts verwarring en onduidelijkheid in binnen- en buitenland over het Vlaams buitenlands handelsbeleid. Het is onaanvaardbaar voor het Vlaams Blok dat Vlaanderen het grootste gedeelte van de middelen voor het Federaal Agentschap voor Buitenlandse Handel levert en dat daar geen doorslaggevende stem in het bestuur tegenover staat. Waar in de begroting is trouwens die toelage voor het Federaal Agentschap terug te vinden ?

Het samenwerkingsakkoord met betrekking tot het Agentschap voor de Buitenlandse Handel is nog

niet gestemd kunnen worden omdat er op bepaalde punten nog duidelijkheid moet komen, zoals over het vetorecht waar het Vlaamse Gewest al dan niet over zou beschikken. Het samenwerkingsakkoord ligt echter momenteel ter stemming voor in de federale Kamer van Volksvertegenwoordigers zonder dat er enige wijziging aan het akkoord is aangebracht.

– *Uitbouw van een gecentraliseerde gegevensbank rond Internationaal Ondernemen*

Inzake het statistisch luik van de voorgestelde gecentraliseerde gegevensbank, wil de heer Van Nieuwenhuysen weten wie het initiatief daartoe neemt en welke gegevens op basis van welke bronnen zouden worden gebruikt. Uit de bespreking van de studie van Ernst & Young blijkt dat de Nationale Bank relatief snel gegevens genereert, de snel kunnen verwerkt worden. De Nationale Bank zou bereid zijn om haar medewerking te verlenen. De heer Luk Van Nieuwenhuysen wenst te verneemen of het voorgestelde project al dan niet in samenwerking met de Nationale Bank gaat.

2.2. Tussenkoms van de heer Stefaan Platteau

De heer Stefaan Platteau is zeer tevreden over het buitenlands beleid in het algemeen en het buitenlands handelsbeleid in het bijzonder, zoals voorgesteld in de beleidsbrieven van minister Jaak Gabriels. Het is een degelijke, goed samengestelde beleidsbrief. Enige vorm van kritiek zou kunnen geformuleerd worden over de Engelse terminologie. De heer Platteau nuanceert echter omdat het gebruik van deze terminologie eigen is aan dit onderwerp en min of meer gemeengoed is geworden. De spreker vraagt echter enige terughoudendheid ten aanzien van het gebruik van afkortingen.

De heer Platteau benadrukt het primordiaal en vitaal belang van export voor de Vlaamse economie en dus voor Vlaanderen in het algemeen. Er kan in de beleidsbrief vastgesteld worden dat de export op gunstige wijze groeit. Liefst 64 percent van de stijging van de export komt voor rekening van Vlaanderen. Uiteraard is er een dip na 11 september 2001. De continuïteit is er echter.

De heer Platteau is overtuigd van het nut van de fusie van Export Vlaanderen en Dienst Investeren in Vlaanderen tot het agentschap FIT en van de Vlaamse Huizen van de Economie.

Voorts meent de spreker dat mogelijke drempelvrees zal wegvallen door het ene loket, wat een aanzienlijke verbetering en vereenvoudiging is en

de soepelheid in de hand zal werken. Hoe eenvoudiger voor de economie, hoe beter voor die economie. De taak van de Vlaamse Gemeenschap is om het algemeen kader te scheppen, niet om zelf de handel te voeren.

– *Personeelskader*

De heer Platteau stelt dat de besprekingen inzake het personeelskader moeilijk waren en zijn afgerond. Door het scheppen van een aantrekkelijk personeelskader, wordt de werking van het buitenlandse handelsbeleid alleszins versterkt, wat op zijn beurt de export zal bevorderen.

– *Geografische spreiding*

Wat de geografische spreiding betreft, verwijst de heer Platteau naar de toename van de export naar de VSA, wat hij een zeer bemoedigende evolutie vindt. Weliswaar blijft de export naar de omringende landen en Europa in het algemeen het belangrijkste. De spreker is van oordeel dat de ondernemingen moeten aangezet worden om verder te gaan, waarvoor een passend kader moet gecreëerd worden. Het gevaar om zich in min of meerdere mate exclusief te richten op de buurlanden bestaat erin dat er saturatie kan optreden of dat de economische positie van een land er op achteruit gaat. Daarom moeten de ondernemers hun grenzen verleggen en verder over de grenzen kijken om te exporteren. Aangezien de ondernemers er nog niet voldoende voor gewonnen zijn, moet ze een handje worden toegestoken. Om die reden is de heer Platteau tevreden dat er in de beleidsbrief aan dit onderwerp aandacht wordt besteed.

– *Imago*

De heer Stefaan Platteau is het idee van de imagovorming door het gebruik maken van grote sportevenementen zeer genegen. Zo was het een uitstekend idee om aan imago-opbouw te doen en de export te bevorderen naar aanleiding van de wereldkampioenschappen wielrennen in Zolder. Het lid stelt voor om naast het gebruik maken van de massale publieke belangstelling op het Diamonds Tennis tornooi in Antwerpen en de Memorial Van Damme in Brussel bijvoorbeeld ook de paardenrennen van Waregem of de Gordel in te schakelen bij het vestigen van de aandacht op de interessante economische troeven van Vlaanderen.

De heer Platteau wenst ook nog de aandacht te vestigen op Benelux en BLEU. Internationale overeenkomsten, die wederzijdse investeringen vergemakkelijken, zoals de overeenkomst met

Moldavië die onlangs aangenomen is in het kader van de Benelux en BLEU, die niet alleen de export bevorderen maar ook van belang zijn voor de algemene ontwikkeling, niet alleen op economisch maar ook op sociaal vlak.

2.3. Tussenkost van de heer Frans Ramon

Alhoewel de spreker het enorme belang van de export voor Vlaanderen volledig erkent, betreurt de heer Frans Ramon het dat er in de beleidsbrief buitenlandse handel geen aandacht wordt besteed aan de problematiek van de wereldhandel. Ten onrechte worden eerlijke wereldhandel en ecologische schaduwkosten buiten beschouwing gelaten. Dergelijke aspecten vindt men trouwens nooit terug in beleidsbrieven.

Het commissielid heeft grote vragen bij het nut van bepaalde praktijken, zoals het laten pellen van hier gevangen garnalen in Marokko, om ze nadien terug naar hier over te vliegen voor verkoop. Eenzelfde bedenking kan gemaakt worden bij het in het buitenland (laten) slachten van hier in Vlaanderen gekweekte dieren, om het vlees naderhand terug in België in te voeren voor verkoop. Het aspect van de problematiek van het transport verdient meer aandacht. Deze lacune in de beleidsbrief kan jammer genoeg elk jaar opnieuw vastgesteld worden. Het lid vraagt dat er meer aandacht zou worden besteed aan die problematiek. Er moet dan ook meer aandacht besteed worden aan regionale economie, waarbij bedoeld wordt het ter plaatse te produceren en verbruiken.

– *Huis van de Vlaamse Economie en het FIT*

Buitenlandse investeerders zullen zich eerst aanmelden bij het FIT en dan doorverwezen worden, Vlaamse bedrijven die aan export willen doen zullen eerst aankloppen bij een van de Huizen van de Vlaamse Economie en komen dan misschien bij het FIT terecht. De heer Ramon vraagt wie in de praktijk nu precies wat gaat doen. Schept dat geen verwarring? Hoe zal de verhouding zijn van de provinciale exportcentra met de Huizen van de Economie?

Het is de bedoeling om Vlaanderen aantrekkelijker te maken voor investerende buitenlandse bedrijven. Logischerwijze mag het geenszins de bedoeling zijn om vervuilende en ongezonde bedrijven aan te trekken. Welke criteria worden gehanteerd? Zijn bepaalde sectoren meer gewild?

2.4. Tussenkost van de heer André Moreau

De heer André Moreau vindt het bijzonder positief dat er ook wordt geacht aan landbouw en visserij en dat de relatie met VLAM Vlaamse Dienst voor Agro Marketing wordt verbeterd. Verder is het lid sterk overtuigd van de meerwaarde van het opzet van de Huizen van de Economie en de éénloket-functie. Informatiedoorstroming van de overheid naar bedrijven toe is immers zeer belangrijk. Daarnaast benadrukt het lid het grote belang van een grotere export knowhow. Men moet steeds blijven werken aan het ontwikkelen van een grotere deskundigheid.

De spreker vraagt ook voortdurende aandacht voor BLEU en Benelux.

De heer Moreau heeft echter wel moeten vaststellen dat er in de beleidsbrief met geen woord gerept wordt over mobiliteit, in de betekenis van het transport van goederen van Vlaamse ondernemingen. De spreker pleit er voor dat deze problematiek niet uit het oog verloren mag worden. De productie door de Vlaamse ondernemers dient zijns inziens dan ook best op plaatsen zo dicht mogelijk bij de consument te worden gesitueerd.

2.5. Tussenkost van de heer Etienne Van Vaerenbergh

De heer Etienne Van Vaerenbergh is tevreden met het speciaal actieprogramma van exportbegeleiding van startende exporteurs. Ook de relatie die gemaakt wordt tussen export, cultuur en sport is een goed initiatief.

– *Huis van de Vlaamse Economie*

De heer Van Vaerenbergh vraagt zich of het Huis van de Vlaamse Economie niet samen met de andere zogenaamde huizen als provinciehuis, Huis van het Nederlands, Huis van het Onderwijs en dergelijke op eenzelfde plaats moet gecentraliseerd worden. Er dreigt anders een veelvoud aan bepaalde Vlaamse themahuizen te zijn.

– *Samenwerkingsakkoord*

Het samenwerkingsakkoord in verband met Federaal Agentschap voor de Buitenlandse Handel is uitgesteld. Hoeveel staat het er nu mee? De tekst die de Vlaamse regering op een bepaald moment heeft goedgekeurd over het samenwerkingsakkoord voorzag nog in unanimitieit voor gezamenlij-

ke zendingen, terwijl de uiteindelijke tekst die werd goedgekeurd dat blijkbaar niet meer expliciet voorziet ? De spreker is van oordeel dat men in de toekomst voorzichtiger moet zijn om te voorkomen dat stukken die goedgekeurd zijn, achteraf plots blijken te zijn gewijzigd. De spreker protesteert tegen deze wijze van handelen.

De heer Van Vaerenbergh wijst er op dat de wijzigingen in het Vlaamse buitenlandse handelsbeleid volgen uit de uiteindelijke regionalisering van de buitenlandse handel. Door de uiteindelijke regionalisering konden uiteindelijk de gewenste en noodzakelijke hervormingen worden doorgevoerd. Eens deze nodige wijzigingen achter de rug zijn, kan er terug rust komen in het Vlaamse buitenlandse handelsbeleid. De heer Luc Van den Brande interpreteert dit als een pleidooi voor meer rust in het buitenlandse handelsbeleid in 2004.

2.6. Tussenkomen van de heer Patrick Hostekint

De heer Hostekint looft de inhoud van de beleidsbrief in het algemeen. De spreker stelt dat er inzake buitenlands beleid en buitenlandse handel goede resultaten bereikt worden met eigenlijk beschreven middelen. De Vlaamse economie en de Vlaamse export heeft zich na 11 september 2001 hersteld. Dat is een teken dat er een goed beleid wordt gevoerd, wat in eerste instantie de verdienste van de ondernemingen zelf en van hun kwaliteit en dus van de ganse onderneming, werknemers, kapitaal en infrastructuur, management, vorming en onderwijs. Het lid heeft lof voor dit dynamisme van het bedrijfsleven en van de arbeidskrachten. De sterkte van de Vlaamse economie zijn voornamelijk de KMO's. Multinationals voeren een wereldpolitiek en gaan dus naar landen of continenten waar de arbeidskosten erg laag zijn.

De heer Hostekint merkt op dat Vlaanderen er alle belang bij dat het ook goed gaat in Wallonië, dat een zeer belangrijke handelspartner is en blijft voor Vlaanderen. Er zijn een aantal kentekenen die er op wijzen dat ook in Wallonië de economie er terug op vooruit gaat.

De spreker stelt dat het inderdaad heel belangrijk is dat zoveel mogelijk landen betrokken worden in de Vlaamse export : diversificatie is erg belangrijk en moet gepaard gaan met het algemeen buitenlands beleid. Ook andere sectoren moeten er bij betrokken worden, zoals toerisme, onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

– *Imago*

De heer Patrick Hostekint houdt een pleidooi voor het inschakelen van bekende personen uit sport, cultuur en literatuur om het Vlaamse imago in de gehele wereld uit te dragen.

De heer Luc Van den Brande verwijst in het kader van de imagovorming en het uitdragen van de algemene waarden en cultuur, naar de activiteiten van het Goethe-instituut, de Alliance française, het Deens Instituut en dergelijke.

– *Bijzonder vertegenwoordiger van de Vlaamse regering voor het investeringsbeleid*

De heer Patrick Hostekint vraagt naar de realisaties van de bijzondere vertegenwoordiger van de Vlaamse regering voor het investeringsbeleid sinds zijn benoeming/aantreden op 4 november 1999, de heer Louis Bril. In die hoedanigheid is hij verbonden aan het kabinet van de heer Patrick Dewael, Vlaams minister-president. Zijn functie ressorteert onder de voogdij van de Vlaamse minister bevoegd voor Economie. Daarom vraagt de heer Hostekint naar de zijn de resultaten van dit ambt tot op heden. Wat is de meerwaarde van de functie in het licht van de geplande hervorming en wat zijn de komende opdrachten die aan de heer Bril zullen worden toevertrouwd ?

– *Samenwerkingsakkoord*

Volgens de heer Hostekint moet er inzake het – in plenaire vergadering op verzoek van de minister uitgestelde – samenwerkingsakkoord betreffende het federaal agentschap voor buitenlandse handel, meer duidelijkheid komen over de wijze waarop de Vlaamse vertegenwoordigers van de Vlaamse regering in het agentschap gaan functioneren en de wijze waarop de beslissingen zullen worden genomen. Als de unanimiteit voor de besluitvorming van het agentschap in verband met gezamenlijke zendingen in het buitenland niet duidelijk wordt vastgelegd, vreest de heer Hostekint dat Vlaanderen in de minderheid zal gedrukt worden door de samenwerking van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest. Er moet dan ook snel meer duidelijkheid komen. In bepaalde gevallen is het misschien terecht dat er door de drie gewesten meer zou worden samengewerkt. Samenwerking in bepaalde landen kan voordelig zijn voor alle betrokken partners.

2.7 Tussenkoms van de heer Luc Van den Brande

– *Beter Bestuurlijk Beleid*

De heer Luc Van den Brande vraagt dat door de minister duidelijk aan de Commissie wordt gesteld stelt dat als kerndepartement van het FIT voor het departement BBIS werd geopteerd. De aansturing zal dus gebeuren door Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking maar met een input, maar niet meer dan dat, vanuit het departement Economie, wat ook logisch is. De spreker wijst er op dat het Beter Bestuurlijk Beleid, zoals uitgewerkt door de Vlaamse regering, uitsluit dat er in het organisatieschema twee meesters zijn voor één agentschap. Het is hete ene departement of het andere departement, niet beide samen.

De spreker stelt dat er globaal genomen een daling van 18 percent op de begroting voor het buitenlands beleid en internationale samenwerking kan vastgesteld worden, wat helemaal ten koste komt van de middelen voor buitenlands beleid. Wat betreft de dotatie van Export Vlaanderen is er een stijging van 15 percent, dat voor een groot gedeelte betrekking heeft op het personeel dat overkomt van de BDBH. Er had ook een logische verhoging kunnen voorgesteld worden van het buitenlandse handelsbeleid en een evenredige vermindering van buitenlands beleid. Maar zulks is blijkbaar niet het geval.

– *Loketfunctie*

De heer Luc Van den Brande vindt het positief dat er voorzien wordt in een één-loket-functie, maar hij is nog veel meer gewonnen voor de 'geen-loket-politiek', waarbij er on-line kan gecommuniceerd worden.

– *Huis van de Vlaamse economie*

De heer Van den Brande hoopt dat niet elke Vlaamse minister zal overgaan tot de oprichting van een eigen 'Huis' in het kader van zijn specifieke bevoegdheid, waarbij hij de heer Van Vaerenbergh bijtreedt.

– *FIT*

De heer Van den Brande stelt voor dat de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden de economische en de sociaal-economische actoren zouden worden gehoord over de geplande hervorming van het exportgebeuren. Weliswaar zullen het twee verschillende entiteiten binnen het geheel van het FIT zijn, maar gezien het van uiter-

mate groot belang is voor de ondersteuning van de export van de ondernemingen, mag er niet over één nacht ijs gegaan worden en moet er duidelijkheid zijn over de werking.

– *Federaal agentschap*

De spreker stelt dat er absoluut meer klaarheid moet komen over het federaal agentschap en over de samenwerkingsovereenkomst. Volgens een uitdrukkelijke verklaring van mevrouw Neyts in de federale Kamer van Volksvertegenwoordigers zouden alle regeringen ingestemd hebben met hetgeen voorligt. Alle fracties in het Vlaams Parlement vragen echter uitdrukkelijk dat men zich houdt aan de oorspronkelijke tekst, waarin wordt bepaald dat alle partners zich positief moeten uitspreken over gezamenlijke initiatieven.

– *Nieuwe leidend ambtenaar van Export Vlaanderen*

De heer Luc Van den Brande wenst te vernemen of in de aanwervingsprocedure de voorgenomen regels van de assessment werden gerespecteerd, zoals werd voorzien in het kader van het Beter Bestuurlijk Beleid. Is het inderdaad de bedoeling om in een tweede fase hem te vragen om leidend ambtenaar van het toekomstige FIT te worden ? Is de aanstelling juridisch helemaal rond ? Gaat het om een mandaatfunctie of is het een contract van onbepaalde duur ?

3. ALGEMENE BESPREKING : ANTWOORDEN VAN MINISTER JAAK GABRIELS

Minister Jaak Gabriels bevestigt dat er op het gebied van de organisatie en werking van het buitenlandse handelsbeleid rust moet komen. De hervorming van de buitenlandse handel situeert zich in de discussie over het Beter Bestuurlijk Beleid en het kerntakendebat. Gezien de wereld continu in beweging is, is absolute rust dus niet mogelijk en zullen indien nodig bijsturingen steeds nodig zijn. Wijzigingen en bijsturingen steeds gezien worden in het kader van een permanente bevraging voor een betere performantie. Daarnaast merkt de minister op dat er niet dezelfde richtlijnen gelden als voor diplomatiek personeel op federaal vlak, waar er een regelmatige rotatie is, wat op Vlaams niveau niet het geval is. Het is volgens de minister lonender om mensen die reeds geruime tijd op een bepaalde post in het buitenland zijn en de vertrouwd zijn met het land, op hun post te laten, om de investeringen in tijd en geld die er voor gedaan zijn en hun capaciteiten beter te laten renderen, dit in te-

genstelling met ambassadepersoneel dat geregeld van post moeten veranderen. Dit mag echter in ieder geval niet tot verstarring leiden en waar nodig moet er bijgestuurd kunnen worden. De minister is van oordeel dat de hervorming zeker en vast niet in strijd is met de belangen met de Vlaamse export. De overgang is niet te bruusk, maar verloopt volgens de minister integendeel nog te traag. Hoe sneller alles ten goede gewijzigd is, hoe sneller men in de laatste fase terecht komt en alles duidelijk wordt. Veel Vlaamse economisch vertegenwoordigers hebben tijdens buitenlandse zendingen van de minister bij hemzelf aangedrongen op een snelle hervorming. In ieder geval hoopt de minister dat begin volgend jaar de hervorming is afgerond en dat er dan qua structuur voor een tijd rust zal komen.

Minister Gabriëls wijst er op dat het aandeel van KMO's bij buitenlandse handelsmissies meer dan 85 percent bedraagt. Dit is logisch, omdat grote ondernemingen hier geen behoefte aan hebben en al in het buitenland vertegenwoordigd zijn en dus niet afhankelijk moeten zijn van dergelijke handelsmissies. De minister merkt ook op dat handel drijven in het buitenland niet een zaak van korte adem is, maar een meer duurzaam karakter heeft en permanente contacten vergt. Iedereen moet er beter van worden, wat als ethische norm het uitgangspunt is en moet zijn. Dus in die zin is er wel sprake van eerlijke wereldhandel. De minister erkent het belang van een eerlijke wereldhandel. Hij is zich bewust van de beperkingen van het buitenlands handelsbeleid. Het is niet de taak van het beleid inzake buitenlandse handel om handelscontracten af te sluiten, maar wel om het sluiten ervan te faciliteren. Het is uitsluitend een flankerend beleid in die zin dat er mogelijkheden worden geschapen en het kader wordt bepaald. De taak bestaat erin het sluiten van internationale handelsovereenkomsten te vergemakkelijken en zodoende bepaalde handelsbelemmeringen weg te werken voor bepaalde sectoren, zoals het opheffen van bepaalde verboden. Zo is er tijdens buitenlandse handelsmissies tussengekomen in samenwerking met de federale minister van buitenlandse zaken en met de betrokken ministers om de beperkingen die in Zuid-Afrika bestonden voor Belgisch rundvlees op te heffen. De contracten moeten echter door de ondernemingen zelf onderhandeld en afgesloten worden. Een ander voorbeeld is baggerwerken in Mexico, waar voordien Belgisch ondernemingen van de markt werden geweerd.

– *Reorganisatie tot FIT*

Betreffende het samensmelten van EV en DIV, is het volgens de minister logisch dat er discussie is over het departement onder welke de nieuwe instantie zal ressorteren. Vooraleer minister Gabriëls tot de Vlaamse regering is toegetreden, was er binnen de Vlaamse regering beslist dat Export Vlaanderen deel zou uitmaken van het buitenlands beleid zou behoren en de Dienst Investeren in Vlaanderen van het economisch beleid. Vanaf het moment dat de beslissing werd genomen om beide diensten te fusioneren, stelde zich onherroepelijk de vanzelfsprekende vraag onder welk beleidsdomein de eengemaakte dienst zou horen. Het debat spitste zich dan ook toe op de vraag of FIT onder Buitenlands beleid dan wel onder Economie moet ondergebracht worden. Uiteindelijk is besloten de dienst FIT te plaatsen onder buitenlands beleid maar met een duidelijke input vanuit economie. In ieder geval mag buitenlandse handel geen vijfde wiel aan de wagen worden.

De minister stelt dat hij persoonlijk ervoor gewonnen was de dienst als instrument onder de noemer van Economie te brengen. Op dat vlak zit hij op hetzelfde denkspoor als Groot-Brittannië, Nederland en Duitsland, waar buitenlandse handel ondergebracht is bij Economie. Het belangrijkste is echter, volgens de minister, ongeacht waar de nieuwe dienst voor buitenlandse handel wordt ondergebracht, dat de band met economie in ieder geval op een of andere manier moet blijven bestaan.

– *Netwerken*

De minister verklaart dat netwerking noodzakelijk is als men Vlaamse producten op buitenlandse markten wil verkopen. Een economisch vertegenwoordiger kan niet op alle vragen een gepast antwoord bieden. Wel is het mogelijk dat een oplossing wordt geboden via de netwerken van de economisch vertegenwoordiger. Zo hebben bijvoorbeeld in Mexico een twaalfstal Vlaamse ondernemers, sommige al met meer dan 20 jaar ervaring met Mexico, zich spontaan hebben aangeboden die er geen vergoeding voor vragen. De netwerking schept nieuwe opportuniteiten, met de Vlaamse economisch vertegenwoordiger als coördinator en stimulator. De Vlaamse economisch vertegenwoordiger is als het ware de katalysator van de buitenlandse handel, geen allesweter. Momenteel trouwens maken Vlaamse economische vertegenwoor-

digers al gebruik van hun netwerken in het buitenland.

– *Reorganisatie van buitenlandse handel*

Het is de bedoeling volgens de minister om in eigen land alles te stroomlijnen en te uniformiseren. In eerste instantie wordt alles wat met ondernemen in de breedste zin van het woord te maken heeft, in één Huis ondergebracht. Een eerste Huis van de Vlaamse Economie wordt opgestart in Gent (voor het einde van dit jaar ofwel begin volgend jaar), nadien is Brugge aan de beurt en later volgen de andere provincies. In een tweede fase wordt aandacht besteed aan de federale instrumenten, waar in buitenlandse handel beroep op wordt gedaan als daar zijn Delcreditedienst, Finexpo, Participatiefonds. De benutting daarvan inzake buitenlandse handel is ondermaats in verhouding met het totale aandeel van Vlaanderen in de export. De minister merkt op dat het vaak om wazige constructies gaat op federaal niveau, die niet door iedereen gekend zijn maar waar sommige, die er dus wel kennis van hebben, nuttig gebruik van maken. Die onderbenutting moet dus ongedaan gemaakt worden en de mensen moeten ingelicht zijn over de diverse mogelijkheden. In derde fase wordt, in het kader van de denkoefening over Beter Bestuurlijk Beleid, gekeken welke functies essentieel zijn voor de openbare dienst en welke beter ondergebracht en uitgeoefend kunnen worden door de private sector. Daarbij denkt de minister aan het zogenaamde Consortium van de Ondernemingsorganisaties, waar alle ondernemingsorganisaties in vertegenwoordigd zullen zijn. Functies die eerder in de private sector thuis horen, zullen worden afgestoten naar de privé, en die ook een plaats zullen toebedeeld krijgen in de Huizen van de Vlaamse Economie.

– *Imago*

Minister Jaak Gabriels merkt op dat het niet altijd evident is om beroep te doen op bepaalde mensen uit de culturele wereld of uit de sportsector, die een succesvolle carrière aan het uitbouwen zijn, voor de uitstraling van Vlaanderen. Hij geeft toe dat hun bekendheid poorten kan openen, en dus zeer interessante mogelijkheden kan bieden, maar aan de andere kant moet men jonge talenten de volledige vrijheid geven teneinde hun de kans te geven zich verder te ontwikkelen en hun talenten nog te laten groeien.

De minister wijst er op dat er twee bijzondere dagen in 2003 zijn voorzien, waar Vlaanderen extra in de kijker zal worden gezet. De eerste betreft de

Open Technologiedag in februari 2003 onder leiding van de heer Dirk Frimout, waar de technologische bedrijven op die dag opendeur zullen houden. In november 2003 is er een ontmoeting voorzien met verschillende sterke regio's. De regio's Baden-Württemberg, Catalonië, Québec, Calgary en de staat Hongarije (voor een nog niet nader gespecificeerde regio) hebben al toegezegd. Ook universiteiten zullen aanwezig zijn. Op die manier wordt er, ook via de november-ontmoeting, een vervolg geboden op Flanders Technology International. Het zal nu echter niet alleen meer gaan over de moderne technologie gezien de malaise in de sector.

Het onderbrengen van de Vlaams economische vertegenwoordigers in Belgische ambassades, is volgens minister Gabriels een opportuniteit, want het biedt het voordeel van een gemakkelijkere herkenbaarheid en erkenning. De Belgische ambassades kunnen daar dus perfect voor ingeschakeld worden, maar uitsluitend onder de voorwaarde dat de autonome werking van de Vlaamse economische vertegenwoordigers erkend en gerespecteerd wordt. Als die voorwaarden vervuld zijn, doet het geen afbreuk aan het Vlaamse imago.

– *Samenwerkingsakkoord*

Het samenwerkingsakkoord wordt besproken op het Overlegcomité. Vlaanderen, met een overwicht van bijna 80 percent in het Belgische totaal van buitenlandse handel, mag en kan niet in een minderheidspositie geplaatst worden. Er is opheldering gevraagd omdat blijkbaar het begrip 'consensus' dat er oorspronkelijk in stond, niet meer in de tekst te vinden zou zijn.

– *Statistiekdienst voor internationaal ondernemen*

De minister deelt mee dat de statistiekdienst voor internationaal ondernemen zal worden ondergebracht bij het departement EWBL (Economie, Werkgelegenheid, Binnenlandse Aangelegenheden en Landbouw) in het kader van het e-government-project en de ontwikkeling van een centrale portal-website in samenwerking met de Nationale Bank. Dus ook de gegevens van de Nationale Bank worden waar mogelijk gebruikt.

– *Nederlandstalige benaming*

De minister stelt dat er uit zorg voor een Nederlandstalige benaming, pogingen zijn ondernomen om een passende Nederlandstalige benaming te vinden. Een van de voorstellen was 'Vlexia' (Vlaamse Export- en Investerings Agentschap),

maar gezien de geringe kansen van naamsbekendheid, is men daar niet op ingegaan. Er wordt echter geen afbreuk gedaan aan de landstaal. Via het logo zal dit worden bijgestuurd.

De minister merkt naar aanleiding van de dip na 11 september 2001 op, dat er desondanks meer groei dan het vorige jaar. Zeker begin 2002 was er een forse heropleving van de export, vooral naar Canada en de VSA. Eventuele wereldconflicten en andere onvoorziene omstandigheden zullen altijd negatieve effecten teweeg brengen. Verder haalt de minister aan, met betrekking tot de export naar de buurlanden en de eventuele negatieve gevolgen van de economische recessie in die landen voor de Vlaamse export, dat uit overleg met de Belgische ambassadeur in Duitsland en met de Vlaamse politieke vertegenwoordiger blijkt dat er nog mogelijkheden zijn ondanks de zwakkere economische toestand in Duitsland. Vlaanderen zal zich bijvoorbeeld meer moeten richten naar een aantal oostelijke staten. Het is belangrijk om in de landen waar men reeds sterk staat energie te blijven steken om er zich zodoende nog sterker te kunnen positioneren en de markt niet te verliezen.

De minister stelt dat 75 percent van de export is bestemd voor Europa, vooral de ons omringende landen. De minister is echter overtuigd dat het aandeel van 25 percent van export bestemd voor de rest van de wereld, moet vergroot worden. In ieder geval zijn de mogelijkheden voorhanden voor de Vlaamse export. De minister erkent ook het belang van Benelux en Bleu.

De chemische nijverheid scoort als sector het beste op het vlak van Vlaamse export, namelijk 22 percent. Dat houdt dus ook verplichtingen in voor Vlaanderen op economisch vlak wat de ontwikkeling en toekomstkansen van deze industrie in Vlaanderen betreft. Daarnaast is Vlaanderen de grootste auto-assemblageregio van de hele wereld. De minister haalt aan dat Ford Genk meer dan 40 miljard frank gaat investeren, Volvo in Gent 15 miljard of meer, General Motors in Antwerpen meer dan 20 miljard frank en Volkswagen in Vorst meer dan 20 miljard. Het belang van deze buitenlandse investeringen in Vlaanderen is dan ook gigantisch.

– *Landbouw en visserij – VLAM*

Minister Gabriels wijst er op dat 10 percent van de totale Vlaamse export bestaat uit landbouwproducten of afgeleide landbouwproducten, zoals Belgische bieren en chocolade, vleeswaren, zuivel. De minister is van mening dat alle Vlaams economische vertegenwoordigers zich bewust moeten zijn

van de belangrijke opportuniteit van landbouw en visserij. Het betekent ook een verruiming van het werkgebied van de VLAM (Vlaamse Dienst voor Agro Marketing), dat er een beroep kan worden gedaan op het hele netwerk van Vlaamse economische vertegenwoordigers in de wereld.

– *Mobiliteit*

De minister is van oordeel dat mobiliteit moet aangepakt worden door de bedrijven zelf. Hij wenst te benadrukken dat buitenlandse handel een flankerend beleid is. Vanzelfsprekend is mobiliteit een belangrijk gegeven, maar dit valt niet onder de bevoegdheid van buitenlandse handel.

De minister geeft aan dat rolmodellen worden gebruikt om sterker aan bod te komen in de wereld. Rolmodellen moeten en kunnen niet alleen gevonden worden in de wereld van sport en cultuur, maar ook in de bedrijfswereld. Zo is bijvoorbeeld het bedrijf Picanol in Ieper als belangrijkste bouwer van weefgetouwen een rolmodel. 60 percent van de 38 dagelijks in Vlaanderen geproduceerde weefgetouwen is bestemd voor China, ondanks dat Picanol een eigen productie-eenheid in China heeft. Met Picanol als rolmodel kunnen ondernemingen gemakkelijker de Chinese markt bereiken. Een ander voorbeeld is Interbrew, waar andere bedrijven uit de sector zich aan kunnen vastklemmen, en die handelszaken in het buitenland kunnen doen in het kielzog van Interbrew.

– *Huis van de Vlaamse Economie*

De minister stelt dat het Huis van de Vlaamse Economie absoluut geen versnippering betekent. Hij pleit voor een volledige integratie van alle verschillende diensten van economie. Het samenbrengen in één Huis van de Vlaamse Economie heeft als doel de benutting van alle bestaande diensten en gebouwen.

– *Diversificatie van de uitvoer*

Minister Gabriels stelt dat men per continent landen regio- of continentmanagers aan het aanstellen is, die alle krachten van EV en DIV zullen trekken. Dat biedt de mogelijkheid om een veel betere en duidelijker aanwezigheid te bewerkstellingen in het buitenland. Coördinatie is erg belangrijk.

– *Bijzonder vertegenwoordiger van de Vlaamse regering voor het investeringsbeleid*

De minister verklaart dat er tot op heden geen enkele opdracht noch afspraak bestaat met de heer

Louis Bril. Er zijn geen concrete afspraken, omdat er door de minister geen taakinvulling noch specifieke opdracht is gegeven door de minister. De minister neemt aan dat deze functie momenteel geen eigenlijke inhoud meer heeft.

– *Samenwerking tussen Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Waals Gewest*

De minister stelt dat de samenwerking van de Gewesten in het kader van het federaal agentschap wordt geagendeerd op het volgende Overlegcomité. De heer Patrick Hostekint merkt op dat hij de samenwerking tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waals Gewest als een bedreiging ziet voor de besluitvorming in het federaal agentschap, maar niet op het vlak van de eigenlijke werking. Een samenwerking op het terrein tussen de drie gewesten sluit hij immers niet uit, omdat dit bepaalde synergieën kan doen ontstaan in het voordeel van de drie gewesten. De minister volgt de heer Hostekint daarin en verwijst als voorbeelden van dergelijke samenwerking naar onder meer Cuba, Tunesië, Libië en Irak. De heer Luk Van Nieuwenhuysen repliceert dat de toenemende samenwerking tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest als WalloBrux op het gebied van buitenlandse handel, de indruk creëert van één gemeenschappelijke as en politiek gegeven. De spreker vraagt de tendens niet te onderschatten, die losstaat van louter buitenlandse handel. De minister antwoordt dat Brussel als hoofdstad van Vlaanderen mee zal worden betrokken in het logo, als belangrijkste stad in Vlaanderen in internationaal perspectief.

– *Economie : aansturing of invulling*

De aansturing of invulling van de buitenlandse handel door economie moet een realiteit zijn. Er moet van uitgegaan worden dat de opdracht er voornamelijk uit bestaat het economisch weefsel van Vlaanderen uit te dragen in het buitenland ongeacht of het gaat om het aantrekken van buitenlandse investeerders naar Vlaanderen of het op de buitenlandse markt brengen van Vlaamse producten en dat er dus in ieder geval een economische invulling aan moet gegeven worden. De economische invulling betekent dat de taakopdrachten, die nu uitgetekend worden, door Economie zullen worden ingevuld.

De heer Luc Van den Brande neemt er akte van dat dit antwoord formeel in tegenstrijd is met de beslissing van de Vlaamse regering. Het is namelijk een essentieel element in het proces inzake Beter Bestuurlijk Beleid van de Vlaamse regering dat de

aansturing een absoluut inhoudelijk element is, waar slechts één departement en géén twee departementen in kunnen optreden. De spreker stelt vast dat het dus zeer duidelijk is dat minister Gabriels bij zijn persoonlijke opvatting blijft. De voorliggende oplossing dat FIT ressorteert onder BBIS, maar wordt aangestuurd door Economie is formeel volledig in tegenstrijd met de beslissingen inzake Beter Bestuurlijk Beleid.

Minister Jaak Gabriels citeert uit het verslag van de Vlaamse regering van vrijdag 11 januari 2002. ‘... Het verslag wordt goedgekeurd van 11 januari 2002, met dien verstande dat de beslissing punt 1, 1, tweede lid als volgt wordt gewijzigd : in aansluiting hieraan, ingevuld kunnen worden door economie’ en dus niet aangestuurd. ‘Aangestuurd’ stond in de oorspronkelijke tekst en is vervangen door ‘ingevuld’.

– *Eén loket*

De minister stelt dat de structuur zo licht en minimaal mogelijk moet zijn. Het moet het flankerende aanmoedigingsbeleid voel- en tastbaar maken, maar mag zeker geen enkele obstructie betekenen. Het moet een directe en efficiënte hulp zijn.

– *Benoeming van de leidend ambtenaar (directeur-generaal) van EV*

De minister antwoordt dat er een assessment is geweest, zoals voorgeschreven. De benoeming is voor onbepaalde duur, met een proeftijd van 6 maanden. Het managementteam zal zo spoedig mogelijk geïmplementeerd worden op een objectieve wijze. Het managementteam zal uit vier personen zijn samengesteld. Een van de vier zal verantwoordelijk voor personeelsbeleid zijn, omdat er momenteel met meer dan 400 personeelsleden zeer veel verschillende personeelsstatuten zijn als erfenis uit het verleden. Deze persoon zal als eerste opdracht krijgen een inventaris dienaangaande op te maken. Daarnaast zal er binnen het managementteam iemand verantwoordelijk zijn voor financiën, niet alleen voor het beheer van de eigen gelden maar ook voor het aantrekken van financiën van buitenaf omdat het vaak gaat om gecombineerde opdrachten waarbij de private sector wordt betrokken. Verder moeten ook de functies van verantwoordelijke export en verantwoordelijke investeren-in-Vlaanderen in het managementteam ingevuld worden.

Voor de invulling van de functies moet er procedureel eerst nagegaan worden of er iemand in de dienst beschikbaar is en zo niet of er iemand be-

schikbaar is in de aanverwante departementen. De aanwerving zal in ieder geval objectief verlopen.

4. INDICATIEVE STEMMINGEN

4.1. Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen

A. Artikel 14 (programma 51.4 en 51.9)

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met zes stemmen tegen vier.

B. Artikel 86

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met zes stemmen tegen vier.

C. Artikel 108

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met zes stemmen tegen vier.

4.2. Indicatieve stemming over de begrotingstabel

A. Afdeling I

Programma 51.4 (Buitenlandse Handel en Exportbevordering)

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit programma aangenomen met zes stemmen tegen vier.

Programma 51.9 (Extern Economisch Beleid)

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit programma aangenomen met zes stemmen tegen vier.

B. Afdeling III

Ter indicatieve stemming gelegd wordt de begroting van de DAB Investeren in Vlaanderen aangenomen met zes stemmen tegen vier.

4.3. Bijlage bij de uitgavenbegroting

De commissie neemt tenslotte eveneens kennis van de in bijlage bij de uitgavenbegroting gevoegde begroting van Export Vlaanderen (ION van Categorie B).

De verslaggevers,

De voorzitter,

Louis BRIL

Luc VAN DEN BRANDE

Patrick HOSTEKINT

André MOREAU

BIJLAGEN :

Bijlage 1 : Horizontale begroting Buitenlands Beleid – 2003	87
Bijlage 2 : Ontwikkelingssamenwerking – Overzicht projecten Zuid-Afrika	133
Bijlage 3 : Ontwikkelingssamenwerking – Overzicht projecten Mozambique	147
Bijlage 4 : Ontwikkelingssamenwerking – Overzicht projecten Marokko	151
Bijlage 5 : Ontwikkelingssamenwerking – Convenants Samenwerkingsontwikkeling – Overzicht zusterbanden	155
Bijlage 6 : Mededeling aan de Vlaamse regering door de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, houdende verslag van de handelsmissie naar Zuid-Afrika en Namibië	159

BIJLAGE 1

HORIZONTALE BEGROTING 2003 (INITIEEL 2003 + AANGEPAST 2002) BUITENLANDS BELEID

PROGRAMMA 11.1 : BRUSSELSE AANGELEGENHEDEN

Administratie Kanselarij en Voorlichting

Basisallocatie 33.03 : subsidie aan initiatieven in het kader van de versterking van de Vlaamse inbreng in Brussel en van de versterking van de band tussen Brussel en de rest van Vlaanderen

NGK	2.044.000 €	AP 2002	1.723.000 €	+ 321.000 €
-----	-------------	---------	-------------	-------------

PROGRAMMA 11.2 : COMMUNICATIE EN ONTVANGST

Administratie Kanselarij en Voorlichting

Basisallocatie 12.29 : initiatieven inzake de voorlichting van de buitenlandse media in Brussel (PRO MEMORIE)

NIEUWE BASISALLOCATIE

NGK	0 €	AP 2002	0 €
-----	-----	---------	-----

Basisallocatie 33.12 : subsidies aan organisatoren van internationaal belangrijke topevenementen

GVK	1.908.000 €	AP 2002	1.908.000 €
GOK	916.000 €	AP 2002	916.000 €

GEEN VERMELDING CODE "E"

PROGRAMMA 12.1 : ALGEMEEN BUITENLANDS BELEID

Administratie Buitenlands Beleid

Totaal van alle basisallocaties (allen met code "E"):

NGK	7.671.000 €	AP 2002	8.621.000 €	- 950.000 €
GVK	9.229.000 €	AP 2002	11.953.000 €	- 2.724.000 €
GOK	11.622.000 €	AP 2002	13.222.000 €	- 1.600.000 €

PROGRAMMA 12.2 : ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Administratie Buitenlands Beleid

Totaal van alle basisallocaties (allen met code "E")

NGK	4.726.000 €	AP 2002	6.005.000 €	- 1.279.000 €
GVK	11.357.000 €	AP 2002	10.073.000 €	+ 1.284.000 €
GOK	9.940.000 €	AP 2002	10.100.000 €	- 160.000 €

PROGRAMMA 26.1 : GEBOUWEN

Administratie Overheidsopdrachten, Gebouwen en Gesubsidieerde infrastructuur

Basisallocatie 12.21 : Europees Forum voor architectuur in het kader van het Belgische Voorzitterschap van de Europese Unie in 2001 (PRO MEMORIE)

NGK	0 €	AP 2002	0 €
-----	-----	---------	-----

Basisallocatie 72.09 : aankoop van gronden en gebouwen, bouwen, verbouwen, inrichtingswerken en investeringsonderhoud voor de Vlaamse vertegenwoordiging buiten het Vlaamse Gewest, m.i.v. studies (PRO MEMORIE)

GVK	0 €	AP 2002	0 €	
GOK	0 €	AP 2002	166.000 €	- 166.000 €

Ander Horizontaal Programma: I

PROGRAMMA 33.2 : UNIVERSITAIR ONDERWIJS

Administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek

Basisallocatie 12.03 : uitgaven voor personeel en werking ingevolge de deelneming van België aan internationale activiteiten in verband met het wetenschapsbeleid

NGK	111.000 €	AP 2002	110.000 €	+ 1.000 €
-----	-----------	---------	-----------	-----------

Ander Horizontaal Programma: W + L

Basisallocatie 41.22 : subsidie aan het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en –Beheer (I.O.B.) en het College voor Ontwikkelingslanden

NGK	1.752.000 €	AP 2002	1.602.000 €	+ 150.000 €
-----	-------------	---------	-------------	-------------

GEEN VERMELDING CODE “E”

Ander Horizontaal Programma: W

Basisallocatie 41.26 : subsidie aan de Vrije Universiteit Brussel ten behoeve van het Instituut voor Europese Studiën (IES)

NGK	1.281.000 €	AP 2002	1.011.000 €	+ 270.000 €
-----	-------------	---------	-------------	-------------

GEEN VERMELDING CODE “E”

Ander Horizontaal Programma: W

Basisallocatie 41.27 : werkingsuitkering aan de transnationale Universiteit Limburg (tUL) ter beschikking gesteld aan het Limburgs Universitair Centrum

NGK	6.118.000 €	AP 2002	5.202.000 €	+ 916.000 €
-----	-------------	---------	-------------	-------------

GEEN VERMELDING CODE “E”

Ander Horizontaal Programma: W

Basisallocatie 41.46 : subsidie aan het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen ten bate van het Vlaams-Nederlands Comité voor Nederlandse Taal en Cultuur

NGK	0 €	AP 2002	206.000 €	- 206.000 €
-----	-----	---------	-----------	-------------

Ander Horizontaal Programma: W

PROGRAMMA 33.3 : COORDINATIE HOGER ONDERWIJSBELEID

Administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek

Basisallocatie 12.04 : allerlei uitgaven in verband met internationale samenwerkingsprojecten op het vlak van het hoger onderwijs (**PRO MEMORIE**)

NGK	0 €	AP 2002	280.000 €	- 280.000 €
-----	-----	---------	-----------	-------------

PROGRAMMA 35.4 : ALGEMEEN ONDERWIJS EN VORMING

Administratie Ondersteuning

Basisallocatie 12.63 : uitgaven voor buitenlandse zendingen van niet-ambtenaren en voor de ontvangst van buitenlandse delegaties

NGK	124.000 €	AP 2002	124.000 €	
-----	-----------	---------	-----------	--

PROGRAMMA 39.2 : COORDINATIE BELEID- EN GEGEVENSBEHEER

Diensten van de secretaris-generaal van het departement Onderwijs

Basisallocatie 12.06 : allerhande uitgaven in het kader van de bilaterale samenwerking

NGK	1.060.000 €	AP 2002	1.130.000 €	- 70.000 €
-----	-------------	---------	-------------	------------

Ander Horizontaal Programma: W

Basisallocatie 12.07 : allerhande uitgaven voor samenwerking tussen de 3 Gemeenschappen

NGK	27.000 €	AP 2002	32.000 €	- 5.000 €
-----	----------	---------	----------	-----------

Basisallocatie 12.08 : allerhande uitgaven voor multilaterale samenwerking

NGK	688.000 €	AP 2002	777.000 €	- 89.000 €
-----	-----------	---------	-----------	------------

Basisallocatie 33.02 : subsidies voor Europese en Internationale samenwerking

NGK	96.000 €	AP 2002	489.000 €	- 393.000 €
-----	----------	---------	-----------	-------------

Basisallocatie 34.05 : subsidies in het kader van Europese en internationale samenwerking

NGK	1.249.000 €	AP 2002	1.220.000 €	+ 29.000 €
-----	-------------	---------	-------------	------------

Basisallocatie 40.01 : subsidies voor samenwerking met prioritaire landen

GVK	1.053.000 €	AP 2002	1.053.000 €	
GOK	1.615.000 €	AP 2002	918.000 €	+ 697.000 €

PROGRAMMA 40.1 : ALGEMENE DEPARTEMENTALE BESTAANSMIDDELEN

Departement WVC (algemeen)

Basisallocatie 12.02 : allerhande uitgaven in het kader van de internationale samenwerking met inbegrip van lidgelden van internationale organisaties (**PRO MEMORIE**)

NGK	0 €	AP 2002	20.000 €	- 20.000 €
-----	-----	---------	----------	------------

PROGRAMMA 41.1 : ALGEMEEN WELZIJSBELEID

Administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn

Basisallocatie 12.24 : allerhande uitgaven in verband met opmaak en verstrekking van informatie, organisatie van en deelname aan congressen en seminars in binnen- en buitenland

GVK	205.000 €	AP 2002	205.000 €
GOK	200.000 €	AP 2002	200.000 €

Basisallocatie 12.26 : allerhande uitgaven in verband met het buitenlands welzijnsbeleid (**PRO MEMORIE**)

NGK	0 €	AP 2002	25.000 €	- 25.000 €
-----	-----	---------	----------	------------

Basisallocatie 33.04 : subsidie aan de vzw KLEIS ter ondersteuning aan een stimulerende en sensibiliserende actie naar de Europese werkelijkheid

NIEUWE BASISALLOCATIE

NGK	39.000 €	AP 2002	0 €	+ 39.000 €
-----	----------	---------	-----	------------

Basisallocatie 35.01 : subsidies als bijdragen en lidmaatschapsgelden voor internationale organisaties

NGK	12.000 €	AP 2002	12.000 €
-----	----------	---------	----------

PROGRAMMA 42.1 : VOLKSGEZONDHEID

Administratie Gezondheidszorg

Basisallocatie 12.22 : allerhande uitgaven in verband met het gezondheidsbeleid met inbegrip van initiatieven in het kader van internationale samenwerkingsakkoorden

NGK	38.000 €	AP 2002	87.000 €	- 49.000 €
-----	----------	---------	----------	------------

PROGRAMMA 42.2 : MEDISCH-SOCIAAL BELEID

Administratie Gezondheidszorg

Basisallocatie 12.20 : uitgaven in verband met het gezondheidsbeleid met inbegrip van informatie-verstrekking en de organisatie over deelname aan bijeenkomsten in binnen- en buitenland (**PRO MEMORIE**)

GVK	0 €	AP 2002	8.000 €	- 8.000 €
GOK	0 €	AP 2002	8.000 €	- 8.000 €

PROGRAMMA 45.1 : JEUGD EN SPORT

Administratie Cultuur

Basisallocatie 33.04 : subsidies aan internationale jeugduitwisselingsprojecten

NGK	250.000 €	AP 2002	250.000 €	
-----	-----------	---------	-----------	--

Basisallocatie 33.22 : subsidie aan het Europees muziekfestival voor de jeugd te Neerpelt (Decreet van 13 juli 2001)

NGK	58.000 €	AP 2002	74.000 €	- 16.000 €
-----	----------	---------	----------	------------

Basisallocatie 33.23 : subsidie voor het Europees Jeugdorkest (Decreet van 13 juli 2001)

NGK	10.000 €	AP 2002	10.000 €	
-----	----------	---------	----------	--

Basisallocatie 33.32 : subsidie aan de vzw JINT – coördinatieorgaan voor internationale jongerenwerking

NGK	759.000 €	AP 2002	745.000 €	+ 14.000 €
-----	-----------	---------	-----------	------------

Ander Horizontaal Programma: L

Basisallocatie 33.33 : subsidies aan allerlei initiatieven in verband met sport en internationale sportmanifestaties

GVK	1.000.000 €	AP 2002	2.603.000 €	- 1.603.000 €
GOK	1.600.000 €	AP 2002	2.107.000 €	- 507.000 €

Basisallocatie 33.37 : subsidies in verband met internationale sportprojecten

NIEUWE BASISALLOCATIE

NGK	203.000 €	AP 2002	0 €	+ 203.000 €
-----	-----------	---------	-----	-------------

PROGRAMMA 45.2 : VOLKSONTWIKKELING EN BIBLIOTHEKEN

Administratie Cultuur

Basisallocatie 35.30 : subsidie aan de Stichting “De Brakke Grond”

NGK	980.000 €	AP 2002	25.000 €	+ 955.000 €
-----	-----------	---------	----------	-------------

Basisallocatie 41.02 : dotatie aan de Dienst met Afzonderlijk Beheer “De Brakke Grond” (decreet van 25 juni 1992, art. 63) (**PRO MEMORIE**)

NGK	0 €	AP 2002	895.000 €	- 895.000 €
-----	-----	---------	-----------	-------------

PROGRAMMA 45.3 : BEELDDE KUNST EN MUSEA

Administratie Cultuur

Basisallocatie 33.66 : subsidie aan de vzw Pro Museo Judaico (**PRO MEMORIE**)

NGK	0 €	AP 2002	397.000 €	- 397.000 €
-----	-----	---------	-----------	-------------

GEEN VERMELDING CODE “E”

PROGRAMMA 45.4 : MUZIEK, LETTEREN EN PODIUMKUNSTEN

Administratie Cultuur

Basisallocatie 33.06 : subsidies aan de vzw Stichting Ons Erfdeel

NGK	719.000 €	AP 2002	719.000 €
-----	-----------	---------	-----------

GEEN VERMELDING CODE “E”

PROGRAMMA 45.5 : ALGEMEEN CULTUURBELEID

Administratie Cultuur

Basisallocatie 12.22 : allerhande uitgaven met betrekking tot internationale culturele samenwerking

NGK	1.634.000 €	AP 2002	1.634.000 €
-----	-------------	---------	-------------

Basisallocatie 12.30 : samenwerking met de Franse Gemeenschap
NIEUWE BASISALLOCATIE

NGK	474.000 €	AP 2002	0 €	+ 474.000 €
-----	-----------	---------	-----	-------------

GEEN VERMELDING CODE “E”

Basisallocatie 33.05 : subsidies met betrekking tot internationale culturele samenwerking

NGK	4.675.000 €	AP 2002	5.418.000 €	- 743.000 €
-----	-------------	---------	-------------	-------------

Basisallocatie 33.10 : subsidies aan het Vlaams Centrum voor Volksontwikkeling voor de uitbouw van een Vlaams Steunpunt voor de uitvoering van de culturele programma's van de Europese Unie (**PRO MEMORIE**)

NGK	0 €	AP 2002	15.000 €	- 15.000 €
-----	-----	---------	----------	------------

Basisallocatie 35.40 : subsidie als bijdrage aan de Nederlandse Taalunie

NGK	2.665.000 €	AP 2002	2.062.000 €	+ 603.000 €
-----	-------------	---------	-------------	-------------

PROGRAMMA 49.2 : TOERISME

Diensten van de secretaris-generaal van het departement WVC

Basisallocatie 41.01 : dotatie aan Toerisme Vlaanderen

NGK	22.233.000 €	AP 2002	21.876.000 €	+ 357.000 €
-----	--------------	---------	--------------	-------------

Ander Horizontaal Programma: W + L

Basisallocatie 61.01 : dotatie aan Toerisme Vlaanderen voor investeringen

NGK	14.000.000 €	AP 2002	10.371.000 €	+ 3.629.000 €
-----	--------------	---------	--------------	---------------

Basisallocatie 61.02 : dotatie aan Toerisme Vlaanderen voor cofinanciering Europese steunprogramma's

NGK	3.000.000 €	AP 2002	2.247.000 €	+ 753.000 €
-----	-------------	---------	-------------	-------------

Basisallocatie 99.11 : vastleggingsmachtiging Toerisme Vlaanderen

MAC	13.730.000 €	AP 2002	12.190.000	+ 1.540.000 €
-----	--------------	---------	------------	---------------

Ander Horizontaal Programma: I

Basisallocatie 99.12 : vastleggingsmachtiging voor cofinanciering Europese steunprogramma's

MAC	3.831.000 €	AP 2002	3.774.000 €	+ 57.000 €
-----	-------------	---------	-------------	------------

PROGRAMMA 51.1 : ALGEMEEN ECONOMISCH BELEID

Administratie Economie

Basisallocatie 12.01 : specifieke werkingskosten inzake het economisch beleid met inbegrip van onder meer honoraria, uitgaven tot aanmoediging van de ondernemingsinvesteringen en uitgaven met betrekking tot economische manifestaties

NGK	128.000 €	AP 2002	127.000 €	+ 1.000 €
-----	-----------	---------	-----------	-----------

PROGRAMMA 51.4 : BUITENLANDSE HANDEL EN EXPORTBEVORDERING

Administratie Economie

Basisallocatie 12.20 : uitgaven met betrekking tot communicatie

NGK	178.000 €	AP 2002	176.000	+ 2.000 €
-----	-----------	---------	---------	-----------

Ander Horizontaal Programma: C

Basisallocatie 12.21 : uitgaven in verband met acties, realisaties, publicaties en manifestaties ter bevordering van de export: deelneming aan colloquia, missies en tentoonstellingen, uitgaven voor de buitenlandse zendingsreizen van de bevoegde minister, de leden van zijn kabinet en de delegaties die hij leidt, alsmede voor zendingen van derden in zijn opdracht

NGK	300.000 €	AP 2002	343.000 €	- 43.000 €
-----	-----------	---------	-----------	------------

Basisallocatie 30.01 : financiële tegemoetkomingen aan exportgerichte initiatieven van ondernemingen alsmede financiële tussenkomsten bij jaarlijkse exportpromotiecampagnes (PRO MEMORIE)

NGK	0 €	AP 2002	0 €
-----	-----	---------	-----

Basisallocatie 30.02 : uitgaven aan instellingen, verenigingen, ondernemingen, initiatieven ter bevordering van de export (**PRO MEMORIE**)

GVK	0 €	AP 2002	0 €	
GOK	0 €	AP 2002	192.000 €	- 192.000 €

Basisallocatie 30.03 : subsidies ter cofinanciering van Europese programma's

NGK	254.000 €	AP 2002	254.000 €
-----	-----------	---------	-----------

Basisallocatie 30.05 : subsidies voor haalbaarheidsstudies met betrekking tot bouw- en milieuprojecten in het buitenland met Vlaamse betrokkenheid (**PRO MEMORIE**)

NGK	0 €	AP 2002	1.239.000 €	- 1.239.000 €
-----	-----	---------	-------------	---------------

Basisallocatie 30.06 : subsidies voor haalbaarheidsstudies met betrekking tot bouw- en milieuprojecten in het buitenland met Vlaamse betrokkenheid

NIEUWE BASISALLOCATIE

GVK	1.400.000 €	AP 2002	0 €	+ 1.400.000 €
GOK	1.000.000 €	AP 2002	0 €	+ 1.000.000 €

Basisallocatie 31.01 : rentesubsidies in het kader van de buitenlandse handel

GVK	0 €	AP 2002	0 €	
GOK	140.000 €	AP 2002	180.000 €	- 40.000 €

Basisallocatie 41.01 : dotatie aan Export Vlaanderen

NGK	26.773.000 €	AP 2002	23.797.000 €	+ 2.976.000 €
-----	--------------	---------	--------------	---------------

Ander Horizontaal Programma: L

Basisallocatie 41.02 : dotatie aan Export Vlaanderen ter ondersteuning van de activiteiten van ondernemingen en bedrijfsgroeperingen die bijdragen tot bevordering van de uitvoer

GVK	3.700.000 €	AP 2002	3.438.000 €	+ 262.000 €
GOK	3.400.000 €	AP 2002	3.000.000 €	+ 400.000 €

Basisallocatie 51.01 : ter beschikking stellen van Vlaamse uitrustingsgoederen, met het oog op de exportbevordering aan landen of regio's aangeduid door de Vlaamse regering

GVK	4.566.000 €	AP 2002	4.368.000 €	+ 198.000 €
GOK	2.539.000 €	AP 2002	2.573.000 €	- 34.000 €

Basisallocatie 81.01 : toekenning van leningen aan instellingen, verenigingen en ondernemingen voor initiatieven genomen ter bevordering van de export (PRO MEMORIE)

GVK	0 €	AP 2002	0 €
GOK	0 €	AP 2002	0 €

PROGRAMMA 51.5 : NATUURLIJKE RIJKDOMMEN EN ENERGIE

Administratie Economie

Basisallocatie 30.01 : subsidies voor energieprojecten die kaderen binnen ontwikkelingssamenwerking

GVK	99.000 €	AP 2002	99.000 €
GOK	99.000 €	AP 2002	50.000 €
			+ 49.000 €

Basisallocatie 30.02 : subsidies voor initiatieven die het internationale, federale en regionale energiebeleid ondersteunen

GVK	99.000 €	AP 2002	99.000 €
GOK	75.000 €	AP 2002	45.000 €
			+ 30.000 €

Basisallocatie 50.01 : subsidies voor initiatieven die het internationale, federale en regionale energiebeleid ondersteunen

GVK	0 €	AP 2002	0 €
GOK	31.000 €	AP 2002	57.000 €
			- 26.000 €

PROGRAMMA 51.7 : TOERISME

Administratie Economie

Basisallocatie 12.01 : specifieke werkingskosten inzake het toeristisch beleid met inbegrip van onder meer erelonen, kosten voor publicaties en publiciteitscampagnes en kosten verbonden aan de gedwongen invordering van kapitaalpremies

NGK	52.000 €	AP 2002	51.000 €	+ 1.000 €
-----	----------	---------	----------	-----------

PROGRAMMA 51.9 : EXTERN ECONOMISCH BELEID

Administratie Economie

Basisallocatie 12.01 : uitgaven voor allerlei initiatieven in Midden- en Oost-Europa

NGK	93.000 €	AP 2002	92.000 €	+ 1.000 €
-----	----------	---------	----------	-----------

Basisallocatie 33.01 : subsidies in het raam van het beleid ter bevordering van de kwaliteitszorg door het bedrijfsleven

NGK	372.000 €	AP 2002	372.000 €
-----	-----------	---------	-----------

Basisallocatie 41.08 : dotatie aan de Dienst met Afzonderlijk Beheer Investeren in Vlaanderen

NGK	6.651.000 €	AP 2002	6.866.000 €	- 215.000 €
-----	-------------	---------	-------------	-------------

PROGRAMMA 52.4 : WERKGELEGENHEID

Administratie Werkgelegenheid

Basisallocatie 01.07 : uitgaven in het kader van evenredige arbeidsdeelname en diversiteit (AANPASSING OMSCHRIJVING)

GVK	4.953.000 €	AP 2002	4.953.000 €	
GOK	5.000.000 €	AP 2002	3.618.000 €	+ 1.382.000 €

Ander Horizontaal Programma: V

Basisallocatie 41.04 : dotatie aan de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding in het kader van de Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren

NGK	45.833.000 €	AP 2002	42.580.000 €	+ 3.253.000 €
-----	--------------	---------	--------------	---------------

GEEN VERMELDING CODE "E"

Ander Horizontaal Programma: V + L

PROGRAMMA 53.1 : LOKALE EN REGIONALE BESTUREN

Administratie Binnenlandse Aangelegenheden

Basisallocatie 12.01 : specifieke werkingskosten andere dan deze bedoeld in de overige basisallocaties met inbegrip van buitenlandse contacten

NGK	192.000 €	AP 2002	190.000 €	+ 2.000 €
-----	-----------	---------	-----------	-----------

PROGRAMMA 54.1 : LANDBOUW, TUINBOUW EN PLATTELANDSBELEID

Administratie Landbouw

Basisallocatie 12.06 : uitgaven in het kader van samenwerkingsakkoorden en ontwikkelingssamenwerking

GVK	255.000 €	AP 2002	252.000 €	+ 3.000 €
GOK	275.000 €	AP 2002	173.000 €	+ 102.000 €

Basisallocatie 31.02 : subsidies in het kader van de plattelandsontwikkeling, LEADER+ en de structuurverbetering in de visserij- en agricultuursector

GVK	1.525.000 €	AP 2002	4.783.000 €	- 3.258.000 €
GOK	1.500.000 €	AP 2002	322.000 €	+ 1.178.000 €

GEEN VERMELDING CODE "E"

Basisallocatie 33.02 : subsidie aan het Vlaams Promotie-Centrum voor Agro- en Visserijmarketing

NGK	4.376.000 €	AP 2002	4.327.000 €	+ 49.000 €
-----	-------------	---------	-------------	------------

Ander Horizontaal Programma: W

Basisallocatie 35.01 : subsidies in het kader van samenwerkingsakkoorden en ontwikkelingssamenwerking**NIEUWE BASISALLOCATIE**

GVK	496.000 €	AP 2002	0 €	+ 496.000 €
GOK	300.000 €	AP 2002	0 €	+ 300.000 €

PROGRAMMA 54.3 : LANDBOUW GEREGIONALISEERDE MATERIES (PRO MEMORIE)

Administratie Landbouw

Basisallocatie 12.43 : onkosten van alle aard voor internationale studiebijeenkomsten (PRO MEMORIE)

NGK	0 €	AP 2002	0 €
-----	-----	---------	-----

Ander Horizontaal Programma: W

Basisallocatie 12.44 : onkosten van alle aard i.v.m. medewerking aan internationale uitwisselingen (PRO MEMORIE)

NGK	0 €	AP 2002	0 €
-----	-----	---------	-----

Ander Horizontaal Programma: W

Basisallocatie 35.81 : werkingskosten en bijdragen i.v.m. internationale organisaties (PRO MEMORIE)

NGK	0 €	AP 2002	0 €
-----	-----	---------	-----

PROGRAMMA 54.7 : BESTUUR ONTWIKKELING EN KWALITEIT (DG 4, DG 5 EN DG 6)
NIEUW PROGRAMMA

Administratie Landbouw

Basisallocatie 35.81 : werkingskosten en bijdragen i.v.m. internationale organisaties
NIEUWE BASISALLOCATIE

NGK	118.000 €	AP 2002	0 €	+ 118.000 €
-----	-----------	---------	-----	-------------

PROGRAMMA 54.8 : DOTATIE AAN WETENSCHAPPELIJKE INSTELLINGEN CLO EN CLE
NIEUW PROGRAMMA

Administratie Landbouw

Basisallocatie 12.43 : onkosten van alle aard voor internationale studiebijeenkomsten van het CLO
NIEUWE BASISALLOCATIE

NGK	10.000 €	AP 2002	0 €	+ 10.000 €
-----	----------	---------	-----	------------

Ander Horizontaal Programma: W

Basisallocatie 12.44 : onkosten van alle aard i.v.m. medewerking aan internationale uitwisselingen van het CLO
NIEUWE BASISALLOCATIE

NGK	22.000 €	AP 2002	0 €	+ 22.000 €
-----	----------	---------	-----	------------

Ander Horizontaal Programma: W

PROGRAMMA 61.1 : LEEFMILIEU

Administratie Leefmilieu, Natuur, Land- en Waterbeheer

Basisallocatie 12.63 : allerhande uitgaven in verband met het uitvoeren van studiewerk inzake het milieurecht behorende tot het takenpakket van de afdeling Europa en Milieu

GVK	616.000 €	AP 2002	545.000 €	+ 71.000 €
GOK	616.000 €	AP 2002	545.000 €	+ 71.000 €

Ander Horizontaal Programma: W

Basisallocatie 12.64 : allerhande uitgaven met betrekking tot het adviseren van de afdeling Europa en Milieu inzake rechtskundige procedures die door de Europese Commissie worden voorbereid of ingeleid op grond van artikel 226 van het verdrag van de E.G., de Europese milieurechnormering en het hiervan afgeleid milieurecht

GVK	111.000 €	AP 2002	111.000 €
GOK	111.000 €	AP 2002	111.000 €

Basisallocatie 41.03 : dotatie aan de internationale commissie voor de bescherming van de Schelde en aan de internationale commissie voor de bescherming van de Maas (art. 8, punt 2 verdrag goedgekeurd bij decreet van 16.04.1996)

NGK	164.000 €	AP 2002	162.000 €	+ 2.000 €
-----	-----------	---------	-----------	-----------

Basisallocatie 45.22 : financiële bijdrage multilaterale verdragen en de financiële bijdragen in de werking van intern Belgische samenwerkingsakkoorden inzake leefmilieu, onder meer deze die uitvoering geven aan de onder de verdragen aangegane engagementen en verplichtingen
(GEVOELIGE UITBREIDING OMSCHRIJVING°

NGK	267.000 €	AP 2002	267.000 €
-----	-----------	---------	-----------

Basisallocatie 61.03 : dotatie aan de Dienst met Afzonderlijk Beheer Fonds voor de preventie en sanering inzake milieu en natuur (MINAFONDS)

NGK	162.711.000 €	AP 2002	149.440.000 €	+ 13.271.000 €
-----	---------------	---------	---------------	----------------

PROGRAMMA 61.4 : LANDBEHEER

Administratie Leefmilieu, Natuur, Land- en Waterbeheer

Basisallocatie 12.06 : uitgaven in het kader van grensoverschrijdende en andere bovengewestelijke samenwerkingsprojecten rond erosiebestrijding

NIEUWE BASISALLOCATIE

GVK	100.000 €	AP 2002	0 €	+ 100.000 €
GOK	50.000 €	AP 2002	0 €	+ 50.000 €

GEEN VERMELDING CODE "E"

PROGRAMMA 61.5 : WATERBEHEER

Administratie Leefmilieu, Natuur, Land- en Waterbeheer

Basisallocatie 12.59 : studies toegepast wetenschappelijk onderzoek inzake oppervlaktewater, grond- en drinkwater

GVK	260.000 €	AP 2002	260.000 €
GOK	290.000 €	AP 2002	290.000 €

Ander Horizontaal Programma: W

PROGRAMMA 62.1 : RUIMTELIJKE ORDENING, STEDENBOUW EN GRONDBELEID

Administratie AROHM

Basisallocatie 12.01 : specifieke werkingskosten andere dan deze bedoeld in de overige basisallocaties met inbegrip van de kosten voortvloeiend uit internationale contacten en communicatie-initiatieven inzake ruimtelijke ordening

NGK	1.350.000 €	AP 2002	1.340.000 €	+ 10.000 €
-----	-------------	---------	-------------	------------

Basisallocatie 12.02 : lidmaatschap van regionale en internationale verenigingen inzake ruimtelijke ordening

NGK	7.000 €	AP 2002	7.000 €
-----	---------	---------	---------

Basisallocatie 40.20 : subsidies voor intergewestelijke en internationale grensoverschrijdende projecten alsmede de cofinanciering voor communautaire initiatieven inzake ruimtelijke ordening

GVK	284.000 €	AP 2002	210.000 €	+ 74.000 €
GOK	190.000 €	AP 2002	151.000 €	+ 39.000 €

PROGRAMMA 62.2 : MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

Administratie AROHM

Basisallocatie 12.21 : specifieke uitgaven met betrekking tot monumenten en landschappen met inbegrip van externe contacten, internationale samenwerking, inventarisatieopdrachten en het kenniscentrum van de afdeling

NGK	794.000 €	AP 2002	785.000 €	+ 9.000 €
-----	-----------	---------	-----------	-----------

Basisallocatie 35.41 : bijdrage van het Vlaams Gewest aan de UNESCO-Conventie voor het Wereld-Erfgoed

NGK	25.000 €	AP 2002	25.000 €
-----	----------	---------	----------

PROGRAMMA 62.4 : HUISVESTING

Administratie AROHM

Basisallocatie 01.90 : allerhande uitgaven ter uitvoering van het Fonds voor de Huisvesting, met inbegrip van specifieke werkingskosten, ADL-projecten en subsidies voor bijdrage tot verbetering van de sociale huisvesting en de internationale samenwerking

VRK	1.352.000 €	AP 2002	1.764.000 €	- 412.000 €
-----	-------------	---------	-------------	-------------

PROGRAMMA 63.2 – GEMEENSCHAPPELIJK VERVOER

Administratie Wegen en Verkeer

Basisallocatie 51.03 : dotatie aan de Vlaamse Vervoermaatschappij voor investeringen naar aanleiding van de invoering van de EURO

GVK	0 €	AP 2002	0 €	
GOK	178.000 €	AP 2002	248.000 €	- 70.000 €

PROGRAMMA 64.1 : WATERWEGEN EN BINNENVAART

Administratie Waterwegen en Zeewezen

Basisallocatie 54.01 : terugbetaling aan Nederland van de door deze Staat verrichte investeringsuitgaven met betrekking tot de Schelde-Rijnverbinding

GVK	75.000 €	AP 2002	75.000 €	
GOK	75.000 €	AP 2002	74.000 €	+ 1.000 €

Ander Horizontaal Programma: I

PROGRAMMA 64.2 : HAVENS

Administratie Waterwegen en Zeewezen

Basisallocatie 12.01 : kosten verbonden aan de uitvoering van samenwerkingsakkoorden met buitenlandse staten en organisaties

NGK	50.000 €	AP 2002	50.000 €	
-----	----------	---------	----------	--

Basisallocatie 12.21 : studies en onderzoekingen inzake havenmateries en de reorganisatie van de administratie Waterwegen en Zeewezen, met inbegrip van allerhande uitgaven voortvloeiend uit internationale contacten

NGK	667.000 €	AP 2002	536.000 €	+ 131.000 €
-----	-----------	---------	-----------	-------------

Ander Horizontaal Programma: W

Basisallocatie 54.01 : terugbetaling aan Nederland van de door deze Staat gedane investeringsuitgaven met betrekking tot de Westerschelde en het Zeekanaal Gent-Terneuzen

GVK	34.393.000 €	AP 2002	34.393.000 €
GOK	30.414.000 €	AP 2002	30.414.000 €

Ander Horizontaal Programma: I

PROGRAMMA 64.4 : ALGEMEEN INFRASTRUCTUUR- EN SCHEEPVAARTBELEID

Administratie Waterwegen en Zeewezen

Basisallocatie 12.11 : toetreding tot internationale organen

NGK	2.000 €	AP 2002	2.000 €
-----	---------	---------	---------

PROGRAMMA 64.5 : ZEEWEZEN

Administratie Waterwegen en Zeewezen

Basisallocatie 12.11 : toetreding tot internationale organen

NGK	18.000 €	AP 2002	18.000 €
-----	----------	---------	----------

Basisallocatie 12.22 : uitgaven met betrekking tot studies en onderzoeken voor de entiteit “Zeewezen” in het kader van de verdere reorganisatie en modernisering van de nautische dienstverlening en de uitbouw van de nautische autoriteit, inclusief de vergoedingen en werkingskosten voor de onderscheiden projecten

NGK	391.000 €	AP 2002	623.000 €	- 232.000 €
-----	-----------	---------	-----------	-------------

Ander Horizontaal Programma: W

Basisallocatie 12.38 : terugbetaling aan de Nederlandse Staat en het Nederlands Loodswezen voor de door deze instellingen verrichte uitgaven op de Westerschelde op Nederlands grondgebied en Scheldemonden: verlichting, bebakening, radar, wederzijdse prestaties, enz... (**PRO MEMORIE**)

NGK	0 €	AP 2002	5.337.000 €	- 5.337.000 €
-----	-----	---------	-------------	---------------

Basisallocatie 12.39 : terugbetaling aan de Nederlandse Staat en het Nederlands Loodswezen voor de door deze instellingen verrichte uitgaven op de Westerschelde op Nederlands grondgebied en Scheldemonden: verlichting, bebakening, radar, wederzijdse prestaties, enz...

NIEUWE BASISALLOCATIE

GVK	6.129.000 €	AP 2002	0 €	+ 6.129.000 €
GOK	6.129.000 €	AP 2002	0 €	+ 6.129.000 €

Basisallocatie 41.01 : dotatie aan de DAB Loodswezen (PRO MEMORIE)

NGK	0 €	AP 2002	0 €
-----	-----	---------	-----

Basisallocatie 73.17 : inrichting van een radarketen met televerbindingssysteem langs de Schelde en de Belgische Kust, inclusief verbeteringen en vernieuwingen; terugbetaling aan Nederland

GVK	2.456.000 €	AP 2002	2.456.000 €
GOK	2.288.000 €	AP 2002	2.288.000 €

Ander Horizontaal Programma: I

PROGRAMMA 69.9 : ALGEMENE UITGAVEN

Diensten van de secretaris-generaal van het departement LIN

Basisallocatie 12.11 : toetreding tot internationale organisaties

NGK	12.000 €	AP 2002	12.000 €
-----	----------	---------	----------

Basisallocatie 12.28 : kosten wegens deelneming aan tentoonstellingen in binnen- en buitenland, vertegenwoordigings- en ontvangstkosten, ceremoniekosten, voordrachten en wedstrijden, films, wetenschappelijke publicaties, andere uitgaven van dezelfde aard en deelname aan internationale samenwerkingsprogramma's

NGK	136.000 €	AP 2002	136.000 €
-----	-----------	---------	-----------

Basisallocatie 30.01 : subsidies voor ontwikkelingssamenwerking

GVK	397.000 €	AP 2002	397.000 €
GOK	397.000 €	AP 2002	397.000 €

PROGRAMMA 71.1 : ALGEMEEN WETENSCHAPSBELEID

Administratie Wetenschap en Innovatie

Basisallocatie 33.03 : subsidie aan de Stichting Flanders Technology International (FTI)

NGK	2.132.000 €	AP 2002	2.132.000 €
-----	-------------	---------	-------------

GEEN VERMEMDING CODE "E"

Ander Horizontaal Programma: W

PROGRAMMA 71.2 – WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK OP INITIATIEF VAN DE VORSER

Administratie Wetenschap en Innovatie

Basisallocatie 12.24 : uitgaven in het kader van internationale wetenschappelijke samenwerking

GVK	1.274.000 €	AP 2002	3.093.000 €	- 1.819.000 €
GOK	5.537.000 €	AP 2002	7.698.000 €	- 2.161.000 €

GEEN VERMELDING CODE "E"

Ander Horizontaal Programma: W

Basisallocatie 35.40 : subsidie aan de United University (UNU) in het kader van het programma Regionale Integratiestudies

NGK 966.000 € AP 2002 966.000 €

GEEN VERMELDING CODE “E”
Ander Horizontaal Programma: W

PROGRAMMA 72.1 : FILMBELEID EN AUDIOVISUELE CULTUUR

Administratie Media

Basisallocatie 35.01 : subsidies ter ondersteuning van het filmbeleid in het buitenland (**PRO MEMORIE**)

NGK 0 € AP 2002 37.000 € - 37.000 €

Basisallocatie 35.02 : deelname aan internationale organisaties ter bevordering of ter ondersteuning van de audiovisuele sector

NGK 320.000 € AP 2002 320.000 €

PROGRAMMA 72.3 : MEDIABELEID EN MEDIA-INNOVATIE

Administratie Media

Basisallocatie 33.07 : subsidie aan het Internationaal Perscentrum Vlaanderen (vzw Antwerps Pershuis)

NGK 124.000 € AP 2002 124.000 €

GEEN VERMELDING CODE “E”

Basisallocatie 41.01 : subsidie aan de Stichting Het Beste van Vlaanderen en Nederland

NGK 1.239.000 € AP 2002 1.239.000 €

TOTAAL HORIZONTAAL PROGRAMMA BUITENLANDS BELEID (*)

NGK	172.712.000 €	AP 2002	169.946.000 €	+ 2.766.000 €
GVK	87.940.000 €	AP 2002	87.335.000 €	+ 605.000 €
GOK	86.527.000 €	AP 2002	80.063.000 €	+ 6.464.000 €
VK	260.652.000 €	AP 2002	257.281.000 €	+ 3.371.000 €
OK	259.239.000 €	AP 2002	250.009.000 €	+ 9.230.000 €
				+ 1,31 %
				+ 3,69 %

(*) EXCLUSIEF:

- Basisallocatie 99.11 van programma 49.2 = 13.730.000 € vastleggingsmachtiging in 2003
(+ 1.540.000 € t.o.v. 2002 aangepast)
- Basisallocatie 99.12 van programma 49.2 = 3.831.000 € vastleggingsmachtiging in 2003
(+ 57.000 € t.o.v. 2002 aangepast)
- Basisallocatie 61.03 van programma 61.1 = 162.711.000 € niet gesplitst krediet in 2003
(+ 13.271.000 € t.o.v. 2002 aangepast)
- Basisallocatie 01.90 van programma 62.4 = 1.352.000 € variabel krediet in 2003
(- 412.000 € t.o.v. 2002 aangepast)

TOTAAL KREDIETEN ZONDER CODE "E"

NGK	60.255.000 € 34,89 % van H.P.	AP 2002	54.758.000 € 32,22 % van H.P.	+ 5.497.000 €
GVK	2.899.000 € 3,30 % van H.P.	AP 2002	9.784.000 € 11,20 % van H.P.	- 6.885.000 €
GOK	7.087.000 € 8,19 % van H.P.	AP 2002	8.936.000 € 11,16 % van H.P.	- 1.849.000 €

HORIZONTALAAL PROGRAMMA BUITENLANDS BELEID PER DEPARTEMENT**BELEIDSKREDIETEN**

	<u>Initieel 2003</u>	<u>Aangepast 2002</u>	<u>Vershil</u>
COORDINATIE	36.935.000 €	40.283.000 €	- 3.348.000 € - 8,31 %
AZF			
ONDERWIJS	13.559.000 €	13.236.000 €	+ 323.000 € + 2,44 %
WVC	52.954.000 €	49.698.000 €	+ 3.256.000 € + 6,55 %
EWBL	102.445.000 €	98.406.000 €	+ 4.039.000 € + 4,10 %
LIN	48.704.000 €	47.747.000 €	+ 957.000 € + 2,00 %
WIM	6.055.000 €	7.911.000 €	- 1.856.000 € - 23,46 %
TOTAAL	260.652.000 €	257.281.000 €	+ 3.371.000 € + 1,31 %

BETALINGSKREDIETEN

	<u>Initieel 2003</u>	<u>Aangepast 2002</u>	<u>Vershil</u>
COORDINATIE	36.919.000 €	40.587.000 €	- 3.668.000 € - 9,04 %
AZF		166.000 €	- 166.000 €
ONDERWIJS	14.121.000 €	13.101.000 €	+ 1.020.000 € + 7,79 %
WVC	53.549.000 €	49.197.000 €	+ 4.352.000 € + 8,85 %
EWBL	99.711.000 €	90.624.000 €	+ 9.087.000 € + 10,03 %
LIN	44.621.000 €	43.818.000 €	+ 803.000 € + 1,83 %
WIM	10.318.000 €	12.516.000 €	- 2.198.000 € - 17,56 %
TOTAAL	259.239.000 €	250.009.000 €	+ 9.230.000 € + 3,69 %

[illegible]

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - AANGEPASTE BEGROTING 2002 EN INITIELE BEGROTING 2003

IN	HP	AANGEPASTE BEGROTING 2002			HP	INITIELE BEGROTING 2003			VERSCHIL	
EURO	"E"	NGK	GVK	GOK	"E"	NGK	GVK	GOK	NGK	GOK
33.03	E	1.859.000			E	1.609.000			-250.000	
33.06	E		0	496.000	E		0	0		-496.000
35.04	E		2.231.000	2.573.000	E		2.088.000	2.280.000		-143.000
35.05	E	124.000			E	50.000			-74.000	
41.01	E	238.000			E	263.000			25.000	
72.01	E	176.000			E	154.000			-22.000	
74.01	E	90.000			E	41.000			-49.000	
85.10	E	26.000			E	51.000			25.000	
TOT.		8.621.000	11.953.000	13.222.000		7.671.000	9.229.000	11.622.000	-950.000	-1.600.000
		PROGRAMMA 12.2 - ONTWIKKELINGSSAMENWERKING								
12.31	E	473.000			E	228.000			-245.000	
12.32					E	250.000			250.000	
12.33					E	250.000			250.000	
30.02					E	390.000			390.000	
30.05	E		10.073.000	10.000.000	E		10.073.000	9.346.000		0
30.07	E		0	100.000	E		0	94.000		0
30.08	E	1.784.000			E	0			-1.784.000	
30.09					E		1.284.000	500.000		1.284.000
33.01	E	1.322.000			E	1.322.000			0	
33.02	E	443.000			E	443.000			0	
33.80					E	0			0	
43.01	E	1.735.000			E	1.595.000			-140.000	
51.01	E	248.000			E	248.000			0	
TOT.		6.005.000	10.073.000	10.100.000		4.726.000	11.357.000	9.940.000	-1.279.000	-160.000
		PROGRAMMA 26.1 - GEBOUWEN								
12.21	E	0			E	0			0	
72.09	E		0	166.000	E		0	0		-166.000
TOT.		0	0	166.000			0	0	0	-166.000

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - AANGEPASTE BEGROTING 2002 EN INITIELE BEGROTING 2003

IN	HP	AANGEPASTE BEGROTING 2002		HP	INITIELE BEGROTING 2003		VERSCHIL	
EURO	"E"	NGK	GOK	"E"	NGK	GOK	NGK	GOK
12.02	E	20.000		E	0		-20.000	
TOT.		20.000	0	0	0	0	-20.000	0
12.24	E		205.000	200.000	E	205.000	200.000	0
12.26	E	25.000		E	0		-25.000	
33.04				E	39.000		39.000	
35.01	E	12.000		E	12.000		0	
TOT.		37.000	205.000	200.000	51.000	205.000	14.000	0
12.22	E	87.000		E	38.000		-49.000	
TOT.		87.000	0	0	38.000	0	-49.000	0
12.20	E		8.000	8.000	E	0		-8.000
TOT.		0	8.000	8.000	0	0	0	-8.000
33.04	E	250.000		E	250.000		0	
33.22	E	74.000		E	58.000		-16.000	
33.23	E	10.000		E	10.000		0	
33.32	E	745.000		E	759.000		14.000	
33.33	E		2.603.000	2.107.000	E	1.000.000	1.600.000	-507.000
33.37				E	203.000		203.000	
TOT.		1.079.000	2.603.000	2.107.000	1.280.000	1.000.000	201.000	-507.000

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - AANGEPASTE BEGROTING 2002 EN INITIELE BEGROTING 2003

IN	HP	AANGEPASTE BEGROTING 2002		HP	INITIELE BEGROTING 2003		VERSCHIL	
EURO	"E"	NGK	GVK	GOK	"E"	NGK	GVK	GOK
		PROGRAMMA 45.2 - VOLKSONTWIKKELING EN BIBLIOTHEKEN						
35.30		25.000			980.000			955.000
41.02	E	895.000		E	0			-895.000
TOT.		920.000	0	0	980.000	0	0	60.000
		PROGRAMMA 45.3 - BEELDENDE KUNST EN MUSEA						
33.66		397.000			0			-397.000
TOT.		397.000	0	0	0	0	0	-397.000
		PROGRAMMA 45.4 - MUZIEK, LETTEREN EN PODIUMKUNSTEN						
33.06		719.000			719.000			0
TOT.		719.000	0	0	719.000	0	0	0
		PROGRAMMA 45.5 - ALGEMEEN CULTUURBELEID						
12.22	E	1.634.000		E	1.634.000			0
12.30					474.000			474.000
33.05	E	5.418.000		E	4.675.000			-743.000
33.10	E	15.000		E	0			-15.000
35.40	E	2.062.000		E	2.665.000			603.000
TOT.		9.129.000	0	0	9.448.000	0	0	319.000
		PROGRAMMA 49.2 - TOERISME						
41.01	E	21.876.000		E	22.233.000			357.000
61.01	E	10.371.000		E	14.000.000			3.629.000
61.02	E	2.247.000		E	3.000.000			753.000
TOT.		34.494.000	0	0	39.233.000	0	0	4.739.000

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - AANGEPASTE BEGROTING 2002 EN INITIELE BEGROTING 2003

IN	HP	AANGEPASTE BEGROTING 2002		HP	INITIELE BEGROTING 2003		VERSCHIL	
EURO	"E"	NGK	GOK	"E"	NGK	GOK	NGK	GOK
12.01	E	127.000		E	128.000		1.000	
TOT.		127.000	0	0	128.000	0	1.000	0
12.20	E	176.000		E	178.000		2.000	
12.21	E	343.000		E	300.000		-43.000	
30.01	E	0		E	0		0	
30.02	E	0	192.000	E	0	0	0	-192.000
30.03	E	254.000		E	254.000		0	
30.05	E	1.239.000		E	0		-1.239.000	
30.06				E		1.400.000		1.400.000
31.01	E	0	180.000	E	0	140.000		-40.000
41.01	E	23.797.000		E	26.773.000		2.976.000	
41.02	E		3.438.000	E		3.400.000		262.000
51.01	E		4.368.000	E		2.539.000		198.000
81.01	E		0	E	0	0		0
TOT.		25.809.000	7.806.000	5.945.000	27.505.000	9.666.000	1.696.000	1.860.000
								1.134.000
30.01	E		99.000	50.000	E	99.000		0
30.02	E		99.000	45.000	E	99.000		0
50.01	E		0	57.000	E	0		0
TOT.		0	198.000	152.000	0	198.000	0	0
								53.000
12.01	E	51.000		E	52.000		1.000	
TOT.		51.000	0	0	52.000	0	1.000	0

[illegible]

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - AANGEPASTE BEGROTING 2002 EN INITIELE BEGROTING 2003

IN EURO	HP "E"	AANGEPASTE BEGROTING 2002			HP "E"	INITIELE BEGROTING 2003			VERSCHIL		
		NGK	GVK	GOK		NGK	GVK	GOK	NGK	GVK	GOK
		PROGRAMMA 54.7 - BESTUUR ONTWIKKELING EN KWALITEIT (DG 4, DG 5 EN DG 6)									
35.81					E	118.000			118.000		
TOT.		0				118.000			118.000		
		PROGRAMMA 54.8 - DOTATIE AAN WETENSCHAPPELIJKE INSTELLINGEN CLO EN CLE									
12.43					E	10.000			10.000		
12.44					E	22.000			22.000		
TOT.		0				32.000			32.000		

[illegible]

HORIZONTALLE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - AANGEPASTE BEGROTING 2002 EN INITIELE BEGROTING 2003

[illegible]

HORizontale begroting BUITENLANDS BELEID - Aangepaste begroting 2002 en initiele begroting 2003

IN	HP	Aangepaste begroting 2002			HP	Initiele begroting 2003			Verschil		
BEF	"E"	NGK	GVK	GOK	"E"	NGK	GVK	GOK	NGK	GVK	GOK
33.03	E	74.991.874			E	64.906.899			-10.084.975		
33.06	E		0	20.008.590	E		0	0		0	-20.008.590
35.04	E		89.998.317	103.794.563	E		84.229.711	91.974.972		-5.768.606	-11.819.591
35.05	E	5.002.148			E	2.016.995			-2.985.153		
41.01	E	9.600.896			E	10.609.394			1.008.498		
72.01	E	7.099.822			E	6.212.345			-887.478		
74.01	E	3.630.591			E	1.653.936			-1.976.655		
85.10	E	1.048.837			E	2.057.335			1.008.498		
TOT.		347.770.278	482.182.825	533.374.158		309.447.373	372.296.937	468.830.318	-38.322.905	-109.885.888	-64.543.840
		PROGRAMMA 12.2 - ONTWIKKELINGSSAMENWERKING									
12.31	E	19.080.773			E	9.197.497			-9.883.276		
12.32					E	10.084.975			10.084.975		
12.33					E	10.084.975			10.084.975		
30.02					E	15.732.561			15.732.561		
30.05	E		406.343.813	403.399.000	E		406.343.813	377.016.705		0	-26.382.295
30.07	E		0	4.033.990	E		0	3.791.951		0	-242.039
30.08	E	71.966.382			E		0		-71.966.382		
30.09					E		51.796.432	20.169.950		51.796.432	20.169.950
33.01	E	53.329.348			E	53.329.348			0		
33.02	E	17.870.576			E	17.870.576			0		
33.80					E	0			0		
43.01	E	69.989.727			E	64.342.141			-5.647.586		
51.01	E	10.004.295			E	10.004.295			0		
TOT.		242.241.100	406.343.813	407.432.990		190.646.367	458.140.244	400.978.606	-51.594.732	51.796.432	-6.454.384
		PROGRAMMA 26.1 - GEBOUWEN									
12.21	E	0			E	0			0		
72.09	E		0	6.696.423	E		0	0		0	-6.696.423
TOT.		0	0	6.696.423		0	0	0	0	0	-6.696.423

[illegible]

IN	HP	AANGEPASTE BEGROTING 2002			HP	INITIELE BEGROTING 2003			VERSCHIL		
BEF	"E"	NGK	GVK	GOK	"E"	NGK	GVK	GOK	NGK	GVK	GOK
		PROGRAMMA 40.01 - ALGEMENE DEPARTEMENTALE BESTAANSMIDDELEN									
12.02	E	806.798			E		0			-806.798	
		806.798	0			0	0		0	-806.798	0
		PROGRAMMA 41.1 - ALGEMEEN WELZIJNSBELEID									
12.24	E	0	8.269.680	8.067.980	E			8.269.680	8.067.980		0
12.26	E	1.008.498			E		0			-1.008.498	
33.04		0			E		1.573.256			1.573.256	
35.01	E	484.079			E		484.079			0	
TOT.		1.492.576	8.269.680	8.067.980			2.057.335	8.269.680	8.067.980	564.759	0
		PROGRAMMA 42.1 - VOLKSGEZONDHEID									
12.22	E	3.509.571			E		1.532.916			-1.976.655	
TOT.		3.509.571	0	0			1.532.916	0	0	-1.976.655	0
		PROGRAMMA 42.2 - MEDISCH-SOCIAAL BELEID									
12.20	E		322.719	322.719	E			0	0		-322.719
TOT.		0	322.719	322.719			0	0	0	-322.719	-322.719
		PROGRAMMA 45.1 - JEUGD EN SPORT									
33.04	E	10.084.975			E		10.084.975			0	
33.22	E	2.985.153			E		2.339.714			-645.438	
33.23	E	403.399			E		403.399			0	
33.32	E	30.053.226			E		30.617.984			564.759	
33.33	E		105.004.760	84.996.169	E			40.339.900	64.543.840	-64.664.860	-20.452.329
33.37					E		8.189.000			8.189.000	
TOT.		43.526.752	105.004.760	84.996.169			51.635.072	40.339.900	64.543.840	-64.664.860	-20.452.329

HORIZONTALE BEGROTING BUITENLANDS BELEID - AANGEPASTE BEGROTING 2002 EN INITIELE BEGROTING 2003

IN	HP	AANGEPASTE BEGROTING 2002		HP	INITIELE BEGROTING 2003		VERSCHIL	
BEF	"E"	NGK	GVK	GOK	"E"	NGK	GVK	GOK
			PROGRAMMA 45.2 - VOLKSONTWIKKELING EN BIBLIOTHEKEN					
41.02	E	1.008.498			E	39.533.102		
41.02	E	36.104.211			E			
TOT.		37.112.708	0	0		39.533.102	0	0
			PROGRAMMA 45.3 - BEELDENDE KUNST EN MUSEA					
33.66		16.014.940				0		
TOT.		16.014.940	0	0		0	0	0
			PROGRAMMA 45.4 - MUZIEK, LETTEREN EN PODIUMKUNSTEN					
33.06		29.004.388				29.004.388		
TOT.		29.004.388	0	0		29.004.388	0	0
			PROGRAMMA 45.5 - ALGEMEEN CULTUURBELEID					
12.22	E	65.915.397			E	65.915.397		
12.30	E	0			E	19.121.113		
33.05	E	218.561.578			E	188.589.033		
33.10	E	605.099			E	0		
35.40	E	83.180.874			E	107.505.834		
TOT.		368.262.947	0	0		381.131.375	0	0
			PROGRAMMA 49.2 - TOERISME					
41.01	E	882.475.652			E	896.876.997		
61.01	E	418.365.103			E	564.758.600		
61.02	E	90.643.755			E	121.019.700		
TOT.		1.391.484.511	0	0		1.582.655.297	0	0

HORizontale begroting buitenlandse beleid - aangepaste begroting 2002 en initiele begroting 2003

IN	HP	Aangepaste begroting 2002			HP	Initiele begroting 2003			Verschil		
BEF	"E"	NGK	GVK	GOK	"E"	NGK	GVK	GOK	NGK	GVK	GOK
12.01	E	5.123.167			E	5.163.507			40.340		
TOT.		5.123.167	0	0		5.163.507	0	0	40.340	0	0
12.20	E	7.099.822			E	7.180.502			80.680		
12.21	E	13.836.586			E	12.101.970			-1.734.616		
30.01	E	0			E	0			0		
30.02	E		0	7.745.261	E		0	0		0	-7.745.261
30.03	E	10.246.335			E	10.246.335			0		
30.05	E	49.981.136			E		0		-49.981.136		
30.06			0	0	E		56.475.860	40.339.900		56.475.860	40.339.900
31.01	E		0	7.261.182	E		0	5.647.586		0	-1.613.596
41.01	E	959.968.600			E	1.080.020.143		0	120.051.542		
41.02	E		138.688.576	121.019.700	E		149.257.630	137.155.660		10.569.054	16.135.960
51.01	E		176.204.683	103.794.563	E		184.191.983	102.423.006		7.987.300	-1.371.557
81.01	E		0	0	E		0	0		0	0
TOT.		1.041.132.479	314.893.259	239.820.706		1.109.548.950	389.925.473	285.566.152	68.416.470	75.032.214	45.745.447
30.01	E		3.993.650	2.016.995	E		3.993.650	3.993.650		0	1.976.655
30.02	E		3.993.650	1.815.296	E		3.993.650	3.025.493		0	1.210.197
50.01	E		0	2.299.374	E		0	1.250.537		0	-1.048.837
TOT.		0	7.987.300	6.131.665			0	8.269.680	0	0	2.138.015
12.01	E	2.057.335			E	2.097.675			40.340		
TOT.		2.057.335	0	0		2.097.675	0	0	40.340	0	0

[illegible]

[illegible]

[illegible]

IN BEF	HP "E"	AANGEPASTE BEGROTING 2002			HP "E"			INITIELE BEGROTING 2003			VERSCHIL	
		NGK	GVK	GOK	"E"	NGK	GVK	GOK	NGK	GVK	NGK	GOK
COO		659.517.025	965.495.167	977.758.496		582.548.496	907.405.711	906.760.272	-76.968.529	-58.089.456	-70.998.224	
AZF		0	0	6.696.423		0	0	0	0	0	-6.696.423	
OW		491.461.002	42.477.915	37.032.028		504.490.789	42.477.915	65.148.939	13.029.788	0	28.116.910	
WVC		1.891.215.192	113.597.158	93.386.869		2.087.549.485	48.609.580	72.611.820	196.334.293	-64.987.579	-20.775.049	
EWBL		3.243.892.719	725.795.481	411.870.379		3.443.091.145	689.529.911	579.240.624	199.198.426	-36.265.570	167.370.245	
LIN		375.161.070	1.550.948.135	1.392.452.668		156.639.832	1.808.074.658	1.643.366.846	-218.521.238	257.126.523	250.914.178	
WIM		194.357.638	124.771.311	310.536.550		192.865.062	51.393.033	223.362.026	-1.492.576	-73.378.278	-87.174.524	
TOT.		6.855.604.645	3.523.085.167	3.229.733.414		6.967.184.809	3.547.490.806	3.490.490.527	111.580.163	24.405.640	260.757.114	
VK		10.378.689.812				10.514.675.615			135.985.803			
OK		10.085.338.059				10.457.675.336			372.337.277			
		EXCLUSIEF:										
1		Toerisme Vlaanderen - Progr. 49.2 - B.A. 99.11 - Vastleggingsmachtiging										
		Aangep. 2001:	491.743.381	HP "E"		Initiëel 2002	553.866.827	HP "E"				
2		Toerisme Vlaanderen - Progr. 49.2 - B.A. 99.12 - Vastleggingsmachtiging										
		Aangep. 2001:	152.242.783	HP "E"		Initiëel 2002	154.542.157	HP "E"				
3		Fonds Vlaanderen-Azië - Progr. 51.9 - B.A. 99.11 - Vastleggingsmachtiging										
		Aangep. 2001:	0	HP "E"		Initiëel 2002	0	HP "E"				
4		MINA-Fonds - Progr. 61.1 - B.A. 61.03 - Niet Gesplitst Krediet										
		Aangep. 2001:	6.028.394.656	HP "E"		Initiëel 2002	6.563.745.469	HP "E"				
5		Huisvesting - Progr. 62.4 - B.A. 01.90 - Variabel Krediet										
		Aangep. 2001:	71.159.584	HP "E"		Initiëel 2002	54.539.545	HP "E"				
		<u>GEEN CODE "E" IN 2001</u>										
		2.208.932.244	394.685.582	360.477.346		<u>GEEN CODE "E" IN 2002</u>			<u>VERSCHIL</u>			
		32,22%	11,20%	11,16%		2.430.680.675	116.945.370	285.888.871	221.748.430	-277.740.212	-74.588.475	
						34,89%	3,30%	8,19%				

BIJLAGE 2

Overzicht projecten 2002 in Zuid-Afrika

Projectnummer	DS/ZAF/NAT/02.01
Projectnaam	Office on the status of disabled persons (OSDP) Awareness raising campaign
Promotor:	RDP- Fund ten gunste van OSDP
Partners in het project:	- OSDP - Vlaamse technische experts van de administratie Welzijn - VVOB
Toegekende subsidie	531.800 EUR
Looptijd:	2 jaar
Regio:	Nationaal / alle provincies
Doelgroep :	Gehandicapte personen en de bevolking in het algemeen
Sector:	welzijn
Korte inhoud van het project:	De socio-economische rechten en mensenrechten van personen met een handicap zijn expliciet opgenomen in de Zuid - Afrikaanse grondwet en in de beleidsbrieven van de Zuid – Afrikaanse overheid, maar de algemene houding tegenover gehandicapte personen is weinig veranderd. Men wil de zelfperceptie van de personen met een handicap wijzigen: van afhankelijkheid naar onafhankelijkheid; en men wil de houding van de bevolking in het algemeen ten opzichte van personen met een handicap wijzigen door de nadruk te leggen op de mogelijkheden van deze personen. Door een wijziging van attitude hoopt men op een verbetering van de levenskwaliteit van personen met een handicap en het creëren van een omgeving waarin ze zichzelf kunnen ontplooiën. Men wil hiervoor een mediacampagne opzetten (radio en geschreven pers), waarbij gehandicapte personen op een positieve manier in beeld komen én de media doen nadenken over de rol die zij bij deze positieve beeldvorming kunnen spelen.

Projectnummer	DS/ZAF/NAT/02.02
Projectnaam	Speaker's Forum Human Resource Development Committee
Promotor:	RDP- Fund ten gunste van AWEPA (Association of European Parliamentarians for Africa)
Partners in het project:	- AWEPA - VVOB
Toegekende subsidie	346.300 EUR
Looptijd:	2 jaar
Regio:	Kwazulu – Natal / Limpopo en free State
Doelgroep :	- alle parlementairen uit de drie provincies en hun stafmedewerkers - vertegenwoordigers van de uitvoerende macht in de drie provincies - vertegenwoordigers van de National Assembly - Ngo 's, vertegenwoordigers van de private sector, traditionele leiders,... uit de drie provincies

Sector:	Versterking van het bestuurlijk niveau
Korte inhoud van het project:	Opleiding van de doelgroep om op een effectieve manier met HIV/AIDS vraagstukken te kunnen omgaan; de verlevendiging van de interesse en het groeiend inzicht in de materie zou moeten leiden tot een kwalitatieve bijdrage van de doelgroep aan de beleidslijnen en programma's in de drie provincies

Projectnummer	DS/ZAF/NAT/02.03
Projectnaam	Integrated Management Development Programme
Promotor:	RDP – Fund ten gunste van SAMDI (South African Management Development Institute)
Partners in het project:	- SAMDI - VVOB
Toegekende subsidie	1.084.273 EUR
Looptijd:	2 jaar
Regio:	Limpopo en Kwazulu - Natal
Doelgroep :	Senior, middle en emerging managers
Sector:	Capacity building in ambtenarenzaken
Korte inhoud van het project:	De managerskwaliteiten van de nieuwe en senior managers en van het middenkader verhogen zodat de dienstbaarheid en de service aan de bevolking gevoelig kunnen verbeteren en dit door het geven cursussen ' integraal management en strategisch leiderschap. SAMD I maakt hierbij gebruik van de criteria die het National Qualifications Framework (NFQ) en the South African Qualifications Authority (SAQA) naar voor schuiven

Projectnummer	DS/ZAF/FS/02.01
Projectnaam	Developing the capacity of schools and districts to set up and support professional working groups throughout the province
Promotor:	RDP – Fund ten gunste van Free State Department of Education
Partners in het project:	- Free State Department of Education - MVG / departement Onderwijs - VVOB - Service provider
Toegekende subsidie	471.474 EUR
Looptijd:	3 jaar
Regio:	Free State
Doelgroep :	Geselecteerde district offices en geselecteerde scholen binnen deze districten
Sector:	Onderwijs
Korte inhoud van het project:	Bij de districtsbesturen de nodige capaciteiten ontwikkelen om de scholen binnen hun ambtsgebied te ondersteunen zodanig dat deze kwaliteitsvol onderwijs kunnen aanbieden. De nadruk ligt hierbij op het opzetten van ' professional working groups', op steun aan het wiskunde - en wetenschapsonderwijs en op de integratie van levensvaardigheden (omgaan met HIV/AIDS) in het curriculum.

Projectnummer	DS/ZAF/LIM/02.03
Projectnaam	Developing the capacity of district structures to provide ongoing curriculum and management support to schools in their district
Promotor:	RDP- Fund ten gunste van Limpopo department of education
Partners in het project:	- Limpopo Department of Education - MVG/ departement Onderwijs - Limpopo Education Trust - VVOB
Toegekende subsidie	443.652 EUR
Looptijd:	2 jaar
Regio:	Limpopo
Doelgroep :	Geselecteerde scholen in deelnemende districten
Sector:	Onderwijs
Korte inhoud van het project:	Op het vlak van management en curriculumuitbouw zijn er nog heel wat problemen in Limpopo; men zal informatietechnologieën inschakelen om duurzame en rendabele oplossingen te bieden voor deze problemen. Districtsbesturen moeten de scholen in hun ambtsgebied voldoende kunnen ondersteunen zodat ze kwaliteitsvol onderwijs kunnen aanbieden, meer effectieve evaluatiemethoden kunnen implementeren en levensvaardigheden (HIV/AIDS) in de klascurricula integreren.

Projectnummer	DS/ZAF/KZN/02.06
Projectnaam	Implementation of the Greater St Lucia Wetland Park Authority Tourism Skills Development Project Kwazulu Natal
Promotor:	RDP – Fund ten gunste van Greater St Lucia Wetland Park Authority
Partners in het project:	- Greater St Lucia Wetland Park Authority - VVOB
Toegekende subsidie	449.720 EUR
Looptijd:	3 jaar
Regio:	Kwazulu - Natal
Doelgroep :	Werkloze jongeren en vrouwen, KMMO's in de toeristische sector in de gemeenten in en rond het St Lucia Wetland Park
Sector:	Creatie van werkgelegenheid
Korte inhoud van het project:	Er wordt een programma opgezet voor capaciteitsopbouw (training en permanente mentoring) van ongeschoolde werklozen; dit programma moet hen in staat stellen om actief en succesvol een job te zoeken in de toeristische sector (met de nadruk op ecologisch en cultureel toerisme).

Projectnummer	DS/ZAF/KZN/02.10
Projectnaam	Capacity building within the KZN Department of Education to develop effective structures for education delivery at district and school level, targeting rural areas
Promotor:	RDP- Fund ten gunste van Kwazulu - Natal department of Education and Culture
Partners in het project:	- Kwazulu – Natal Department of Education and Culture - MVG / departement Onderwijs - Kwazulu – Natal Education Development Trust - VVOB
Toegekende subsidie	652.485 EUR
Looptijd:	2 ½ jaar
Regio:	Kwazulu - Natal
Doelgroep :	Geselecteerde scholen in deelnemende districten
Sector:	Onderwijs
Korte inhoud van het project:	Omdat rurale scholen vaak geïsoleerd en moeilijk bereikbaar zijn tracht het departement Onderwijs en Cultuur van KZN strategieën te ontwikkelen die hen de toegang tot leermiddelen, informatie en ondersteuning moet vergemakkelijken. Een mogelijkheid daartoe is de uitbouw van elkaar ondersteunende clusters van scholen in rurale gebieden; deze moeten de capaciteit hebben om leermiddelencentra effectief te beheren en te gebruiken zodat ze aan hun formele en niet-formele onderwijs – en gemeenschapsbehoeften kunnen voldoen. Ook wordt een functioneel management informatiesysteem uitgewerkt dat het lokale onderwijskundig en financieel management van de scholen ondersteunt.

Projectnummer	DS/ZAF/VVOB/2002
Projectnaam	Subsidie aan VVOB in het kader van de directe samenwerking met Zuid - Afrika
Promotor:	VVOB
Partners in het project:	Zie vorige projecten
Toegekende subsidie	644.554 EUR
Looptijd:	Afhankelijk van looptijd van projecten
Regio:	Vlaanderen
Doelgroep :	Zie vorige projecten
Sector:	Zie vorige projecten
Korte inhoud van het project:	Tegemoetkoming in de kosten vermeld in de budgetannexen van de vorige projecten (kosten die in Vlaanderen gemaakt worden)

Projectnummer	DS/ZAF/KZN/02.02
Projectnaam	Traditional food promotion
Promotor	RDP Fund 3 KwaZulu-Natal Departement of Agriculture and Environmental Affairs
Partners in het project	Á KZN landbouwdepartement Á VVOB Á Vlaams ministerie van landbouw
Toegekende subsidie	132.141,80 euro
Looptijd	3 jaren
Regio	KwaZulu-Natal
Doelgroep	Landbouwers
Sector	Landbouw
Korte inhoud van het project	Het duurzaam gebruik van traditioneel voedsel biedt voordelen op fysisch (o.w.v. de hoge voedingswaarde) en economisch (o.w.v. de lage kost) vlak voor de meest kwetsbare gezinnen uit de rurale gebieden in KZN en bevordert de voedselzekerheid. Het landbouwdepartement van KZN gaat via trainingsprogramma's zijn kennis over traditioneel voedsel verhogen.

Projectnummer	DS/ZAF/KZN/02.01
Projectnaam	Agricultural information centers
Promotor	RDP Fund 3 KwaZulu-Natal Departement of Agriculture and Environmental Affairs
Partners in het project	Á KZN landbouwdepartement Á VVOB Á Vlaams ministerie van landbouw
Toegekende subsidie	151.424 euro
Looptijd	3 jaren
Regio	KwaZulu-Natal
Doelgroep	Landbouwers, beleidsmakers, onderzoekers
Sector	Landbouw en leefmilieu
Korte inhoud van het project	Landbouwers hebben nood aan een betere toegang tot wetenschappelijke informatie over duurzaam landgebruik en een landbouwproductie die duurzaam is op economisch en ecologisch vlak. Hiervoor zal de capaciteit van het personeel van het landbouwdepartement om wetenschappelijk informatie te leveren, versterkt worden.

Projectnummer	DS/ZAF/NAT/02.10
Projectnaam	Community arts centers
Promotor	RDP-Fund 3 Department of arts and culture
Partners in het project	Á Department of arts and culture Á VVOB Á Vlaams ministerie van Cultuur
Toegekende subsidie	774.347,52 euro
Looptijd	3 jaren
Regio	KwaZulu-Natal, Vrijstaat en Limpopo
Doelgroep	Community arts centers
Sector	Cultuur
Korte inhoud van het project	De Zuid-Afrikaanse regering stampste na 1994 maar liefst 42 Community Arts Centers uit de grond met de bedoeling dat ze een belangrijke actor zouden worden in de socio-economische ontwikkeling van hun regio's. Dit bleek veel te optimistisch en een aantal centra bleken niet duurzaam. Daarom wordt nu een duurzaam beleidsgestuurd netwerk van Community Arts Centers opgezet in KZN, Vrijstaat en Limpopo.

Projectnummer	DS/ZAF/NAT/02.11
Projectnaam	Arts and culture education and training
Promotor	RDP-Fund 3 Department of arts and culture
Partners in het project	Á Department of arts and culture Á VVOB Á Vlaams ministerie van Cultuur
Toegekende subsidie	476.863 euro
Looptijd	36 maanden
Regio	Gauteng, KwaZulu-Natal, Vrijstaat en Limpopo
Doelgroep	Leraren en opvoeders, onderwijsinstellingen, NGO's, CBO's en departementen cultuur (nationaal en provinciaal), artiesten
Sector	Cultuur
Korte inhoud van het project	Het is de bedoeling om onevenwichten die zich in de loop der tijden in Zuid-Afrika hebben voorgedaan m.b.t. de toegang tot en relevante kwaliteitservaringen in de kunst- en cultuuropleidingen en onderwijs weg te werken.

Projectnummer	DS/ZAF/KZN/02.07
Projectnaam	Implementation of a housing component within a municipal structure and provide housing consumer education
Promotor	RDP-Fund 3 Department of housing
Partners in het project	- Á Department of housing - Á VVOB - Á Vlaams ministerie van Huisvesting
Toegekende subsidie	435.881,25 euro
Looptijd	3 jaren
Regio	KwaZulu-Natal
Doelgroep	Gemeentelijke ambtenaren en schepenen, huurders, verhuurders
Sector	Huisvesting
Korte inhoud van het project	Het proces van oplevering van sociale woningen werd in het verleden en nu nog belemmerd door tal van oorzaken. Het is de bedoeling om een deftig functionerende huisvestingseenheid op gemeentelijk vlak (5 gemeenten in Uthukela District + Umgeni Municipality) op te zetten en huurders op te voeden en te sensibiliseren in verband met de huisvestingsproblematiek.

Projectnummer	DS/ZAF/LIM/02.01
Projectnaam	Integrated Service Delivery for People With Disabilities in the Northern Province
Promotor	RDP-Fund 3 Department of Welfare Limpopo
Partners in het project	- Á Department of welfare - Á VVOB - Á Vlaams ministerie van Welzijn
Toegekende subsidie	618.862 euro
Looptijd	3 jaren
Regio	Limpopo
Doelgroep	Department of Welfare, gemeenschapsdiensten voor mindervaliden, zorgcentra, ngo's, andere provinciale departementen als onderwijs, tewerkstelling, handel en industrie en landbouw
Sector	Welzijn
Korte inhoud van het project	Mindervaliden in Limpopo hebben baat bij een geïntegreerde dienstverlening. Hiervoor wordt een beleidskader ontwikkeld. Aanvullend wordt een trainingprogramma voor hulpverleners en mindervaliden opgezet. Het project zal ook gesteund worden door de uitbreiding en versterking van inkomensgenererende programma's voor mindervaliden.

Projectnummer	ZAF/KZN/02.13
Projectnaam	Lubombo Greater St Lucia Wetland Craft Programme
Promotor	RDP-Fund 3 Department of Arts & Culture
Partners in het project	- Á Department of welfare - Á VVOB - Á Vlaams ministerie van Welzijn
Toegekende subsidie	251.176,25 euro
Looptijd	2 jaren
Regio	KwaZulu-Natal
Doelgroep	Ambachtslui en artisen uit het gebied van Greater St Lucia Wetland
Sector	Cultuur
Korte inhoud van het project	Dit project is een voortzetting en uitbreiding van het lopende Lubombo spatial development initiative. Het project speelt in op de noden van de rurale beoefenaars van de kunstambachten door opleiding in basis management skills, productontwikkeling, marketing en verkoopstrategieën. De gehanteerde methodologie blijkt niet alleen succesrijk in het verhogen van tewerkstelling en het bestrijden van de armoede, maar draagt ook wezenlijk bij tot gemeenschapsvorming in de rurale gebieden.

Projectnummer	DS/ZAF/KZN/02.03
Projectnaam	Capacity building of the farmers in the Makhatini irrigation scheme
Promotor	RDP-Fund 3 Department of Agriculture and Environmental Affairs
Partners in het project	- Á Department of agriculture and environmental affairs - Á VVOB - Á Vlaams ministerie van landbouw en leefmilieu - Á Mjindi Farming
Toegekende subsidie	254.148,80 euro
Looptijd	3 jaren
Regio	KwaZulu-Natal
Doelgroep	landbouwers
Sector	Landbouw en leefmilieu
Korte inhoud van het project	Het project voorziet in de irrigatie van 11.400 ha waardoor 750 boeren hun gronden optimaal zullen kunnen gebruiken. Het programma voorziet in de productie van katoen, suikerriet, tarwe, groenten en planten voor essentiële oliën. Een recent onderzoek toonde aan dat de meeste boeren in de regio rond Makhatini zwaar in de schulden zitten. De belangrijkste oorzaken voor deze situatie zijn geringe vorming, gebrek aan gegevens over kosten en baten, onwetendheid of er al dan niet winst of verlies wordt gemaakt, lage opbrengsten, weinig 'farm planning', geen bodemanalyses, ondoeltreffend gebruik van meststoffen. Het landbouwdepartement van KZN heeft beslist om de diensten aan boeren te verbeteren, het irrigatieproject verder uit te bouwen en vormingsactiviteiten aan de boeren van Makhatini aan te bieden.

Projectnummer	DS/ZAF/KZN/02.15
Projectnaam	Quantification and optimisation of land use patterns
Promotor	RDP-Fund 3 Department of Agriculture and Environmental Affairs
Partners in het project	Á Department of agriculture and environmental affairs Á VVOB Á Vlaams ministerie van landbouw en leefmilieu
Toegekende subsidie	123.085,60 euro
Looptijd	3 jaren
Regio	KwaZulu-Natal
Doelgroep	Landbouwers, beleidsmakers, dienstverleners, onderzoekers
Sector	Landbouw
Korte inhoud van het project	Dit project bevordert het duurzaam gebruik van land en verbeterd milieumanagement door wetenschappelijk onderzoek om de patronen van het huidige en potentiële landgebruik te kwantificeren en identificeren door gebruik te maken van afstandswaarneming (remote sensing), GIS en informatietechnologieën

Projectnummer	DS/ZAF/
Projectnaam	Cultural management
Promotor	RDP Fund 3 Department of Agriculture and Environmental Affairs
Partners in het project	Á Department of arts and culture Á Vlaams ministerie van cultuur Á VVOB
Toegekende subsidie	57.500 euro
Looptijd	7 maanden
Regio	Nationaal
Doelgroep	Overheidsmanagers en experts
Sector	Cultuur
Korte inhoud van het project	Sedert 1994-1995 zijn er intensieve uitwisselingen in de cultuursector. Vaak zijn ze gebonden aan institutioneel en gouvernementeel cultureel management. Maar ze gebeuren vaak zonder planning en langetermijnvisie. Daarom wordt een langetermijnbenadering voorgesteld die betere resultaten oplevert. Het doel van dit project is de ontwikkeling en het aanbod van een training programma voor cultureel management in functie van de noden van de kunst- en cultuursector in Zuid-Afrika.

Projectnummer	DS/ZAF/KZN/02.09
Projectnaam	Newcho:delivery of social housing units of low income earners in the E'Thekweni metropolitan council
Promotor	RDP Fund 3 Department of Agriculture and Environmental Affairs
Partners in het project	- Á Department of housing - Á Durban metropolitan council - Á Newcho & Inframax - Á Vlaams ministerie van huisvesting - Á VVOB
Toegekende subsidie	502.740 euro
Looptijd	30 maanden
Regio	KwaZulu Natal
Doelgroep	Huurders die in aanmerking komen voor een sociale woning
Sector	Huisvesting
Korte inhoud van het project	Het project heeft een dubbel doel : a) aanbod van sociale huisvesting van goede kwaliteit b) activiteiten van sociale huisvestingsmaatschappijen uitbreiden naar KwaZulu Natal

Projectnummer	
Projectnaam	Toneelstuk Vuka Mawelele
Promotor	Oxfam
Partners in het project	
Toegekende subsidie	63.000 euro
Looptijd	2 jaren
Regio	KwaZulu Natal
Doelgroep	Lokale bevolking
Sector	Gezondheid
Korte inhoud van het project	Zuid-Afrika heeft één van de hoogste cijfers qua HIV infecties in de wereld. Binnen Zuid-Afrika liggen de cijfers het hoogst in de provincie KwaZulu-Natal. De nationale en provinciale overheden voeren campagnes rond dit onderwerp maar hun capaciteit is niet altijd voldoende en daarom is er nood aan activiteiten van andere groepen die mee willen werken op vlak van bewustmaking over het probleem. Eén van hen is "Victory Sinqoba Theatre Company" dat hierover een toneelstuk gemaakt heeft. Sinds enige tijd hebben ze een groep in de provincie KwaZulu-Natal in de township Osizweni, bij de stad Newcastle. Deze groep heeft een stuk gemaakt over HIV/AIDS met de titel "Vuka Mawulele" (dit is Zulu en betekent "achter de gordijnen"). In samenwerking met NGO's gespecialiseerd in HIV en met het ministerie van volksgezondheid en het hospitaal van Newcastle werd het stuk op punt gezet.

Projectnummer	
Projectnaam	Philisisizwe Association for Development
Promotor	Oxfam
Partners in het project	
Toegekende subsidie	38.000 euro
Looptijd	2 jaren
Regio	KwaZulu Natal
Doelgroep	
Sector	Tewerkstelling
Korte inhoud van het project	PAD werkt met groepen vrouwen in de provincie KwaZulu-Natal die proberen de levensomstandigheden in de dorpen te verbeteren. In de meeste gevallen is de echtgenoot als migrant arbeider naar de stad getrokken en als hij werk vindt zal hij een deel van zijn inkomen naar huis sturen. Hiervoor organiseren ze zich op dorpsniveau in groepen en ze kunnen technische ondersteuning aanvragen bij PAD, die als opdracht heeft lokale groepen bij te staan die op zoek zijn naar mogelijkheden om het inkomen van de leden te verhogen. Die initiatieven zijn zeer verscheiden : gaande van uitbaten van crèches over dorpswinkels tot groentetuinen en accommodatie voor toeristen. Een nieuw initiatief is het ondersteunen van producenten van handgemaakte siervoorwerpen en van nieuwe teelten. Het projectvoorstel gaat om een lokale PAD groep langs de kust in de buurt van het stadje Mbazwana. Hij bestaat uit 150 leden die elk willen proberen een extra inkomst te halen uit extra activiteiten.

Projectnummer	
Projectnaam	
Promotor	Nelson Mandela Childrens Fund
Partners in het project	
Toegekende subsidie	150.000 euro
Looptijd	
Regio	
Doelgroep	
Sector	Onderwijs
Korte inhoud van het project	aidspreventie

Projectnummer	
Projectnaam	
Promotor	Instituut voor Tropische Geneeskunde
Partners in het project	
Toegekende subsidie	150.000 euro
Looptijd	
Regio	
Doelgroep	
Sector	Onderwijs
Korte inhoud van het project	aidspreventie

Projectnummer	
Projectnaam	
Promotor	
Partners in het project	
Toegekende subsidie	22.000 euro
Looptijd	
Regio	
Doelgroep	
Sector	Welzijn
Korte inhoud van het project	Levering van orthopedisch materiaal

BIJLAGE 3

Overzicht projecten 2002 in Mozambique

Projectnummer	MOZ-SUB-02.1
Projectnaam	De partnermethode
Promotor	Marleen Temmerman, Universiteit Gent
Partners in het project	Dr. Rui Bastos, Universidade Eduardo Mondlane, Maputo
Toegekende subsidie	600.000 euro
Looptijd	3 jaren
Regio	Tete
Doelgroep	Vrouwen en hun partner
Sector	Gezondheid
Korte inhoud van het project	Het ontwikkelen van een model ter verbetering van de controle over seksueel overdraagbare aandoeningen bij vrouwen in Mozambique

Projectnummer	MOZ-SUB-02.2
Projectnaam	Apopo
Promotor	Vzw Apopo (Bart Weetjens)
Partners in het project	Á Geneva International Centre for Humanitarian Demining Á Norwegian Peoples Aid Á Menschen gegen Minen
Toegekende subsidie	240.472 euro
Looptijd	3 jaren (waarvan het eerste jaar gesubsidieerd wordt)
Regio	Tete en Limpopo
Doelgroep	Hele bevolking
Sector	Wetenschap en technologie
Korte inhoud van het project	Aan capaciteitsopbouw doen in Mozambique op het gebied van mijndetectie. Voor de mijndetectie maakt men gebruik van een door Apopo ontwikkelde technologie die gebaseerd is op de reukzin van de Afrikaanse hamsterratten.

Projectnummer	MOZ-SUB-02.3
Projectnaam	DREAM
Promotor	Vzw Viva Africa
Partners in het project	Á Instituut voor Tropische Geneeskunde Á Universiteit Antwerpen Á Artsen zonder Grenzen Á Vzw Ghapro
Toegekende subsidie	100.000 euro
Looptijd	5 jaren (waarvan één jaar gesubsidieerd wordt)
Regio	Provincies Maputo, Sofala en Nampula
Doelgroep	Zwangere vrouwen
Sector	Gezondheid
Korte inhoud van het project	Testen van zwangere vrouwen op HIV/AIDS ter preventie van de infectie van het kind en toedienen van een therapie aan seropositieve vrouwen.

Projectnummer	MOZ-SUB-02.4
Projectnaam	Vilankulo Skills Training Center
Promotor	Fundação para o Desenvolvimento da Comunidade
Partners in het project	Diverse operationele en strategische partners
Toegekende subsidie	454.000 euro
Looptijd	36 maanden
Regio	Inhambane provincie, Vilanculo district
Doelgroep	Vrouwen en meisjes
Sector	Opleiding en tewerkstelling
Korte inhoud van het project	Werken aan de vaardigheden van de lokale gemeenschap, in het bijzonder vrouwen en meisjes, zodat ze deel kan hebben aan haar eigen economische ontwikkeling. Hiervoor wordt een trainingscentrum opgezet en worden kleine inkomsten genererende projecten opgestart.

Projectnummer	MOZ-SUB-02.5
Projectnaam	Programma voor de opleiding van districtsopleiders en alfabetiseringswerkers
Promotor	Ministerie van onderwijs van de republiek Mozambique
Partners in het project	NGO's, associaties en kerken die programma's voor alfabetisering en niet-formeel volwassenenonderwijs implementeren
Toegekende subsidie	701.113 euro
Looptijd	12 maanden
Regio	Heel Mozambique
Doelgroep	Zwangere vrouwen
Sector	Onderwijs en opleiding
Korte inhoud van het project	Het opstarten van een programma voor de opleiding van districtsopleiders en alfabetiseringswerkers zodat zij met materialen en een methodologie aan de slag kunnen die aan een volwassen publiek aangepast zijn.

BIJLAGE 4

Overzicht projecten 2002 in Marokko
--

Projectnummer 0201	
Promotor:	Ligue Démocratique pour les Droits de la Femme
Partners in het project:	-
Toegekende subsidie	80.421,00 EUR
Looptijd:	15/10 tot 21/10/2002
Regio:	Ourzazate
Doelgroep	vrouwen
Sector:	Sensibilisatie/ Gelijke kansen en gender
Korte inhoud van het project:	“De Karavaan” creëert in de verschillende dorpen een ontmoetingsplaats. Via audiocassettes en getuigenissen worden vrouwen gesensibiliseerd omtrent hun rechten. Daarnaast voorziet het project ook in adviesdesks van advocaten, dokters en gezondheidswerkers.

Projectnummer 0203	
Promotor:	Ligue Démocratique pour les Droits de la Femme
Partners in het project:	-
Toegekende subsidie	148.760,00 EUR
Looptijd:	2002
Regio:	Afdelingen verspreid over het ganse land
Doelgroep	Vrouwen
Sector:	Onderwijs & Vorming / Gelijke Kansen en Gender
Korte inhoud van het project:	Ondersteuning van de werkingskosten 2002, voor het bewustmaken en sensibiliseren van de Marokkaanse vrouwen rond hun rechten, het geven van alfabetiseringscursussen.

Projectnummer 0204	
Promotor:	Coöperatieve Ajddigue
Partners:	Centre Régional de Développement et d'Alphabétisation (CRDA)
Toegekende subsidie	135.932,81 EUR
Looptijd:	2003-2005
Doelgroep	Alleenstaande vrouwen, vrouwen uit arme families zonder grond en/of vee, ongetrouwd gebleven jonge meisjes.
Regio:	Commune Rural de Tizi (25 km van Essouira)
Sector:	Onderwijs & vorming / Rurale ontwikkeling
Korte inhoud van het project:	Bijbouwen van een polyvalent lokaal. Het uitbreiden van de tewerkstellingsmogelijkheden Het ontwikkelen van een polyvalent vormingsprogramma en alfabetisatiecursus.

Projectnummer 0205	
Promotor:	Vlaams Internationaal Centrum (VIC)
Partners:	Steunpunt Marokko vzw, Tizi-Rando (Marokko), Solidarité et Développement Maroc (Sodev)
Toegekende subsidie	365.664,00 EUR
Looptijd:	4 jaar
Doelgroep	De ambachtslui
Regio:	Kénitra/El Gharb en Essaouirra /Safi (Chiadma en Abda)
Sector:	Werkgelegenheid / rurale ontwikkeling
Korte inhoud van het project:	Via het project wil men de werkgelegenheid bevorderen en het gezinsinkomen verbeteren. Hiervoor wil men de ambachtslui in eerst instantie sensibiliseren om zich te organiseren en samen te werken in coöperatieven. Daarnaast wordt vorming georganiseerd om de ambachtelijke kennis te verbeteren en bij te scholen en de kwaliteit van de producten op te drijven. De opgerichte coöperatieven worden samengebracht in federaties en in een confederatie die op haar beurt gecoacht wordt in organisatiebekwaamheid om te onderhandelen met de sectoren van fair trade. Het programma moet er toe leiden dat de betrokken coöperaties en federaties na vijf jaar in staat zijn om hun kosten zelf te financieren.

BIJLAGE 5

CONVENANTS SAMENWERKINGSONTWIKKELING

OVERZICHT ZUSTERBANDEN

1. Antwerpen	Durban (Zuid-Afrika)
<i>Thematiek voorlopig nog te bepalen</i>
Paramaribo (Suriname)
<i>Thematiek: multiculturaliteit en onderwijs</i>
2. Brasschaat	Zusterband in voorbereiding
3. Brugge (3)	Cuenca (Ecuador)
<i>Thematiek: toerisme, fietsbeleid en cultureel patrimoniumbeheer</i>
4. Brussel	Kinshasa (Congo)
<i>Thematiek: burgerlijke stand</i>
5. Dilbeek	Franschhoek-Stellenbosch (Zuid-Afrika)
<i>Thematiek: afvalbeheer en participatief bestuur</i>
6. Edegem	Zusterband in voorbereiding
7. Etterbeek	Essaouira (Marokko)
<i>Thematiek: Agenda 21</i>
8. Evergem	Cotacachi (Guatemala)
<i>Thematiek voorlopig nog te bepalen</i>
9. Geel (3)	Westelijke Sahara, vluchtelingenkampen in Smara (Sahraoui-volk)
<i>Thematiek: technische ondersteuning bestuur</i>
10. Genk	Zusterband in voorbereiding
11. Gent	Zusterband in voorbereiding
12. Herent	Guatemala, regio Sahakok (of Nimlahakok), departement Alta-Verapaz
<i>Thematiek voorlopig nog te bepalen (waarschijnlijk multiculturaliteit)</i>
13. Kortrijk	Zusterband in voorbereiding
14. Kruibeke (3)	Al Odain (Yemen) (Mottukal, India)
<i>Thematiek voorlopig nog te bepalen</i>
15. Leuven (3)	Nakuru (Kenia)
<i>Thematiek: AIDS preventie, technische ondersteuning bestuur en sociale huisvesting</i>

16. Lommel (3)	Ongwediva (Namibië)
Darío en Terrabona (Nicaragua)
<i>Thematiek: vooral rond jongerenwerking en capaciteitsopbouw van het bestuur</i>
17. Mechelen	Sucre (Bolivië)
<i>Thematiek: toerisme en cultuurbeleid</i>
18. Merelbeke	Zusterband in voorbereiding
19. Middelkerke	Zusterband in voorbereiding
20. Mol (3)	Santo Tomas (Nicaragua)
Kara Kara (Niger)
<i>Thematiek: jongerenbeleid en waterbeheer</i>
21. Olen (3)	Ixcàn (Guatemala)
<i>Thematiek: onderwijs, ICT en technische ondersteuning</i>
22. Sint-Truiden	Zusterband in voorbereiding
23. Turnhout	Hanzhong, provincie Shaanxi (China)
<i>Waterzuivering en milieuthematiek</i>
24. Waregem (3)	Ngarama (Rwanda)
<i>Thematiek voorlopig nog te bepalen (technische ondersteuning)</i>
25. Willebroek	Nandasmo (Nicaragua)
<i>Thematiek voorlopig nog te bepalen</i>

- Boechout, Hasselt, Ieper, Koksijde, Oostende, Sint-Niklaas en Zemst zullen in januari een eerste convenant afsluiten.
- 8 op 25 gemeenten hebben geen zusterband.
- (3) Deze gemeenten situeren zich in stap 3, de anderen in stap 2.

Het stappenplan:**STAP 1**

- ü Binnen de gemeente bestaan verschillende initiatieven inzake ontwikkelings-samenwerking die de gemeente ondersteunt.
- ü De gemeentelijke raad ontwikkelingssamenwerking bestaat uit leden die een breed spectrum van gemeentelijke actoren op diverse beleidsdomeinen vertegenwoordigen.
- ü De gemeente onderzoekt mogelijkheden om haar aankoop- en aanbestedingsbeleid bij te sturen met het oog op respect voor de producenten in het zuiden.

STAP 2

Naast de vereisten van stap 1 bestaat nog het volgende:

- ü Binnen de gemeente bestaan verschillende initiatieven inzake ontwikkelingssamenwerking waarin de gemeente actief participeert of die de gemeente coördineert.
- ü De gemeentelijke raad ontwikkelingssamenwerking is door de gemeente erkend.
- ü De gemeente heeft een schepen bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking.
- ü De gemeente heeft een deeltijdse functionaris voor internationale samenwerking in dienst.
- ü De gemeente heeft een summiere beleidsnota inzake ontwikkelingssamenwerking.
- ü De gemeente heeft interesse in het aangaan van een zusterband met een gemeente in het zuiden.

STAP 3

Naast de vereisten van stap 2 bestaat nog het volgende:

- ü Het gemeentelijk aankoop- en aanbestedingsbeleid is voor tenminste twee producten afgestemd op het respect voor de producenten in het zuiden.
- ü De gemeente heeft een afzonderlijke budgetlijn voor ontwikkelingssamenwerking. Op deze budgetlijn werd minstens een bedrag gelijk aan € 1 x het aantal inwoners van de gemeente vastgelegd.
- ü Het gemeentebestuur heeft een directe relatie met (een) gemeente(n) waarmee zij een band in het kader van internationale samenwerking onderhoudt.
- ü De gemeente heeft een uitgewerkte afzonderlijke beleidsnota inzake ontwikkelings-samenwerking.
- ü De gemeente tracht de verschillende bestaande initiatieven inzake ontwikkelings-samenwerking te coördineren en te integreren met andere beleidsdomeinen (jeugd, sport, milieu, cultuur,...).

BIJLAGE 6

Mededeling aan de Vlaamse Regering

De Vlaams Minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en
Huisvesting

Betreft: Verslag van de Handelsmissie aan Zuid-Afrika en Namibië

1.RESULTAAT van de HANDELSMISSIE

De multisectorale zakenreis onder mijn voorzitterschap verbleef in Zuid-Afrika van 3 tot 7 november en van 8 tot 9 november in Namibië. In totaal hebben 21 bedrijven aan deze missie deelgenomen waarbij de volgende sectoren waren vertegenwoordigd: voeding, gezondheid, maritieme diensten, machines en milieu. Op basis van de lijst van deelnemende bedrijven in bijlage I blijkt duidelijk dat de bedrijven vooral moeten worden gesitueerd in de provincies West Vlaanderen en Antwerpen.

De reden om een missie naar Zuid-Afrika en Namibië te organiseren ligt voor de hand. Zuid-Afrika is de grootste, meest performante economie, en veruit de belangrijkste afzetmarkt voor Vlaamse producten op het Afrikaanse continent. Het vrijhandelsakkoord tussen de Europese Unie en Zuid-Afrika dat vanaf 1 januari in werking is getreden, is eveneens een belangrijk element dat deze groei stimuleert.

In een recente studie van AT Kearny werd Zuid-Afrika samen met Korea een tweede plaats toebedeeld in de top tien van de nieuwe groeimarkten. Ook onze Vlaamse ondernemers zijn zich bewust van het potentieel van dit land. Getuige daarvan

bijvoorbeeld het sterk toegenomen aantal vragen dat Export Vlaanderen kreeg over Zuid-Afrika (Qua belangrijkheid steeg het land van de 25ste naar de 12de plaats). De aanwezigheid van heel wat Vlamingen in Zuid-Afrika biedt eveneens de mogelijkheid om een enorm netwerk uit te bouwen om zowel Vlaamse investeringen ter plaatse als Vlaamse export naar dit land te begeleiden.

Namibië is op dit ogenblik nog veel minder goed gekend, alhoewel ook dit land belangrijke troeven heeft. Qua stabiliteit en groei scoort dit land hoog; getuige daarvan de hoge ranking in het World Economic Forum's Africa Competitiveness Report 2000/2001. Het land bezit heel wat natuurlijke rijkdommen, een vrij goed ontwikkelde infrastructuur (cf. de haven van Walvisbay werd reeds enkele malen geselecteerd als meest efficiënte haven in Afrika) en politieke stabiliteit. Naast mijnbouw en veekweek profileert het land zich ook steeds meer als een vakantieland met heel wat investeringen in de toeristische sector.

Beide landen zijn tenslotte ook belangrijk als poort naar de rest van zuidelijk Afrika. Het reeds geciteerde vrijhandelsakkoord tussen Zuid-Afrika en Europa alsook de handelsakkoorden tussen een groot aantal Afrikaanse landen en Zuid-Afrika maakt dat een grote markt open ligt in deze regio. Dank zij hun havens en een relatief goed uitgebouwd inlands infrastructuurnetwerk kunnen Zuid-Afrika en Namibië als draaischijven functioneren voor de export van Vlaamse producten en omgekeerd de invoer van Afrikaanse producten naar Europa via een van onze Vlaamse havens.

Tot slot moet in dit kader nog worden aangestipt dat Zuid-Afrika reeds verschillende jaren als een prioritaire partner voor Vlaanderen wordt beschouwd.

Wat onze missie in Zuid-Afrika betreft, werden zowel Johannesburg, Durban en Kaapstad bezocht. In Namibië werden Windhoek en Walvisbay geprospecteerd. Voor elk van de deelnemende bedrijven werd door Export Vlaanderen een aangepast afsprakenprogramma opgemaakt. Deze bedrijven werden opgesteld op basis van de elementen die elk bedrijf tijdens de voorbereiding van deze missie heeft aangebracht.

Dit programma werd tijdens de briefing van 3 november in Johannesburg aan de bedrijven overhandigd en besproken.

Voor de helft van de bedrijven was deze missie een eerste kennismaking met Zuid-Afrika en Namibië en waren er nog geen eerdere contacten gelegd. De andere helft had reeds vroeger geprobeerd om op de Zuid-Afrikaanse markt door te dringen. De missie bleek een ideale gelegenheid om de vroegere contacten terug op te frissen en om nieuwe spelers op de markt te ontmoeten.

De verschillende deelnemende bedrijven bleken erg positief en gaven heel wat positieve feedback. De afspraken bleken interessant en, voor sommige ondernemers, zelfs bijzonder succesvol in die zin dat een 4-tal ondernemingen effectief met bestellingen naar Vlaanderen konden vertrekken. Voorts slaagde de onderneming Hemmis om een samenwerkingsovereenkomst met de Universiteit van Kaapstad te formaliseren en konden onze havens van Antwerpen en Zeebrugge zich profileren op havenseminaries in Kaapstad en het Namibische Walvisbay. Ook tussen de havenautoriteiten van de havens van Zeebrugge en Walvisbay kon een samenwerkingsovereenkomst worden geformaliseerd.

Er moet worden benadrukt dat het huiswerk voor de bedrijven pas na deze missie echt begint. In deze optiek is het dan ook van belang dat de diensten van Export Vlaanderen de expliciete opdracht hebben meegekregen om de ondernemingen bij te staan bij de follow up van de gelegde contacten en gesignaleerde opportuniteiten.

Op het einde van mijn bezoek aan Namibië had ik ook de mogelijkheid om de Epacha Lodge te pre-openen. Deze Lodge, gelegen in een wildpark van ongeveer 21.000 ha, is een hoofdzakelijk Vlaamse investering. De 30 investeerders zijn zowat allen Vlaamse ondernemers (vooral Oost- en West-Vlaamse ondernemersfamilies hebben geparticipeerd). Het totaal budget kan worden geraamd op 12,5 miljoen euro. De bouw van de Lodge werd op 9 maanden gerealiseerd door in hoofdzaak lokale bedrijven (cf. 500 bouwvakkers waar verscheidene maanden in de weer om de constructie op te

trekken) Op kruissnelheid genereert de investering een tewerkstelling voor de lokale bevolking van 150 eenheden. Deze werknemers krijgen een intensieve opleiding op kosten van de onderneming en verdienen tweemaal het gangbare loon in Namibië. De groep plant nog een tweetal bijkomende Lodges zodat de werkgelegenheid kan stijgen tot 500 eenheden. Het project geniet de steun van de Namibische regering; de officiële opening in het februari 2003 gebeurt door de president van Namibië.

2. OVERZICHT VAN GESPREKKEN MET POLITIEKE COLLEGA'S in Zuid Afrika en Namibië.

Tijdens deze missie heb ik mij niet alleen beperkt tot het handelsgebeuren alleen, ook op het vlak van mijn bevoegdheden buitenlands beleid, economie en huisvesting werden contacten gelegd met hetzij Zuid-Afrikaanse en Namibische ministers hetzij met ministers van de provincies Noord-West, Kwazulu Natal en Westkaap (zie bijlage 2 voor het ministerieel programma).

Tijdens mijn reis heb ik concreet met de volgende collega's een onderhoud gehad:

- Zuid-Afrikaanse ambassadeur in België en de heer Covadia – leidend ambtenaar van het Zuid-Afrikaanse ministerie voor buitenlands beleid;
- Minister (Modiselle), provinciaal minister in Noordwest-provincie en bevoegd voor economie en toerisme;
- minister Mike MABUYAKHULU, provinciaal minister in Kwazulu Natal en bevoegd voor handel en economie, een erg dynamische persoonlijkheid die trouwens steeds zwaarder weegt binnen het ANC ;
- ministers Ibrahim RASSOOL en Tasneem ESSOP, provinciale ministers in Westkaap en respectievelijk bevoegd voor handel en voor transport en infrastructuur;
- deputy-minister, bevoegd voor handel in Namibië;
- minister ESSAU, bevoegd voor buitenlands beleid in Namibië;
- Professor KHKULU, managing director van NEPAD;

- minister Aziz PAHAD, bevoegd voor buitenlands beleid in Zuid-Afrika.

Ik prijs mij erg gelukkig dat deze talrijke contacten mogelijk zijn geweest. Het was duidelijk dat ik met een nieuwe generatie van Zuid-Afrikaanse leiders heb kunnen spreken, mensen waar we in de toekomst zeker nog van zullen horen.

Een rode draad doorheen al deze gesprekken was de vraag van onze Afrikaanse collega's om in onze gezamenlijke programma 's vooral de aandacht te richten op *vocational training*. Men is er zich inderdaad van bewust dat training de noodzakelijke voorwaarde is om duurzame groei in de Afrikaanse economie te bewerkstelligen. Minister Pahad, Zuid-Afrikaans minister verantwoordelijk voor het buitenlands beleid, vatte het als volgt samen: Zuid-Afrika zit niet zozeer te wachten op aid-programma's maar wel op trainingsprogramma 's voor een groot deel van hun bevolking.

Enerzijds is deze training noodzakelijk om buitenlandse investeerders te overtuigen om in deze landen te investeren. Anderzijds vormt deze opleiding een belangrijk gegeven om ook endogeen ondernemerschap te stimuleren. In vergelijking met onze westerse economieën worden Afrikaanse landen gekenmerkt door een onevenwichtige bedrijvenstructuur: heel wat piepkleine bedrijven in combinatie met grote – meestal buitenlandse - bedrijven. KMO's zijn er niet of toch veel te weinig wat een indicatie is van het beperkt aantal lokale ondernemingen. Twee knelpunten zijn hier de oorzaak van: de problematiek van het gebrek van skills en het gebrek aan financiering.

Opmerkelijk is dat deze inzichten ook werden bevestigd tijdens de gesprekken die ik heb kunnen voeren met een 20-tal Vlaamse ondernemers die sinds kort of reeds lang actief zijn in Zuid-Afrika en Namibië. Het overgrote deel van deze ondernemers was trouwens erg positief over het potentieel van deze beide landen. Alleen leken hun training programma's en het investeren in *capacity building* essentieel om alle Afrikanen te betrekken in dit groeiproces.

Op het vlak van training stel ik vast dat wij in Vlaanderen heel wat expertise terzake in

huis hebben; ik refereer naar systemen van alternerend leren (leertijd VIZO en centra voor middenstandsvorming) waar werken en leren worden gecombineerd en onze opleidingscheques. Concreter is er het APEC-initiatief van de Haven van Antwerpen dat trainingsprogramma 's opzet voor managers uit diverse havens en waar reeds heel wat Afrikaanse havens gebruik van hebben kunnen maken. Aangezien men in Zuid-Afrika met de haven van Durban aan een privatiseringsoperatie begint van de havenactiviteiten lijkt mij hier heel wat opleidingspotentieel voorhanden. Afrikaanse vakbondsmensen zouden bijvoorbeeld men hun Vlaamse collega's in contact kunnen worden gebracht om zo de mogelijkheden van privé-exploitatie van de havens te leren kennen. Het is nooit mijn bedoeling geweest om de oprichting van een Afrikaans Maritiem instituut aan te kondigen. Wel wens ik APEC extra middelen ter beschikking te stellen zodat een meer intensieve training van onze Afrikaanse havenmanagers mogelijk wordt. Het Namibische Walvisbay bleek trouwens ook erg geïnteresseerd in dit opleidingsproject.

Inzake financiering denk ik dat er eveneens een rol is weggelegd voor Vlaanderen. Wat betreft dit laatste stelde ik vast dat er bijvoorbeeld heel wat belangstelling was voor de werking van INCOFIN, een Vlaamse KMO, die zowel in Afrika als in Latijns-Amerika initiatieven ontwikkelt waar de lokale bevolking middels microkredieten en de nodige opleiding wordt gestimuleerd om een eigen zaak op te zetten. Vlaanderen zou met zijn veel bredere schouders een deel van de waarborgkost op zich kunnen nemen, zeker indien dit bijvoorbeeld zou worden gecombineerd met een inspanning vanwege het Europese Investeringsfonds en de Europese Investeringsbank; twee instellingen waar wij thans nog te weinig gebruik van maken.

Met onze Zuid-Afrikaanse en Namibische collega's werd dan ook afgesproken om op korte termijn een vervolg te geven aan deze eerste contacten zodat we effectief een stap vooruit kunnen zetten op deze terreinen. Ik geef toe dat deze samenwerking niet volledig vrijblijvend is. Vlaanderen heeft er alle belang bij dat deze Afrikaanse landen zo snel mogelijk over sterk groeiende economieën beschikken die op hun beurt een groeiende exportmarkt vormen voor onze Vlaamse bedrijven. Met 80% van onze omzet die naar het buitenland wordt geëxporteerd is het ook voor onze eigen Vlaamse bedrijven van belang dat we kunnen handel drijven met sterke partners.

Het is mijn streefdoel om nog voor het bijeenkomen van de gemengde commissie en dit in het kader van het Vlaams – Zuid-Afrikaans verdrag in februari 2003 het nodige huiswerk te doen om effectief met een concreet werkprogramma te kunnen beginnen. Ook met onze Namibische collega's werd een soortgelijke afspraak gemaakt.

Anderzijds is het van groot belang dat de stabiliteit in Afrika ook in de toekomst kan worden gegarandeerd. In dit opzicht lijkt mij het NEPAD-initiatief lovenswaardig. Het initiatief is erg ambitieus in zijn opzet en zal de nodige tijd vergen om effectief volledig zijn beslag te kunnen krijgen. Het referentie-model – de EU – heeft er niet voor niets 50 jaar over gedaan om uit te groeien tot wat het nu is. Gelet op deze omstandigheden leek het mij niet onverstandig om een zekere temporisering te voorzien bij de uitbetaling van de 400.000 euro aan NEPAD. 50% wordt onmiddellijk vrijgegeven en van zodra NEPAD een iets concretere vorm aanneemt, zal de rest eveneens worden vrijgegeven. Ook andere landen zoals USA en ook de EU stellen voorwaarden aan hun samenwerking met NEPAD. Professor Khkulu die momenteel NEPAD aanstuurt, en waar ik eveneens een gesprek mee heb gehad, ging trouwens met deze werkwijze akkoord.

Uit het voorgaande moet duidelijk zijn dat mijn verblijf in Zuid-Afrika veel meer was dan het louter leiden van een handelsmissie. Trouwens op het vlak van handel heb ik het volste vertrouwen in de ondernemers die met mij zijn meegereisd. Zij sluiten de deals, niet ik. Het spreekt voor zich dat ik wel bereid was om bij eventuele problemen te proberen om het dossier te deblokken. Zo kon een probleem van invoer van vlees uit België in Zuid-Afrika worden opgelost na enkele gesprekken met mijn Zuid-Afrikaanse collega's.

Bovendien is het niet evident om het succes van een handelsmissie te spreken. Voor vele bedrijven was dit een eerste kennismaking met dit continent. Uit wat ik heb gehoord, konden zowat alle bedrijven interessante eerste contacten leggen en zijn er enkele inderdaad in geslaagd om effectief zaken te doen. Nochtans moet het echte werk nog beginnen, vervolgspraken en het verder uitbouwen van een Afrikaans netwerk nemen tijd in beslag, alhoewel ik ervan overtuigd ben dat, mede met de steun van

Export Vlaanderen/ FIT er nog heel wat interessante zaken zullen worden gerealiseerd.

4. BESLUIT

Op basis van het voorgaande moet duidelijk zijn dat de handelsmissie naar Zuid-Afrika en Namibië als geslaagd mag worden bestempeld.

- De bedrijven waren tevreden over de contacten en over de werking van Export Vlaanderen.
- Ook politiek werd een interessante basis gelegd voor vervolgspraken en het focussen van het Vlaams beleid naar zuidelijk Afrika toe.
- Voor beide punten zal er dan ook op worden toegezien dat het inderdaad niet bij een one-shot-initiatief blijft, maar de dossiers wel degelijk worden opgevolgd.
- Inzake taak en rol van het Vlaamse buitenlands beleid wens ik te benadrukken dat dit m.i. op de meest efficiënte wijze dient te gebeuren. Zo ook wat betreft de organisatie van de FIT.

De Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse handel en
Huisvesting

Jaak GABRIELS

Bijlage 1: Lijst van deelnemende bedrijven

AGHA	2000 Antwerpen
Alstom	1000 Brussel
Aquaflam	8520 Kuurne
Belgian Bankers Academy	1000 Brussel
Havenbedrijf Antwerpen	2000 Antwerpen
Hemmis	8500 Kortrijk
Lecocq Aroma's	3500 Hasselt
Lintor	2250 Olen
Havenbedrijf Zeebrugge	8380 Zeebrugge
MCM Fine foods	8730 Beernem
Roam Chemie	3530 Houthalen
Rolvaplast	9800 Gottem
RS Scan international	2250 Olen
MACS Shipping line	2000 Antwerpen
Sioen Coating Distribution	8550 Ardooie
UNAMAR	2000 Antwerpen
VAMAC	8870 Izegem
Van Doosselaere & Achten	2000 Antwerpen
Zeebrugse visveiling	8380 Zeebrugge

Bijlage 2: Agenda minister Gabriels

Zondag	8u45	Aankomst in Johannesburg, transfert naar hotel
	12u30-16u30	Bezoek aan Lesedi Cultural Experience, gesprek met mevrouw Maureen Modiselle, provinciaal minister van Noord-West-Provincie, bevoegd voor economie en toerisme
	18u	briefing van delegatie door de ambassadeur (de heer Labouverie), de gemeenschapsattaché (de heer Wantens) en de VLEVer (mevrouw Pynaert).
Maandag	8u30	ontbijtvergadering met 10 Vlaamse ondernemers actief in Zuid-Afrika
	12u30	lunch met de heer Covadia, leidend ambtenaar ministerie buitenlandse zaken Zuid-Afrika en de ambassadeur van Zuid-Afrika met standplaats in België
	14u30	opening van de nieuwe locatie van de Vlaamse gemeenschapsattaché in Pretoria
	18u	Officiële receptie op de residentie van de Belgische ambassadeur
Dinsdag	8u30	Bezoek aan de Johannesburg Housing Company en opening van een huisvestingsproject dat mede werd gesponsord door de Vlaamse overheid (Tribunal Gardens project)
	10u55	Opening van de nieuwe locatie van Export Vlaanderen in Sandton-Johannesburg
	14u	Bezoek aan de AGFA-vestiging en presentatie door de heer De Maayer, MD van AFGA
	15u45	Vlucht naar DURBAN
	19u	Diner aangeboden door de heer Mabuyakhulu, provinciaal minister in Kwazulu-Natal en bevoegd voor economie en toerisme.
Woensdag	9u15	Helicoptervlucht over de haven van Durban
	11u	Gemeenschappelijke persconferentie door ministers Mabuyakhulu en Gabriels
	12u20	Vlucht naar Kaapstad

	16u	Bezoek aan de heer Rassool, provinciaal minister voor de Westkaap en bevoegd voor handel
	19u	Officiële receptie in de residentie van de Belgische ambassadeur
Donderdag	8u30	Ontbijtvergadering met 9 Vlamingen actief in Zuid-Afrika
	10u	Deelname aan het WESGRO-seminarie, gevolgd door een havenseminarie met presentaties van de havens van Antwerpen en Zeebrugge alsook een voorstelling van INCOFIN. Seminarie werd ook bijgewoond door mevrouw Tasneem Essop, provinciaal minister in de Westkaap en bevoegd voor infrastructuur.
	16u	Vlucht naar Windhoek, Namibië
	20u	Officieel diner met xx, deputy-minister bevoegd voor en de heer Walter Hailwax, Belgisch consul in Namibië
Vrijdag	8u30	Vlucht naar Walvisbay
	10u20	Havenseminarie met presentaties van Namport, havens van Antwerpen en Zeebrugge
	11u15	Officiële ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst tussen haven van Zeebrugge en Walvisbay.
	12u30	Terugvlucht naar Windhoek
	15u	Presentatie van de Walvisbay Corridorgroep
	16u	Gesprek met de heer Essau, minister van buitenlandse zaken
	19u	Slotdiner van de handelsmissie
Zaterdag	13u30	Vlucht naar Epacha Lodge
Zondag	18u	Officiële opening van de Epacha Lodge door minister Gabriels
Maandag	11u15	terugvlucht naar Windhoek
	15u	vlucht naar Johannesburg
	16u30	Gesprek met de heer Aziz Pahad, minister van Buitenlandse zaken van Zuid-Afrika
	17u30	Gesprek met professor Nkhulu, managing director van

		NEPAD
	18u	Gemeenschappelijke persconferentie door professor Khkulu en minister Gabriels
	20u15	terugvlucht naar London.